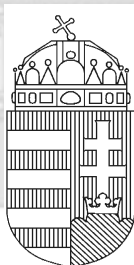

HÍRKÖZLÉSI ÉRTESEÍTŐ

A NEMZETI HÍRKÖZLÉSI HATÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség:
1015 Budapest, Ostrom u. 23–25.
Telefon: 457-7405
E-mail: hirkozlesi.ertesito@nhh.hu

Megjelenik
havonta

Ára: 504 Ft

ÚJ HELYEN A KÖZLÖNYBOLT!

2006. július 3-tól a Közlönybolt új helyre, a Magyar Hivatalos Közlönykiadó jogi szolgáltató és tájékoztató központjába költözik, ahol a megszokott kiadványokon kívül bővebb szolgáltatások (jogszabálykeresés, irodai és nyomdai szolgáltatások, terméktámogatás, internetkávézó, olvasósarok stb.) állnak az ügyfelek rendelkezésére. Az új elérhetőségek:
Közlöny Centrum 1072 Budapest, Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány utca – Nyár utca sarkán)
tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu, www.kozlonycentrum.hu

TARTALOM

	oldal		oldal
II. FŐRÉS: Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa			
Határozatok			
DH-399-8/2006. számú, a Hungarotel Távközlési Rt. 2004. évi elkülönítetten vezetett számviteli kimutatásának jóváhagyására irányuló eljárás során hozott határozat	306	DH-378-13/2006. számú, az Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt. országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával tárgyú eljárásban hozott határozat	345
DH-377-16/2006. számú, a Magyar Telekom Nyrt. országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával tárgyú eljárásban hozott határozat	307	DH-9549-5/2006. számú, 16., beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban elnevezésű piac határozat-tervezete	357
DH-381-14/2006. számú, az Emitel Távközlési Zrt. országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával tárgyú eljárásban hozott határozat.	322	III. FŐRÉS: Nemzeti Hírközlési Hatóság Hivatala	
DH-382-14/2006. számú, a Hungarotel Távközlési Zrt. országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával tárgyú eljárásban hozott határozat.	329	Hirdetmény	437
DH-379-13/2006. számú, a Monortel Távközlési Zrt. országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával tárgyú eljárásban hozott határozat	337	V. FŐRÉS: Egyéb információk, tájékoztatók	
		A Nemzeti Hírközlési Hatóság honlapján (http://www.nhh.hu) megtalálható információk	438
		A Nemzeti Hírközlési Hatóság elérhetősége	440
		A Nemzeti Hírközlési Hatóság és területi igazgatóságai telephelyeinek és ügyfélszolgálatainak nyitvatartási rendje	440

II. FŐRÉS: Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa

Határozatok

DH-399-8/2006. számú, a Hungarotel Távközlési Rt. 2004. évi elkülönítetten vezetett számviteli kimutatásának jóváhagyására irányuló eljárás során hozott határozat

Ügyiratszám: DH-399-8/2006.

Tárgy: a Hungarotel Távközlési Rt. 2004. évi elkülönítetten vezetett számviteli kimutatásának jóváhagyására irányuló eljárás

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa a Hungarotel Távközlési Zrt. (1113 Budapest, Bocskai út 134-146., cégjegyzékszáma: 01-10-043040) elkülönítetten vezetett számviteli kimutatásának jóváhagyása tárgyában meghozta a következő

határozatot.

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa a Hungarotel Távközlési Rt. 2004. évi elkülönítetten vezetett számviteli kimutatását

jóváhagyja.

A határozat ellen nincs helye fellebbezésnek. A határozat felülvizsgálatát a határozat kézbesítését követő 15 napon belül – a Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsához három példányban benyújtott – keresettel a Fővárosi Bíróságtól lehet kérni. A kereset benyújtásának a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya. A keresetlevélben nyilatkozni kell arról, kéri-e tárgyalás tartását.

Indokolás

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban: Tanács) a Hungarotel Távközlési Zrt. (a továbbiakban: Kötelezett) vonatkozásában a 2005. június 30-án kelt DH-664-138/2005. sz. és DH-664-140/2005. számú határozatokban (a továbbiakban: Határozatok) számviteli szétválasztás kötelezettséget írt elő, amely kötelezettségét a Kötelezett a DH-664-138/2005. sz. határozat rendelkező részének II. számú mellékletében meghatározottak szerint köteles teljesíteni, az elkülönítetten vezetett számviteli kimutatásának Tanácshoz történő benyújtásával.

A Tanács 2005. november 28.-án kelt, DH-12148-10/2005. sz. határozatával a Kötelezett 2005. június 30.-án benyújtott – 2004. évre vonatkozó – számviteli szétválasztási kimutatását nem hagyta jóvá és egyben az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) 62. § (6) bekezdése alapján előírta a Kötelezett számára, hogy a határozat kézhezvételét követő 30 napon belül új kimutatást terjesszen elő. A Tanács DH-12148-10/2005. sz. határozatában továbbá felhívta a Kötelezett figyelmét arra, hogy a kötelezettség nem megfelelő vagy késedelmes teljesítése esetén az Eht. 62. § (6) bekezdése alapján a 33. § (2) bekezdés e) pontjában meghatározott mértékű bírságot szab ki.

A Kötelezett a 2005. december 29.-én érkezett, DH-12148-13/2005. számon iktatott beadványában benyújtotta átdolgozott kimutatását, azzal, hogy a folyóáras átértékeléssel kapcsolatos kiegészítés benyújtása tekintetében határidő hosszabbítást kér. A Tanács DH-399-1/2006. sz. levelében értesítette a Kötelezettet, hogy kérelmének megfelelően a határidőt meghosszabbította. A Kötelezett 2006. április 3.-án érkezett, DH-399-2/2006. sz. beadványában küldte meg a DH-12148-13/2005. sz. beadványának kiegészítését. A Kötelezett a 2006. május 11.-én érkezett, DH-399-4/2006. számon iktatott e-mailben kérte konzultáció biztosítását, azonban miután a Kötelezett a konzultáción feltenni szándékozott kérdést megoldotta, nem került sor konzultációra. A Tanács az Eht. 14. § (1) bekezdés c) pontja alapján, a 10. § g) pontjában meghatározott hatáskörében, az Eht. 62. §-ában rögzített szabályok szerint lefolytatott eljárása során megvizsgálta és elemezte a Kötelezett által benyújtott dokumentumokat és a tényállás tisztázása körében 2006. május 15.-én kelt, DH-399-5/2006. számú levelében hiánypótlásra, információk pontosítására hívta fel a Kötelezettet. A Kötelezett a hiánypótlási felhívásban foglaltakra a 2006. május 29.-én érkezett, DH-399-6/2006. számon iktatott beadványában válaszolt.

A Tanács a lefolytatott eljárás során megállapította, hogy a Kötelezett számviteli szétválasztási kimutatását az elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályoknak megfelelő szerkezetben és tartalommal állította össze, ezért azt jóváhagyta.

A Tanács határozatát az Eht. 45. § (1) bekezdés g) pontja, valamint a 62. § (2) bekezdése alapján, az Eht. 39. § (1) bekezdésének megfelelően teljes ülés keretében hozta meg.

Az Eht. 45. § (5) bekezdése alapján a Tanács a határozatot hivatalos lapjában és internetes oldalán közzéteszi.

A határozat elleni jogorvoslati lehetőség az Eht. 46. § (1)-(2) bekezdések és a 47. § (1) bekezdés rendelkezésein alapul.

Budapest, 2006. június 12.

Bánhidi Ferenc s. k.,
tanácsstag

Debreczeni Sándor s. k.,
tanácsstag

Hidasi István s. k.,
tanácsstag

Dr. Nyeveik Emília s. k.,
tanácsstag

Pataki Dániel s. k.,
elnök

dr. Rozgonyi Krisztina s. k.
tanácsstag

A határozatot kapják:

1./ Hungarotel Távközlési ZRt. jogi képviselője:

Köves és Társai Ügyvédi Iroda, dr. Lakatos Péter
(1075 Budapest, Madách I. út 14.)

2./ Irattár

**DH-377-16/2006. számú, a Magyar Telekom Nyrt.
országos szintű IP bitfolyam hozzáférési
nagykereskedelmi szolgáltatás díjának
meghatározása retail minus módszer alkalmazásával
tárgyú eljárásban hozott határozat**

*A határozatban üzleti titokként megjelölt adatok a DH-377-17/2006. sz. határozatban szerepelnek.

Ügyiratszám: DH-377-16/2006.

Havi díjak

Tárgy: Az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban: *Tanács*) a *Magyar Telekom Távközlési Nyilvánosan Működő Részvénytársaság* (1013 Budapest, Krisztina krt. 55.; cg.: 01-10-041928) (a továbbiakban: *Magyar Telekom vagy Kötelezett*) által alkalmazható, az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás legmagasabb árát, valamint a kiskereskedelmi szélessávú DSL szolgáltatás

Sávszél. (kbps)	Előfizető	Elkötelezettség	Forgalomfüggő	számított árrés (minus) Zi nettó Ft*	Megállapított nagykereskedelmi ár (retail minus) Ni nettó Ft
512	egyéni	1 éves	igen		3 252
512	egyéni	2 éves	igen		4 095
512	egyéni	Nincs	igen		8 010
1024	egyéni	1 éves	nem		5 324
1024	egyéni	1 éves	igen		4 578
1024	egyéni	2 éves	nem		5 836
1024	egyéni	2 éves	igen		5 056
1024	egyéni	Nincs	nem		10 521
1024	egyéni	Nincs	igen		8 957
1024	üzlet	1 éves	nem		6 078
1024	üzlet	2 éves	nem		10 738
1024	üzlet	Nincs	nem		26 867
2048	egyéni	1 éves	nem		6 335
2048	egyéni	1 éves	igen		5 670
2048	egyéni	2 éves	nem		7 295
2048	egyéni	2 éves	igen		6 443
2048	egyéni	Nincs	nem		11 679
2048	egyéni	Nincs	igen		10 332
2048	üzlet	1 éves	nem		8 486
2048	üzlet	2 éves	nem		12 025
2048	üzlet	Nincs	nem		18 121
3008	egyéni	1 éves	nem		7 942
3008	egyéni	1 éves	igen		7 228
3008	egyéni	2 éves	nem		10 526
3008	egyéni	2 éves	igen		7 935
3008	egyéni	Nincs	nem		15 434
3008	üzlet	1 éves	nem		10 460
3008	üzlet	2 éves	nem		21 846
3008	üzlet	Nincs	nem		62 752
4096	üzlet	1 éves	nem		15 280
4096	üzlet	Nincs	nem		36 507

*Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak

nyújtása során a különböző szélessávú hozzáférés típusok tekintetében alkalmazott átlagos kiskereskedelmi ár és a társszolgáltatók számára nyújtott IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nagykereskedelmi ára közötti különbség (árrés) mértékét az alábbiak szerint állapítja meg:

Az árrés a szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli fajlagos költségének és a nagykereskedelmi értékesítés fajlagos költségének a különbsége.

A megállapított nagykereskedelmi ár alapértelmezésben a Kötelezett által a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető havi díj legmagasabb mértéke.

A forgalomfüggő szolgáltatások esetén a nagykereskedelmi szolgáltatás megállapított ára alapértelmezésben annyi forgalmat foglal magában, mint amennyit az ármegállapítás alapjául szolgáló kiskereskedelmi szolgáltatás. A Magyar Telekom esetén tehát 3GB-nyi forgalmat. A többletforgalom után számított nagykereskedelmi díj pedig nem haladhatja meg az ármegállapítás alapjául szolgáló kiskereskedelmi szolgáltatásban alkalmazott (nettó) többletforgalmi díjat.

A kötelezett szolgáltató ezen típusú nagykereskedelmi szolgáltatás-nyújtási kötelezettségnek úgy is megfelelhethet, hogy a nagykereskedelmi szolgáltatás maga 0 GB forgalmat foglal magában, és a nagykereskedelmi díj egy forgalmi díjemet is tartalmaz. Ebben az esetben a nagykereskedelmi forgalmi díjat a kötelezett szolgáltató úgy köteles meghatározni, hogy az ne haladja meg az ármegállapítás alapjául szolgáló kiskereskedelmi szolgáltatásban alkalmazott (nettó) többletforgalmi díjat, és a kiskereskedelmi

forgalomkorlátozott csomagban foglalt forgalommal együtt számított (jelen esetben tehát 3GB-ra számított) havi nagykereskedelmi szolgáltatási ár – a jogosult szolgáltatóra nézve - ne legyen kedvezőtlenebb, mint az alapértelmezésben szereplő retail minus alapon számított, 3GB-nyi forgalmat magában foglaló, a táblázatban szereplő díj.

Abban az esetben, ha a forgalomfüggő nagykereskedelmi szolgáltatás ezen határozatban szereplő megállapított ára a korábbi nagykereskedelmi minimum ár alapján határozódott meg, ott a szabályozott forgalomkorlátozott nagykereskedelmi szolgáltatás struktúrája változatlan a korábbi nagykereskedelmi szolgáltatás struktúrájához képest, azaz a forgalomfüggő nagykereskedelmi hozzáférési díj nem foglal magában forgalmat, a nagykereskedelmi forgalmi díj pedig megegyezik az ármegállapítás alapjául szolgáló időszakban alkalmazott legalacsonyabb forgalmi díjjal, melynek értéke a beadott adatoknak megfelelően 65Ft/GB.

A korábbi nagykereskedelmi minimum ár alapján megállapított áru forgalomfüggő hozzáférés típusok a következők:

Sávszélesség (kbps)	Előfizető	Elkötelezettség	Forgalom függő
512	egyéni	1 éves	Igen
1024	egyéni	1 éves	Igen
2048	egyéni	1 éves	Igen
3008	egyéni	1 éves	Igen

Egyszeri díjak

Sávszél. (kbps)	Előfizető	Elkötelezettség	Forgalom függő	Megállapított nagykereskedelmi ár
512	egyéni	1 éves	igen	0
512	egyéni	2 éves	igen	2 733
512	egyéni	nincs	igen	47 920
1024	egyéni	1 éves	nem	3 754
1024	egyéni	1 éves	igen	4014
1024	egyéni	2 éves	nem	2 578
1024	egyéni	2 éves	igen	3 308
1024	egyéni	nincs	nem	47 834
1024	egyéni	nincs	igen	47 920
1024	üzleti	1 éves	nem	1 976
1024	üzleti	2 éves	nem	5 266
1024	üzleti	nincs	nem	29 859
2048	egyéni	1 éves	nem	2 386
2048	egyéni	1 éves	igen	4332
2048	egyéni	2 éves	nem	3 047
2048	egyéni	2 éves	igen	2 804
2048	egyéni	nincs	nem	41 742

2048	egyéni	nincs	igen	47 920
2048	üzleti	1 éves	nem	2 693
2048	üzleti	2 éves	nem	3 760
2048	üzleti	nincs	nem	12 916
3008	egyéni	1 éves	nem	3 043
3008	egyéni	1 éves	igen	3560
3008	egyéni	2 éves	nem	2 963
3008	egyéni	2 éves	igen	3 107
3008	egyéni	nincs	nem	47 920
3008	üzleti	1 éves	nem	1 920
3008	üzleti	2 éves	nem	3 064
3008	üzleti	nincs	nem	36 217
4096	üzleti	1 éves	nem	1 857
4096	üzleti	nincs	nem	232 780

A megállapított – a táblázatban szereplő - nagykereskedelmi ár a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető egy-szeri díj legmagasabb mértéke.

A Magyar Telekom az országos szintű bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározásakor a Tanács által meghatározott értéknél alacsonyabbat is alkalmazhat, ebben az esetben azonban az egyenlő elbánás elvének megfelelően a lényegét tekintve azonos feltételek teljesülése esetén valamennyi igénybevevő szolgáltatónak az alacsonyabb áron kell nyújtania e szolgáltatást.

A kötelezett szolgáltató az egyenlő elbánás elvét betartva, indokolt esetben a jogosult szolgáltató partnerekkel szemben a havi díjakat illetően alkalmazhat sávós (a jogosult társszolgáltató partner által igénybe vett nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított) díjkezdményeket. Ezek a díjkezdmények egyik esetben sem lehetnek olyanok, hogy a legkedvezőbb nagykereskedelmi ár csak egy-, illetve kevés számú jogosult szolgáltató számára legyen elérhető.

A nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos, tehát egy nagykereskedelmi DSL végpontra jutó költségei a kötelezett szolgáltatónál függenek a jogosult szolgáltató által igénybe vett nagykereskedelmi szolgáltatás volumenétől. A kötelezett szolgáltató által alkalmazott sávós díjak közötti díjkülönbség minden esetben legfeljebb a nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos költségeiben az egyes jogosult szolgáltatók vonatkozásában fennálló (volumen-től függő) különbséget tükrözhetik.

Az alkalmazott sávós kedvezmények mértékét a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás feltételeinek nyilvánosságra hozatalakor köteles közzé tenni.

A Magyar Telekom a jelen határozatnak megfelelően megállapított díjat az új szerződésekre jelen határozat kézbesítésétől köteles alkalmazni. A korábban megkötött rögzített idejű és/vagy hűségnyilatkozatos (azaz rögzített idejű elkötelezettséget és ezzel valamilyen kedvezményt

tartalmazó) szerződéseket ezen ármegállapító határozat a hűségnyilatkozat hatálya alatt nem érinti, a hűségnyilatkozat lejártá után, a szerződés meghosszabbításakor – értve ezalatt az elkötelezettségi időszak és a vele járó kedvezmény végét követően a szerződés egyszerű továbbélését is – viszont igen.

Amennyiben a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásán belül, az eladás ösztönzése érdekében (például a saját kiskereskedelmi szolgáltatási akcióival párhuzamosan) értékesítési akciókat hirdet, úgy a jelen határozatban foglalt, az egyes nagykereskedelmi szolgáltatástípusokhoz tartozó maximum áraknak (kiegészítve az esetleg alkalmazandó sávós kedvezményekkel) minden egyes jogosult szolgáltató esetén a következő ármegállapító határozatig tartó időszakra vonatkozóan számított nagykereskedelmi átlagárakra vonatkozóan kell érvényesülnük.

A Kötelezett szolgáltató a hozzáférési kötelezettség kapcsán, de kizárólag az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatás elemek költségeit jogosult az igénybe vevő szolgáltatókkal megtéríttetni.

A kötelezett szolgáltatók ugyanakkor kizárólag csak az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatás elemek költségeit téríthetik meg. Amennyiben az adott szolgáltatás elemre – illetve, azzal ekvivalens szolgáltatásra – a kötelezett szolgáltatónak saját kiskereskedelmi szolgáltatásához is szüksége van, akkor annak a jogosult szolgáltatókkal történő megtéríttetése nem indokolt. Nem számítható fel külön díj azon szolgáltatás elemek költségei után sem, amelyek az ármegállapító határozat meghozatala során a releváns nagykereskedelmi költségek között már figyelembe vételre kerültek.

A nagykereskedelmi szolgáltatás feltételeinek nyilvánosságra hozatala során minden, a jogosult szolgáltatókkal

szemben a szolgáltatás igénybe vétele kapcsán érvényesíteni szándékozott díjjelem árát a kötelezett szolgáltatónak nyilvánosságra kell hoznia.

A határozat ellen nincs helye fellebbezésnek. A határozat felülvizsgálata a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül kérhető a Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsához három példányban benyújtott, a Fővárosi Bíróságnak címzett keresetlevélben. A keresetlevélben nyilatkozni kell arról is, hogy a felperes kéri-e tárgyalás tartását.

A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya.

Indokolás

A Tanács az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: *Eht.*) 14. § (1) c., pontja alapján a 10.§ f., pontjában meghatározott hatáskörében, az *Eht.* 52.-55. §-ai szerinti eljárásában a 12. számú, „*nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás*” elnevezésű piacon a DH-664-180/2005. számú határozatában (a továbbiakban: *Határozat, piacelemzési határozat, JPE határozat*) a Magyar Telekomot jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosította.

A Határozat rendelkező részének V. számú mellékletében a Tanács az *Eht.* 108. § (1) bekezdés b., pontjában biztosított jogkörével élve, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókra a nagykereskedelmi piacon kiszabható kötelezettségek, a költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége kötelezettség keretében kötelezte a Magyar Telekomot, hogy az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatást a Határozat szerinti kiskereskedelmi árból származtatott díjképzési módszer (a továbbiakban: *retail minus*) alkalmazásával kialakított díj ellenében nyújtja.

A Magyar Telekom által nyújtott hálózati szolgáltatás ellenértékének a szolgáltató által alkalmazott előfizetői díjhoz viszonyított mértéke meghatározása érdekében a Tanács kötelezte a Magyar Telekomot, hogy a Határozat kézbesítését követő 30 napon belül az V. mellékletben meghatározott adatokat és számításokat (a továbbiakban: adatszolgáltatás) nyújtja be a Tanácshoz.

Fenti kötelezettségének a Magyar Telekom a 2005. október 21-én érkezett, nyomtatott és elektronikus formában benyújtott adatszolgáltatásával eleget tett (DH-18404/2005.).

A benyújtott adatok és számítások részletes vizsgálatát követően a Tanács 2005. december 07-én, DH-18404-2/2005. számon hiánypótlási felhívást adott ki, amelyben megjelölte a benyújtott dokumentáció pontosítandó részeit és a pótolandó hiányosságokat, valamint a Kötelezettet a tényállás tisztázása keretében az érdemi döntéshez szükséges adatok és információk közlésére hívta fel. A Magyar Telekom a felhívásnak a 2006. január 04-én benyújtott irat megküldésével tett eleget (DH-377-1/2006.).

A Tanács a Kötelezett által a hiánypótlásra szolgáltatott adatokat áttekintette és ennek alapján megállapította, hogy további hiányok pótlása, a benyújtott adatok pontosítása, valamint meghatározott adatok és információk Tanács

részére történő benyújtása szükséges. Ezért a Tanács 2006. január 31-én, DH-377-2/2006. számon újabb, második hiánypótlási felhívást bocsátott ki. A Magyar Telekom a felhívásnak a 2006. február 16-án benyújtott irat megküldésével tett eleget (DH-377-4/2006.).

Az Eht. 14. § (1) c., pontja alapján a 10. § g., pontjában biztosított hatáskörében eljárva, a 108. § (1) bekezdés b., pontjában megszabott jogkörével élve a Tanács a Magyar Telekom által alkalmazandó országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díját a rendelkező rész szerinti mértékben állapította meg, az alábbi indokok alapján:

A Tanács Határozatának V. számú mellékletében meghatározta, hogy a Magyar Telekom által benyújtott adatok, valamint a Határozat V. mellékletében foglalt egyéb szempontok alapján fogja megállapítani a Kötelezett által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás maximális ellenértékét a Kötelezett, illetve az általa irányított kiskereskedelmi szolgáltató tényleges átlagos kiskereskedelmi értékesítési ára és egy a Tanács által meghatározott mérték (árrés) különbségeként.

Rögzítette továbbá, hogy a Magyar Telekom az országos szintű bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározásakor a Tanács által meghatározott nagykereskedelmi árnál alacsonyabb árat is alkalmazhat, ebben az esetben azonban az egyenlő elbánás elvének megfelelően valamennyi igénybevevő szolgáltatónak alacsonyabb áron kell nyújtania e szolgáltatást.

A Kötelezett által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás rendelkező részben meghatározott maximális ellenértékét a Tanács a Határozat V. számú mellékletében foglaltak szerint a kötelezett szolgáltató tényleges átlagos kiskereskedelmi értékesítési ára (Ci) és egy a Tanács által meghatározott mérték (minus: Zi) különbségeként állapította meg. A *retail minus* ármeghatározás képlete, azaz a nagykereskedelmi ár képlete tehát a következő: $Ni = Ci - Zi$ volt.

A Tanács az árrés (Zi) meghatározásakor alapvetően a kötelezett szolgáltató releváns kis- és nagykereskedelmi költségeit vette figyelembe, mégpedig úgy, hogy a releváns fajlagos kiskereskedelmi költségek (Ei) az árrés mértékét növelték, a releváns fajlagos nagykereskedelmi költségek (Fi) az árrés mértékét csökkentették. Azaz Zi = Ei-Fi volt.

A Tanács a Kötelezett által benyújtott adatok értékelése és az alkalmazható legmagasabb nagykereskedelmi ár értékének megállapítása során a következő módon járt el:

Kiskereskedelmi (végfelhasználók számára nyújtott) szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjak

A Tanács megállapította, hogy a benyújtott számítások többszöri hiánypótlási felhívást követően sem feleltek meg teljes mértékben a Határozat V. számú melléklete 2. részének I. pontjában meghatározott követelményeknek, elsősorban a számítások átláthatósága tekintetében. A rendelkezésre álló adatok alapján azonban a Tanács úgy ítélte meg, hogy a Határozat előírásainak való nem teljes mértékű megfelelés ellenére a díjszámítás egészében véve,

és eredményét tekintve is megfelelő, ezért azt elfogadta az alábbi táblázatokban foglaltaknak megfelelően, ahol a kiskereskedelmi átlagár a Kötelezett által a kiskereske-

delmi szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott havi és egyszeri díjak átlagos értéke.

Havi díjak

Sávszél. (kbps)	Előfizető	Elkötelezettség	Forgalom függő	Kiskereskedelmi átlagár*
512	egyéni	1 éves	igen	
512	egyéni	2 éves	igen	
512	egyéni	nincs	igen	
1024	egyéni	1 éves	nem	
1024	egyéni	1 éves	igen	
1024	egyéni	2 éves	nem	
1024	egyéni	2 éves	igen	
1024	egyéni	nincs	nem	
1024	egyéni	nincs	igen	
1024	üzleti	1 éves	nem	
1024	üzleti	2 éves	nem	
1024	üzleti	nincs	nem	
2048	egyéni	1 éves	nem	
2048	egyéni	1 éves	igen	
2048	egyéni	2 éves	nem	
2048	egyéni	2 éves	igen	
2048	egyéni	nincs	nem	
2048	egyéni	nincs	igen	
2048	üzleti	1 éves	nem	
2048	üzleti	2 éves	nem	
2048	üzleti	nincs	nem	
3008	egyéni	1 éves	nem	
3008	egyéni	1 éves	igen	
3008	egyéni	2 éves	nem	
3008	egyéni	2 éves	igen	
3008	egyéni	nincs	nem	
3008	üzleti	1 éves	nem	
3008	üzleti	2 éves	nem	
3008	üzleti	nincs	nem	
4096	üzleti	1 éves	nem	
4096	üzleti	nincs	nem	

*Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

Egyszeri díjak

Sávszél. (kbps)	Előfizető	Elkötelezettség	Forgalom függő	Kiskereskedelmi átlagár*
512	egyéni	1 éves	Igen	
512	egyéni	2 éves	Igen	
512	egyéni	nincs	Igen	
1024	egyéni	1 éves	Nem	
1024	egyéni	1 éves	Igen	
1024	egyéni	2 éves	Nem	
1024	egyéni	2 éves	Igen	
1024	egyéni	nincs	Nem	
1024	egyéni	nincs	Igen	
1024	üzleti	1 éves	Nem	
1024	üzleti	2 éves	Nem	
1024	üzleti	nincs	Nem	
2048	egyéni	1 éves	Nem	
2048	egyéni	1 éves	Igen	
2048	egyéni	2 éves	Nem	
2048	egyéni	2 éves	Igen	
2048	egyéni	nincs	Nem	
2048	egyéni	nincs	Igen	
2048	üzleti	1 éves	Nem	
2048	üzleti	2 éves	Nem	
2048	üzleti	nincs	Nem	
3008	egyéni	1 éves	Nem	
3008	egyéni	1 éves	Igen	
3008	egyéni	2 éves	Nem	
3008	egyéni	2 éves	Igen	
3008	egyéni	nincs	Nem	
3008	üzleti	1 éves	Nem	
3008	üzleti	2 éves	Nem	
3008	üzleti	nincs	Nem	
4096	üzleti	1 éves	Nem	
4096	üzleti	nincs	Nem	

*Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

A társzolgáltatók számára nyújtott szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjak

A nagykereskedelmi szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjakat a Kötelezett a Határozat V. számú melléklete 2. részének II. pontjában foglaltaknak megfelelően alakította ki, így azokat a Tanács elfogadta.

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségei, a nagykereskedelmi értékesítés költségei

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás, országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségei

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségeit a Kötelezett a Határozat V. számú melléklete 2. részének III. pontjában foglaltaknak megfelelően határozta meg, ezeket a Tanács elfogadta.

Nagykereskedelmi szolgáltatás addicionális költségei

A Kötelezett által benyújtott költségeket a Tanács a marketing költségek kivételével elfogadta.

A Tanács a hiánypótlás során kérte a Kötelezettet, hogy a nagykereskedelmi szolgáltatás addicionális költségei között marketing költségeket ne érvényesítsen, mivel a Határozat értelmében nagykereskedelmi költségként azok az addicionális költségek vehetők figyelembe, amelyek a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásához, a nagykereskedelmi partnerek kiszolgálásához kapcsolódóan merülnek fel (például az értékesítési, számlázási, ügyfélszolgálati tevékenységek költségei). Nem tartoznak ebbe a körbe a nagykereskedelmi értékesítés közvetlen vagy közvetett elősegítéséhez kapcsolódó marketing és reklámköltségek, amelyek nem a nagykereskedelmi partnerek kiszolgálásához kapcsolódnak, hanem a Kötelezett piaci érdekeken alapuló üzleti döntései alapján merülnek fel.

A Kötelezett a hiánypótlás során adott válaszában jelezte, hogy a marketing költségeket a költségek közül eltávolította, ezek azonban továbbra is szerepeltek a költségek között (a beadvány 002.1 - Piac megismerése üzleti lehetőségek feltárása, 002.3 - Marketing tervezés, 002.4 - Marketing akciók tervezése megvalósítása nevű tételei).

A Tanács a Határozatban és a hiánypótlási felhívásban foglaltaknak megfelelően a nagykereskedelmi szolgáltatás addicionális költségei között a marketing költségeket nem vette figyelembe.

Havi díjak

*A nagykereskedelmi díj kialakításának további menete
Retail minus alapú ár meghatározása – havi díjak*

A Tanács a havi díjak esetében az árrést a Kötelezett által benyújtott fajlagos kiskereskedelmi költségek és a marketing költségekkel csökkentett addicionális nagykereskedelmi költségek különbségeként állapította meg.

A retail minus alapú árat a Tanács a kiskereskedelmi átlagár és az árrés különbségeként állapította meg.

Retail minus alapú ár meghatározása – egyszeri díjak

Az egyszeri díjak esetében a Tanács nem határozott meg árrést, mivel a Határozat V. számú melléklete 2. részének III. pontjában foglaltak szerint a költségeket az adott időszakban átlagosan nyújtott összes szélessávú előfizetés végpontszámára vonatkozólag kell szétosztani (azaz a releváns költségeket az adott időszakra vonatkozó előfizetői hónapok számával kell elosztani). Ennek megfelelően az árrés alapját képező költségek teljes egészükben a havi díjak árrésében lettek figyelembe véve.

A retail minus alapú árak az egyszeri díjak esetében ezért megegyeznek a kiskereskedelmi átlagárakkal.

A retail minus alapú árak és a korábban alkalmazott nagykereskedelmi árak összehasonlítása

A Határozat V. számú melléklete 2. részének IV. pontja értelmében, amennyiben a retail minus alapú ár meghaladná a Kötelezett által a társszolgáltatókkal kötött szerződésekben korábban alkalmazott nagykereskedelmi árat, akkor a Tanács a nagykereskedelmi ár meghatározása során alkalmazandó nagykereskedelmi árat a társszolgáltatókkal kötött szerződésekben korábban alkalmazott minimális ár értékével megegyezően állapítja meg.

Ezt mutatják az alábbi táblázatok:

Sávszél. (kbps)	Előfizető	Elkötelezettség	Forgalom függő	Retail minus alapú ár*	Minimális nagyker ár*	Megállapított nagyker ár
512	egyéni	1 éves	Igen			3 252
512	egyéni	2 éves	Igen			4 095
512	egyéni	nincs	Igen			8 010
1024	egyéni	1 éves	Nem			5 324
1024	egyéni	1 éves	Igen			4 578
1024	egyéni	2 éves	Nem			5 836
1024	egyéni	2 éves	Igen			5 056
1024	egyéni	nincs	Nem			10 521
1024	egyéni	nincs	Igen			8 957
1024	üzleti	1 éves	Nem			6 078
1024	üzleti	2 éves	Nem			10 738
1024	üzleti	nincs	Nem			26 867
2048	egyéni	1 éves	Nem			6 335
2048	egyéni	1 éves	Igen			5 670

2048	egyéni	2 éves	Nem		7 295
2048	egyéni	2 éves	Igen		6 443
2048	egyéni	nincs	Nem		11 679
2048	egyéni	nincs	Igen		10 332
2048	üzleti	1 éves	Nem		8 486
2048	üzleti	2 éves	Nem		12 025
2048	üzleti	nincs	Nem		18 121
3008	egyéni	1 éves	Nem		7 942
3008	egyéni	1 éves	Igen		7 228
3008	egyéni	2 éves	Nem		10 526
3008	egyéni	2 éves	Igen		7 935
3008	egyéni	nincs	Nem		15 434
3008	üzleti	1 éves	Nem		10 460
3008	üzleti	2 éves	Nem		21 846
3008	üzleti	nincs	Nem		62 752
4096	üzleti	1 éves	Nem		15 280
4096	üzleti	nincs	Nem		36 507

* Az oszlopok adatai üzleti titkot tartalmaznak.

Egyszeri díjak

Sávszél. (kbps)	Előfiz.	Elkötelezettség	Forgalom függő	Minimális nagyker árhoz tartozó egyszeri díj*	Megállapított nagyker ár
512	egyéni	1 éves	Igen		0
512	egyéni	2 éves	Igen		2 733
512	egyéni	nincs	Igen		47 920
1024	egyéni	1 éves	Nem		3 754
1024	egyéni	1 éves	Igen		4014
1024	egyéni	2 éves	Nem		2 578
1024	egyéni	2 éves	Igen		3 308
1024	egyéni	nincs	Nem		47 834
1024	egyéni	nincs	Igen		47 920
1024	üzleti	1 éves	Nem		1 976
1024	üzleti	2 éves	Nem		5 266
1024	üzleti	nincs	Nem		29 859
2048	egyéni	1 éves	Nem		2 386
2048	egyéni	1 éves	Igen		4332
2048	egyéni	2 éves	Nem		3 047
2048	egyéni	2 éves	Igen		2 804
2048	egyéni	nincs	Nem		41 742
2048	egyéni	nincs	Igen		47 920
2048	üzleti	1 éves	Nem		2 693
2048	üzleti	2 éves	Nem		3 760

2048	üzleti	nincs	Nem	12 916
3008	egyéni	1 éves	Nem	3 043
3008	egyéni	1 éves	Igen	3560
3008	egyéni	2 éves	Nem	2 963
3008	egyéni	2 éves	Igen	3 107
3008	egyéni	nincs	Nem	47 920
3008	üzleti	1 éves	Nem	1 920
3008	üzleti	2 éves	Nem	3 064
3008	üzleti	nincs	Nem	36 217
4096	üzleti	1 éves	Nem	1 857
4096	üzleti	nincs	Nem	232 780

*Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

A megállapított nagykereskedelmi ár ennek megfelelően a retail minus alapú ár és a Kötelezett által korábban alkalmazott minimális nagykereskedelmi árak közül az alacsonyabb összeg, mind a havi díjak, mind az egyszeri díjak esetében. A minimális nagykereskedelmi árak meghatározásánál a nem forgalom függő hozzáférések esetében a Tanács a Kötelezett négy legnagyobb társszolgáltatójával szemben alkalmazott féléves átlagárakat vette figyelembe. A minimális nagykereskedelmi ár meghatározásánál a Tanács nem vette figyelembe a nem szabályozott nagykereskedelmi szolgáltatás (IP Connect) árait.

A Tanács azt a nagykereskedelmi díjat tekintette a legalacsonyabbnak, amely esetében a havi díj és a hozzá

Havi díjak

kapcsolódó egyszeri díj elkötelezettség egy hónapjára jutó összege a legalacsonyabb. Továbbá a retail minus alapú ár és a legalacsonyabb nagykereskedelmi ár közül azt tekintette alacsonyabbnak, amelynek esetében a havi díj és a hozzá kapcsolódó egyszeri díj elkötelezettség egy hónapjára jutó összege alacsonyabb.

Az így megállapított nagykereskedelmi árak a Kötelezett által a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető havi díjak, illetve egyszeri díjak legmagasabb értékei.

A számítás lépéseinek adatait összefoglalóan mutatja be az alábbi táblázat:

Sávszél. (kbps)	Előfizető	Elkötelezettség	Forgalom függő	Kisker átlagár*	Árrés*	Retail minus alapú ár*	Minimális nagyker ár*	Megállapított nagyker ár
512	egyéni	1 éves	igen					3 252
512	egyéni	2 éves	igen					4 095
512	egyéni	nincs	igen					8 010
1024	egyéni	1 éves	nem					5 324
1024	egyéni	1 éves	igen					4 578
1024	egyéni	2 éves	nem					5 836
1024	egyéni	2 éves	igen					5 056
1024	egyéni	nincs	nem					10 521
1024	egyéni	nincs	igen					8 957
1024	üzleti	1 éves	nem					6 078
1024	üzleti	2 éves	nem					10 738
1024	üzleti	nincs	nem					26 867
2048	egyéni	1 éves	nem					6 335
2048	egyéni	1 éves	igen					5 670
2048	egyéni	2 éves	nem					7 295
2048	egyéni	2 éves	igen					6 443
2048	egyéni	nincs	nem					11 679

2048	egyéni	nincs	igen					10 332
2048	üzleti	1 éves	nem					8 486
2048	üzleti	2 éves	nem					12 025
2048	üzleti	nincs	nem					18 121
3008	egyéni	1 éves	nem					7 942
3008	egyéni	1 éves	igen					7 228
3008	egyéni	2 éves	nem					10 526
3008	egyéni	2 éves	igen					7 935
3008	egyéni	nincs	nem					15 434
3008	üzleti	1 éves	nem					10 460
3008	üzleti	2 éves	nem					21 846
3008	üzleti	nincs	nem					62 752
4096	üzleti	1 éves	nem					15 280
4096	üzleti	nincs	nem					36 507

*Az oszlopok adatai üzleti titkot tartalmaznak.

Egyszeri díjak

Sávszél. (kbps)	Előfiz.	Elköte-lezetség	Forgalom függő	Kisker átlagár*	Minimális nagyker ár*	Megállapított nagyker ár
512	egyéni	1 éves	Igen			0
512	egyéni	2 éves	Igen			2 733
512	egyéni	nincs	Igen			47 920
1024	egyéni	1 éves	Nem			3 754
1024	egyéni	1 éves	Igen			4014
1024	egyéni	2 éves	Nem			2 578
1024	egyéni	2 éves	Igen			3 308
1024	egyéni	nincs	Nem			47 834
1024	egyéni	nincs	Igen			47 920
1024	üzleti	1 éves	Nem			1 976
1024	üzleti	2 éves	Nem			5 266
1024	üzleti	nincs	Nem			29 859
2048	egyéni	1 éves	Nem			2 386
2048	egyéni	1 éves	Igen			4332
2048	egyéni	2 éves	Nem			3 047
2048	egyéni	2 éves	Igen			2 804
2048	egyéni	nincs	Nem			41 742
2048	egyéni	nincs	Igen			47 920
2048	üzleti	1 éves	Nem			2 693
2048	üzleti	2 éves	Nem			3 760
2048	üzleti	nincs	Nem			12 916

3008	egyéni	1 éves	Nem		3 043
3008	egyéni	1 éves	Igen		3560
3008	egyéni	2 éves	Nem		2 963
3008	egyéni	2 éves	Igen		3 107
3008	egyéni	nincs	Nem		47 920
3008	üzleti	1 éves	Nem		1 920
3008	üzleti	2 éves	Nem		3 064
3008	üzleti	nincs	Nem		36 217
4096	üzleti	1 éves	Nem		1 857
4096	üzleti	nincs	Nem		232 780

*Az oszlopok adatai üzleti titkot tartalmaznak.

A Tanács a határozat tervezetét 2006.március 28-án honlapján, majd 2006. április 07-én a Hírközlési Értesítőben közzétette.

Ezzel egyidőben a DH-664-180/2005. sz. határozathoz fűzött kommentárban megfogalmazott kérése alapján az Európai Bizottságnak is megküldte a határozat tervezetét, azzal kapcsolatos érdemi észrevétel nem érkezett.

A határozat tervezetével kapcsolatosan az Eht. 36. § alapján az ATSZE, a Magyar Telekom NyRt., a Monortel Rt, a Tele 2 tett észrevételt, továbbá a tervezethez a GVH fűzött véleményt. A szolgáltatók észrevételeik titkosítását, bizalmas kezelését kérték, így az észrevételeknél nem szerepel az, hogy azt melyik szolgáltató tette, a Tanács a problémákat foglalta össze pontokban és a beérkezett észrevételekkel és a véleménnyel kapcsolatosan indokolása a következő:

1. *A kötelezett szolgáltatók jelenlegi nagykereskedelmi árai több esetben is jelentősen alacsonyabbak a határozatban megállapított díjknál. A piaci árváltozások pontosabb követése érdekében az árak gyakoribb (félév helyett negyedévenkénti) felülvizsgálata lenne szükséges.*

Az ármegállapító határozat – a JPE határozat előírásával összhangban - csak a maximális árat szabályozza, a kötelezett ennél alacsonyabb áron is nyújthatja a szolgáltatást. Ha a kötelezett kereskedelmi alapon a határozatban foglaltaknál alacsonyabb árat állapított meg, önmagában ezen szabályozás hatására a társszolgáltatók számára kedvezőlenebb árazás felé történő eltérés valószínűsége nem nő.

A JPE határozat kötelezettséget előíró része nem tartalmazza, hogy a Hatóság a nagykereskedelmi árat a számított retail minus ár és a jelenlegi nagykereskedelmi ár minimumaként határozza meg. A határozat 27. oldala ugyanis kimondja: „A Tanács az árrés végső meghatározásakor a fentiek mellett figyelembe veszi, hogy a kötelezett szolgáltató a jogosult társszolgáltatók számára az országos bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nyújtásakor milyen árakat alkalmazott a korábbi időszakban. (ld. jelen melléklet II. pontját)” vagyis nyilvánvaló, hogy a figyelembe veendő nagykereskedelmi ár az ármegállapító határozat alapjául szolgáló időszak átlagos ára.

Egyes – forgalmi korlátos – hozzáférés típusok esetében a határozat egyeztetésre közzétett változatában szereplő díjak azért voltak magasabbak, mint a Magyar Telekom jelenlegi nagykereskedelmi díjai, mert a megállapított díjak tartalmazták a minimális nagykereskedelmi árhoz tartozó átlagos forgalom díját is. A Tanács a végleges határozatban pontosította a forgalomfüggő hozzáférések nagykereskedelmi díjmegállapítását, így külön kerül szabályozásra a hozzáférési díj és a forgalmi díj. A végleges határozatban megállapított hozzáférési díjak hasonlíthatóak össze a Magyar Telekom aktuális nagykereskedelmi hozzáférési díjaival.

A Tanács a retail minus ármegállapító eljárásokban törekszik arra, hogy az országos bitfolyam hozzáférés megállapított nagykereskedelmi ára a lehető legkevesebb kiséssel kövesse az ármegállapítás alapjául szolgáló időszakot. Ennek ellenére az észrevételező által javasolt negyedéves árfelülvizsgálat bevezetését álláspontja alapján nem indokolt bevezetni, mivel gyakorlati kivitelezhetősége kérdéses, másrészt a negyedéves időszak ár- és releváns költségadatai minden bizonnyal nagyobb mértékben ingadoznak, mint a hosszabb időszak adatai, ami miatt a gyakoribb felülvizsgálat a nagykereskedelmi ár jelentős, és nem is biztos, hogy egy irányba ható ingadozását eredményezhetné.

Fő szempont azonban, hogy a negyedéves felülvizsgálatra a JPE határozat nem ad lehetőséget, az a féléves árfelülvizsgálatot írja elő.

2. *Az ún. trónkölt forgalom (bitfolyam) átadása a jogosult szolgáltató által megjelölt összekapcsolási ponton valósuljon meg.*

A bitfolyam hozzáférés megvalósításának módját illetően az észrevételben felvetett problémát a hatályos szabályozás megfelelően kezeli. A JPE határozat rendelkező részének IV. számú melléklete a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek pontos tartalmának meghatározásáról kimondja, hogy a kötelezett szolgáltató jelen melléklet szerint megkötött hálózati szerződéseire a 277/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet rendelkezései alkalmazandók. A 277/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet

8. § (1) bekezdése szerint a bitfolyam hozzáférést “azon a hálózati végponton kell biztosítani, ahol azt a jogosult szolgáltató kéri, kivéve, ha az a kötelezett szolgáltató objektív műszaki okokkal alátámasztott véleménye szerint nem lehetséges”.

3. *A határozatoknak ki kellene mondaniuk, hogy a retail minus díjakon kívül a szolgáltatók ne kérhessenek más jogcímen (pl. összekapcsolási link díj) díjat a kötelezett szolgáltatók.*

A Tanács piacelemzési határozatának rendelkező részében foglaltak alapján a szolgáltatók a hozzáférési kötelezettség kapcsán, de kizárólag az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatás elemek költségeit jogosultak a szolgáltatás-nyújtással párhuzamosan megtéríttetni, ettől eltérő kötelezés nem indokolt.

Fontos felhívni a figyelmet arra, hogy csak az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatás elemek költségeit téríthetik meg, semmi többet. Ez a gyakorlatban azt is jelenti, ha az adott szolgáltatás elemre – illetve, azzal ekvivalens szolgáltatásra – a kötelezett szolgáltatónak saját kiskereskedelmi szolgáltatásához is szüksége van, akkor annak a jogosult szolgáltatókkal történő megtéríttetése általánosan nem tekinthető indokoltnak.

A kötelezett szolgáltatóknak a nagykereskedelmi szolgáltatás feltételeinek nyilvánosságra hozatala kapcsán minden a társszolgáltatóknál a szolgáltatás igénybe vétele kapcsán szükségszerűen felmerülő díjélem árát nyilvánosságra kell hozniuk.

A kötelezett szolgáltató csak olyan díjélemek nagykereskedelmi költségeit ismertetheti el, amely – mint azt az előzőekben is szerepelt – az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban merül fel és ahhoz elengedhetetlenül szükséges és a nagykereskedelmi díj megállapítása során nem került figyelembe vételre (például azért, mert a jogosult szolgáltató által kért, és műszakilag megvalósítható összekapcsolási ponthoz tartozó addicionális költségek előzetesen nem voltak felmérhetőek)

A fenti szempontoknak való megfelelést a Tanács piacfelügyeleti eljárás keretében ellenőrzi. A Tanács az ármegállapító határozat rendelkező részét az előbbieknél megfelelően módosította.

4. *Több, a kötelezett szolgáltató kiskereskedelmi és nagykereskedelmi kínálatában létező IP bitfolyam hozzáférés típus nem szerepel a határozat-tervezetekben, így ezeknek retail minus ára sincs. Így a határozatból hiányzik a perc alapú ADSL szolgáltatás, a 512 kbps sávzélességű korlátlan hozzáférés, a 6144 kbps sávzélességű hozzáférés, a 3 éves elkötelezettségű nagykereskedelmi szolgáltatások és az IP szolgáltatással kombinált nagykereskedelmi szolgáltatások szabályozott nagykereskedelmi ára.*

A határozat a kötelezett szolgáltató által jelenleg kínált összes nagykereskedelmi és kiskereskedelmi szolgáltatásra vonatkozóan állapítson meg árat.

A Tanács által nyilvánosságra hozott és az érdekelt felekkel egyeztetett JPE határozatának rendelkező része csak azon nagykereskedelmi szolgáltatás típusok árszabályozását írja elő, amelyek a kötelezett szolgáltató kiskereskedelmi kínálatában szerepelnek, illetve az adott időszakban szerepeltek. Az ezeken kívüli szolgáltatás típusokra árszabályozás nem vonatkozik, de erről kereskedelmi alapon a szolgáltatók megállapodhatnak. A JPE határozat alapján a kötelezett szolgáltató a jogosult kérésére valóban köteles (műszakilag és gazdaságilag indokolt igény esetén) a biztosított sávzélesség kínálatától különböző változatokban is nyújtani a nagykereskedelmi szolgáltatást, ha azonban ennek kiskereskedelmi megfelelője nem létezett az adott időszakban, úgy az ármegállapítás nem vonatkozik rá. Amennyiben az adott sávzélesség típusú (illetve más, lényeges jellemzőjében különböző kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatást) a kötelezett szolgáltató az ármegállapító határozat alapjául szolgáló időszak után, valamint a JPE határozat életbe lépése után vezetett be, úgy annak ármeghatározásával kapcsolatban a JPE határozat új kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatásokra vonatkozó kötelezése érvényes, azaz annak nagykereskedelmi feltételeit a Tanácshoz jóváhagyásra be kell nyújtania, és ehhez a releváns kiskereskedelmi feltételeket részleteznie kell.

Amennyiben a kötelezett szolgáltató önmaga nem, csak valamely leányvállalata nyújtja az adott, a JPE határozat alapján újnak számító kiskereskedelmi szolgáltatást, úgy a kötelezett szolgáltató a kiskereskedelmi feltételeket nem tudja benyújtani, a nagykereskedelmi feltételeket önmagában pedig a Tanács nem tudja jóváhagyni viszonyítási alap híján. Az egyenlő elbánás elvéből következően a nagy és kiskereskedelmi feltételek együttes benyújtásának ilyen esetben a kötelezett szolgáltató nem tud eleget tenni, mivel a kiskereskedelmi feltételeit a leányvállalata csak azt követően képes kialakítani, ha a nagykereskedelmi feltételeket megismerte. Ennek megfelelően ezekben az esetekben a kiskereskedelmi szolgáltatás bevezetése előtt a kötelezett szolgáltató a jogosult szolgáltatóknak a nagykereskedelmi szolgáltatást fel kell, hogy ajánlja, de az arra vonatkozó nagykereskedelmi árszabályozás, csak a következő féléves időszak adatait magában foglaló ármegállapító határozatban ölt testet.

Sem a 512 kbps korlátlan, sem a 3 éves elkötelezettségű termékek nem szerepelnek a kötelezett szolgáltató kiskereskedelmi kínálatában, ezért ezek árszabályozása nem is lehet tárgya a határozattervezetnek. A 6144 kbps sávzélességű terméket és a perc alapú ADSL szolgáltatást a kötelezett szolgáltató a JPE határozat kihirdetése utáni időszakban vezette be, vagyis ez a szolgáltatás nem tárgya a vizsgált időszak adatai alapján hozott ármegállapító határozatnak.

Az IP szolgáltatással kombinált nagykereskedelmi csomagok – mivel azok alapvetően egy tisztán viszonteladói szolgáltatást jelentenek a JPE határozat piac-meghatározással foglalkozó pontjai alapján – nem tartoznak az

adott érintett nagykereskedelmi piachoz, így azokra a szabályozás nem vonatkozik.

5. Az egyeztetésre közzétett határozat nem szabályozza a forgalomfüggő csomagok forgalmi díját. Nem egyértelmű a határozatból, hogy a kötelezett szolgáltatók a forgalomfüggő nagykereskedelmi termékek díján felül további forgalmi díjakat érvényesíthetnek-e.

A Tanács az észrevételek alapján megállapította, hogy a forgalomfüggő csomagok nagykereskedelmi árára vonatkozó az egyeztetésre kitett ármegállapító határozatban foglalt szabályozás többféle értelmezésre is lehetőséget ad. Részben ezért, részben pedig tekintettel arra a tényre, hogy a 0 GB alapforgalmú, a forgalmi díjemet külön számlázó szolgáltatás nagykereskedelmi szinten műszakilag könnyebben megvalósítható, a Tanács a forgalomfüggő csomagokra vonatkozó részt a határozattervezet rendelkező részében a következő kiegészítéssel módosítja: „A forgalomfüggő szolgáltatások esetén a nagykereskedelmi szolgáltatás megállapított ára alapértelmezésben annyi forgalmat foglal magában, mint amennyit az ármegállapítás alapjául szolgáló kiskereskedelmi szolgáltatás. A Magyar Telekom esetén tehát 3GB-nyi forgalmat.

A többletforgalom után számított nagykereskedelmi díj nem haladhatja meg az ármegállapítás alapjául szolgáló kiskereskedelmi szolgáltatásban alkalmazott (nettó) többletforgalmi díjat.

A kötelezett szolgáltató ezen típusú nagykereskedelmi szolgáltatás-nyújtási kötelezettségnek úgy is megfelelt, hogy a nagykereskedelmi szolgáltatás maga 0 GB forgalmat foglal magában, és a nagykereskedelmi díj egy forgalmi díjemet is tartalmaz. Ebben az esetben a nagykereskedelmi forgalmi díjat a kötelezett szolgáltató úgy köteles meghatározni, hogy a kiskereskedelmi forgalomkorlátos csomagban foglalt forgalommal együtt számított havi nagykereskedelmi szolgáltatási ár – a jogosult szolgáltatóra nézve - ne legyen kedvezőtlenebb, mint az alapértelmezésben szereplő retail minus alapon számított, a táblázatban szereplő díj.

Abban az esetben, ha a forgalomfüggő nagykereskedelmi szolgáltatás ezen határozatban szereplő megállapított ára a korábbi nagykereskedelmi minimum ár alapján határozódott meg, ott a szabályozott forgalomkorlátos nagykereskedelmi szolgáltatás struktúrája változatlan a korábbi nagykereskedelmi szolgáltatás struktúrájához képest, azaz a forgalomfüggő nagykereskedelmi hozzáférési díj nem foglal magában forgalmat, a nagykereskedelmi forgalmi díj pedig megegyezik az ármegállapítás alapjául szolgáló időszakban alkalmazott legalacsonyabb forgalmi díjjal.”

6. A határozattervezet nem rögzíti a forgalom-független és a forgalomfüggő szolgáltatások egyidejű igénybevételének lehetőségét.

A kötelezett szolgáltatónak minden olyan típusú nagykereskedelmi szolgáltatást nyújtania kell, amely a határozatban szerepel, és amely műszakilag és gazdaságilag indokolható módon nyújtható. Egy jogosult szolgáltató vonatkozásában a forgalom-független és a forgalomfüggő

szolgáltatások egyidejű igénybevételének lehetőségét sem a jelen ármegállapító határozat, sem az ennek alapjául szolgáló, a jelentős piaci erejű szolgáltatók azonosításával foglalkozó JPE határozat nem zárja ki.

7. A határozat-tervezetekben több helyen magasabb a kétéves elkötelezettséghez tartozó díj, mint az egy éves elkötelezettséghez tartozó.

A nagykereskedelmi ármegállapítás jelenlegi módszertana vezethet, és a jelen határozatban vezetett is olyan nagykereskedelmi árakhoz, amelyek első látásra nem tűnnek konzisztensnek. Az NHH a nagykereskedelmi árkiakítás módszertanának meghatározásakor arra törekedett, hogy a verseny feltételei a kötelezett, illetve a jogosult szolgáltatók számára - amennyire azt szabályozási eszközökkel biztosítani lehet - egyenlők legyenek és a szabályozás bevezetésével egyik jogosult szolgáltató se kerülhessen rosszabb helyzetbe a nagykereskedelmi szolgáltatás igénybevételét illetően, mint a korábbi, a kötelezett szolgáltatóval kereskedelmi alapon kialakított feltételek mellett volt. Ennek megfelelően a nagykereskedelmi ár kialakításának a határozatban két pillére van, egyrészt a kiskereskedelmi átlagárból számított, a releváns (alapvetően kiskereskedelmi költségekkel) csökkentett ár, valamint a korábban alkalmazott nagykereskedelmi minimális ár. Miután a korábbi nagykereskedelmi szolgáltatás kínálatban tényleges tranzakciók csak a jelenlegi, a határozatban foglalt nagykereskedelmi szolgáltatás kínálat egy részében voltak, ezért a kétféle ármeghatározási módszer ténylegesen is érvényesült a nagykereskedelmi ármeghatározás során. Így a csak az elkötelezettségi időben különböző szolgáltatások díjai közül a jelen határozatban vannak a hatóság által retail minus alapon, illetve az alkalmazott nagykereskedelmi szerződések által meghatározottak is. Noha a határozat pontosítása a következő piacelemzési határozat kötelezés részében az NHH véleménye szerint is fontos, az ezen válaszban ismertetett elveket az NHH egyelőre nem látja indokoltnak módosítani.

8. Ellentmondó az árazás alkalmazása a Magyar Telekom esetében az 1 éves elkötelezettségi idejű 4096 kbps sávszélességű szolgáltatásnál.

A Tanács a retail minus szabályozás elvéből adódóan nem kívánja az elismert költségeket egymásra építve meghatározni a nagykereskedelmi árat, hanem a kiskereskedelmi piac mozgásterét meghagyva szándékozik szükséges árrést biztosítani a nagykereskedelmi szolgáltatás igénybe vevőinek. Ennek megfelelően, ha egy szolgáltatást a kötelezett szolgáltató kiskereskedelmi szinten nem a piaci racionalitásnak megfelelően áraz, akkor az egyenlő elbánás nem sérül, legfeljebb nem alakul ki piaca a szolgáltatásnak, valamint az összehasonlítható szolgáltatás (például jelen esetben az egy éves elkötelezettségi idejű szolgáltatás, a határozatlan idejűvel szemben) iránti kereslet nő, amit a jogosult szolgáltatók a szabályozott nagykereskedelmi díj léte következtében ki is aknázhatnak.

9. A hűség szerződések lejártát követően szolgáltató váltás esetén a kötelezett szolgáltatónál az aktuális

nagykereskedelmi akció feltételeinek kellene érvényesülniük. A Tanács írja elő a határozatban, hogy a szolgáltató váltás lehetőségének érvényre juttatása tekintetében a szolgáltatóknak együtt kell működniük.

Nem indokolt a hűség szerződések lejártát követően a jogosult szolgáltató számára az aktuális akciós nagykereskedelmi díj érvényesülése, a JPE határozatban foglalt kötelezettség alapján ez nem is követelhető meg.

A megállapított maximális nagykereskedelmi ár már magában foglalja a korábbi időszakban érvényesült kiskereskedelmi árazás minden elemének hatását, így a nagykereskedelmi árazásban a korábbi időszak árcsökkenése a lejártó szerződésekre vonatkozóan is érvényesül.

Az aktuális kiskereskedelmi akciók árcsökkentő hatása a régi előfizetők számára a következő ármegállapító határozatban fog érvényesülni.

A szolgáltató váltás megkönnyítése érdekében a szolgáltatókat terheli az Eht. 3.§(1)-ben megfogalmazott együttműködési kötelezettség, amelynek érvényesülésére fokozott figyelmet fordít a Tanács.

10. A határozatban nem egyértelmű, hogy a határozatban foglalt árak minden egyes szerződésre vonatkozóan az alkalmazható maximális díjat jelentik-e, vagy az ármegállapító határozat hatályának teljes időszakára vonatkozóan kell teljesülnie annak a követelménynek, hogy az alkalmazott nagykereskedelmi árak nem haladják meg a megállapított árakat.

A Tanács megítélése szerint a maximum ár betartásának azon módja, amely szerint az abszolút értelemben (azaz minden időpillanatban, minden egyes nagykereskedelmi szerződés keretében nyújtott minden egyes végpontra) értendő a korábbi rugalmas nagykereskedelmi árazás folytatásában ellenérdekelte teheti azon kötelezett szolgáltatókat, amelyek korábban nagykereskedelmi partnereik részére kereskedelmi értékesítési akciókat hirdettek. Ennek elkerülésére a Tanács a határozatot pontosította akként, hogy amennyiben a szolgáltató vállalja, hogy társszolgáltató partnereinek akciókat hirdet úgy a határozatban foglalt az egyes nagykereskedelmi szolgáltatástípusokhoz tartozó maximum ár a következő ármegállapító határozatig tartó időszak egy-egy jogosult szolgáltató vonatkozásában számított nagykereskedelmi átlagárára vonatkozóan kell, hogy teljesüljön.

Ennek teljesülését a hatóság piacfelügyeleti eljárás keretében ellenőrzi.

A Tanács mindamelllett felhívja a figyelmet arra, hogy ha a határozat alapján az átlagár betartását választja a szolgáltató azzal maga is kockázatot vállal, és amennyiben annak be nem tartása az ellenőrzés során utólag kiderül az szankciót von maga után.

11. A határozat nem rögzíti egyértelműen, hogy az egyenlő elbánás elvét betartva a kötelezett szolgáltató a jogosult szolgáltatókkal szemben milyen módon alkalmazhat kedvezményeket. Indokolt lenne az alkalmazott kedvezmények nyilvánosságra hozatala.

A Tanács az észrevételek alapján megállapította, hogy a volumenkedvezményekkel kapcsolatos szabályozást a határozatban indokolt részletesen megjeleníteni. A Tanács által tett kiegészítés az Eht. „egyenlő elbánás” kötelezettségével kapcsolatos, az adott nagykereskedelmi szolgáltatásra vonatkozó értelmezést tartalmaz, amely megkönnyíti a határozat végrehajtását.

A kiegészítés alapján a kötelezett szolgáltató az egyenlő elbánás elvét betartva, a jogosult szolgáltató partnerekkel szemben a havi díjakat illetően alkalmazhat sávós (a jogosult társszolgáltató partner által igénybe vett nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított) díjkezdményeket. Ezek a díjkezdmények egyik esetben sem lehetnek olyanok, hogy a legkedvezőbb nagykereskedelmi ár csak kevés számú jogosult szolgáltató számára legyen elérhető.

A nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos, tehát egy nagykereskedelmi DSL végpontra jutó költségei a kötelezett szolgáltatónál függenek a jogosult szolgáltató által igénybe vett nagykereskedelmi szolgáltatás volumenétől. A kötelezett szolgáltató által alkalmazott sávós díjak közötti díjkülönbség minden esetben legfeljebb a nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos költségeiben az egyes jogosult szolgáltatók vonatkozásában fennálló (volumen-től függő) különbséget tükrözhetik. Az alkalmazott sávós kedvezmények mértékét a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyilvánosságra hozatalakor köteles közzé tenni. Az alkalmazott sávós kedvezmények indokoltságát a Nemzeti Hírközlési Hatóság piacfelügyeleti eljárás keretében ellenőrzi.

12. Szakmailag indokolatlan a határozatban foglalt nagykereskedelmi árszabályozás meglévő állományra vonatkozó kiterjesztése, amely egy növekvő piacon a piac újrafelosztását tűzi ki célul.

A Tanács a piacelemzési határozat rendelkező részében a vonatkozó szabályozást egyszer már nemzeti konzultáció keretében az érdekelt felekkel egyeztetette, és azzal kapcsolatban, noha az a hűség szerződéssel kötött nagykereskedelmi szolgáltatások árát szabályozó, a hűségnyilatkozat lejártát követő időszakra vonatkozó árszabályozást részletesen ismertette, a kötelezett szolgáltatótól észrevételt nem kapott.

Az ármegállapító határozat a piacelemzési határozat rendelkező részében foglaltaknak mindenben megfelel, így a jelen ármegállapító határozatot ebben a tekintetben nem indokolt módosítani.

Az NHH álláspontja a kérdéssel kapcsolatban az, hogy a kiskereskedelmi piacon a növekvő penetráció által bekövetkező árcsökkenésnek indokolt megjelennie a korábbi állományra vonatkozóan is nagykereskedelmi szinten. Ennek híján ugyanis előállhatna az a helyzet, hogy a kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatásra korábban előfizető felhasználók tartósan csak az aktuális piaci árszint felett lennének képesek igénybe venni a szolgáltatást, azaz egyfajta – a közgazdasági irodalomból ismert szóval – rezervációs árazási rendszer jöhetne létre.

Annak érdekében, hogy a kiskereskedelmi szolgáltatók képesek legyenek ettől eltérően árazni a kiskereskedelmi DSL szolgáltatást, a szolgáltató észrevételében kifogásolt szabályozás indokolt, de erre jelen határozatban nincs lehetőség.

13. Az egyszeri díjak esetében a határozat az adott időszakra érvényes, akciókkal korrigált nagykereskedelmi díjat állapítja meg, mint maximálisan alkalmazható díjat. A határozat az egyszeri díjat nem retail minus módszerrel, hanem egyszerű ármegállapítással szabályozza. Erre az eredeti JPE határozat sem ad lehetőséget.

A Tanács álláspontja szerint a határozatban foglalt díjmegállapítási módszer megfelel a JPE határozat előírásainak. Az egyszeri díjak meghatározásának elve megegyezik a havidíjak esetében alkalmazott elvvel, azaz az ármeghatározás alapjául szolgáló időszak árréssel csökkentett kiskereskedelmi átlagára, illetve a kötelezett szolgáltató által alkalmazott minimális nagykereskedelmi átlagár közül az alacsonyabb érték határozza meg a határozatban szereplő árat. A különbség a havi díjakhoz képest, hogy a Tanács az egyszeri díjak esetében az árrést nulla Ft értékben határozta meg, amely egyenesen következik a JPE határozat előírásából, mely szerint az árrés alapját képező kiskereskedelmi költségeket az adott időszakban átlagosan nyújtott összes szélessávú előfizetés végpontszámára vonatkozólag kell szétosztani, azaz a releváns költségeket az adott időszakra vonatkozó előfizetői hónapok számával kell elosztani.

A JPE határozat a fajlagos kiskereskedelmi költségeket tehát egy előfizetői hónapra vetítve határozza meg, ennek megfelelően azok teljes egészükben a havi díjak árrésében vehetők figyelembe.

14. Az NHH-nak a piaci verseny egyenlő feltételekkel való biztosítása érdekében azt is el kell érnie, hogy az inkumbens szolgáltató valamilyen, a szabályozás által le nem fedett árukapcsolással ne legyen képes a jelenleg tervezett szabályozás hatásait erodálni. Ez a határozat alapján nem látszik biztosítottnak, márcsak azért sem, mert a szabályozás tartalma nehezen vethető össze a Magyar Telekom pillanatnyilag is érvényes nagykereskedelmi ADSL ajánlataival. Hasonlóképpen, a szabályozás hatásait nagymértékben erodálhatja, ha a kiskereskedelmi piacon olyan árukapcsolások terjednek el, amelyekkel az alternatív szolgáltatók azért nem tudnak versenyezni, mert a kapcsolt termék valamely más elemének „előállításához” nem rendelkeznek inputtal – ilyenek a vezetékes telefon-szolgáltatást és a szélessávú Internet hozzáférést kombináló csomagok (pl. Favorit TDSL).

A szélessávú nagykereskedelmi hozzáférési piaccal kapcsolatos nagykereskedelmi ármegállapító határozatnak nem feladata, hogy a JPE szolgáltató által követett kiskereskedelmi csomagképzés versenyre gyakorolt hatását vizsgálja, mivel az alapvetően a piacelemzési eljárásnak tárgya.

A piacelemzési határozattal kapcsolatban hasonló tartalmú észrevételt az érdekeltektől a Tanács nem kapott.

A piacelemzési eljárás eredményeként a szélessávú nagykereskedelmi hozzáférési szolgáltatások piacán jelentős piaci erejű szolgáltatókkal kapcsolatban előírt kötelezés a csomagolt ajánlatok vizsgálatát a kiskereskedelmi ártisztítás kapcsán vizsgálta, azok hatása a kiskereskedelmi átlagárban érvényesül.

15. Mivel a retail minusz szabályozás logikájából az következik, hogy a piacon alkalmazott kiskereskedelmi árból indul ki, érthető, hogy múltbeli adatokon kell alapulnia. Ugyanakkor nagyon fontos lenne a szabályozásba valamilyen módon a kellő rugalmasságot beépíteni annak érdekében, hogy az ármegállapító határozat a piaci változások folytán ne legyen már megjelenésekor idejét múlt. Ennek érdekében a Tanácsnak folyamatosan biztosítania kell a piaci monitoringot, és minden új kiskereskedelmi szolgáltatás megjelenésekor meg kell vizsgálnia, hogy érvényesül-e a versenysemlegesség és az egyenlő versenyfeltételek követelménye.

A Tanács a fentiekre tekintettel építsen a szabályozásba olyan biztosítékot, amely lehetővé teszi az új kiskereskedelmi termékek megjelenése esetén a gyors (mintegy automatikus) hatósági reakciót.

Az új kiskereskedelmi termékekre vonatkozó szabályozással a szélessávú nagykereskedelmi hozzáférési piaccal kapcsolatos piacelemzési határozat kötelező része részletesen foglalkozott, azzal kapcsolatban a határozat nemzeti egyeztetése kapcsán az érdekeltektől a Tanács semmilyen észrevételt nem kapott. Az erre vonatkozó észrevételt tehát a Tanács a következő piacelemzési határozatban tudja figyelembe venni.

Az NHH Tanácsának álláspontja szerint ugyanakkor a piacelemzési határozat rendelkező részében az új kiskereskedelmi szolgáltatások bevezetésével kapcsolatos szabályozás általánosságban a felvetett problémát képes kezelni.

A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban GVH) véleménye:

1 A GVH észrevételében megjegyezte, hogy több esetben – a szolgáltatás egyéb feltételeinek egyezősége mellett – a rövidebb elkötelezettségű nagykereskedelmi szolgáltatások árai alatta maradnak a hosszabb elkötelezettségű nagykereskedelmi szolgáltatás árának, amely egyrészt ellentmond az árazási logikának, másrészt a módszertanból egyértelműen nem következik.

Javasolja, hogy a nagykereskedelmi ár megállapításának módszertanát a Tanács módosítsa annak érdekében, hogy ehhez hasonló jelenség ne fordulhasson elő.

A Tanács álláspontját ezzel a véleménnyel kapcsolatosan a 7. szolgáltatói észrevételhez írt indokolás tartalmazza.

2. Javasolja a nagykereskedelmi árszabályozást a forgalomfüggő csomagok esetén a forgalmi díjkomponensre is kiterjeszteni.

A Tanács álláspontját ezzel a véleménnyel kapcsolatosan az 5. szolgáltatói észrevételhez írt indokolás tartalmazza.

3. A GVH észrevételt fűzött a nagykereskedelmi szolgáltatással nyújtásával összefüggésben alkalmazható (a

nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával összefüggő pótlólagos beruházásokkal kapcsolatos) kiegészítő szolgáltatásokkal kapcsolatban megemlítve, hogy azok szabályozása indokolt, mert annak híján a kötelezett szolgáltatók képesek lehetnek a jogosult szolgáltatókkal szemben ezen szolgáltatások díjait versenykorlátozó módon meghatározni.

A Tanács álláspontját ezzel a véleménnyel kapcsolatosan a 3. szolgáltatói észrevételhez írt indokolás tartalmazza.

A Tanács az Eht. 45. § (5) bekezdése alapján a határozatot hivatalos lapjában és internetes oldalán közzé teszi.

A Tanács döntését az Eht. 39. § (1) bekezdésének megfelelően teljes ülés keretében hozta meg.

A határozat elleni jogorvoslati lehetőségről történő tájékoztatás az Eht. 46. § (1)-(2) bekezdés és a 47. § (1) bekezdés rendelkezéseire alapul.

Budapest, 2006. június 12.

Bánhidi Ferenc s. k.,
tanácsstag
Hidasi István s. k.,
tanácsstag
Pataki Dániel s. k.,
tanácsstag
elnök

Debreczeni Sándor s. k.,
tanácsstag
Dr. Nyevrikel Emília s. k.,
tanácsstag
dr. Rozgonyi Krisztina s. k.
tanácsstag

A határozatot kapják:

- 1./ Magyar Telekom Távközlési Nyilvánosan Működő Részvénytársaság
(1013 Budapest, Krisztina krt. 55.)
- 2./ Irattár

Havi díjak

Sávszélesség (kbps)	Előfizető	Elkötelezettség	Forgalom függő	számított árrés(minus) Zi nettó Ft*	Megállapított nagykereskedelmi ár (retail minus) Ni nettó Ft
1024	Egyéni	nincs	nem		10 803
1024	Egyéni	1 éves	nem		6 835
1024	Egyéni	2 éves	nem		6 035
1024	Egyéni	3 éves	nem		5 628
2048	Egyéni	nincs	nem		12 740
2048	Egyéni	1 éves	nem		7 940
2048	Egyéni	2 éves	nem		7 140
2048	Egyéni	3 éves	nem		6 873
3008	Egyéni	nincs	nem		14 527
3008	Egyéni	1 éves	nem		11 527
3008	Egyéni	2 éves	nem		10 727
3008	Egyéni	3 éves	nem		8 987
1024	Üzleti	nincs	nem		14 824
1024	Üzleti	1 éves	nem		11 624

DH-381-14/2006. számú, az Emitel Távközlési Zrt. országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával tárgyú eljárásban hozott határozat

*A határozatban üzleti titokként megjelölt adatok a DH-381-15/2006. sz. határozatban szerepelnek.

Ügyiratszám: DH-381-14/2006.

Tárgy: Az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban: *Tanács*) az *Emitel Távközlési Zártkörűen Működő Részvénytársaság* (6722 Szeged, Tisza Lajos Krt. 41. cg.: 06-10-000154) (a továbbiakban: *Emitel vagy Kötelezett*) által alkalmazható, az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás legmagasabb árát, valamint a kiskereskedelmi szélessávú DSL szolgáltatás nyújtása során a különböző szélessávú hozzáférés típusok tekintetében alkalmazott átlagos kiskereskedelmi ár és a társszolgáltatók számára nyújtott IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nagykereskedelmi ára közötti különbség (árrés) mértékét az alábbiak szerint állapítja meg:

1024	Üzleti	2 éves	nem	10 824
1024	Üzleti	3 éves	nem	10 824
2048	Üzleti	nincs	nem	17 529
2048	Üzleti	1 éves	nem	13 329
2048	Üzleti	2 éves	nem	12 529
2048	Üzleti	3 éves	nem	12 529
3008	Üzleti	nincs	nem	21 476
3008	Üzleti	1 éves	nem	16 476
3008	Üzleti	2 éves	nem	15 676
3008	Üzleti	3 éves	nem	15 676

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

Az árrés a szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli fajlagos költségének és a nagykereskedelmi értékesítés fajlagos költségének a különbsége.

A megállapított nagykereskedelmi ár alapértelmezésben a Kötelezett által a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető havi díj legmagasabb mértéke.

Egyszeri díjak

Sávszélesség (kbps)	Előfizető	Elkötelezettség	Forgalom függő	Megállapított nagykereskedelmi ár (egyszeri díj) nettó Ft
1024	Egyéni	nincs	nem	30 000
1024	Egyéni	1 éves	nem	8 636
1024	Egyéni	2 éves	nem	3 712
1024	Egyéni	3 éves	nem	0
2 048	Egyéni	nincs	nem	30 000
2 048	Egyéni	1 éves	nem	7 000
2 048	Egyéni	2 éves	nem	3 974
2 048	Egyéni	3 éves	nem	0
3 008	Egyéni	nincs	nem	30 000
3 008	Egyéni	1 éves	nem	10 000
3 008	Egyéni	2 éves	nem	5 000
3 008	Egyéni	3 éves	nem	0
1024	Üzleti	nincs	nem	30 000
1024	Üzleti	1 éves	nem	10 000
1024	Üzleti	2 éves	nem	5 000
1024	Üzleti	3 éves	nem	0
2 048	Üzleti	nincs	nem	30 000
2 048	Üzleti	1 éves	nem	10 000
2 048	Üzleti	2 éves	nem	5 000
2 048	Üzleti	3 éves	nem	0
3 008	Üzleti	nincs	nem	30 000
3 008	Üzleti	1 éves	nem	10 000
3 008	Üzleti	2 éves	nem	5 000
3 008	Üzleti	3 éves	nem	0

A megállapított – a táblázatban szereplő - nagykereskedelmi ár a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető egyszeri díj legmagasabb mértéke.

Az Emitel az országos szintű bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározásakor a Tanács által meghatározott értéknél alacsonyabbat is alkalmazhat, ebben az esetben azonban az egyenlő elbánás elvének megfelelően valamennyi igénybevevő szolgáltatónak az alacsonyabb áron kell nyújtania e szolgáltatást.

A kötelezett szolgáltató az egyenlő elbánás elvét betartva, indokolt esetben a jogosult szolgáltató partnerekkel szemben a havi díjakat illetően alkalmazhat sávós (a jogosult társszolgáltató partner által igénybe vett nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított) díjkedvezményeket. Ezek a díjkedvezmények egyik esetben sem lehetnek olyanok, hogy a legkedvezőbb nagykereskedelmi ár csak egy-, illetve kevés számú jogosult szolgáltató számára legyen elérhető.

A nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos, tehát egy nagykereskedelmi DSL végpontra jutó költségei a kötelezett szolgáltatónál függenek a jogosult szolgáltató által igénybe vett nagykereskedelmi szolgáltatás volumenétől. A kötelezett szolgáltató által alkalmazott sávós díjak közötti díjkülönbség minden esetben legfeljebb a nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos költségeiben az egyes jogosult szolgáltatók vonatkozásában fennálló (volumen-től függő) különbséget tükrözhetik.

Az alkalmazott sávós kedvezmények mértékét a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyilvánosságra hozatalakor köteles közzé tenni.

Az Emitel a jelen határozatnak megfelelően megállapított díjat az új szerződésekre jelen határozat kézbesítésétől köteles alkalmazni. A korábban megkötött rögzített idejű és/vagy hűségnyilatkozatos (azaz rögzített idejű elkötelezettséget és ezzel valamilyen kedvezményt tartalmazó) szerződéseket ezen ármegállapító határozat a hűségnyilatkozat hatálya alatt nem érinti, a hűségnyilatkozat lejártá után, a szerződés meghosszabbításakor - értve ezalatt az elkötelezettségi időszak és a vele járó kedvezmény végét követően a szerződés egyszerű továbbélését is – viszont igen.

Amennyiben a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásán belül, az eladás ösztönzése érdekében (például a saját kiskereskedelmi szolgáltatási akcióival párhuzamosan) értékesítési akciókat hirdet, úgy a jelen határozatban foglalt, az egyes nagykereskedelmi szolgáltatástípusokhoz tartozó maximum áraknak (kiegészítve az esetleg alkalmazandó sávós kedvezményekkel) minden egyes jogosult szolgáltató esetén a következő ármegállapító határozatig tartó időszakra vonatkozóan számított nagykereskedelmi átlagárakra vonatkozóan kell érvényesülniük.

A Kötelezett szolgáltató a hozzáférési kötelezettség kapcsán, de kizárólag az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges

szolgáltatás elemek költségeit jogosult az igénybe vevő szolgáltatókkal megtéríttetni.

A kötelezett szolgáltatók ugyanakkor kizárólag csak az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatás elemek költségeit térítheti meg. Amennyiben az adott szolgáltatás elemre – illetve, azzal ekvivalens szolgáltatásra – a kötelezett szolgáltatónak saját kiskereskedelmi szolgáltatásához is szüksége van, akkor annak a jogosult szolgáltatókkal történő megtéríttetése nem indokolt.

Nem számítható fel külön díj azon szolgáltatás elemek költségei után sem, amelyek az ármegállapító határozat meghozatala során a releváns nagykereskedelmi költségek között már figyelembe vételre kerültek.

A nagykereskedelmi szolgáltatás feltételeinek nyilvánosságra hozatala során minden, a jogosult szolgáltatókkal szemben a szolgáltatás igénybe vétele kapcsán érvényesíteni szándékozott díjlem árát a kötelezett szolgáltatónak nyilvánosságra kell hoznia.

A határozat ellen nincs helye fellebbezésnek. A határozat felülvizsgálata a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül kérhető a Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsához három példányban benyújtott, a Fővárosi Bíróságnak címzett keresetlevélben. A keresetlevélben nyilatkozni kell arról is, hogy a felperes kéri-e tárgyalás tartását.

A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya.

Indokolás

A Tanács az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: *Eht.*) 14. § (1) c., pontja alapján a 10.§ f., pontjában meghatározott hatáskörében, az *Eht.* 52.-55. §-ai szerinti eljárásában a 12. számú, „nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás” elnevezésű piacon a DH-664-180/2005. számú határozatában (a továbbiakban: *Határozat, piacelemzési határozat, JPE határozat*) az Emitelt jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosította.

A Határozat rendelkező részének V. számú mellékletében a Tanács az *Eht.* 108. § (1) bekezdés b., pontjában biztosított jogkörével élve, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókra a nagykereskedelmi piacon kiszabható kötelezettségek, a költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége kötelezettség keretében kötelezte az Emitelt, hogy az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatást a Határozat szerinti kiskereskedelmi árból származtatott díjképzési módszer (a továbbiakban: *retail minus*) alkalmazásával kialakított díj ellenében nyújtsa.

Az Emitel által nyújtott hálózati szolgáltatás ellenértékének a szolgáltató által alkalmazott előfizetői díjhoz viszonyított mértéke meghatározása érdekében a Tanács kötelezte az Emitelt, hogy a Határozat kézbesítését követő 30 napon belül az V. mellékletben meghatározott adatokat és számításokat (a továbbiakban: adatszolgáltatás) nyújtsa be a Tanácshoz.

Fenti kötelezettségének a Kötelezett a 2005. október 25-én érkezett, nyomtatott és elektronikus formában benyújtott adatszolgáltatásával eleget tett (DH-18552/2005.).

A benyújtott adatok és számítások részletes vizsgálatát követően a Tanács 2005. december 07-én, DH-18552-2/2005. számon hiánypótlási felhívást adott ki, amelyben megjelölte a benyújtott dokumentáció pontosítandó részeit és a pótolandó hiányosságokat, valamint a Kötelezettet a tényállás tisztázása keretében az érdemi döntéshez szükséges adatok és információk közlésére hívta fel. Az Emitel a felhívásnak a 2006. január 04-én benyújtott irat megküldésével tett eleget (DH-381-1/2006.).

A Tanács a Kötelezett által a hiánypótlásra szolgáltatott adatokat áttekintette és ennek alapján megállapította, hogy további hiányok pótlása, a benyújtott adatok pontosítása, valamint meghatározott adatok és információk Tanács részére történő benyújtása szükséges. Ezért a Tanács 2006. január 31-én, DH-381-2/2006. számon újabb, második hiánypótlási felhívást bocsátott ki. Az Emitel a felhívásnak a 2006. február 14-én benyújtott irat megküldésével tett eleget (DH-381-5/2006.).

Az Eht. 14. § (1) c., pontja alapján a 10. § g., pontjában biztosított hatáskörében eljárva, a 108. § (1) bekezdés b., pontjában megszabott jogkörével élve a Tanács az Emitel által alkalmazandó országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díját a rendelkező rész szerinti mértékben állapította meg, az alábbi indokok alapján:

A Tanács Határozatának V. számú mellékletében meghatározta, hogy az Emitel által benyújtott adatok, valamint a Határozat V. mellékletében foglalt egyéb szempontok alapján fogja megállapítani a Kötelezett által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás maximális ellenértékét a Kötelezett, illetve az általa irányított kiskereskedelmi szolgáltató tényleges átlagos kiskereskedelmi értékesítési ára és egy a Tanács által meghatározott mérték (árrés) különbségeként.

Havi díjak

Sávszélesség (kbps)	Előfizető	Elkötelezettség	Forgalom függő	Kiskereskedelmi átlagár (retail ár) nettó Ft*
1024	Egyéni	nincs	Nem	
1024	Egyéni	1 éves	Nem	
1024	Egyéni	2 éves	Nem	
1024	Egyéni	3 éves	Nem	
2048	Egyéni	nincs	Nem	
2048	Egyéni	1 éves	Nem	
2048	Egyéni	2 éves	Nem	
2048	Egyéni	3 éves	Nem	
3008	Egyéni	nincs	nem	

Rögzítette továbbá, hogy az Emitel az országos szintű bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározásakor a Tanács által meghatározott értéknél alacsonyabbat is alkalmazhat, ebben az esetben azonban az egyenlő elbánás elvének megfelelően valamennyi igénybevevő szolgáltatónak az alacsonyabb áron kell nyújtania e szolgáltatást.

A Kötelezett által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás rendelkező részben meghatározott maximális ellenértékét a Tanács a Határozat V. számú mellékletében foglaltak szerint a kötelezett szolgáltató tényleges átlagos kiskereskedelmi értékesítési ára (Ci) és egy a Tanács által meghatározott mérték (minus: Zi) különbségeként állapította meg. A retail minusz ármeghatározás képlete, azaz a nagykereskedelmi ár képlete tehát a következő: $N_i = C_i - Z_i$ volt.

A Tanács az árrés (Zi) meghatározásakor alapvetően a kötelezett szolgáltató releváns kis- és nagykereskedelmi költségeit vette figyelembe, mégpedig úgy, hogy a releváns fajlagos kiskereskedelmi költségek (Ei) az árrés mértékét növelték, a releváns fajlagos nagykereskedelmi költségek (Fi) az árrés mértékét csökkentették. Azaz $Z_i = E_i - F_i$ volt.

A Tanács a Kötelezett által benyújtott adatok értékelése és az alkalmazható legmagasabb nagykereskedelmi ár értékének megállapítása során a következő módon járt el:

Kiskereskedelmi (végfelhasználók számára nyújtott) szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjak

A Határozat V. számú melléklete 2. részének I. pontjában meghatározott kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjakat a Kötelezett a Határozat vonatkozó részében foglaltaknak megfelelően alakította ki, így azokat a Tanács az alábbi táblázatokban foglaltaknak megfelelően fogadta el, ahol a kiskereskedelmi átlagár a Kötelezett által a kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott havi, illetve egyszeri díjak átlagos értéke.

3008	Egyéni	1 éves	nem	
3008	Egyéni	2 éves	nem	
3008	Egyéni	3 éves	nem	
1024	Üzleti	nincs	nem	
1024	Üzleti	1 éves	nem	
1024	Üzleti	2 éves	nem	
1024	Üzleti	3 éves	nem	
2048	Üzleti	nincs	nem	
2048	Üzleti	1 éves	nem	
2048	Üzleti	2 éves	nem	
2048	Üzleti	3 éves	nem	
3008	Üzleti	nincs	nem	
3008	Üzleti	1 éves	nem	
3008	Üzleti	2 éves	nem	
3008	Üzleti	3 éves	nem	

*Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

Egyszeri díjak

Sávszélesség (kbps)	Előfizető	Elkötelezettség	Forgalom függő	Kiskereskedelmi átlagár*
1024	Egyéni	nincs	nem	
1024	Egyéni	1 éves	nem	
1024	Egyéni	2 éves	nem	
1024	Egyéni	3 éves	nem	
2 048	Egyéni	nincs	nem	
2 048	Egyéni	1 éves	nem	
2 048	Egyéni	2 éves	nem	
2 048	Egyéni	3 éves	nem	
3 008	Egyéni	nincs	nem	
3 008	Egyéni	1 éves	nem	
3 008	Egyéni	2 éves	nem	
3 008	Egyéni	3 éves	nem	
1024	Üzleti	nincs	nem	
1024	Üzleti	1 éves	nem	
1024	Üzleti	2 éves	nem	
1024	Üzleti	3 éves	nem	
2 048	Üzleti	nincs	nem	
2 048	Üzleti	1 éves	nem	
2 048	Üzleti	2 éves	nem	
2 048	Üzleti	3 éves	nem	
3 008	Üzleti	nincs	nem	
3 008	Üzleti	1 éves	nem	
3 008	Üzleti	2 éves	nem	
3 008	Üzleti	3 éves	nem	

*Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

A 2048 kbps-os és a 3008 kbps-os, elkötelezettség nélküli hozzáférések esetében a beadvány tárgyát képező időszakban nem történt értékesítés, így a Tanács ezeknél a hozzáféréseknél kiskereskedelmi átlagárként a havi díjak esetében a Kötelezett által meghatározott tisztított kiskereskedelmi árat, az egyszeri díjak esetében a Kötelezett által megadott listaárat vette figyelembe.

A társzolgáltatók számára nyújtott szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjak

A Határozat V. számú melléklete 2. részének II. pontja szerinti (nagykereskedelmi) szolgáltatást a Kötelezett nem nyújtott az időszak folyamán, így a Tanácsnak ezen szolgáltatás díjait nem kellett figyelembe vennie.

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségei, a nagykereskedelmi értékesítés költségei

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás, országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségei

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségeit a Kötelezett a Határozat V. számú melléklete 2. részének III. pontjában foglaltaknak megfelelően határozta meg, ezeket a Tanács elfogadta.

Nagykereskedelmi szolgáltatás addicionális költségei

A Kötelezett által a nagykereskedelmi értékesítéshez kapcsolódóan a Határozat V. számú melléklete 2. részének III. pontja szerint kimutatott addicionális költségeket a Tanács elfogadta.

A nagykereskedelmi díj kialakításának további menete

A Tanács a havi díjak esetében a Kötelezett által alkalmazható legmagasabb nagykereskedelmi árat a kiskereskedelmi átlagár és az árrés különbségként állapította meg.

A nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásához szükséges és csak ahhoz köthető

pótlólagos beruházások költségei

A nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásához szükséges és csak ahhoz köthető pótlólagos beruházások költségeként a Kötelezett benyújtotta az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nyújtásához szükséges csatlakozás kiépítésének költségei alapján számított hozzáférésenkénti fajlagos költséget. A fajlagos költséget a Kötelezett a becsült előfizetős szám alapján határozta meg.

A Tanács álláspontja szerint a jogosult szolgáltatók felé a csatlakozáshoz alkalmazott berendezés teljes kapacitásából általuk igénybevett kapacitással arányos költség érvényesítése lehet indokolt. Mivel a Kötelezett a Tanács felhívása ellenére nem nyújtotta be az ennek megfelelően számított hozzáférésenkénti költségadatokat, ezért a Tanács a Kötelezett által kimutatott, az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nyújtásához szükséges csatlakozás beruházási költséget az árrés meghatározásánál nem vette figyelembe.

Egyszeri díjak

Az egyszeri díjak esetében a Tanács nem határozott meg árrést, mivel a Határozat V. számú melléklete 2. részének

III. pontjában foglaltak szerint a költségeket az adott időszakban átlagosan nyújtott összes szélessávú előfizetés végpontszámára vonatkozólag kell szétosztani (azaz a releváns költségeket az adott időszakra vonatkozó előfizetői hónapok számával kell elosztani). Ennek megfelelően az árrés alapját képező költségek teljes egészükben a havi díjak árrésében lettek figyelembe véve.

A Tanács a Kötelezett által alkalmazható nagykereskedelmi egyszeri díjak legmagasabb értékét ezért a kiskereskedelmi átlagárak értékével megegyezően határozta meg.

Migráció

A Kötelezett az ármegállapítás alapját képező időszakot követően sáv szélesség migrációt hajtott végre. A Tanács a nagykereskedelmi árakat a jelen határozat hatályba lépésekor érvényes sáv szélességekre határozta meg, azokat a sáv szélesség migráció alapján megfeleltetve a beadvány tárgyát képező időszakban érvényes sáv szélességeknek.

A migráció során a Kötelezett a következő sáv szélesség bővítéseket hajtotta végre:

az 512 kbps sáv szélesség 1024 kbps-ra,
az 1024 kbps sáv szélesség 2048 kbps-ra,
az 1536 kbps sáv szélesség 3008 kbps-ra
emelkedett.

A Tanács a határozat tervezetét 2006. március 28-án honlapján, majd 2006. április 07-én a Hírközlési Értesítőben közzétette.

Ezzel egyidőben a DH-664-180/2005. sz. határozathoz fűzött kommentárban megfogalmazott kérése alapján az Európai Bizottságnak is megküldte a határozat tervezetét, azzal kapcsolatos érdemi észrevétel nem érkezett.

A határozat tervezetével kapcsolatosan az Eht. 36. § alapján az ATSE, a Magyar Telekom NyRt és a Tele 2 tett észrevételt, továbbá a tervezethez a GVH fűzött véleményt. A szolgáltatók észrevételeik titkosítását, bizalmas kezelését kérték, így az észrevételeknél nem szerepel az, hogy azt melyik szolgáltató tette, a Tanács a problémákat foglalta össze pontokban és a beérkezett észrevételekkel és a véleménnyel kapcsolatosan indokolása a következő:

1. A piaci árváltozások pontosabb követése érdekében az árak gyakoribb (félév helyett negyedévenkénti) felülvizsgálata lenne szükséges.

A Tanács a retail minus ármegállapító eljárásokban törekszik arra, hogy az országos bitfolyam hozzáférés megállapított nagykereskedelmi ára a lehető legkevesebb kiséssel kövesse az ármegállapítás alapjául szolgáló időszakot. Ennek ellenére az észrevételező által javasolt negyedéves árfelülvizsgálat bevezetését álláspontja alapján nem indokolt bevezetni, mivel gyakorlati kivitelezhetősége kérdéses, másrészt a negyedéves időszak ár- és releváns költségadatai minden bizonnyal nagyobb mértékben ingadoznak, mint a hosszabb időszak adatai, ami miatt a gyakoribb felülvizsgálat a nagykereskedelmi ár jelentős, és nem is biztos, hogy egy irányba ható ingadozását eredményezhetné.

Fő szempont azonban, hogy a negyedéves felülvizsgálatra a JPE határozat nem ad lehetőséget, az a féléves árfelülvizsgálatot írja elő.

2. *Az ún. trónkölt forgalom (bitfolyam) átadása a jogosult szolgáltató által megjelölt összekapcsolási ponton valósuljon meg.*

A bitfolyam hozzáférés megvalósításának módját illetően az észrevételben felvetett problémát a hatályos szabályozás megfelelően kezeli. A JPE határozat rendelkező részének IV. számú melléklete a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek pontos tartalmának meghatározásáról kimondja, hogy a kötelezett szolgáltató jelen melléklet szerint megkötött hálózati szerződéseire a 277/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet rendelkezései alkalmazandók. A 277/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet 8. § (1) bekezdése szerint a bitfolyam hozzáférést “azon a hálózati végponton kell biztosítani, ahol azt a jogosult szolgáltató kéri, kivéve, ha az a kötelezett szolgáltató objektív műszaki okokkal alátámasztott véleménye szerint nem lehetséges”.

3. *A határozatoknak ki kellene mondaniuk, hogy a retail minus díjakon kívül a szolgáltatók ne kérhessenek más jogcímen (pl. összekapcsolási link díj) díjat a kötelezett szolgáltatók.*

A Tanács piacelemzési határozatának rendelkező részében foglaltak alapján a szolgáltatók a hozzáférési kötelezettség kapcsán, de kizárólag az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatás elemek költségeit jogosultak a szolgáltatás-nyújtással párhuzamosan megtéríttetni, ettől eltérő kötelezés nem indokolt.

Fontos felhívni a figyelmet arra, hogy csak az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatás elemek költségeit téríttetetik, semmi többet.

Ez a gyakorlatban azt is jelenti, ha az adott szolgáltatás elemre – illetve, azzal ekvivalens szolgáltatásra – a kötelezett szolgáltatónak saját kiskereskedelmi szolgáltatásához is szüksége van, akkor annak a jogosult szolgáltatókkal történő megtéríttetése általánosan nem tekinthető indokoltnak.

A kötelezett szolgáltatóknak a nagykereskedelmi szolgáltatás feltételeinek nyilvánosságra hozatala kapcsán minden a társszolgáltatóknál a szolgáltatás igénybe vétele kapcsán szükségszerűen felmerülő díjjelem árát nyilvánosságra kell hozniuk.

A kötelezett szolgáltató csak olyan díjjelemek nagykereskedelmi költségeit ismertetheti el, amely – mint azt az előzőekben is szerepelt – az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban merül fel és ahhoz elengedhetetlenül szükséges és a nagykereskedelmi díj megállapítása során nem került figyelembe vételre (például azért, mert a jogosult szolgáltató által kért, és műszakilag megvalósítható összekapcsolási ponthoz tartozó addicionális költségek előzetesen nem voltak felmérhetőek)

A fenti szempontoknak való megfelelését a Tanács piacfelügyeleti eljárás keretében ellenőrzi. A Tanács az ármegállapító határozat rendelkező részét az előbbieknél megfelelően módosította.

4. *A határozatban nem egyértelmű, hogy a határozatban foglalt árak minden egyes szerződésre vonatkozóan az alkalmazható maximális díjat jelentik-e, vagy az ármegállapító határozat hatályának teljes időszakára vonatkozóan kell teljesülnie annak a követelménynek, hogy az alkalmazott nagykereskedelmi árak nem haladják meg a megállapított árakat.*

A Tanács megítélése szerint a maximum ár betartásának azon módja, amely szerint az abszolút értelemben (azaz minden időpillanatban, minden egyes nagykereskedelmi szerződés keretében nyújtott minden egyes végpontra) értendő a korábbi rugalmas nagykereskedelmi árazás folytatásában ellenérdekelte teheti azon kötelezett szolgáltatókat, amelyek korábban nagykereskedelmi partnereik részére kereskedelmi értékesítési akciót hirdettek. Ennek elkerülésére a Tanács a határozatot pontosította akként, hogy amennyiben a szolgáltató vállalja, hogy társzolgáltató partnereinek akciót hirdet úgy a határozatban foglalt az egyes nagykereskedelmi szolgáltatástípusokhoz tartozó maximum ár a következő ármegállapító határozatig tartó időszak egy-egy jogosult szolgáltató vonatkozásában számított nagykereskedelmi átlagárára vonatkozóan kell, hogy teljesüljön.

Ennek teljesülését a hatóság piacfelügyeleti eljárás keretében ellenőrzi.

A Tanács mindamellet felhívja a figyelmet arra, hogy ha a határozat alapján az átlagár betartását választja a szolgáltató azzal maga is kockázatot vállal, és amennyiben annak be nem tartása az ellenőrzés során utólag kiderül az szankciót von maga után.

5. *A határozat nem rögzíti egyértelműen, hogy az egyenlő elbánás elvét betartva a kötelezett szolgáltató a jogosult szolgáltatókkal szemben milyen módon alkalmazhat kedvezményeket. Indokolt lenne az alkalmazott kedvezmények nyilvánosságra hozatala.*

A Tanács az észrevételek alapján megállapította, hogy a volumenkedvezményekkel kapcsolatos szabályozást a határozatban indokolt részletesen megjeleníteni. A Tanács által tett kiegészítés az Eht. „egyenlő elbánás” kötelezettségével kapcsolatos, az adott nagykereskedelmi szolgáltatásra vonatkozó értelmezést tartalmaz, amely megkönnyíti a határozat végrehajtását.

A kiegészítés alapján a kötelezett szolgáltató az egyenlő elbánás elvét betartva, a jogosult szolgáltató partnerekkel szemben a havi díjakat illetően alkalmazhat sávós (a jogosult társszolgáltató partner által igénybe vett nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított) díjkedvezményeket. Ezek a díjkedvezmények egyik esetben sem lehetnek olyanok, hogy a legkedvezőbb nagykereskedelmi ár csak kevés számú jogosult szolgáltató számára legyen elérhető.

A nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos, tehát egy nagykereskedelmi DSL végpontra jutó költségei a kötelezett szolgáltatónál függenek a jogosult szolgáltató által igénybe vett nagykereskedelmi szolgáltatás volumenétől. A kötelezett szolgáltató által alkalmazott sávós díjak közötti díjkülönbség minden esetben legfeljebb a nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos költségeiben az egyes jogosult szolgáltatók vonatkozásában fennálló (volumentől függő) különbséget tükrözhetik. Az alkalmazott sávós kedvezmények mértékét a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyilvánosságra hozatalakor köteles közzé tenni. Az alkalmazott sávós kedvezmények indokoltságát a Nemzeti Hírközlési Hatóság piacfelügyeleti eljárás keretében ellenőrzi.

6. Mivel a retail mínusz szabályozás logikájából az következik, hogy a piacon alkalmazott kiskereskedelmi áraból indul ki, érthető, hogy múltbeli adatokon kell alapulnia. Ugyanakkor nagyon fontos lenne a szabályozásba valamilyen módon a kellő rugalmasságot beépíteni annak érdekében, hogy az ármegállapító határozat a piaci változások folytán ne legyen már megjelenésekor idejét múlt. Ennek érdekében a Tanácsnak folyamatosan biztosítania kell a piaci monitoringot, és minden új kiskereskedelmi szolgáltatás megjelenésekor meg kell vizsgálnia, hogy érvényesül-e a versenysemlegesség és az egyenlő versenyfeltételek követelménye.

A Tanács a fentiekre tekintettel építsen a szabályozásba olyan biztosítékot, amely lehetővé teszi az új kiskereskedelmi termékek megjelenése esetén a gyors (mintegy automatikus) hatósági reakciót.

Az új kiskereskedelmi termékekre vonatkozó szabályozással a szélessávú nagykereskedelmi hozzáférési piaccal kapcsolatos piacelemzési határozat kötelező része részletesen foglalkozott, azzal kapcsolatban a határozat nemzeti egyeztetése kapcsán az érdekelttől a Tanács semmilyen észrevételt nem kapott. Az erre vonatkozó észrevételt tehát a Tanács a következő piacelemzési határozatban tudja figyelembe venni.

Az NHH Tanácsának álláspontja szerint ugyanakkor a piacelemzési határozat rendelkező részében az új kiskereskedelmi szolgáltatások bevezetésével kapcsolatos szabályozás általánosságban a felvetett problémát képes kezelni.

A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban GVH) véleménye:

A GVH észrevételt fűzött a nagykereskedelmi szolgáltatással nyújtásával összefüggésben alkalmazható (a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával összefüggő pótlólagos beruházásokkal kapcsolatos) kiegészítő szolgáltatásokkal kapcsolatban megemlítve, hogy azok szabályozása indokolt, mert annak híján a kötelezett szolgáltatók képesek lehetnek a jogosult szolgáltatókkal szemben ezen szolgáltatások díjait versenykorlátozó módon meghatározni.

A Tanács álláspontját ezzel a véleménnyel kapcsolatosan a 3. szolgáltatói észrevételhez írt indokolás tartalmazza.

A Tanács az Eht. 45. § (5) bekezdése alapján a határozatot hivatalos lapjában és internetes oldalán közzé teszi.

A Tanács döntését az Eht. 39. § (1) bekezdésének megfelelően teljes ülés keretében hozta meg.

A határozat elleni jogorvoslati lehetőségről történő tájékoztatás az Eht. 46. § (1)-(2) bekezdés és a 47. § (1) bekezdés rendelkezésein alapul.

Budapest, 2006. június 12.

Bánhidi Ferenc s. k.,

tanácsstag

Hidasi István s. k.,

tanácsstag

Pataki Dániel s. k.,

tanácsstag

elnök

Debreczeni Sándor s. k.,

tanácsstag

Dr. Nyeveik Emília s. k.,

tanácsstag

dr. Rozgonyi Krisztina s. k.

tanácsstag

A határozatot kapják:

1./ Emitel Távközlési Nyilvánosan Működő Részvénytársaság

(6722 Szeged, Tisza Lajos krt. 41.)

2./ Irattár

DH-382-14/2006. számú, a Hungarotel Távközlési Zrt. országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával tárgyú eljárásban hozott határozat

*A határozatban üzleti titokként megjelölt adatok a DH-382-15/2006. sz. határozatban szerepelnek.

Ügyiratszám: DH-382-14/2006.

Tárgy: az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban: Tanács) a Hungarotel Távközlési Zrt. (1113 Budapest, Bocskai út 134-146.; cg.: 01-10-043040) (a továbbiakban: Hungarotel vagy Kötelezett) által alkalmazható, az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás legmagasabb árát, valamint a kiskereskedelmi szélessávú DSL szolgáltatás nyújtása során a különböző szélessávú hozzáférés típusok tekintetében alkalmazott átlagos kiskereskedelmi ár és a társszolgáltatók számára nyújtott IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nagykereskedelmi ára közötti különbség (árrés) mértékét az alábbiak szerint állapítja meg:

Havi díjak

Sávszélesség (kbps)	Előfizető	Elkötelezettség	Forgalom függő	Árrés (minus) Zi nettó Ft*	Megállapított nagykereskedelmi ár (retail minus) Ni nettó Ft
512	Egyéni	1 éves	nem		5 089
512	Egyéni	2 éves	nem		5 539
512	Egyéni	nincs	nem		7 802
1024	Egyéni	1 éves	nem		5 089
1024	Egyéni	2 éves	nem		5 539
1024	Egyéni	nincs	nem		7 802
2048	Egyéni	1 éves	nem		7 815
2048	Egyéni	nincs	nem		12 489
3072	Egyéni	1 éves	nem		16 539
3072	Egyéni	nincs	nem		19 539
1024	Üzleti	1 éves	nem		8 104
1024	Üzleti	2 éves	nem		5 884
1024	Üzleti	nincs	nem		7 847
2048	Üzleti	1 éves	nem		10 086
2048	Üzleti	nincs	nem		12 489
3072	Üzleti	1 éves	nem		16 539
3072	Üzleti	nincs	nem		19 539
6144	Üzleti	1 éves	nem		34 143
6144	Üzleti	nincs	nem		40 539

*Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

Egyszeri díjak

Sávszélesség (kbps)	Előfizető	Elkötelezettség	Forgalom függő	Megállapított nagykereskedelmi ár (egyszeri díj) nettó Ft
512	Egyéni	1 éves	Nem	2 666
512	Egyéni	2 éves	Nem	3 815
512	Egyéni	nincs	Nem	12 785
1024	Egyéni	1 éves	Nem	2 666
1024	Egyéni	2 éves	Nem	3 815
1024	Egyéni	nincs	Nem	12 785
2048	Egyéni	1 éves	Nem	0
2048	Egyéni	nincs	Nem	22 425
3072	Egyéni	1 éves	Nem	0
3072	Egyéni	nincs	Nem	0
1024	Üzleti	1 éves	Nem	3 131
1024	Üzleti	2 éves	Nem	3 878
1024	Üzleti	nincs	Nem	14 389
2048	Üzleti	1 éves	Nem	8 155

2048	Üzleti	nincs	Nem	12 988
3072	Üzleti	1 éves	Nem	0
3072	Üzleti	nincs	Nem	13 300
6144	Üzleti	1 éves	Nem	0
6144	Üzleti	nincs	Nem	0

Az árrés a szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli fajlagos költségének és a nagykereskedelmi értékesítés fajlagos költségének a különbsége.

A megállapított nagykereskedelmi ár alapértelmezésben a Kötelezett által a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető havi díj legmagasabb mértéke.

A megállapított – a táblázatban szereplő - nagykereskedelmi ár a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető egy-szeri díj legmagasabb mértéke.

A Hungarotel az országos szintű bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározásakor a Tanács által meghatározott értéknél alacsonyabbat is alkalmazhat, ebben az esetben azonban az egyenlő elbánás elvének megfelelően valamennyi igénybevevő szolgáltatónak az alacsonyabb áron kell nyújtania e szolgáltatást.

A kötelezett szolgáltató az egyenlő elbánás elvét betartva, indokolt esetben a jogosult szolgáltató partnerekkel szemben a havi díjakat illetően alkalmazhat sávós (a jogosult társzolgáltató partner által igénybe vett nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított) díjkezdvezményeket. Ezek a díjkezdvezmények egyik esetben sem lehetnek olyanok, hogy a legkedvezőbb nagykereskedelmi ár csak egy-, illetve kevés számú jogosult szolgáltató számára legyen elérhető.

A nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos, tehát egy nagykereskedelmi DSL végpontra jutó költségei a kötelezett szolgáltatónál függenek a jogosult szolgáltató által igénybe vett nagykereskedelmi szolgáltatás volumenétől. A kötelezett szolgáltató által alkalmazott sávós díjak közötti díjkülönbség minden esetben legfeljebb a nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos költségeiben az egyes jogosult szolgáltatók vonatkozásában fennálló (volumen-től függő) különbséget tükrözhetik.

Az alkalmazott sávós kedvezmények mértékét a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás feltételeinek nyilvánosságra hozatalakor köteles közzé tenni.

A Hungarotel a jelen határozatnak megfelelően megállapított díjat az új szerződésekre jelen határozat kézbesítésétől köteles alkalmazni. A korábban megkötött rögzített idejű és/vagy hűségnyilatkozatos (azaz rögzített idejű elkötelezettséget és ezzel valamilyen kedvezményt tartalmazó) szerződéseket ezen ármegállapító határozat a hűségnyilatkozat hatálya alatt nem érinti, a hűségnyilatkozat lejártá után, a szerződés meghosszabbításakor – értve ezalatt az elkötelezettségi időszak és a vele járó kedvezmény végét követően a szerződés egyszerű továbbélését is – viszont igen.

Amennyiben a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásán belül, az eladás ösztönzése érdekében (például a saját kiskereskedelmi szolgáltatási akcióival párhuzamosan) értékesítési akciókat hirdet, úgy a jelen határozatban foglalt, az egyes nagykereskedelmi szolgáltatástípusokhoz tartozó maximum áraknak (kiegészítve az esetleg alkalmazandó sávós kedvezményekkel) minden egyes jogosult szolgáltató esetén a következő ármegállapító határozatig tartó időszakra vonatkozóan számított nagykereskedelmi átlagárakra vonatkozóan kell érvényesülniük.

A Kötelezett szolgáltató a hozzáférési kötelezettség kapcsán, de kizárólag az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatás elemek költségeit jogosultak a szolgáltatás-nyújtással párhuzamosan a nagykereskedelmi szolgáltatást igénybe vevő szolgáltatókkal megtéríttetni.

A kötelezett szolgáltatók ugyanakkor kizárólag csak az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatás elemek költségeit téríttetetik meg. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy amennyiben az adott szolgáltatás elemre – illetve, azzal ekvivalens szolgáltatásra – a kötelezett szolgáltatónak saját kiskereskedelmi szolgáltatásához is szüksége van, akkor annak a jogosult szolgáltatókkal történő megtérítése általánosan nem tekinthető indokoltnak. Szintén nem számítható fel külön díj azon szolgáltatás elemek költségei után, amelyek az ármegállapító határozat meghozatala során a releváns nagykereskedelmi költségek között már figyelembe vételre kerültek.

A nagykereskedelmi szolgáltatás feltételeinek nyilvánosságra hozatala során minden, a jogosult szolgáltatókkal szemben a szolgáltatás igénybe vétele kapcsán érvényesíteni szándékozott díjlem árát a kötelezett szolgáltatónak nyilvánosságra kell hoznia.

A határozat ellen nincs helye fellebbezésnek. A határozat felülvizsgálata a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül kérhető a Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsához három példányban benyújtott, a Fővárosi Bíróságnak címzett keresetlevélben. A keresetlevélben nyilatkozni kell arról is, hogy a felperes kéri-e tárgyalás tartását.

A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya.

Indokolás

A Tanács az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: *Eht.*) 14. § (1) c., pontja alapján a 10.§ f., pontjában meghatározott hatáskörében, az *Eht.* 52.-55. §-ai szerinti eljárásában a 12. számú,

„nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás” elnevezésű piacon a DH-664-180/2005. számú határozatában (a továbbiakban: *Határozat, piacelemzési határozat, JPE határozat*) a Hungarotelt jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosította.

A Határozat rendelkező részének V. számú mellékletében a Tanács az Eht. 108. § (1) bekezdés b., pontjában biztosított jogkörével élve, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókra a nagykereskedelmi piacon kiszabható kötelezettségek, a költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége kötelezettség keretében kötelezte a Hungarotelt, hogy az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatást a Határozat szerinti kiskereskedelmi árból származtatott díjképzési módszer (a továbbiakban: *retail minus*) alkalmazásával kialakított díj ellenében nyújtja.

A Hungarotel által nyújtott hálózati szolgáltatás ellenértékének a szolgáltató által alkalmazott előfizetői díjhoz viszonyított mértéke meghatározása érdekében a Tanács kötelezte a Hungarotelt, hogy a Határozat kézbesítését követő 30 napon belül az V. mellékletben meghatározott adatokat és számításokat (a továbbiakban: adatszolgáltatás) nyújtja be a Tanácshoz.

Fenti kötelezettségének a Kötelezett a 2005. november 14-én érkezett, nyomtatott és elektronikus formában benyújtott adatszolgáltatásával eleget tett (DH-20257/2005.).

A benyújtott adatok és számítások részletes vizsgálatát követően a Tanács 2005. december 07-én, DH-20257-2/2005. számon hiánypótlási felhívást adott ki, amelyben megjelölte a benyújtott dokumentáció pontosítandó részeit és a pótolandó hiányosságokat, valamint a Kötelezettet a tényállás tisztázása keretében az érdemi döntéshez szükséges adatok és információk közlésére hívta fel. A Hungarotel a felhívásnak a 2006. január 04-én benyújtott irat megküldésével tett eleget (DH-382-1/2006.).

A Tanács a Kötelezett által a hiánypótlásra szolgáltatott adatokat áttekintette és ennek alapján megállapította, hogy további hiányok pótlása, a benyújtott adatok pontosítása, valamint meghatározott adatok és információk Tanács részére történő benyújtása szükséges. Ezért a Tanács 2006. január 31-én, DH-382-2/2006. számon újabb, második hiánypótlási felhívást bocsátott ki. A Hungarotel a felhívásnak a 2006. február 08-án benyújtott irat megküldésével tett eleget (DH-382-3/2006.).

Az Eht. 14. § (1) c., pontja alapján a 10. § g., pontjában biztosított hatáskörében eljárva, a 108. § (1) bekezdés b., pontjában megszabott jogkörével élve a Tanács a Hungarotel által alkalmazandó országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díját a ren-

delkező rész szerinti mértékben állapította meg, az alábbi indokok alapján:

A Tanács Határozatának V. számú mellékletében meghatározta, hogy a Hungarotel által benyújtott adatok, valamint a Határozat V. mellékletében foglalt egyéb szempontok alapján fogja megállapítani a Kötelezett által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás maximális ellenértékét a Kötelezett, illetve az általa irányított kiskereskedelmi szolgáltató tényleges átlagos kiskereskedelmi értékesítési ára és egy a Tanács által meghatározott mérték (árrés) különbségeként.

Rögzítette továbbá, hogy a Hungarotel az országos szintű bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározásakor a Tanács által meghatározott értéknél alacsonyabbat is alkalmazhat, ebben az esetben azonban az egyenlő elbánás elvének megfelelően valamennyi igénybevevő szolgáltatónak az alacsonyabb áron kell nyújtania e szolgáltatást.

A Kötelezett által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás rendelkező részben meghatározott maximális ellenértékét a Tanács a Határozat V. számú mellékletében foglaltak szerint a kötelezett szolgáltató tényleges átlagos kiskereskedelmi értékesítési ára (C_i) és egy a Tanács által meghatározott mérték (minus: Z_i) különbségeként állapította meg. A *retail minus* ár meghatározás képlete, azaz a nagykereskedelmi ár képlete tehát a következő: $N_i = C_i - Z_i$ volt.

A Tanács az árrés (Z_i) meghatározásakor alapvetően a kötelezett szolgáltató releváns kis- és nagykereskedelmi költségeit vette figyelembe, mégpedig úgy, hogy a releváns fajlagos kiskereskedelmi költségek (E_i) az árrés mértékét növelték, a releváns fajlagos nagykereskedelmi költségek (F_i) az árrés mértékét csökkentették. Azaz $Z_i = E_i - F_i$ volt.

A Tanács a Kötelezett által benyújtott adatok értékelése és az alkalmazható legmagasabb nagykereskedelmi ár értékének megállapítása során a következő módon járt el:

Kiskereskedelmi (végfelhasználók számára nyújtott) szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjak

A Határozat V. számú melléklete 2. részének I. pontjában meghatározott kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjakat a Kötelezett a Határozat vonatkozó részében foglaltaknak megfelelően alakította ki, így azokat a Tanács az alábbi táblázatokban foglaltaknak megfelelően fogadta el, ahol a kiskereskedelmi átlagár a Kötelezett által a kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott havi és egyszeri díjak átlagos értéke.

Havi díjak

Sávszélesség (kbps)	Előfizető	Elkötelezettség	Forgalom függő	Kiskereskedelmi átlagár (retail ár) nettó Ft*
512	Egyéni	1 éves	nem	
512	Egyéni	2 éves	nem	
512	Egyéni	Nincs	nem	
1024	Egyéni	1 éves	nem	
1024	Egyéni	2 éves	nem	
1024	Egyéni	Nincs	nem	
2048	Egyéni	1 éves	nem	
2048	Egyéni	Nincs	nem	
3072	Egyéni	1 éves	nem	
3072	Egyéni	Nincs	nem	
1024	Üzleti	1 éves	nem	
1024	Üzleti	2 éves	nem	
1024	Üzleti	Nincs	nem	
2048	Üzleti	1 éves	nem	
2048	Üzleti	Nincs	nem	
3072	Üzleti	1 éves	nem	
3072	Üzleti	Nincs	nem	
6144	Üzleti	1 éves	nem	
6144	Üzleti	Nincs	nem	

*Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

Egyszeri díjak

Sávszélesség (kbps)	Előfizető	Elkötelezettség	Forgalom függő	Kiskereskedelmi átlagár*
512	Egyéni	1 éves	Nem	
512	Egyéni	2 éves	Nem	
512	Egyéni	Nincs	Nem	
1024	Egyéni	1 éves	Nem	
1024	Egyéni	2 éves	Nem	
1024	Egyéni	Nincs	Nem	
2048	Egyéni	1 éves	Nem	
2048	Egyéni	Nincs	Nem	
3072	Egyéni	1 éves	Nem	
3072	Egyéni	Nincs	Nem	
1024	Üzleti	1 éves	Nem	
1024	Üzleti	2 éves	Nem	
1024	Üzleti	Nincs	Nem	
2048	Üzleti	1 éves	Nem	
2048	Üzleti	Nincs	Nem	

3072	Üzleti	1 éves	Nem	
3072	Üzleti	Nincs	Nem	
6144	Üzleti	1 éves	Nem	
6144	Üzleti	Nincs	Nem	

*Az oszlop adatai üzleti titkok tartalmazznak.

A társzolgáltatók számára nyújtott szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjak

A Határozat V. számú melléklete 2. részének II. pontja szerinti (nagykereskedelmi) szolgáltatást a Kötelezett nem nyújtott az időszak folyamán, így a Tanácsnak ezen szolgáltatás díjait nem kellett figyelembe vennie.

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségei, a nagykereskedelmi értékesítés költségei

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás, országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségei

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségeit a Kötelezett a Határozat V. számú melléklete 2. részének III. pontjában foglaltaknak megfelelően határozta meg, ezeket a Tanács elfogadta.

A nagykereskedelmi díj kialakításának további menete

A Tanács a havi díjak esetében a Kötelezett által alkalmazható legmagasabb nagykereskedelmi árat a kiskereskedelmi átlagár és az árrés különbségeként állapította meg.

A nagykereskedelmi szolgáltatás számlázásának költségei, adminisztratív-és/vagy működési költségek a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásához kapcsolódóan

A Tanács az árrés meghatározásakor a Határozat V. számú melléklete 2. részének IV. pontjában foglaltaknak megfelelően a kötelezett szolgáltatók releváns kis- és nagykereskedelmi költségeit vette figyelembe, mégpedig úgy, hogy a releváns fajlagos kiskereskedelmi költségek az árrés mértékét növelik, a releváns fajlagos nagykereskedelmi költségek az árrés mértékét csökkentik. A Kötelezett nem adott meg a nagykereskedelmi értékesítés költségeire vonatkozó adatokat, arra hivatkozva, hogy tényleges nagykereskedelmi értékesítés hiányában ilyen információk nem állnak rendelkezésére. A Tanács ezért a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban figyelembe vehető fajlagos költséget összehasonlítás alapján, az Invitel Rt, mint a Kötelezethez hasonló méretű, nagykereskedelmi szolgáltatási tevékenységet az ármegállapítás alapjául szolgáló időszakban is folytató szolgáltató által meghatározott fajlagos nagykereskedelmi költséggel egyezően, *üzleti titok* Ft értékben állapította meg.

A nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásához szükséges és csak ahhoz köthető

pótlólagos beruházások költségei

A nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásához szükséges és csak ahhoz köthető pótlólagos beruházások költségeként a Kötelezett benyújtotta az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nyújtásához szükséges csatlakozás kiépítésének és üzemeltetésének költségei

alapján számított portonkénti díjakat. A Kötelezett által alkalmazott díjszámítás alapján a jogosult szolgáltatók a kiépített csatlakozás *aktuálisan kihasznált kapacitásából* általuk igénybevett kapacitás arányában részesülnének a teljes csatlakozási költségből. (Tehát ha csak egy jogosult szolgáltató csatlakozik, és csak egy portot használ, akkor is ki kellene fizetnie a teljes kiépített csatlakozás költsége alapján számított díjat).

A Tanács álláspontja szerint a jogosult szolgáltatók felé a csatlakozás *teljes kapacitásából* általuk igénybevett kapacitással arányos költség érvényesítése lehet indokolt.

Továbbá a csatlakozási költség árrésben való figyelembevételéhez szükséges a fajlagos csatlakozási költség szélessávú hozzáféréseknél, és nem portonként való meghatározása. A Tanács a hiánypótlási felhívás során kérte a Kötelezettet a fajlagos költség fentiek alapján való meghatározására, amelynek a Kötelezett nem tett eleget, ezért a Tanács a Kötelezett által kimutatott, az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nyújtásához szükséges csatlakozás beruházási költséget az árrés meghatározásánál nem vette figyelembe.

Egyszeri díjak

Az egyszeri díjak esetében a Tanács nem határozott meg árrést, mivel a Határozat V. számú melléklete 2. részének III. pontjában foglaltak szerint a költségeket az adott időszakban átlagosan nyújtott összes szélessávú előfizetés végpontszámára vonatkozólag kell szétosztani (azaz a releváns költségeket az adott időszakra vonatkozó előfizetői hónapok számával kell elosztani). Ennek megfelelően az árrés alapját képező költségek teljes egészükben a havi díjak árrésében lettek figyelembe véve.

A Tanács a Kötelezett által alkalmazható nagykereskedelmi egyszeri díjak legmagasabb értékét ezért a kiskereskedelmi átlagárak értékével megegyezően határozta meg.

Migráció, új sáv szélesség bevezetése

A Kötelezett az ármegállapítás alapját képező időszakot követően sáv szélesség migrációkat hajtott végre. A Tanács a nagykereskedelmi árakat a jelen határozat hatályaiba lépésekor érvényes sáv szélességekre határozta meg, azokat a sáv szélesség migrációk alapján megfelelően a beadvány tárgyát képező időszakban érvényes sáv szélességeknek.

A migrációk során a Kötelezett a következő sáv szélesség bővítéseket hajtotta végre:

- a 768 kbps sáv szélesség 1024 kbps-ra,
- az 1024 kbps sáv szélesség 2048 kbps-ra,
- az 1536 kbps sáv szélesség 3072 kbps-ra,
- a 3072 kbps sáv szélesség 6144 kbps-ra emelkedett.

A Kötelezett az adatszolgáltatás időszakát követően vezette be az 512 kbps sávszélességű hozzáférések értékesítését. Ezekre a hozzáférésekre az adatszolgáltatás időszakára vonatkozóan kiskereskedelmi átlagár nem áll rendelkezésre. A Tanács az 512 kbps sávszélességű hozzáférések esetében a Kötelezett által a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető havi díj legmagasabb értékét a megfelelő 1024 kbps sávszélességű hozzáférések díjával egyező mértékben állapította meg.

A Tanács a díj megállapításakor azon megfontolás alapján járt el, hogy az ármeghatározás alapjául figyelembe vehető tényezők (költség, kiskereskedelmi ár) egyike alapján sem indokolt, hogy az 512 kbps sávszélességű hozzáférések nagykereskedelmi ára magasabb legyen, mint a "szomszédos" nagyobb sávszélességű hozzáféréseké.

A Tanács a határozat tervezetét 2006. március 28-án honlapján, majd 2006. április 7-én a Hírközlési Értesítőben közzétette.

Ezzel egyidőben a DH-664-180/2005. sz. határozathoz fűzött kommentárban megfogalmazott kérése alapján az Európai Bizottságnak is megküldte a határozat tervezetét, azzal kapcsolatos érdemi észrevétel nem érkezett.

A határozat tervezetével kapcsolatosan az Eht. 36. § alapján az ATSZE, a Hungarotel zRt., a Magyar Telekom NyRt. és a Tele 2 tett észrevételt, továbbá a tervezethez a GVH fűzött véleményt. A szolgáltatók észrevételeik titkosítását, bizalmas kezelését kérték, így az észrevételeknél nem szerepel az, hogy azt melyik szolgáltató tette, a Tanács a problémákat foglalta össze pontokban és a beérkezett észrevételekkel és a véleménnyel kapcsolatosan indokolása a következő:

1. A piaci árváltozások pontosabb követése érdekében az árak gyakoribb (félév helyett negyedévenkénti) felülvizsgálata lenne szükséges.

A Tanács a retail minus ármegállapító eljárásokban törekszik arra, hogy az országos bitfolyam hozzáférés megállapított nagykereskedelmi ára a lehető legkevesebb kiséssel kövesse az ármegállapítás alapjául szolgáló időszakot. Ennek ellenére az észrevételező által javasolt negyedéves árfelülvizsgálat bevezetését álláspontja alapján nem indokolt bevezetni, mivel gyakorlati kivitelezhetősége kérdéses, másrészt a negyedéves időszak ár-és releváns költségadatai minden bizonnyal nagyobb mértékben ingadoznak, mint a hosszabb időszak adatai, ami miatt a gyakoribb felülvizsgálat a nagykereskedelmi ár jelentős, és nem is biztos, hogy egy irányba ható ingadozását eredményezhetné.

Fő szempont azonban, hogy a negyedéves felülvizsgálatra a JPE határozat nem ad lehetőséget, az a féléves árfelülvizsgálatot írja elő.

2. Az ún. trónkölt forgalom (bitfolyam) átadása a jogosult szolgáltató által megjelölt összekapcsolási ponton valósuljon meg.

A bitfolyam hozzáférés megvalósításának módját illetően az észrevételben felvetett problémát a hatályos szabályozás megfelelően kezeli. A JPE határozat rendelkező

részenek IV. számú melléklete a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek pontos tartalmának meghatározásáról kimondja, hogy a kötelezett szolgáltató jelen melléklet szerint megkötött hálózati szerződéseire a 277/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet rendelkezései alkalmazandók. A 277/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet 8. § (1) bekezdése szerint a bitfolyam hozzáférést "azon a hálózati végponton kell biztosítani, ahol azt a jogosult szolgáltató kéri, kivéve, ha az a kötelezett szolgáltató objektív műszaki okokkal alátámasztott véleménye szerint nem lehetséges".

3. A határozatoknak ki kellene mondaniuk, hogy a retail minus díjakon kívül a szolgáltatók ne kérhessenek más jogcímen (pl. összekapcsolási link díj) díjat a kötelezett szolgáltatók.

A Tanács piacelemzési határozatának rendelkező részében foglaltak alapján a szolgáltatók a hozzáférési kötelezettség kapcsán, de kizárólag az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatás elemek költségeit jogosultak a szolgáltatás-nyújtással párhuzamosan megtéríttetni, ettől eltérő kötelezés nem indokolt.

Fontos felhívni a figyelmet arra, hogy csak az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatás elemek költségeit téríttetik meg, semmi többet. Ez a gyakorlatban azt is jelenti, ha az adott szolgáltatás elemre – illetve, azzal ekvivalens szolgáltatásra – a kötelezett szolgáltatónak saját kiskereskedelmi szolgáltatásához is szüksége van, akkor annak a jogosult szolgáltatókkal történő megtéríttetése általánosan nem tekinthető indokoltnak.

A kötelezett szolgáltatóknak a nagykereskedelmi szolgáltatás feltételeinek nyilvánosságra hozatala kapcsán minden a társszolgáltatóknál a szolgáltatás igénybe vétele kapcsán szükségszerűen felmerülő díjlem árát nyilvánosságra kell hozniuk.

A kötelezett szolgáltató csak olyan díjlemek nagykereskedelmi költségeit ismertetheti el, amely – mint azt az előzőekben is szerepelt – az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban merül fel és ahhoz elengedhetetlenül szükséges és a nagykereskedelmi díj megállapítása során nem került figyelembe vételre (például azért, mert a jogosult szolgáltató által kért, és műszakilag megvalósítható összekapcsolási ponthoz tartozó addicionális költségek előzetesen nem voltak felmérhetőek)

A fenti szempontoknak való megfeleléségét a Tanács piacfelügyeleti eljárás keretében ellenőrzi. A Tanács az ármegállapító határozat rendelkező részét az előbbieknél megfelelően módosította.

4. A határozat-tervezetekben több helyen magasabb a kétéves elkötelezettséghez tartozó díj, mint az egy éves elkötelezettséghez tartozó.

Az inkonzisztensnek tűnő árazás abból adódik, hogy az ármegállapítás alapjául szolgáló időszakban egy hozzáférés típusnál az egy éves elkötelezettségi idejű hozzá-

férések kiskereskedelmi átlagára egyedi kedvezmények alkalmazása miatt alacsonyabb volt, mint a hosszabb elkötelezettségi idejű hozzáféréseké. A retail minus alapú ármegállapítás jelenleg alkalmazott módszertanából ezért ebben az esetben egyértelműen következik a rövidebb elkötelezettségű hozzáférés alacsonyabb ára.

5. A határozatban nem egyértelmű, hogy a határozatban foglalt árak minden egyes szerződésre vonatkozóan az alkalmazható maximális díjat jelentik-e, vagy az ármegállapító határozat hatályának teljes időszakára vonatkozóan kell teljesülnie annak a követelménynek, hogy az alkalmazott nagykereskedelmi árak nem haladják meg a megállapított árakat.

A Tanács megítélése szerint a maximum ár betartásának azon módja, amely szerint az abszolút értelemben (azaz minden időpillanatban, minden egyes nagykereskedelmi szerződés keretében nyújtott minden egyes végpontra) értendő a korábbi rugalmas nagykereskedelmi árazás folytatásában ellenérdekeltté teheti azon kötelezett szolgáltatókat, amelyek korábban nagykereskedelmi partnereik részére kereskedelmi értékesítési akciót hirdettek. Ennek elkerülésére a Tanács a határozatot pontosította akként, hogy amennyiben a szolgáltató vállalja, hogy társ-szolgáltató partnereinek akciót hirdet úgy a határozatban foglalt az egyes nagykereskedelmi szolgáltatástípusokhoz tartozó maximum ár a következő ármegállapító határozatig tartó időszak egy-egy jogosult szolgáltató vonatkozásában számított nagykereskedelmi átlagára vonatkozóan kell, hogy teljesüljön.

Ennek teljesülését a hatóság piacfelügyeleti eljárás keretében ellenőrzi.

A Tanács mindamellet felhívja a figyelmet arra, hogy ha a határozat alapján az átlagár betartását választja a szolgáltató azzal maga is kockázatot vállal, és amennyiben annak be nem tartása az ellenőrzés során utólag kiderül az szankciót von maga után.

6. A határozat nem rögzíti egyértelműen, hogy az egyenlő elbánás elvét betartva a kötelezett szolgáltató a jogosult szolgáltatókkal szemben milyen módon alkalmazhat kedvezményeket. Indokolt lenne az alkalmazott kedvezmények nyilvánosságra hozatala.

A Tanács az észrevételek alapján megállapította, hogy a volumenkedvezményekkel kapcsolatos szabályozást a határozatban indokolt részletesen megjeleníteni. A Tanács által tett kiegészítés az Eht. „egyenlő elbánás” kötelezettségével kapcsolatos, az adott nagykereskedelmi szolgáltatásra vonatkozó értelmezést tartalmaz, amely megkönnyíti a határozat végrehajtását.

A kiegészítés alapján a kötelezett szolgáltató az egyenlő elbánás elvét betartva, a jogosult szolgáltató partnerekkel szemben a havi díjakat illetően alkalmazhat sávós (a jogosult társzolgáltató partner által igénybe vett nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított) díjkedvezményeket. Ezek a díjkedvezmények egyik esetben sem lehetnek olyanok, hogy a legkedvezőbb

nagykereskedelmi ár csak kevés számú jogosult szolgáltató számára legyen elérhető.

A nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos, tehát egy nagykereskedelmi DSL végpontra jutó költségei a kötelezett szolgáltatónál függenek a jogosult szolgáltató által igénybe vett nagykereskedelmi szolgáltatás volumenétől. A kötelezett szolgáltató által alkalmazott sávós díjak közötti díjkülönbség minden esetben legfeljebb a nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos költségeiben az egyes jogosult szolgáltatók vonatkozásában fennálló (volumen-től függő) különbséget tükrözhetik. Az alkalmazott sávós kedvezmények mértékét a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyilvánosságra hozatalakor köteles közzé tenni. Az alkalmazott sávós kedvezmények indokoltságát a Nemzeti Hírközlési Hatóság piacfelügyeleti eljárás keretében ellenőrzi.

7. Mivel a retail minusz szabályozás logikájából az következik, hogy a piacon alkalmazott kiskereskedelmi árból indul ki, érthető, hogy múltbeli adatokon kell alapulnia. Ugyanakkor nagyon fontos lenne a szabályozásba valamilyen módon a kellő rugalmasságot beépíteni annak érdekében, hogy az ármegállapító határozat a piaci változások folytán ne legyen már megjelenésekor idejét múlt. Ennek érdekében a Tanácsnak folyamatosan biztosítania kell a piaci monitoringot, és minden új kiskereskedelmi szolgáltatás megjelenésekor meg kell vizsgálnia, hogy érvényesül-e a versenysemlegesség és az egyenlő versenyfeltételek követelménye.

A Tanács a fentiekre tekintettel építsen a szabályozásba olyan biztosítékokat, amely lehetővé teszi az új kiskereskedelmi termékek megjelenése esetén a gyors (mintegy automatikus) hatósági reakciót.

Az új kiskereskedelmi termékekre vonatkozó szabályozással a szélessávú nagykereskedelmi hozzáférési piaccal kapcsolatos piacelemzési határozat kötelező része részletesen foglalkozott, azzal kapcsolatban a határozat nemzeti egyeztetése kapcsán az érdekeltektől a Tanács semmilyen észrevételt nem kapott. Az erre vonatkozó észrevételt tehát a Tanács a következő piacelemzési határozatban tudja figyelembe venni.

A Tanács álláspontja szerint ugyanakkor a piacelemzési határozat rendelkező részében az új kiskereskedelmi szolgáltatások bevezetésével kapcsolatos szabályozás általánosságban a felvetett problémát képes kezelni.

8. Az észrevételező promóciós céllal ideiglenes próbahasználatra adott át ADSL hozzáféréseket. Ezek használói az időszak végét követően előfizetést köthettek. Észrevételező beadványában tévesen az ideiglenes használat után a használók által visszaadott, tehát értékesítésre nem kerülő hozzáférések is szerepeltek az ármegállapítás alapjául szolgáló adatok között, kérte ezek kivételét.

A Tanács az észrevételt megalapozottnak találta és a megállapított nagykereskedelmi árakat ennek megfelelően módosította.

9. Az adatszolgáltatási időszakban az észrevételező forgalmi korlátos hozzáféréseket is értékesített, amelyek adatszolgáltatásában korábban tévesen a forgalomtól független hozzáférések között szerepeltek. Kérte ezek különválasztását, és a díjak ennek megfelelő módosítását.

A Tanács indokoltnak találta, hogy a forgalom független hozzáférések árának meghatározásánál a forgalmi korlátos hozzáférések árai ne kerüljenek figyelembevételre, és a forgalom független hozzáférések nagykereskedelmi árait ennek megfelelően módosította. Mivel az észrevételező által az adatszolgáltatási időszakban értékesített forgalmi korlátos hozzáférések nem feleltethetők meg a jelenleg kínált hozzáférések egyikének sem, azok árait az ármegállapítás során a Tanács nem vette figyelembe.

A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban GVH) véleménye:

1. A GVH észrevételében megjegyezte, hogy több esetben – a szolgáltatás egyéb feltételeinek egyezősége mellett - a rövidebb elkötelezettségű nagykereskedelmi szolgáltatások árai alatta maradnak a hosszabb elkötelezettségű nagykereskedelmi szolgáltatás árának, amely egyrészt ellentmond az árazási logikának, másrészt a módszertanból egyértelműen nem következik.

Javasolja, hogy a nagykereskedelmi ár megállapításának módszertanát a Tanács módosítsa annak érdekében, hogy ehhez hasonló jelenség ne fordulhasson elő.

A Tanács álláspontját ezzel a véleménnyel kapcsolatosan a 4. szolgáltatói észrevételhez írt indokolás tartalmazza.

2. A GVH észrevételt fűzött a nagykereskedelmi szolgáltatással nyújtásával összefüggésben alkalmazható (a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával összefüggő pótlólagos beruházásokkal kapcsolatos) kiegészítő szolgáltatásokkal kapcsolatban megemlítve, hogy azok szabályozása indokolt, mert annak híján a kötelezett szolgáltatók képesek lehetnek a jogosult szolgáltatókkal szemben ezen szolgáltatások díjait versenykorlátozó módon meghatározni.

A Tanács álláspontját ezzel a véleménnyel kapcsolatosan a 3. szolgáltatói észrevételhez írt indokolás tartalmazza.

A Tanács az Eht. 45. § (5) bekezdése alapján a határozatot hivatalos lapjában és internetes oldalán közzé teszi.

A Tanács döntését az Eht. 39. § (1) bekezdésének megfelelően teljes ülés keretében hozta meg.

A határozat elleni jogorvoslati lehetőségről történő tájékoztatás az Eht. 46. § (1)-(2) bekezdés és a 47. § (1) bekezdés rendelkezéseire alapul.

Budapest, 2006. június 12.

Bánhidi Ferenc s. k.,
tanácsstag

Hidasi István s. k.,
tanácsstag

Pataki Dániel s. k.,
tanácsstag
elnök

Debreczeni Sándor s. k.,
tanácsstag

Dr. Nyeveik Emília s. k.,
tanácsstag

dr. Rozgonyi Krisztina s. k.
tanácsstag

A határozatot kapják:

1./ Hungarotel Távközlési Zrt.
(1113 Budapest, Bocskai út 134-146.)

2./ Irattár

DH-379-13/2006. számú, a Monortel Távközlési Zrt. országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával tárgyú eljárásban hozott határozat

*A határozatban üzleti titokként megjelölt adatok a DH-379-14/2006. sz. határozatban szerepelnek.

Ügyiratszám: DH-379-13/2006.

Tárgy: az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban: *Tanács*) a *Monortel Távközlési Zrt.* (2377 Örkény, Kossuth u. 2.; cg.: 13-10-040234, a továbbiakban: *Monortel* vagy *Kötelezett*) által alkalmazható, az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás legmagasabb árát, valamint a kiskereskedelmi szélessávú DSL szolgáltatás nyújtása során a különböző szélessávú hozzáférés típusok tekintetében alkalmazott átlagos kiskereskedelmi ár és a társszolgáltatók számára nyújtott IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nagykereskedelmi ára közötti különbség (árrés) mértékét az alábbiak szerint állapítja meg:

Havi díjak

Az árrés a szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli fajlagos költségének és a nagykereskedelmi értékesítés fajlagos költségének a különbsége.

A megállapított nagykereskedelmi ár alapértelmezésben a Kötelezett által a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető havi díj legmagasabb mértéke.

	Sávszélesség (kbps)	Elkötelezettségi idő	Forgalomtól függés	Számított Árrés (Zi, Ft)*	Egyszeri díj(nettó, Ft)	
MAGÁN	1024/256	határozatlan	nincs		6 450	
		1 év	nincs		5 930	
		2 év	nincs		5 410	
	2048/448	határozatlan				
		1 év	nincs		10 462	
		2 év	nincs		9 522	
	3072/896	határozatlan				
		1 év				
		2 év	nincs		19 659	
	512/96	határozatlan	nincs		6 030	
		1 év	nincs		4 430	
		2 év	nincs		3 630	
ÜZLETI	1024/256	határozatlan				
		1 év	nincs		21 190	
		2 év	nincs		17 190	
	2048/448	határozatlan				
		1 év				
		2 év	nincs		29 712	
	4096/896	határozatlan				
		1 év				
		2 év	nincs		51 209	
	Kis Üzleti (768)	1 év	nincs		10 190	
		2 év	nincs		8 690	
	Táv munka	1024 - 2 év	nincs		5 410	
		2048- 2 év	nincs		9 522	
		4096 - 2 év	nincs		19 659	

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

Egyszeri díjak

A megállapított nagykereskedelmi ár a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető egyszeri díj legmagasabb mértéke.

A megállapított – a táblázatban szereplő - nagykereskedelmi ár a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető egyszeri díj legmagasabb mértéke.

A kötelezett szolgáltató az országos szintű bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározásakor a Tanács által meghatározott értéknél alacsonyabbat is alkalmazhat, ebben az esetben azonban az egyenlő elbánás elvének megfelelően a lényegét tekintve azonos feltételek teljesülése esetén valamennyi igénybevevő szolgáltatónak az alacsonyabb áron kell nyújtania e szolgáltatást.

A kötelezett szolgáltató az egyenlő elbánás elvét betartva, indokolt esetben a jogosult szolgáltató partnerekkel szemben a havi díjakat illetően alkalmazhat sávós (a jogosult társszolgáltató partner által igénybe vett nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított) díjkedvezményeket. Ezek a díjkedvezmények egyik esetben sem lehetnek olyanok, hogy a legkedvezőbb nagykereskedelmi ár csak egy-, illetve kevés számú jogosult szolgáltató számára legyen elérhető.

A nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos, tehát egy nagykereskedelmi DSL végpontra jutó költségei a kötelezett szolgáltatónál függenek a jogosult szolgáltató által igénybe vett nagykereskedelmi szolgáltatás volumenétől. A kötelezett szolgáltató által alkalmazott sávós díjak közötti díjkülönbség minden esetben legfeljebb a nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos költségeiben az egyes jogosult szolgáltatók vonatkozásában fennálló (volumenről függő) különbséget tükrözhetik.

	Sávszélesség (kbps)	Elkötelezettségi idő	Forgalomtól függés	Egyszeri díj(nettó, Ft)	
MAGÁN	1024	határozatlan	nincs	35 000	
		1 év	nincs	20 000	
		2 év	nincs	0	
	2048	határozatlan			
		1 év	nincs	20 000	
		2 év	nincs	0	
	3000	határozatlan			
		1 év			
		2 év	nincs	0	
	512	határozatlan	nincs	35 000	
		1 év	nincs	20 000	
		2 év	nincs	0	
ÜZLETI	1024	határozatlan			
		1 év	nincs	32 000	
		2 év	nincs	0	
	2048	határozatlan			
		1 év			
		2 év	nincs	0	
	3000	határozatlan			
		1 év			
		2 év	nincs	0	
	Kis Üzleti (768)	1 év	nincs	20 000	
		2 év	nincs	0	
	Táv munka	512 kbps - 2 év	nincs	0	
		1024 kbps - 2 év	nincs	0	
		1500 kbps - 2 év	nincs	0	

Az alkalmazott sávós kedvezmények mértékét a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás feltételeinek nyilvánosságra hozatalakor köteles közzé tenni.

A Monortel a jelen határozatnak megfelelően megállapított díjat az új szerződésekre jelen határozat kézbesítésétől köteles alkalmazni. A korábban megkötött rögzített idejű és/vagy hűségnyilatkozatos (azaz rögzített idejű elkötelezettséget és ezzel valamilyen kedvezményt tartalmazó) szerződéseket ezen ármegállapító határozat a hűségnyilatkozat hatálya alatt nem érinti, a hűségnyilatkozat lejártá után, a szerződés meghosszabbításakor - érteve ezalatt az elkötelezettségi időszak és a vele járó kedvezmény végét követően a szerződés egyszerű továbbélését is – viszont igen.

Amennyiben a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásán belül, az eladás ösztönzése érdekében (például a saját kiskereskedelmi szolgáltatási akcióival párhuzamosan) értékesítési akciókat hirdet, úgy

a jelen határozatban foglalt, az egyes nagykereskedelmi szolgáltatástípusokhoz tartozó maximum áraknak (kiegészítve az esetleg alkalmazandó sávós kedvezményekkel) minden egyes jogosult szolgáltató esetén a következő ármegállapító határozatig tartó időszakra vonatkozóan számított nagykereskedelmi átlagárakra vonatkozóan kell érvényesülniük.

A Kötelezett szolgáltató a hozzáférési kötelezettség kapcsán, de kizárólag az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatás elemek költségeit jogosultak a szolgáltatás-nyújtással párhuzamosan a nagykereskedelmi szolgáltatást igénybe vevő szolgáltatókkal megtéríteni.

A kötelezett szolgáltatók ugyanakkor kizárólag csak az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatás elemek költségeit téríthetik meg. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy amennyiben az adott szolgáltatás elemre – illetve, azzal

ekvivalens szolgáltatásra – a kötelezett szolgáltatónak saját kiskereskedelmi szolgáltatásához is szüksége van, akkor annak a jogosult szolgáltatókkal történő megtérítése általánosan nem tekinthető indokoltnak. Szintén nem számítható fel külön díj azon szolgáltatás elemek költségei után, amelyek az ármegállapító határozat meghozatala során a releváns nagykereskedelmi költségek között már figyelembe vételre kerültek.

A nagykereskedelmi szolgáltatás feltételeinek nyilvánosságra hozatala során minden, a jogosult szolgáltatókkal szemben a szolgáltatás igénybe vétele kapcsán érvényesíteni szándékozott díjjelem árát a kötelezett szolgáltatónak nyilvánosságra kell hoznia.

A határozat ellen nincs helye fellebbezésnek. A határozat felülvizsgálata a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül kérhető a Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsához három példányban benyújtott, a Fővárosi Bíróságnak címzett keresetlevélben. A keresetlevélben nyilatkozni kell arról is, hogy a felperes kéri-e tárgyalás tartását.

A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya.

Indokolás

A Tanács az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: *Eht.*) 14.§ (1) c., pontja alapján a 10.§ f., pontjában meghatározott hatáskörében, az *Eht.* 52.-55. §-ai szerinti eljárásában a 12. számú, „nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás” elnevezésű piacon a DH-664-180/2005. számú határozatában (a továbbiakban: *Határozat, piacelemzési határozat, JPE határozat*) a Monortelt jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosította.

A Határozat rendelkező részének V. számú mellékletében a Tanács az *Eht.* 108. § (1) bekezdés b., pontjában biztosított jogkörével élve, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókra a nagykereskedelmi piacon kiszabható kötelezettségek, a költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége kötelezettség keretében kötelezte a Monortelt, hogy az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatást a Határozat szerinti kiskereskedelmi árból származtatott díjképzési módszer (a továbbiakban: *retail minus*) alkalmazásával kialakított díj ellenében nyújtsa.

A Monortel által nyújtott hálózati szolgáltatás ellenértékének a szolgáltató által alkalmazott előfizetői díjhoz viszonyított mértéke meghatározása érdekében a Tanács kötelezte a Monortelt, hogy a Határozat kézbesítését követő 30 napon belül az V. mellékletben meghatározott adatokat és számításokat (a továbbiakban: adatszolgáltatás) nyújtsa be a Tanácshoz.

Fenti kötelezettségének a Kötelezett a 2005. október 25-én érkezett, nyomtatott és elektronikus formában benyújtott adatszolgáltatásával eleget tett (DH-18407-2/2005.).

A benyújtott adatok és számítások részletes vizsgálatát követően a Tanács 2005. december 07-én, DH-18407-4/2005. számon hiánypótlási felhívást adott ki, amelyben

megjelölte a benyújtott dokumentáció pontosítandó részeit és a pótolandó hiányosságokat, valamint a Kötelezettet a tényállás tisztázása keretében az érdemi döntéshez szükséges adatok és információk közlésére hívta fel. A Monortel a felhívásnak a 2006. január 04-én benyújtott irat megküldésével tett eleget (DH-379-1/2006.).

A Tanács a Kötelezett által a hiánypótlásra szolgáltatott adatokat áttekintette és ennek alapján megállapította, hogy további hiányok pótlása, a benyújtott adatok pontosítása, valamint meghatározott adatok és információk Tanács részére történő benyújtása szükséges. Ezért a Tanács 2006. január 31-én, DH-379-2/2006. számon újabb, második hiánypótlási felhívást bocsátott ki. A Monortel a felhívásnak a 2006. február 07-én benyújtott irat megküldésével tett eleget (DH-382-3/2006.).

Az Eht. 14. § (1) c., pontja alapján a 10. § g., pontjában biztosított hatáskörében eljárva, a 108. § (1) bekezdés b., pontjában megszabott jogkörével élve a Tanács a Monortel által alkalmazandó országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díját a rendelkező rész szerinti mértékben állapította meg, az alábbi indokok alapján:

A Tanács Határozatának V. számú mellékletében meghatározta, hogy a Monortel által benyújtott adatok, valamint a Határozat V. mellékletében foglalt egyéb szempontok alapján fogja megállapítani a Kötelezett által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás maximális ellenértékét a Kötelezett, illetve az általa irányított kiskereskedelmi szolgáltató tényleges átlagos kiskereskedelmi értékesítési ára és egy a Tanács által meghatározott mérték (árrés) különbségként.

Rögzítette továbbá, hogy a Monortel az országos szintű bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározásakor a Tanács által meghatározott értéknél alacsonyabbat is alkalmazhat, ebben az esetben azonban az egyenlő elbánás elvének megfelelően valamennyi igénybevevő szolgáltatónak az alacsonyabb áron kell nyújtania e szolgáltatást.

A Kötelezett által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás rendelkező részben meghatározott maximális ellenértékét a Tanács a Határozat V. számú mellékletében foglaltak szerint a kötelezett szolgáltató tényleges átlagos kiskereskedelmi értékesítési ára (C_i) és egy a Tanács által meghatározott mérték (minus: Z_i) különbségként állapította meg. A retail minus ármeghatározás képlete, azaz a nagykereskedelmi ár képlete tehát a következő: $N_i = C_i - Z_i$ volt.

A Tanács az árrés (Z_i) meghatározásakor alapvetően a kötelezett szolgáltató releváns kis- és nagykereskedelmi költségeit vette figyelembe, mégpedig úgy, hogy a releváns fajlagos kiskereskedelmi költségek (E_i) az árrés mértékét növelték, a releváns fajlagos nagykereskedelmi költségek (F_i) az árrés mértékét csökkentették. Azaz $Z_i = E_i - F_i$ volt.

A Tanács a Kötelezett által benyújtott adatok értékelése és az alkalmazható legmagasabb nagykereskedelmi ár értékének megállapítása során a következő módon járt el:

Kiskereskedelmi (végfelhasználók számára nyújtott) szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjak

A Határozat V. számú melléklete 2. részének I. pontjában meghatározott kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjakat a Kötelezett a Határozat vonatkozó részében foglaltaknak megfelelően

alakította ki, így azokat a Tanács az alábbi táblázatokban foglaltaknak megfelelően fogadta el, ahol a kiskereskedelmi átlagár a Kötelezett által a kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott havi és egyszeri díjak átlagos értéke.

Havi díjak

	Sávszélesség (kbps)	Elkötelezettségi idő	Forgalomtól függés	kiskereskedelmi átlagár (Retail ár) (Ci, nettó Ft)*
MAGÁN	1024	határozatlan	nincs	
		1 év	nincs	
		2 év		
	2048	határozatlan		
		1 év	nincs	
		2 év	nincs	
	3072	határozatlan		
		1 év		
		2 év	nincs	
	512	határozatlan	nincs	
		1 év	nincs	
		2 év	nincs	
ÜZLETI	1024	határozatlan		
		1 év	nincs	
		2 év	nincs	
	2048	határozatlan		
		1 év		
		2 év	nincs	
	4096	határozatlan		
		1 év		
		2 év	nincs	
	Kis Üzleti (768)	1 év	nincs	
		2 év	nincs	
	Táv munka	1024 - 2 év	nincs	
2048 - 2 év		nincs		
4096 - 2 év		nincs		

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

Egyszeri díjak

	Sávszélesség (kbps)	Elkötelezettségi idő	Forgalomtól függés	kiskereskedelmi átlagár (Egyszeri díj) (Ci, nettó Ft)*	
MAGÁN	1024	határozatlan	nincs		
		1 év	nincs		
		2 év	nincs		
	2048	határozatlan			
		1 év	nincs		
		2 év	nincs		
	3000	határozatlan			
		1 év			
		2 év	nincs		
	512	határozatlan		nincs	
		1 év		nincs	
		2 év		nincs	
ÜZLETI	1024	határozatlan			
		1 év	nincs		
		2 év	nincs		
	2048	határozatlan			
		1 év			
		2 év	nincs		
	3000	határozatlan			
		1 év			
		2 év	nincs		
	Kis Üzleti (768)	1 év		nincs	
		2 év		nincs	
	Táv munka	512 - 2 év		nincs	
1024 - 2 év			nincs		
1500 - 2 év			nincs		

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

Sávszélesség migráció

A Monortel az első adatszolgáltatás követően a beadványában szereplő csomagok sávszélességét megnövelte, így a Tanács által az egyes csomagokhoz tartozó nagykereskedelmi szolgáltatásokra megállapított maximális ellenérték már a megnövelt sávszélességű csomagokra lesz érvényes. A migráció során a Monortel a következő sávszélesség bővítéseket hajtotta végre:

ADSL Light 386/64-ről 512/96-ra növekedett.

ADSL I 512/128-ről 1024/256-ra növekedett.

ADSL II 1024/256-ről 2048/448-ra növekedett.

ADSL III 1500/384-ről 3072/896-ra növekedett az egyéni előfizetőknek kínált csomag.

ADSL III 1500/384-ről 4096/896-ra növekedett az üzleti előfizetőknek kínált csomag.

Kis Üzleti 512/128-ről 768/128-ra növekedett,

II. A társszolgáltatók számára nyújtott szélessávú szolgáltatások során alkalmazott díjak

A Határozat V. számú melléklete 2. részének II. pontja szerinti (nagykereskedelmi) szolgáltatást a Kötelezett nem nyújtott az időszak folyamán, így a Tanácsnak ezen szolgáltatás díjait nem kellett figyelembe vennie.

III. A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás, országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségei; a nagykereskedelmi értékesítés költségei

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás, országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségei (Ei)

A Monortel a Tanács kérésének megfelelően a hiánypótlás során a határozat szövegének megfelelő adat- szolgáltatást nyújtott be (meghatározta a hiánypótlási

beadvány I. és II. mellékletében szereplő (egység)költségelemek tartalmát, megadta az egységköltség teljes költségéből történő levezetését, az egységköltség becsült növekedésének okait, a sávszélesség alapján történő felosztás arányait), ezért a Tanács azt elfogadta.

Nagykereskedelmi szolgáltatás addicionális költségei (Fi)

A Monortel a Tanács kérésének megfelelően javította a hiánypótlás II. mellékletét, így a Tanács azt elfogadta.

A Tanács a határozat tervezetét 2006. március 28-án honlapján, majd 2006. április 7-én a Hírközlési Értesítőben közzétette.

Ezzel egyidőben a DH-664-180/2005. sz. határozathoz fűzött kommentárban megfogalmazott kérése alapján az Európai Bizottságnak is megküldte a határozat tervezetét, azzal kapcsolatos érdemi észrevétel nem érkezett.

A határozat tervezetével kapcsolatosan az Eht. 36. § alapján az ATSZE, a Magyar Telekom NyRt., a Tele 2 Kft. tett észrevételt, továbbá a tervezethez a GVH fűzött véleményt. A szolgáltatók észrevételeik titkosítását, bizalmas kezelését kérték, így az észrevételeknél nem szerepel az, hogy azt melyik szolgáltató tette, a Tanács a problémákat foglalta össze pontokban és a beérkezett észrevételekkel és a véleménnyel kapcsolatosan indokolása a következő:

1. A kötelezett szolgáltatók jelenlegi nagykereskedelmi árai több esetben is jelentősen alacsonyabbak a határozatban megállapított díjknál. A piaci árváltozások pontosabb követése érdekében az árak gyakoribb (félév helyett negyedévenkénti) felülvizsgálata lenne szükséges.

Az ármegállapító határozat – a JPE határozat előírásával összhangban - csak a maximális árat szabályozza, a kötelezett ennél alacsonyabb áron is nyújthatja a szolgáltatást. Ha a kötelezett kereskedelmi alapon a határozatban foglaltaknál alacsonyabb árat állapított meg, önmagában ezen szabályozás hatására a társszolgáltatók számára kedvezőtlenebb árazás felé történő eltérés valószínűsége nem nő.

A JPE határozat kötelezettséget előíró része nem tartalmazza, hogy a Hatóság a nagykereskedelmi árat a számított retail minus ár és a jelenlegi nagykereskedelmi ár minimumaként határozza meg. A határozat 27. oldala ugyanis kimondja: „A Tanács az árrés végső meghatározásakor a fentiek mellett figyelembe veszi, hogy a kötelezett szolgáltató a jogosult társszolgáltatók számára az országos bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nyújtásakor milyen árakat alkalmazott a korábbi időszakban. (ld. jelen melléklet II. pontját)” vagyis nyilvánvaló, hogy a figyelembe veendő nagykereskedelmi ár az ármegállapító határozat alapjául szolgáló időszak átlagos ára.

Egyes – forgalmi korlátos – hozzáférés típusok esetében a határozat egyeztetésre közzétett változatában szereplő díjak azért voltak magasabbak, mint a Magyar Telekom jelenlegi nagykereskedelmi díjai, mert a megállapított díjak tartalmazták a minimális nagykereskedelmi árhoz tartozó átlagos forgalom díját is. A Tanács a végleges határozatban pontosította a forgalomfüggő hozzáférések

nagykereskedelmi díjmegállapítását, így külön kerül szabályozásra a hozzáférési díj és a forgalmi díj. A végleges határozatban megállapított hozzáférési díjak hasonlíthatóak össze a Magyar Telekom aktuális nagykereskedelmi hozzáférési díjaival.

A Tanács a retail minus ármegállapító eljárásokban törekszik arra, hogy az országos bitfolyam hozzáférés megállapított nagykereskedelmi ára a lehető legkevesebb kiséssel kövesse az ármegállapítás alapjául szolgáló időszakot. Ennek ellenére az észrevételező által javasolt negyedéves árfelülvizsgálat bevezetését álláspontja alapján nem indokolt bevezetni, mivel gyakorlati kivitelezhetősége kérdéses, másrészt a negyedéves időszak ár- és releváns költségadatai minden bizonnyal nagyobb mértékben ingadoznak, mint a hosszabb időszak adatai, ami miatt a gyakoribb felülvizsgálat a nagykereskedelmi ár jelentős, és nem is biztos, hogy egy irányba ható ingadozását eredményezhetné. Fő szempont azonban, hogy a negyedéves felülvizsgálatra a JPE határozat nem ad lehetőséget, az a féléves árfelülvizsgálatot írja elő.

2. Az ún. trónkölt forgalom (bitfolyam) átadása a jogosult szolgáltató által megjelölt összekapcsolási ponton valósuljon meg.

A bitfolyam hozzáférés megvalósításának módját illetően az észrevételben felvetett problémát a hatályos szabályozás megfelelően kezeli. A JPE határozat rendelkező részének IV. számú melléklete a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek pontos tartalmának meghatározásáról kimondja, hogy a kötelezett szolgáltató jelen melléklet szerint megkötött hálózati szerződéseire a 277/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet rendelkezései alkalmazandók. A 277/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet 8. § (1) bekezdése szerint a bitfolyam hozzáférést „azon a hálózati végponton kell biztosítani, ahol azt a jogosult szolgáltató kéri, kivéve, ha az a kötelezett szolgáltató objektív műszaki okokkal alátámasztott véleménye szerint nem lehetséges”.

3. A határozatoknak ki kellene mondaniuk, hogy a retail minus díjakon kívül a szolgáltatók ne kérhessenek más jogcímen (pl. összekapcsolási link díj) díjat a kötelezett szolgáltatók.

A Tanács piacelemzési határozatának rendelkező részében foglaltak alapján a szolgáltatók a hozzáférési kötelezettség kapcsán, de kizárólag az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatás elemek költségeit jogosultak a szolgáltatás-nyújtással párhuzamosan megtéríttetni, ettől eltérő kötelezés nem indokolt.

Fontos felhívni a figyelmet arra, hogy csak az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatás elemek költségeit téríttetik meg, semmi többet. Ez a gyakorlatban azt is jelenti, ha az adott szolgáltatás elemre – illetve, azzal ekvivalens szolgáltatásra – a kötelezett szolgáltatónak saját kiskereskedelmi szolgáltatásához is szüksége van, akkor annak a

jogosult szolgáltatókkal történő megtérítése általánosan nem tekinthető indokoltnak.

A kötelezett szolgáltatóknak a nagykereskedelmi szolgáltatás feltételeinek nyilvánosságra hozatala kapcsán minden a társszolgáltatóknál a szolgáltatás igénybe vétele kapcsán szükségszerűen felmerülő díjemet árát nyilvánosságra kell hozniuk, amelyek fenti szempontoknak való megfelelését a Tanács piacfelügyeleti eljárás keretében ellenőrzi. A Tanács az ármegállapító határozat rendelkező részét az előbbieknél megfelelően módosította.

4. A határozattervezet nem rögzíti a forgalom-független és a forgalomfüggő szolgáltatások egyidejű igénybevételeinek lehetőségét.

A kötelezett szolgáltatóknak minden olyan típusú nagykereskedelmi szolgáltatást nyújtania kell, amely a határozatban szerepel, és amely műszakilag és gazdaságilag indokolható módon nyújtható. Egy jogosult szolgáltató vonatkozásában a forgalom-független és a forgalomfüggő szolgáltatások egyidejű igénybevételeinek lehetőségét sem a jelen ármegállapító határozat, sem az ennek alapjául szolgáló, a jelentős piaci erejű szolgáltatók azonosításával foglalkozó JPE határozat nem zárja ki.

5. A határozat-tervezetekben több helyen magasabb a kétéves elkötelezettséghez tartozó díj, mint az egy éves elkötelezettséghez tartozó.

A nagykereskedelmi ármegállapítás jelenlegi módszertana vezethet, és a jelen határozatban vezetett is olyan nagykereskedelmi árakhoz, amelyek első látásra nem tűnnek konzisztensnek. A Tanács a nagykereskedelmi árkiállítás módszertanának meghatározásakor arra törekedett, hogy a verseny feltételei a kötelezett, illetve a jogosult szolgáltatók számára - amennyire azt szabályozási eszközökkel biztosítani lehet - egyenlők legyenek és a szabályozás bevezetésével egyik jogosult szolgáltató se kerülhessen rosszabb helyzetbe a nagykereskedelmi szolgáltatás igénybevételeit illetően, mint a korábbi, a kötelezett szolgáltatóval kereskedelmi alapon kialakított feltételek mellett volt. Ennek megfelelően a nagykereskedelmi ár kialakításának a határozatban két pillére van, egyrészt a kiskereskedelmi átlagából számított, a releváns (alapvetően kiskereskedelmi költségekkel) csökkentett ár, valamint a korábban alkalmazott nagykereskedelmi minimális ár. Miután a korábbi nagykereskedelmi szolgáltatás kínálatban tényleges tranzakciók csak a jelenlegi, a határozatban foglalt nagykereskedelmi szolgáltatás kínálat egy részében voltak, ezért a kétféle ármeghatározási módszer ténylegesen is érvényesült a nagykereskedelmi ármeghatározás során. Így a csak az elkötelezettségi időben különböző szolgáltatások díjai közül a jelen határozatban vannak a hatóság által retail minus alapon, illetve az alkalmazott nagykereskedelmi szerződések által meghatározottak is. Noha a határozat pontosítása a következő piacelemzési határozat kötelezés részében a Tanács véleménye szerint is fontos, az ezen válaszban ismertetett elveket egyelőre nem látja indokoltnak módosítani.

6. A határozatban nem egyértelmű, hogy a határozatban foglalt árak minden egyes szerződésre vonatkozóan az alkalmazható maximális díjat jelentik-e, vagy az ármegállapító határozat hatályának teljes időszakára vonatkozóan kell teljesülnie annak a követelménynek, hogy az alkalmazott nagykereskedelmi árak nem haladják meg a megállapított árakat.

A Tanács megítélése szerint a maximum ár betartásának azon módja, amely szerint az abszolút értelemben (azaz minden időpillanatban, minden egyes nagykereskedelmi szerződés keretében nyújtott minden egyes végpontra) értendő a korábbi rugalmas nagykereskedelmi árazás folytatásában ellenérdekelte teheti azon kötelezett szolgáltatókat, amelyek korábban nagykereskedelmi partnereik részére kereskedelmi értékesítési akciókat hirdettek. Ennek elkerülésére a Tanács a határozatot pontosította akként, hogy amennyiben a szolgáltató vállalja, hogy társszolgáltató partnereinek akciókat hirdet úgy a határozatban foglalt az egyes nagykereskedelmi szolgáltatástípusokhoz tartozó maximum ár a következő ármegállapító határozatig tartó időszak egy-egy jogosult szolgáltató vonatkozásában számított nagykereskedelmi átlagára vonatkozóan kell, hogy teljesüljön. Ennek teljesülését a hatóság piacfelügyeleti eljárás keretében ellenőrzi.

A Tanács mindamellett felhívja a figyelmet arra, hogy ha a határozat alapján az átlagár betartását választja a szolgáltató azzal maga is kockázatot vállal, és amennyiben annak be nem tartása az ellenőrzés során utólag kiderül az szankciót von maga után.

7. A határozat nem rögzíti egyértelműen, hogy az egyenlő elbánás elvét betartva a kötelezett szolgáltató a jogosult szolgáltatókkal szemben milyen módon alkalmazhat kedvezményeket. Indokolt lenne az alkalmazott kedvezmények nyilvánosságra hozatala.

A Tanács az észrevételek alapján megállapította, hogy a volumenkedvezményekkel kapcsolatos szabályozást a határozatban indokolt részletesen megjeleníteni. A Tanács által tett kiegészítés az Eht. „egyenlő elbánás” kötelezettségével kapcsolatos, az adott nagykereskedelmi szolgáltatásra vonatkozó értelmezést tartalmaz, amely megkönnyíti a határozat végrehajtását.

A kiegészítés alapján a kötelezett szolgáltató az egyenlő elbánás elvét betartva, a jogosult szolgáltató partnerekkel szemben a havi díjakat illetően alkalmazhat sávós (a jogosult társszolgáltató partner által igénybe vett nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított) díjkedvezményeket. Ezek a díjkedvezmények egyik esetben sem lehetnek olyanok, hogy a legkedvezőbb nagykereskedelmi ár csak kevés számú jogosult szolgáltató számára legyen elérhető.

A nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos, tehát egy nagykereskedelmi DSL végpontra jutó költségei a kötelezett szolgáltatónál függenek a jogosult szolgáltató által igénybe vett nagykereskedelmi szolgáltatás volumenétől. A kötelezett szolgáltató által alkalmazott sávós díjak közötti díjkülönbség minden esetben legfeljebb a nagy-

kereskedelmi kiszolgálás fajlagos költségeiben az egyes jogosult szolgáltatók vonatkozásában fennálló (volumentől függő) különbséget tükrözhetik. Az alkalmazott sávós kedvezmények mértékét a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyilvánosságra hozatalakor köteles közzé tenni. Az alkalmazott sávós kedvezmények indokoltságát a Nemzeti Hírközlési Hatóság piacfelügyeleti eljárás keretében ellenőrzi.

8. *Mivel a retail mínusz szabályozás logikájából az következik, hogy a piacon alkalmazott kiskereskedelmi árból indul ki, érthető, hogy múltbeli adatokon kell alapulnia. Ugyanakkor nagyon fontos lenne a szabályozásba valamilyen módon a kellő rugalmasságot beépíteni annak érdekében, hogy az ármegállapító határozat a piaci változások folytán ne legyen már megjelenésekor idejét múlt. Ennek érdekében a Tanácsnak folyamatosan biztosítania kell a piaci monitoringot, és minden új kiskereskedelmi szolgáltatás megjelenésekor meg kell vizsgálnia, hogy érvényesül-e a versenysemlegesség és az egyenlő versenyfeltételek követelménye. A Tanács a fentiekre tekintettel építsen a szabályozásba olyan biztosítékot, amely lehetővé teszi az új kiskereskedelmi termékek megjelenése esetén a gyors (mintegy automatikus) hatósági reakciót.*

Az új kiskereskedelmi termékekre vonatkozó szabályozással a szélessávú nagykereskedelmi hozzáférési piaccal kapcsolatos piacelemzési határozat kötelező része részletesen foglalkozott, azzal kapcsolatban a határozat nemzeti egyeztetése kapcsán a szolgáltatótól a Tanács semmilyen észrevételt nem kapott. Az erre vonatkozó észrevételt tehát a Tanács a következő piacelemzési határozatban tudja figyelembe venni.

Az NHH Tanácsának álláspontja szerint ugyanakkor a piacelemzési határozat rendelkező részében az új kiskereskedelmi szolgáltatások bevezetésével kapcsolatos szabályozás általánosságban a felvetett problémát képes kezelni.

A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban GVH) véleménye:

1 *A GVH észrevételében megjegyezte, hogy több esetben – a szolgáltatás egyéb feltételeinek egyezősége mellett – a rövidebb elkötelezettségű nagykereskedelmi szolgáltatások árai alatta maradnak a hosszabb elkötelezettségű nagykereskedelmi szolgáltatás árának, amely egyrészt ellentmond az árazási logikának, másrészt a módszertanból egyértelműen nem következik.*

Javasolja, hogy a nagykereskedelmi ár megállapításának módszeránál a Tanács módosítsa annak érdekében, hogy ehhez hasonló jelenség ne fordulhasson elő.

A Tanács álláspontját ezzel a véleménnyel kapcsolatosan az 5. szolgáltatói észrevételhez írt indokolás tartalmazza.

2. *A GVH észrevételt fűzött a nagykereskedelmi szolgáltatással nyújtásával összefüggésben alkalmazható (a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával összefüggő pótlólagos beruházásokkal kapcsolatos) kiegészítő szolgáltatókkal kapcsolatban megemlítve, hogy azok*

szabályozása indokolt, mert annak híján a kötelezett szolgáltatók képesek lehetnek a jogosult szolgáltatókkal szemben ezen szolgáltatások díjait versenykorlátozó módon meghatározni.

A Tanács álláspontját ezzel a véleménnyel kapcsolatosan az 3. szolgáltatói észrevételhez írt indokolás tartalmazza.

A Tanács az Eht. 45. § (5) bekezdése alapján a határozatot hivatalos lapjában és internetes oldalán közzé teszi.

A Tanács döntését az Eht. 39. § (1) bekezdésének megfelelően teljes ülés keretében hozta meg.

A határozat elleni jogorvoslati lehetőségről történő tájékoztatás az Eht. 46. § (1)-(2) bekezdés és a 47. § (1) bekezdés rendelkezésein alapul.

Budapest, 2006. június 12.

Bánhidi Ferenc s. k.,
tanácsstag

Hidasi István s. k.,
tanácsstag

Pataki Dániel s. k.,
elnök

Debreczeni Sándor s. k.,
tanácsstag

Dr. Nyevrikel Emília s. k.,
tanácsstag

dr. Rozgonyi Krisztina s. k.
tanácsstag

A határozatot kapják:

1./ Monor Telefon Társaság Zrt.
(2377 Örkény, Kossuth u. 2.)

2./ Irattár

DH-378-13/2006. számú, az Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt. országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával tárgyú eljárásban hozott határozat

*A határozatban üzleti titokként megjelölt adatok a DH-378-14/2006. sz. határozatban szerepelnek.

Ügyiratszám: DH-378-13/2006.

Tárgy: az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban: *Tanács*) az *Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.* (2040 Budaörs, Puskás T. 8-10.; cg.: 13-10-040575) (a továbbiakban: *Invitel* vagy *Kötelezett*) által alkalmazható, az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás legmagasabb árát, valamint a kiskereskedelmi szélessávú DSL szolgáltatás nyújtása során a különböző szélessávú hozzáférés típusok tekintetében alkalmazott átlagos kiskereskedelmi ár és a társszolgáltatók számára nyújtott IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nagykereskedelmi ára közötti különbség (árrés) mértékét az alábbiak szerint állapítja meg:

Havi díjak

Sávszél. (kpbs)	Előfizető	Elkötelezettség	Forgalom függő	Árrés (minus) Zi nettó Ft*	Megállapított nagykereskedelmi ár Ni nettó (Ft)
512	egyéni	1 éves	nem		5 070
512	egyéni	1 éves	igen		4 186
512	egyéni	2 éves	nem		4 270
512	egyéni	2 éves	igen		3 382
512	üzleti	1 éves	nem		5 421
512	üzleti	2 éves	nem		7 078
1024	egyéni	1 éves	nem		5 524
1024	egyéni	1 éves	igen		5 307
1024	egyéni	2 éves	nem		5 220
1024	egyéni	2 éves	igen		4 500
1024	üzleti	1 éves	nem		6 402
1024	üzleti	2 éves	nem		6 130
2048	egyéni	1 éves	nem		6 515
2048	egyéni	1 éves	igen		5 870
2048	egyéni	2 éves	nem		6 130
2048	egyéni	2 éves	igen		5 056
2048	üzleti	1 éves	nem		8 464
2048	üzleti	2 éves	nem		8 505
3072	egyéni	1 éves	nem		10 000
3072	egyéni	2 éves	nem		10 336
3072	üzleti	1 éves	nem		13 440
3072	üzleti	2 éves	nem		19 424
4096	üzleti	1 éves	nem		19 800
4096	üzleti	2 éves	nem		40 419

*Az oszlop adatai üzleti titokot tartalmaznak.

Az árrés a szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli fajlagos költségének és a nagykereskedelmi értékesítés fajlagos költségének a különbsége.

A megállapított nagykereskedelmi ár alapértelmezésben a Kötelezett által a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető havi díj legmagasabb mértéke.

A forgalomfüggő szolgáltatások esetén a nagykereskedelmi szolgáltatás megállapított ára alapértelmezésben annyi forgalmat foglal magában, mint amennyit az ármegállapítás alapjául szolgáló kiskereskedelmi szolgáltatás.

A többletforgalom után számított nagykereskedelmi díj pedig nem haladhatja meg az ármegállapítás alapjául

szolgáló kiskereskedelmi szolgáltatásban alkalmazott (nettó) többletforgalmi díjat.

A kötelezett szolgáltató ezen típusú nagykereskedelmi szolgáltatás-nyújtási kötelezettségnek úgy is megfelelni, hogy a nagykereskedelmi szolgáltatás maga 0 GB forgalmat foglal magában, és a nagykereskedelmi díj egy forgalmi díjelemet is tartalmaz. Ebben az esetben a nagykereskedelmi forgalmi díjat a kötelezett szolgáltató úgy köteles meghatározni, hogy a kiskereskedelmi forgalomkorlátos csomagban foglalt forgalommal együtt számított havi nagykereskedelmi szolgáltatási ár – a jogosult szolgáltatóra nézve - ne legyen kedvezőtlenebb, mint az alapértelmezésben szereplő retail minus alapon számított, a táblázatban szereplő díj.

Egyszeri díjak

Sávszél. (kbps)	Előfizető	Elkötelezettség	Forgalom függő	Megállapított nagykereskedelmi ár (Ft)
512	egyéni	1 éves	nem	124
512	egyéni	1 éves	igen	0
512	egyéni	2 éves	nem	0
512	egyéni	2 éves	igen	0
512	üzleti	1 éves	nem	5 187
512	üzleti	2 éves	nem	0
1024	egyéni	1 éves	nem	3 152
1024	egyéni	1 éves	igen	0
1024	egyéni	2 éves	nem	0
1024	egyéni	2 éves	igen	0
1024	üzleti	1 éves	nem	2 314
1024	üzleti	2 éves	nem	0
2048	egyéni	1 éves	nem	4 500
2048	egyéni	1 éves	igen	0
2048	egyéni	2 éves	nem	0
2048	egyéni	2 éves	igen	0
2048	üzleti	1 éves	nem	13 442
2048	üzleti	2 éves	nem	15 000
3072	egyéni	1 éves	nem	13 500
3072	egyéni	2 éves	nem	0
3072	üzleti	1 éves	nem	4 500
3072	üzleti	2 éves	nem	0
4096	üzleti	1 éves	nem	45 000
4096	üzleti	2 éves	nem	0

A megállapított – a táblázatban szereplő - nagykereskedelmi ár a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető egyszeri díj legmagasabb mértéke.

A kötelezett szolgáltató az országos szintű bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározásakor a Tanács által meghatározott értéknél alacsonyabbat is alkalmazhat, ebben az esetben azonban az egyenlő elbánás elvének megfelelően a lényegét tekintve azonos feltételek teljesülése esetén valamennyi igénybevevő szolgáltatónak az alacsonyabb áron kell nyújtania a szolgáltatást.

A kötelezett szolgáltató az egyenlő elbánás elvét betartva, indokolt esetben a jogosult szolgáltató partnerekkel szemben a havi díjakat illetően alkalmazhat sávós (a jogosult társszolgáltató partner által igénybe vett nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított) díjkedvezményeket. Ezek a díjkedvezmények egyik esetben sem lehetnek olyanok, hogy a legkedvezőbb nagyke-

reskedelmi ár csak egy-, illetve kevés számú jogosult szolgáltató számára legyen elérhető.

A nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos, tehát egy nagykereskedelmi DSL végpontra jutó költségei a kötelezett szolgáltatónál függenek a jogosult szolgáltató által igénybe vett nagykereskedelmi szolgáltatás volumenétől. A kötelezett szolgáltató által alkalmazott sávós díjak közötti díjkülönbség minden esetben legfeljebb a nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos költségeiben az egyes jogosult szolgáltatók vonatkozásában fennálló (volumen-től függő) különbséget tükrözhetik.

Az alkalmazott sávós kedvezmények mértékét a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás feltételeinek nyilvánosságra hozatalakor köteles közzé tenni.

Az Invitel a jelen határozatnak megfelelően megállapított díjat az új szerződésekre jelen határozat kézbesítésétől köteles alkalmazni. A korábban megkötött rögzített idejű és/vagy hűségnyilatkozatos (azaz rögzített idejű elkötelezettséget és ezzel valamilyen kedvezményt

tartalmazó) szerződéseket ezen ármegállapító határozat a hűségnyilatkozat hatálya alatt nem érinti, a hűségnyilatkozat lejártá után, a szerződés meghosszabbításakor – értve ezalatt az elkötelezettségi időszak és a vele járó kedvezmény végét követően a szerződés egyszerű továbbélését is – viszont igen.

Amennyiben a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásán belül, az eladás ösztönzése érdekében (például a saját kiskereskedelmi szolgáltatási akcióival párhuzamosan) értékesítési akciókat hirdet, úgy a jelen határozatban foglalt, az egyes nagykereskedelmi szolgáltatástípusokhoz tartozó maximum áraknak (kiegészítve az esetleg alkalmazandó sávós kedvezményekkel) minden egyes jogosult szolgáltató esetén a következő ármegállapító határozatig tartó időszakra vonatkozóan számított nagykereskedelmi átlagárakra vonatkozóan kell érvényesülniük.

A Kötelezett szolgáltató a hozzáférési kötelezettség kapcsán, de kizárólag az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatás elemek költségeit jogosultak a szolgáltatás-nyújtással párhuzamosan a nagykereskedelmi szolgáltatást igénybe vevő szolgáltatókkal megtéríttetni.

A kötelezett szolgáltatók ugyanakkor kizárólag csak az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatás elemek költségeit téríttethetik meg. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy amennyiben az adott szolgáltatás elemre – illetve, azzal ekvivalens szolgáltatásra – a kötelezett szolgáltatónak saját kiskereskedelmi szolgáltatásához is szüksége van, akkor annak a jogosult szolgáltatókkal történő megtérítése általánosan nem tekinthető indokoltnak. Szintén nem számítható fel külön díj azon szolgáltatás elemek költségei után, amelyek az ármegállapító határozat meghozatala során a releváns nagykereskedelmi költségek között már figyelembe vételre kerültek.

A nagykereskedelmi szolgáltatás feltételeinek nyilvánosságra hozatala során minden, a jogosult szolgáltatókkal szemben a szolgáltatás igénybe vétele kapcsán érvényesíteni szándékozott díjelem árát a kötelezett szolgáltatónak nyilvánosságra kell hoznia.

A határozat ellen nincs helye fellebbezésnek. A határozat felülvizsgálata a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül kérhető a Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsához három példányban benyújtott, a Fővárosi Bíróságnak címzett keresetlevélben. A keresetlevélben nyilatkozni kell arról is, hogy a felperes kéri-e tárgyalás tartását.

A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya.

Indokolás

A Tanács az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: *Eht.*) 14. § (1) c., pontja alapján a 10. § f., pontjában meghatározott hatáskörében, az *Eht.* 52.-55. §-ai szerinti eljárásában a 12. számú, „nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás” elnevezésű piacon a DH-664-180/2005. számú

határozatában (a továbbiakban: *Határozat, piacelemzési határozat, JPE határozat*) az Invitel jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosította.

A Határozat rendelkező részének V. számú mellékletében a Tanács az *Eht.* 108. § (1) bekezdés b., pontjában biztosított jogkörével élve, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókra a nagykereskedelmi piacon kiszabható kötelezettségek, a költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége kötelezettség keretében kötelezte az Invitel, hogy az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatást a Határozat szerinti kiskereskedelmi árból származtatott díjképzési módszer (a továbbiakban: *retail minus*) alkalmazásával kialakított díj ellenében nyújtsa.

Az Invitel által nyújtott hálózati szolgáltatás ellenértékének a szolgáltató által alkalmazott előfizetői díjhoz viszonyított mértéke meghatározása érdekében a Tanács kötelezte az Invitel, hogy a Határozat kézbesítését követő 30 napon belül az V. mellékletben meghatározott adatokat és számításokat (a továbbiakban: adatszolgáltatás) nyújtsa be a Tanácshoz.

Fenti kötelezettségének a Kötelezett a 2005. október 21-én érkezett, nyomtatott és elektronikus formában benyújtott adatszolgáltatásával eleget tett (DH-18405/2005.).

A benyújtott adatok és számítások részletes vizsgálatát követően a Tanács 2005. december 07-én, DH-18405-2/2005. számon hiánypótlási felhívást adott ki, amelyben megjelölte a benyújtott dokumentáció pontosítandó részeit és a pótolandó hiányosságokat, valamint a Kötelezettet a tényállás tisztázása keretében az érdemi döntéshez szükséges adatok és információk közlésére hívta fel. Az Invitel a felhívásnak a 2006. január 04-én benyújtott irat megküldésével tett eleget (DH-378-1/2006.).

A Tanács a Kötelezett által a hiánypótlásra szolgáltatott adatokat áttekintette és ennek alapján megállapította, hogy további hiányok pótlása, a benyújtott adatok pontosítása, valamint meghatározott adatok és információk Tanács részére történő benyújtása szükséges. Ezért a Tanács 2006. január 31-én, DH-378-2/2006. számon újabb, második hiánypótlási felhívást bocsátott ki. Az Invitel a felhívásnak a 2006. február 08-án benyújtott irat megküldésével tett eleget (DH-378-3/2006.).

Az Eht. 14. § (1) c., pontja alapján a 10. § g., pontjában biztosított hatáskörében eljárva, a 108. § (1) bekezdés b., pontjában megszabott jogkörével élve a Tanács az Invitel által alkalmazandó országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díját a rendelkező rész szerinti mértékben állapította meg, az alábbi indokok alapján:

A Tanács Határozatának V. számú mellékletében meghatározta, hogy az Invitel által benyújtott adatok, valamint a Határozat V. mellékletében foglalt egyéb szempontok alapján fogja megállapítani a Kötelezett által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás maximális ellenértékét a Kötelezett, illetve az általa irányított kiskereskedelmi szolgáltató tényleges átlagos kiskereskedelmi

értékesítési ára és egy a Tanács által meghatározott mérték (árrés) különbségeként.

Rögzítette továbbá, hogy az Invitel az országos szintű bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározásakor a Tanács által meghatározott érték-nél akacsonyabbat is alkalmazhat, ebben az esetben azonban az egyenlő elbánás elvének megfelelően valamennyi igénybevevő szolgáltatónak az alacsonyabb áron kell nyújtania e szolgáltatást.

A Kötelezett által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás rendelkező részben meghatározott maximális ellenértékét a Tanács a Határozat V. számú mellékletében foglaltak szerint a kötelezett szolgáltató tényleges átlagos kiskereskedelmi értékesítési ára (C_i) és egy a Tanács által meghatározott mérték (minus: Z_i) különbségeként állapította meg. A retail minusz ármeghatározás képlete, azaz a nagykereskedelmi ár képlete tehát a következő: $N_i = C_i - Z_i$ volt.

A Tanács az árrés (Z_i) meghatározásakor alapvetően a kötelezett szolgáltató releváns kis- és nagykereskedelmi

Havi díjak

költségeit vette figyelembe, mégpedig úgy, hogy a releváns fajlagos kiskereskedelmi költségek (E_i) az árrés mértékét növelték, a releváns fajlagos nagykereskedelmi költségek (F_i) az árrés mértékét csökkentették. Azaz $Z_i = E_i - F_i$ volt.

A Tanács a Kötelezett által benyújtott adatok értékelése és az alkalmazható legmagasabb nagykereskedelmi ár értékének megállapítása során a következő módon járt el:

Kiskereskedelmi (végfelhasználók számára nyújtott) szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjak

A Határozat V. számú melléklete 2. részének I. pontjában meghatározott kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjakat a Kötelezett a Határozat vonatkozó részében foglaltaknak megfelelően alakította ki, így azokat a Tanács az alábbi táblázatokban foglaltaknak megfelelően fogadta el, ahol a kiskereskedelmi átlagár a Kötelezett által a kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott havi és egyszeri díjak átlagos értéke.

Sávszél. (kbps)	Előfizető	Elkötelezettség	Forgalom függő	Kiskereskedelmi átlagár*
512	egyéni	1 éves	nem	
512	egyéni	1 éves	igen	
512	egyéni	2 éves	nem	
512	egyéni	2 éves	igen	
512	üzleti	1 éves	nem	
512	üzleti	2 éves	nem	
1024	egyéni	1 éves	nem	
1024	egyéni	1 éves	igen	
1024	egyéni	2 éves	nem	
1024	egyéni	2 éves	igen	
1024	üzleti	1 éves	nem	
1024	üzleti	2 éves	nem	
2048	egyéni	1 éves	nem	
2048	egyéni	1 éves	igen	
2048	egyéni	2 éves	nem	
2048	egyéni	2 éves	igen	
2048	üzleti	1 éves	nem	
2048	üzleti	2 éves	nem	
3072	egyéni	1 éves	nem	
3072	egyéni	2 éves	nem	
3072	üzleti	1 éves	nem	
3072	üzleti	2 éves	nem	
4096	üzleti	1 éves	nem	
4096	üzleti	2 éves	nem	

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

Egyszeri díjak

Sávszél. (kbps)	Előfiz.	Elkötelezettség	Forgalom függő	Kiskereskedelmi átlagár*
512	egyéni	1 éves	nem	
512	egyéni	1 éves	igen	
512	egyéni	2 éves	nem	
512	egyéni	2 éves	igen	
512	üzleti	1 éves	nem	
512	üzleti	2 éves	nem	
1024	egyéni	1 éves	nem	
1024	egyéni	1 éves	igen	
1024	egyéni	2 éves	nem	
1024	egyéni	2 éves	igen	
1024	üzleti	1 éves	nem	
1024	üzleti	2 éves	nem	
2048	egyéni	1 éves	nem	
2048	egyéni	1 éves	igen	
2048	egyéni	2 éves	nem	
2048	egyéni	2 éves	igen	
2048	üzleti	1 éves	nem	
2048	üzleti	2 éves	nem	
3072	egyéni	1 éves	nem	
3072	egyéni	2 éves	nem	
3072	üzleti	1 éves	nem	
3072	üzleti	2 éves	nem	
4096	üzleti	1 éves	nem	
4096	üzleti	2 éves	nem	

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

A társzolgáltatók számára nyújtott szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjak

A nagykereskedelmi szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjakat a Kötelezett a Határozat V. számú melléklete 2. részének II. pontjában foglaltaknak megfelelően alakította ki, így azokat a Tanács elfogadta.

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségei, a nagykereskedelmi értékesítés költségei

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás, országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségei

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségeit a Kötelezett a Határozat V. számú melléklete 2. részének III. pontjában foglaltaknak megfelelően határozta meg, ezeket a Tanács elfogadta.

Nagykereskedelmi szolgáltatás addicionális költségei

A Kötelezett által a nagykereskedelmi értékesítéshez kapcsolódóan a Határozat V. számú melléklete 2. részének

III. pontja szerint kimutatott addicionális költségeket a Tanács elfogadta.

A nagykereskedelmi díj kialakításának további menete

Retail minus alapú ár meghatározása – havi díjak

A Tanács a havi díjak esetében az árrést a Kötelezett által benyújtott fajlagos kiskereskedelmi költségek és az addicionális nagykereskedelmi költségek különbségeként állapította meg.

A retail minus alapú árat a Tanács a kiskereskedelmi átlagár és az árrés különbségeként állapította meg.

Retail minus alapú ár meghatározása – egyszeri díjak

Az egyszeri díjak esetében a Tanács nem határozott meg árrést, mivel a Határozat V. számú melléklete 2. részének III. pontjában foglaltak szerint a költségeket az adott időszakban átlagosan nyújtott összes szélessávú előfizetés végpontszámára vonatkozólag kell szétosztani (azaz a releváns költségeket az adott időszakra vonatkozó előfizetői hónapok számával kell elosztani). Ennek megfele-

lően az árrés alapját képező költségek teljes egészükben a havi díjak árrésében lettek figyelembe véve.

A retail minus alapú árak az egyszeri díjak esetében ezért megegyeznek a kiskereskedelmi átlagárakkal.

A retail minus alapú árak és a korábban alkalmazott nagykereskedelmi árak összehasonlítása

A Határozat V. számú melléklete 2. részének IV. pontja értelmében, amennyiben a retail minus alapú ár megha-

ladná a Kötelezett által a társszolgáltatókkal kötött szerződésekben korábban alkalmazott nagykereskedelmi árat, akkor a Tanács a nagykereskedelmi ár meghatározása során alkalmazandó nagykereskedelmi árat a társszolgáltatókkal kötött szerződésekben korábban alkalmazott minimális ár értékével megegyezően állapítja meg.

Ezt mutatják az alábbi táblázatok:

Havi díjak

Sávszél. (kbps)	Előfizető	Elkötelezettség	Forgalom függő	Retail minus alapú ár*	Minimális nagyker ár*	Megállapított nagyker ár
512	egyéni	1 éves	nem			5 070
512	egyéni	1 éves	igen			4 186
512	egyéni	2 éves	nem			4 270
512	egyéni	2 éves	igen			3 382
512	üzleti	1 éves	nem			5 421
512	üzleti	2 éves	nem			7 087
1024	egyéni	1 éves	nem			5 524
1024	egyéni	1 éves	igen			5 307
1024	egyéni	2 éves	nem			5 220
1024	egyéni	2 éves	igen			4 500
1024	üzleti	1 éves	nem			6 402
1024	üzleti	2 éves	nem			6 130
2048	egyéni	1 éves	nem			6 515
2048	egyéni	1 éves	igen			5 870
2048	egyéni	2 éves	nem			6 130
2048	egyéni	2 éves	igen			5 056
2048	üzleti	1 éves	nem			8 464
2048	üzleti	2 éves	nem			8 505
3072	egyéni	1 éves	nem			10 000
3072	egyéni	2 éves	nem			10 336
3072	üzleti	1 éves	nem			13 440
3072	üzleti	2 éves	nem			19 424
4096	üzleti	1 éves	nem			19 800
4096	üzleti	2 éves	nem			40 149

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

Egyszeri díjak

Sávszél. (kbps)	Előfiz.	Elkötelezettség	Forgalom függő	Minimális nagyker. árhoz tartozó egyszeri díj*	Megállapított nagyker ár
512	egyéni	1 éves	nem		124
512	egyéni	1 éves	igen		0
512	egyéni	2 éves	nem		0
512	egyéni	2 éves	igen		0
512	üzleti	1 éves	nem		5 187
512	üzleti	2 éves	nem		0
1024	egyéni	1 éves	nem		3 152
1024	egyéni	1 éves	igen		0
1024	egyéni	2 éves	nem		0
1024	egyéni	2 éves	igen		0
1024	üzleti	1 éves	nem		2 314
1024	üzleti	2 éves	nem		0
2048	egyéni	1 éves	nem		4 500
2048	egyéni	1 éves	igen		0
2048	egyéni	2 éves	nem		0
2048	egyéni	2 éves	igen		0
2048	üzleti	1 éves	nem		13 442
2048	üzleti	2 éves	nem		15 000
3072	egyéni	1 éves	nem		13 500
3072	egyéni	2 éves	nem		0
3072	üzleti	1 éves	nem		4 500
3072	üzleti	2 éves	nem		0
4096	üzleti	1 éves	nem		45 000
4096	üzleti	2 éves	nem		0

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

A megállapított nagykereskedelmi ár ennek megfelelően a retail minus alapú ár és a Kötelezett által korábban alkalmazott minimális nagykereskedelmi árak közül az alacsonyabb összeg, mind a havi díjak, mind az egyszeri díjak esetében. Minimális nagykereskedelmi árként a Tanács a Kötelezett társzolgáltatóival szemben alkalmazott féléves átlagárai közül hozzáférés típusonként a legalacsonyabbat határozta meg.

A Tanács mind a havi díjak, mind az egyszeri díjak esetében a retail minus alapú ár és a nagykereskedelmi ár közül azt tekintette alacsonyabbnak, amelynek esetében a havi díj és a hozzá kapcsolódó egyszeri díj elkötelezettség egy hónapjára jutó összege alacsonyabb.

Az így megállapított nagykereskedelmi árak a Kötelezett által a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető havi díjak, illetve egyszeri díjak legmagasabb értékei.

A számítás lépéseinek adatait összefoglalóan mutatja be az alábbi táblázat:

Havi díjak

Sávszél. (kbps)	Előfizető	Elkötelezettség	Forgalom függő	Kisker átlagár*	Árrés*	Retail minus alapú ár*	Minimális nagyker ár*	Megállapított nagyker ár
512	egyéni	1 éves	nem					5 070
512	egyéni	1 éves	igen					4 186
512	egyéni	2 éves	nem					4 270
512	egyéni	2 éves	igen					3 382
512	üzleti	1 éves	nem					5 421
512	üzleti	2 éves	nem					7 087
1024	egyéni	1 éves	nem					5 524
1024	egyéni	1 éves	igen					5 307
1024	egyéni	2 éves	nem					5 220
1024	egyéni	2 éves	igen					4 500
1024	üzleti	1 éves	nem					6 402
1024	üzleti	2 éves	nem					6 130
2048	egyéni	1 éves	nem					6 515
2048	egyéni	1 éves	igen					5 870
2048	egyéni	2 éves	nem					6 130
2048	egyéni	2 éves	igen					5 056
2048	üzleti	1 éves	nem					8 464
2048	üzleti	2 éves	nem					8 505
3072	egyéni	1 éves	nem					10 000
3072	egyéni	2 éves	nem					10 336
3072	üzleti	1 éves	nem					13 440
3072	üzleti	2 éves	nem					19 424
4096	üzleti	1 éves	nem					19 800
4096	üzleti	2 éves	nem					40 149

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

Egyszeri díjak

Sávszél. (kbps)	Előfiz.	Elkötelezettség	Forgalom függő	Kisker átlagár*	Minimális nagyker. árhoz tartozó egyszeri díj*	Megállapított nagyker ár
512	egyéni	1 éves	nem			124
512	egyéni	1 éves	igen			0
512	egyéni	2 éves	nem			0
512	egyéni	2 éves	igen			0
512	üzleti	1 éves	nem			5 187
512	üzleti	2 éves	nem			0

1024	egyéni	1 éves	nem			3 152
1024	egyéni	1 éves	igen			0
1024	egyéni	2 éves	nem			0
1024	egyéni	2 éves	igen			0
1024	üzleti	1 éves	nem			2 314
1024	üzleti	2 éves	nem			0
2048	egyéni	1 éves	nem			4 500
2048	egyéni	1 éves	igen			0
2048	egyéni	2 éves	nem			0
2048	egyéni	2 éves	igen			0
2048	üzleti	1 éves	nem			13 442
2048	üzleti	2 éves	nem			15 000
3072	egyéni	1 éves	nem			13 500
3072	egyéni	2 éves	nem			0
3072	üzleti	1 éves	nem			4 500
3072	üzleti	2 éves	nem			0
4096	üzleti	1 éves	nem			45 000
4096	üzleti	2 éves	nem			0

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

A Tanács a határozat tervezetét 2006. március 28-án honlapján, majd 2006. április 7-én a Hírközlési Értesítőben közzétette.

Ezzel egyidőben a DH-664-180/2005. sz. határozathoz fűzött kommentárban megfogalmazott kérése alapján az Európai Bizottságnak is megküldte a határozat tervezetét, azzal kapcsolatos érdemi észrevétel nem érkezett.

A határozat tervezetével kapcsolatosan az Eht. 36. § alapján az ATSZE, az Invitel ZRt., a Magyar Telekom NyRt., a Monortel ZRt, a Tele2 Kft. tett észrevételt, továbbá a tervezethez a GVH fűzött véleményt. A szolgáltatók észrevételeik titkosítását, bizalmas kezelését kérték, így az észrevételeknél nem szerepel az, hogy azt melyik szolgáltató tette, a Tanács a problémákat foglalta össze pontokban és a beérkezett észrevételekkel és a véleménnyel kapcsolatosan indokolása a következő:

1. A kötelezett szolgáltatók jelenlegi nagykereskedelmi árai több esetben is jelentősen alacsonyabbak a határozatban megállapított díjaknál. A piaci árváltozások pontosabb követése érdekében az árak gyakoribb (félév helyett negyedévenkénti) felülvizsgálata lenne szükséges.

Az ármegállapító határozat – a JPE határozat előírásával összhangban - csak a maximális árat szabályozza, a kötelezett ennél alacsonyabb áron is nyújthatja a szolgáltatást. Ha a kötelezett kereskedelmi alapon a határozatban foglaltaknál alacsonyabb árat állapított meg, önmagában ezen szabályozás hatására a társszolgáltatók számára kedvezőtlenebb árazás felé történő eltérés valószínűsége nem nő.

A JPE határozat kötelezettséget előíró része nem tartalmazza, hogy a Hatóság a nagykereskedelmi árat a számított retail minus ár és a jelenlegi nagykereskedelmi ár minimumaként határozza meg. A határozat 27. oldala ugyanis kimondja: „A Tanács az árrés végső meghatározásakor a fentiek mellett figyelembe veszi, hogy a kötelezett szolgáltató a jogosult társszolgáltatók számára az országos bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nyújtásakor milyen árakat alkalmazott a korábbi időszakban. (ld. jelen melléklet II. pontját)” vagyis nyilvánvaló, hogy a figyelembe veendő nagykereskedelmi ár az ármegállapító határozat alapjául szolgáló időszak átlagos ára.

Egyes – forgalmi korlátos – hozzáférés típusok esetében a határozat egyeztetésre közzétett változatában szereplő díjak azért voltak magasabbak, mint a Magyar Telekom jelenlegi nagykereskedelmi díjai, mert a megállapított díjak tartalmazták a minimális nagykereskedelmi árhoz tartozó átlagos forgalom díját is. A Tanács a végleges határozatban pontosította a forgalomfüggő hozzáférések nagykereskedelmi díjmegállapítását, így külön kerül szabályozásra a hozzáférési díj és a forgalmi díj. A végleges határozatban megállapított hozzáférési díjak hasonlíthatók össze a Magyar Telekom aktuális nagykereskedelmi hozzáférési díjaival.

A Tanács a retail minus ármegállapító eljárásokban törekszik arra, hogy az országos bitfolyam hozzáférés megállapított nagykereskedelmi ára a lehető legkevesebb kiséssel kövesse az ármegállapítás alapjául szolgáló időszakot. Ennek ellenére az észrevételező által javasolt

negyedéves árfelülvizsgálat bevezetését álláspontja alapján nem indokolt bevezetni, mivel gyakorlati kivitelezhetősége kérdéses, másrészt a negyedéves időszak ár- és releváns költségadatai minden bizonnyal nagyobb mértékben ingadoznak, mint a hosszabb időszak adatai, ami miatt a gyakoribb felülvizsgálat a nagykereskedelmi ár jelentős, és nem is biztos, hogy egy irányba ható ingadozást eredményezhetné. Fő szempont azonban, hogy a negyedéves felülvizsgálatra a JPE határozat nem ad lehetőséget, az a féléves árfelülvizsgálatot írja elő.

2. *Az ún. trónkölt forgalom (bitfolyam) átadása a jogosult szolgáltató által megjelölt összekapcsolási ponton valósuljon meg.*

A bitfolyam hozzáférés megvalósításának módját illetően az észrevételben felvetett problémát a hatályos szabályozás megfelelően kezeli. A JPE határozat rendelkező részének IV. számú melléklete a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek pontos tartalmának meghatározásáról kimondja, hogy a kötelezett szolgáltató jelen melléklet szerint megkötött hálózati szerződéseire a 277/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet rendelkezései alkalmazandók. A 277/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet 8. § (1) bekezdése szerint a bitfolyam hozzáférést „azon a hálózati végponton kell biztosítani, ahol azt a jogosult szolgáltató kéri, kivéve, ha az a kötelezett szolgáltató objektív műszaki okokkal alátámasztott véleménye szerint nem lehetséges”.

3. *A határozatoknak ki kellene mondaniuk, hogy a retail minus díjakon kívül a szolgáltatók ne kérhessenek más jogcímen (pl. összekapcsolási link díj) díjat a kötelezett szolgáltatók.*

A Tanács piacelemzési határozatának rendelkező részében foglaltak alapján a szolgáltatók a hozzáférési kötelezettség kapcsán, de kizárólag az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatás elemek költségeit jogosultak a szolgáltatás-nyújtással párhuzamosan megtéríteni, ettől eltérő kötelezés nem indokolt.

Fontos felhívni a figyelmet arra, hogy csak az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatás elemek költségeit téríthetik meg, semmi többet. Ez a gyakorlatban azt is jelenti, ha az adott szolgáltatás elemre – illetve, azzal ekvivalens szolgáltatásra – a kötelezett szolgáltatónak saját kiskereskedelmi szolgáltatásához is szüksége van, akkor annak a jogosult szolgáltatókkal történő megtérítése általánosan nem tekinthető indokoltnak.

A kötelezett szolgáltatóknak a nagykereskedelmi szolgáltatás feltételeinek nyilvánosságra hozatala kapcsán minden a társszolgáltatóknál a szolgáltatás igénybe vétele kapcsán szükségszerűen felmerülő díjemet árát nyilvánosságra kell hozniuk.

A kötelezett szolgáltató csak olyan díjemelek nagykereskedelmi költségeit ismertetheti el, amely – mint azt az előzőekben is szerepelt – az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban merül fel és ahhoz

elengedhetetlenül szükséges és a nagykereskedelmi díj megállapítása során nem került figyelembe vételre (például azért, mert a jogosult szolgáltató által kért, és műszakilag megvalósítható összekapcsolási ponthoz tartozó addicionális költségek előzetesen nem voltak felmérhetőek)

A fenti szempontoknak való megfelelését a Tanács piacfelügyeleti eljárás keretében ellenőrzi. A Tanács az ármegállapító határozat rendelkező részét az előbbieknél megfelelően módosította.

4. *Az egyeztetésre közzétett határozat nem szabályozza a forgalomfüggő csomagok forgalmi díját. Nem egyértelmű a határozatból, hogy a kötelezett szolgáltatók a forgalomfüggő nagykereskedelmi termékek díján felül további forgalmi díjakat érvényesíthetnek-e.*

A Tanács az észrevételek alapján megállapította, hogy a forgalomfüggő csomagok nagykereskedelmi árára vonatkozó az egyeztetésre kitett ármegállapító határozatban foglalt szabályozás többféle értelmezésre is lehetőséget ad. Részben ezért, részben pedig tekintettel arra a tényre, hogy a 0 GB alapforgalmú, a forgalmi díjemet külön számlázó szolgáltatás nagykereskedelmi szinten műszakilag könnyebben megvalósítható, a Tanács a forgalomfüggő csomagokra vonatkozó részt a határozattervezet rendelkező részében a következő kiegészítéssel módosítja:

„A forgalomfüggő szolgáltatások esetén a nagykereskedelmi szolgáltatás megállapított ára alapértelmezésben annyi forgalmat foglal magában, mint amennyit az ármegállapítás alapjául szolgáló kiskereskedelmi szolgáltatás.

A többletforgalom után számított nagykereskedelmi díj nem haladhatja meg az ármegállapítás alapjául szolgáló kiskereskedelmi szolgáltatásban alkalmazott (nettó) többletforgalmi díjat.

A kötelezett szolgáltató ezen típusú nagykereskedelmi szolgáltatás-nyújtási kötelezettségnek úgy is megfelelhet, hogy a nagykereskedelmi szolgáltatás maga 0 GB forgalmat foglal magában, és a nagykereskedelmi díj egy forgalmi díjemet is tartalmaz. Ebben az esetben a nagykereskedelmi forgalmi díjat a kötelezett szolgáltató úgy köteles meghatározni, hogy a kiskereskedelmi forgalomkorlátozott csomagban foglalt forgalommal együtt számított havi nagykereskedelmi szolgáltatási ár – a jogosult szolgáltatóra nézve - ne legyen kedvezőtlenebb, mint az alapértelmezésben szereplő retail minus alapon számított, a táblázatban szereplő díj.”

5. *A határozattervezet nem rögzíti a forgalom-független és a forgalomfüggő szolgáltatások egyidejű igénybevételek lehetőségét.*

A kötelezett szolgáltatóknak minden olyan típusú nagykereskedelmi szolgáltatást nyújtania kell, amely a határozatban szerepel, és amely műszakilag és gazdaságilag indokolható módon nyújtható. Egy jogosult szolgáltató vonatkozásában a forgalom-független és a forgalomfüggő szolgáltatások egyidejű igénybevételek lehetőségét sem a jelen ármegállapító határozat, sem az ennek alapjául

szolgáltató, a jelentős piaci erejű szolgáltatók azonosításával foglalkozó JPE határozat nem zárja ki.

6. A határozat-tervezetekben több helyen magasabb a kétéves elkötelezettséghez tartozó díj, mint az egy éves elkötelezettséghez tartozó.

A nagykereskedelmi ármegállapítás jelenlegi módszertana vezethet, és a jelen határozatban vezetett is olyan nagykereskedelmi árakhoz, amelyek első látásra nem tűnnek konzisztensnek. A Tanács a nagykereskedelmi árkiakítás módszertanának meghatározásakor arra törekedett, hogy a verseny feltételei a kötelezett, illetve a jogosult szolgáltatók számára - amennyire azt szabályozási eszközökkel biztosítani lehet - egyenlők legyenek és a szabályozás bevezetésével egyik jogosult szolgáltató se kerülhessen rosszabb helyzetbe a nagykereskedelmi szolgáltatás igénybevételét illetően, mint a korábbi, a kötelezett szolgáltatóval kereskedelmi alapon kialakított feltételek mellett volt. Ennek megfelelően a nagykereskedelmi ár kialakításának a határozatban két pillére van, egyrészt a kiskereskedelmi átlagárból számított, a releváns (alapvetően kiskereskedelmi költségekkel) csökkentett ár, valamint a korábban alkalmazott nagykereskedelmi minimális ár. Miután a korábbi nagykereskedelmi szolgáltatás kínálatban tényleges tranzakciók csak a jelenlegi, a határozatban foglalt nagykereskedelmi szolgáltatás kínálat egy részében voltak, ezért a kétféle ármeghatározási módszer ténylegesen is érvényesült a nagykereskedelmi ármeghatározás során. Így a csak az elkötelezettségi időben különböző szolgáltatások díjai közül a jelen határozatban vannak a hatóság által retail minus alapon, illetve az alkalmazott nagykereskedelmi szerződések által meghatározottak is. Noha a határozat pontosítása a következő piacelemzési határozat kötelezés részében a Tanács véleménye szerint is fontos, az ezen válaszban ismertetett elveket egyelőre nem látja indokoltnak módosítani.

7. A határozatban nem egyértelmű, hogy a határozatban foglalt árak minden egyes szerződésre vonatkozóan az alkalmazható maximális díjat jelentik-e, vagy az ármegállapító határozat hatályának teljes időszakára vonatkozóan kell teljesülnie annak a követelménynek, hogy az alkalmazott nagykereskedelmi árak nem haladják meg a megállapított árakat.

A Tanács megítélése szerint a maximum ár betartásának azon módja, amely szerint az abszolút értelemben (azaz minden időpillanatban, minden egyes nagykereskedelmi szerződés keretében nyújtott minden egyes végpontra) értendő a korábbi rugalmas nagykereskedelmi árazás folytatásában ellenérdekeltté teheti azon kötelezett szolgáltatókat, amelyek korábban nagykereskedelmi partnereik részére kereskedelmi értékesítési akciókat hirdettek. Ennek elkerülésére a Tanács a határozatot pontosította akként, hogy amennyiben a szolgáltató vállalja, hogy társszolgáltató partnereinek akciókat hirdet úgy a határozatban foglalt az egyes nagykereskedelmi szolgáltatástípusokhoz tartozó maximum ár a következő ármegállapító határozatig tartó időszak egy-egy jogosult szolgáltató

vonatkozásában számított nagykereskedelmi átlagárára vonatkozóan kell, hogy teljesüljön. Ennek teljesülését a hatóság piacfelügyeleti eljárás keretében ellenőrzi.

A Tanács mindamellett felhívja a figyelmet arra, hogy ha a határozat alapján az átlagár betartását választja a szolgáltató azzal maga is kockázatot vállal, és amennyiben annak be nem tartása az ellenőrzés során utólag kiderül az szankciót von maga után.

8. A határozat nem rögzíti egyértelműen, hogy az egyenlő elbánás elvét betartva a kötelezett szolgáltató a jogosult szolgáltatókkal szemben milyen módon alkalmazhat kedvezményeket. Indokolt lenne az alkalmazott kedvezmények nyilvánosságra hozatala.

A Tanács az észrevételek alapján megállapította, hogy a volumenkedvezményekkel kapcsolatos szabályozást a határozatban indokolt részletesen megjeleníteni. A Tanács által tett kiegészítés az Eht. „egyenlő elbánás” kötelezettségével kapcsolatos, az adott nagykereskedelmi szolgáltatásra vonatkozó értelmezést tartalmaz, amely megkönnyíti a határozat végrehajtását.

A kiegészítés alapján a kötelezett szolgáltató az egyenlő elbánás elvét betartva, a jogosult szolgáltató partnerekkel szemben a havi díjakat illetően alkalmazhat sávós (a jogosult társszolgáltató partner által igénybe vett nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított) díjkedvezményeket. Ezek a díjkedvezmények egyik esetben sem lehetnek olyanok, hogy a legkedvezőbb nagykereskedelmi ár csak kevés számú jogosult szolgáltató számára legyen elérhető.

A nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos, tehát egy nagykereskedelmi DSL végpontra jutó költségei a kötelezett szolgáltatónál függenek a jogosult szolgáltató által igénybe vett nagykereskedelmi szolgáltatás volumenétől. A kötelezett szolgáltató által alkalmazott sávós díjak közötti díjkülönbség minden esetben legfeljebb a nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos költségeiben az egyes jogosult szolgáltatók vonatkozásában fennálló (volumen-től függő) különbséget tükrözhetik. Az alkalmazott sávós kedvezmények mértékét a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyilvánosságra hozatalakor köteles közzé tenni. Az alkalmazott sávós kedvezmények indokoltságát a Nemzeti Hírközlési Hatóság piacfelügyeleti eljárás keretében ellenőrzi.

9. Mivel a retail minusz szabályozás logikájából az következik, hogy a piacon alkalmazott kiskereskedelmi árakból indul ki, érthető, hogy múltbeli adatokon kell alapulnia. Ugyanakkor nagyon fontos lenne a szabályozásba valamilyen módon a kellő rugalmasságot beépíteni annak érdekében, hogy az ármegállapító határozat a piaci változások folytán ne legyen már megjelenésekor idejét múlt. Ennek érdekében a Tanácsnak folyamatosan biztosítania kell a piaci monitoringot, és minden új kiskereskedelmi szolgáltatás megjelenésekor meg kell vizsgálnia, hogy érvényesül-e a versenysemlegesség és az egyenlő versenyfeltételek követelménye. A Tanács a fentiekre tekintettel építsen a szabályozásba olyan biztosítékot,

amely lehetővé teszi az új kiskereskedelmi termékek megjelenése esetén a gyors (mintegy automatikus) hatósági reakciót.

Az új kiskereskedelmi termékekre vonatkozó szabályozással a szélessávú nagykereskedelmi hozzáférési piaccal kapcsolatos piacelemzési határozat kötelező része részletesen foglalkozott, azzal kapcsolatban a határozat nemzeti egyeztetése kapcsán a szolgáltatótól a Tanács semmilyen észrevételt nem kapott. Az erre vonatkozó észrevételt tehát a Tanács a következő piacelemzési határozatban tudja figyelembe venni.

Az NHH Tanácsának álláspontja szerint ugyanakkor a piacelemzési határozat rendelkező részében az új kiskereskedelmi szolgáltatások bevezetésével kapcsolatos szabályozás általánosságban a felvetett problémát képes kezelni.

10. Az értékesítés pénzügyi költségei a 2005-ös év végén nagymértékben eltértek a 2005 első félévi zárás értékeitől. Ennek következtében a két félév között egyenlőtlenül oszlanak meg ezen költségek. A költségek tényleges felmerülését az év végi záró érték félévre eső részével kalkulálva szükséges beépíteni a modellbe.

A Tanács elfogadta az értékesítés pénzügyi költségeivel kapcsolatos észrevételét, amelynek következtében a megállapított árrés 263 forintra megemelkedett.

A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban GVH) véleménye:

1 A GVH észrevételében megjegyezte, hogy több esetben – a szolgáltatás egyéb feltételeinek egyezősége mellett – a rövidebb elkötelezettségű nagykereskedelmi szolgáltatások árai alatta maradnak a hosszabb elkötelezettségű nagykereskedelmi szolgáltatás árának, amely egyrészt ellentmond az árazási logikának, másrészt a módszertanból egyértelműen nem következik.

Javasolja, hogy a nagykereskedelmi ár megállapításának módszertanát a Tanács módosítsa annak érdekében, hogy ehhez hasonló jelenség ne fordulhasson elő.

A Tanács álláspontját ezzel a véleménnyel kapcsolatosan a 6. szolgáltatói észrevételhez írt indoklás tartalmazza.

2. Javasolja a nagykereskedelmi árszabályozást a forgalomfüggő csomagok esetén a forgalmi díjkomponensre is kiterjeszteni.

A Tanács álláspontját ezzel a véleménnyel kapcsolatosan a 4. szolgáltatói észrevételhez írt indoklás tartalmazza.

3. A GVH észrevételt fűzött a nagykereskedelmi szolgáltatással nyújtásával összefüggésben alkalmazható (a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával összefüggő pótlólagos beruházásokkal kapcsolatos) kiegészítő szolgáltatásokkal kapcsolatban megemlítve, hogy azok szabályozása indokolt, mert annak híján a kötelezett szolgáltatók képesek lehetnek a jogosult szolgáltatókkal szemben ezen szolgáltatások díjait versenykorlátozó módon meghatározni.

A Tanács álláspontját ezzel a véleménnyel kapcsolatosan a 3. szolgáltatói észrevételhez írt indoklás tartalmazza.

A Tanács az Eht. 45. § (5) bekezdése alapján a határozatot hivatalos lapjában és internetes oldalán közzé teszi.

A Tanács döntését az Eht. 39. § (1) bekezdésének megfelelően teljes ülés keretében hozta meg.

A határozat elleni jogorvoslati lehetőségről történő tájékoztatás az Eht. 46. § (1)-(2) bekezdés és a 47. § (1) bekezdés rendelkezésein alapul.

Budapest, 2006. június 12.

Bánhidi Ferenc s. k.,

tanácsstag

Hidasi István s. k.,

tanácsstag

Pataki Dániel s. k.,

elnök

Debreczeni Sándor s. k.,

tanácsstag

Dr. Nyeveik Emília s. k.,

tanácsstag

dr. Rozgonyi Krisztina s. k.

tanácsstag

A határozatot kapják:

1./ Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.

(2040 Budaörs, Puskás T. u. 8-10.)

2./ Irattár

**DH-9549-5/2006. számú, 16., beszédcélú
hívásvégződtetés egyedi mobil
rádiótelefon-hálózatban elnevezésű piac
határozat-tervezete**

„A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény 36.§-ban foglalt kötelezettségének eleget téve közzéteszi a "Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban" elnevezésű nagykereskedelmi piac (16. piac) tárgyában született határozat-tervezetet.

Akinek jogát vagy jogos érdekét a határozat érintheti, a tervezettel kapcsolatban a határozat-tervezet Hírközlési Értesítőben történő megjelenését követő 20 napon belül írásban észrevételt tehet.

Az észrevételeket elektronikusan vagy postai úton a Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsához címezve (1525 Budapest, Pf.: 75.) kizárólag a megjelölt időpontig lehet benyújtani. Az észrevételeket elektronikus úton az alábbi e-mail címre lehet megküldeni:

16piac@nhh.hu.”

*A határozat-tervezetben üzleti titokként megjelölt adatok a DH-9549-4/2006. sz. határozat-tervezetben szerepelnek.

Ügyiratszám: DH-9549-5/2006.

Tárgy: piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa az érintett piacok azonosítására, az érintett piacokon fennálló verseny hatékonyságának elemzésére, az érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azono-

sítására, illetve a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók jogszabályban meghatározott kötelezettség előírására hivatalból indított eljárása során meghozta a következő

határozatot.

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban „Tanács”) a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű nagykereskedelmi piac szolgáltatási és földrajzi kiterjedését meghatározta, amelynek eredményeként három elkülönült piacot érintett piacként azonosított. Ezek a következők:

1. Beszédcélú hívásvégződtetés a Magyar Telekom Távközlési Nyilvánosan Működő Részvénytársaság mobil rádiótelefon-hálózatában a Magyar Köztársaság területén.
2. Beszédcélú hívásvégződtetés a Pannon GSM Távközlési Zártkörűen Működő Részvénytársaság mobil rádiótelefon-hálózatában a Magyar Köztársaság területén.
3. Beszédcélú hívásvégződtetés a Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zártkörűen Működő Részvénytársaság mobil rádiótelefon-hálózatában a Magyar Köztársaság területén.

Ezen érintett piacokon a Tanács a fennálló verseny hatékonyságát elemezte és jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként az alábbi szolgáltatókat azonosította:

1. „Beszédcélú hívásvégződtetés a Magyar Telekom Távközlési Nyilvánosan Működő Részvénytársaság mobil rádiótelefon-hálózatában a Magyar Köztársaság területén” nagykereskedelmi piacon a Magyar Telekom Távközlési Nyilvánosan Működő Részvénytársaságot (székhely: 1013 Budapest, Krisztina krt. 55.; cégjegyzékszám: Cg. 01-10-041928; a továbbiakban „*Magyar Telekom Nyrt.*”).
2. „Beszédcélú hívásvégződtetés a Pannon GSM Távközlési Zártkörűen Működő Részvénytársaság mobil rádiótelefon-hálózatában a Magyar Köztársaság területén” nagykereskedelmi piacon a Pannon GSM Távközlési Zártkörűen Működő Részvénytársaságot (székhely: 2040 Budaörs, Baross u. 165/2.; cégjegyzékszám: Cg. 13-10-040409; a továbbiakban „*Pannon GSM Zrt.*”).
3. „Beszédcélú hívásvégződtetés a Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zártkörűen Működő Részvénytársaság mobil rádiótelefon-hálózatában a Magyar Köztársaság területén” nagykereskedelmi piacon a Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zártkörűen Működő Részvénytársaságot (székhely: 1062 Budapest, Váci út 1-3.; cégjegyzékszám: Cg. 01-10-044159; a továbbiakban „*Vodafone Magyarország Zrt.*”).

I. A Tanács az elkülönült érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosított Magyar Telekom Nyrt., a Pannon GSM Zrt., valamint a Vodafone Magyarország Zrt. (a továbbiakban együtt

„Kötelezett Szolgáltató”) tekintetében az alábbi kötelezettségeket határozza meg:

A. A Tanács a DH-664-33/2005. ügyszámú határozattal előírt, az Eht. 102. § szerinti „átláthatóság” kötelezettséget úgy módosítja, hogy a Kötelezett Szolgáltató a „beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” nagykereskedelmi szolgáltatás vonatkozásában köteles a szolgáltatására vonatkozó, a jelen határozat rendelkező részében meghatározott ütemezés egyes időszakaiban érvényes hívásvégződtetési díj, valamint a költségalapú hívásvégződtetési díj mellett a szolgáltatás nyújtásának és igénybevételeinek feltételeit a költségalapú hívásvégződtetési díjak jóváhagyása tárgyában hozandó határozat kézhezvételét követő 15 napon belül, ezt követően a jelen határozat rendelkező részében meghatározott ütemezés szerinti díjváltozás esetén – a változást 30 nappal megelőzően – honlapján nyilvánosságra hozni. A szolgáltatás nyújtásának és igénybevételeinek feltételei vonatkozásában a Kötelezett Szolgáltató az alábbiakat köteles nyilvánosságra hozni:

- a) az összekapcsolás általános feltételeit, beleértve az előrendelést,
- b) az ajánlattételi és szerződéskötési eljárás részletes szabályait,
- c) az összekapcsolás földrajzilag meghatározott pontjait;
- d) az összekapcsolás lehetséges műszaki megoldásait;
- e) a megajánlott összekapcsolási szolgáltatásokat;
- f) a szolgáltatásminőséget, beleértve az üzemeltetés és karbantartás feltételeit;
- g) az összekapcsolási interfészek megjelölését;
- h) a támogató (kezelői, segélykérő) szolgáltatásokat, valamint
- i) a felek közötti együttműködés szabályait az együttműködési kötelezettség körében.

Az jelen határozattal módosított „átláthatóság” kötelezettség a költségalapú hívásvégződtetési díjak jóváhagyása tárgyában hozandó határozat kézbesítésének napját követő napon, legkésőbb azonban a jelen határozat kézbesítését követő 121. napon lép hatályba.

B. A Tanács a DH-664-33/2005. ügyszámú határozattal előírt, az Eht. 104. § szerinti „egyenlő elbánás” kötelezettséget úgy módosítja, hogy a Kötelezett Szolgáltató a mobil hívásvégződtetés szolgáltatás vonatkozásában köteles a lényegét tekintve azonos szolgáltatást igénybe vevő más szolgáltatók vonatkozásában lényegét tekintve azonos körülmények között lényegét tekintve azonos feltételeket alkalmazni, és legalább ugyanolyan feltételekkel, legalább ugyanolyan minőségű szolgáltatásokat és információt nyújtani mások számára, mint amelyeket saját szolgáltatásaira, illetve bármely általa irányított más szolgáltató szolgáltatásaira alkalmaz.

Az jelen határozattal módosított „egyenlő elbánás” kötelezettség a költségalapú hívásvégződtetési díjak jóváhagyása tárgyában hozandó határozat kézbesítésének

napját követő napon, legkésőbb azonban a jelen határozat kézbesítését követő 121. napon lép hatályba.

A Tanács a DH-664-33/2005. ügyszámú határozattal előírt, az Eht. 105. § szerinti „számviteli szétválasztás” kötelezettségét úgy módosítja, hogy a kirótt kötelezettséget a Kötelezett Szolgáltató, illetve annak mobil rádiótelefon szolgáltatást nyújtó részlege a jelen határozat rendelkező részének I. számú mellékletében meghatározott tartalom szerint köteles teljesíteni. A jelen kötelezettség a Kötelezett Szolgáltatót, illetve annak mobil rádiótelefon szolgáltatást nyújtó részlegét oly módon terheli, hogy a jelen határozat rendelkező részének I. számú mellékletben meghatározott tartalom szerint elkészített számviteli szétválasztási kimutatását naptári évenként az Eht. 62. § (1) bekezdésében foglalt határidőig köteles a Tanácshoz jóváhagyás céljából benyújtani. A Kötelezett Szolgáltató, illetve annak mobil rádiótelefon szolgáltatást nyújtó részlege által a Tanácshoz benyújtott számviteli szétválasztási kimutatást a Tanács az Eht. 62. § szerinti eljárásában hagyja jóvá. A jelenleg hatályos kötelezettség a jelen határozat kézbesítésének napját követő napon hatályát veszti.

C. A Tanács az Eht. 106. § szerinti, a DH-664-33/2005. ügyszámú határozattal előírt „hozzáférréssel és összekapcsolással kapcsolatos” kötelezettséget változatlan tartalommal hatályban tartja, mely szerint a Kötelezett Szolgáltató köteles más elektronikus hírközlési szolgáltató részére „beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” nagykereskedelmi szolgáltatást nyújtani. E kötelezettség teljesítése érdekében a Kötelezett Szolgáltató nem vonhatja vissza indokolatlanul a szolgáltatásaihoz, illetve eszközeihez korábban biztosított hozzáférrést, továbbá gazdaságilag és műszakilag indokolt ajánlat esetén köteles hálózatát más elektronikus hírközlési szolgáltatók hálózatával összekapcsolni, illetve csatlakoztatni. A fenti kötelezettség teljesítése során a referenciaajánlatokról, hálózati szerződésekről, valamint az ezekkel kapcsolatos eljárások részletes szabályairól szóló 277/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet szabályait kell alkalmaznia.

D. A Tanács a DH-664-33/2005. ügyszámú határozattal előírt, az Eht. 108. § szerinti „költségálapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettséget akként módosítja, hogy a Kötelezett Szolgáltató a „beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” nagykereskedelmi

szolgáltatást költségálapú hívásvégződtetési díj ellenében köteles nyújtani, de a költségálapú hívásvégződtetési díj kialakítására és annak elérésére a Kötelezett Szolgáltató az alábbiak szerint köteles.

A költségálapú hívásvégződtetési díjat a Kötelezett Szolgáltató a jelen határozat rendelkező részének II. számú mellékletében meghatározott TD-LRIC költség-számítási módszer alkalmazásával köteles kialakítani és azt a jelen határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül a Tanácshoz jóváhagyás végett benyújtani.

A Kötelezett Szolgáltató köteles a Tanács számára bizonyítani, hogy az általa kiszámított hívásvégződtetési díj költségálapú és azt a jelen határozat rendelkező részének II. számú mellékletében meghatározott költség-számítási módszertan szerint alakította ki.

A Kötelezett Szolgáltató mentesül a jelen határozat rendelkező részének II. számú mellékletében meghatározott TD-LRIC költség-számítási módszer alkalmazásának, így a költségálapú hívásvégződtetési díj kialakításának, és a Tanácshoz jóváhagyásra történő benyújtásának kötelezettsége alól, amennyiben a Tanács által a BU-LRIC költség-számítási módszer alkalmazásával megállapított költségálapú hívásvégződtetési díj alkalmazását és annak a jelen határozat rendelkező részében meghatározott feltételekkel történő elérését magára nézve kötelezőnek fogadja el.

Ebben az esetben a Kötelezett Szolgáltató a jelen határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül nyilatkozni köteles, hogy a BU-LRIC költség-számítási módszerrel megállapított költségálapú hívásvégződtetési díjat alkalmazza és annak a jelen határozat rendelkező részében meghatározott feltételekkel történő elérését magára nézve kötelezőnek fogadja el.

A „beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” nagykereskedelmi szolgáltatás BU-LRIC költség-számítási módszerrel megállapított költségálapú díja 16,84 Ft/perc.

Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató nyilatkozatával a BU-LRIC költség-számítási módszerrel megállapított költségálapú hívásvégződtetési díjat magára nézve kötelezőnek fogadja el, a költségálapú hívásvégződtetési díjat 3 lépcsőben, az alábbi táblázatban meghatározott ütemezés szerinti időszakokban érvényes díjak alkalmazásával kell elérnie.

Kötelezett Szolgáltató	A jelen határozattal módosított „költségálapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség hatálybalépésének napjától 2007. december 31. napjáig	2008. január 01. napjától 2008. december 31. napjáig	2009. január 01. napjától
Magyar Telekom Nyrt.	23,17 FT/perc	19,75 FT/perc	16,84 FT/perc
Pannon GSM Zrt.	24,44 FT/perc	20,29 FT/perc	16,84 FT/perc
Vodafone Magyarország Zrt.	26,16 FT/perc	20,99 FT/perc	16,84 FT/perc

Az egyes időszakokban érvényes hívásvégződteségi díjak a Magyar Telekom Nyrt. tekintetében úgy kerültek kialakításra, hogy a Magyar Telekom Nyrt. a fenti táblázat szerinti adott időszakot megelőző időszakban érvényes hívásvégződteségi díját minden időszakváltás esetén 14,74 %-kal csökkenteni köteles. Ennek értelmében a Magyar Telekom Nyrt. a jelenleg hatályos 27,17 Ft/perc mértékű hívásvégződteségi átlagdíját 14,74 %-kal csökkenteni, és az így kialakított 23,17 Ft/perc mértékű hívásvégződteségi díjat a jelen határozattal módosított „kölségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség hatálybalépésének napjától 2007. december 31. napjáig alkalmazni köteles. A Magyar Telekom Nyrt. által 2008. január 01. napjától 2008. december 31. napjáig alkalmazandó 19,75 Ft/perc mértékű hívásvégződteségi díj, valamint a 2009. január 01. napjától alkalmazandó 16,84 Ft/perc mértékű kölségalapú hívásvégződteségi díj ugyancsak az azt megelőző időszakban alkalmazott díj 14,74 %-kal történő csökkentésével került meghatározásra.

Az egyes időszakokban érvényes hívásvégződteségi díjak a Pannon GSM Zrt. tekintetében úgy kerültek kialakításra, hogy a Pannon GSM Zrt. a fenti táblázat szerinti adott időszakot megelőző időszakban érvényes hívásvégződteségi díját minden időszakváltás esetén 16,99 %-kal csökkenteni köteles. Ennek értelmében a Pannon GSM Zrt. a jelenleg hatályos 29,44 Ft/perc mértékű hívásvégződteségi átlagdíját 16,99 %-kal csökkenteni, és az így kialakított 24,44 Ft/perc mértékű hívásvégződteségi díjat a jelen határozattal módosított „kölségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség hatálybalépésének napjától 2007. december 31. napjáig alkalmazni köteles. A Pannon GSM Zrt. által 2008. január 01. napjától 2008. december 31. napjáig alkalmazandó 20,29 Ft/perc mértékű hívásvégződteségi díj, valamint a 2009. január 01. napjától alkalmazandó 16,84 Ft/perc mértékű kölségalapú hívásvégződteségi díj ugyancsak az azt megelőző időszakban alkalmazott díj 16,99 %-kal történő csökkentésével került meghatározásra.

Az egyes időszakokban érvényes hívásvégződteségi díjak a Vodafone Magyarország Zrt. tekintetében úgy kerültek kialakításra, hogy a Vodafone Magyarország Zrt. a fenti táblázat szerinti adott időszakot megelőző időszakban érvényes hívásvégződteségi díját minden időszakváltás esetén 19,77 %-kal csökkenteni köteles. Ennek értelmében a Vodafone Magyarország Zrt. a jelenleg hatályos 32,61 Ft/perc mértékű hívásvégződteségi átlagdíját 19,77 %-kal csökkenteni, és az így kialakított 26,16 Ft/perc mértékű hívásvégződteségi díjat a jelen határozattal módosított „kölségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség hatálybalépésének napjától 2007. december 31. napjáig alkalmazni köteles. A Vodafone Magyarország Zrt. által 2008. január 01. napjától 2008. december 31. napjáig alkalmazandó 20,99 Ft/perc mértékű hívásvégződteségi díj, valamint a 2009. január 01. napjától alkalmazandó 16,84 Ft/perc mértékű kölségalapú hívásvégződteségi díj ugyancsak az azt megelőző időszakban

alkalmazott díj 19,77 %-kal történő csökkentésével került meghatározásra.

Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató él a TD-LRIC kölségszámítási módszer alkalmazásának lehetőségével és az annak megfelelően elvégzett számításait, valamint az így kialakított kölségalapú hívásvégződteségi díját jóváhagyás céljából a Tanácsnak benyújtja, és azok mindenben megfelelnek az elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályoknak, a Tanács jóváhagyja azokat.

A jóváhagyott kölségalapú hívásvégződteségi díjat a Kötelezett Szolgáltató legkésőbb 2009. január 01. napjától köteles alkalmazni azzal, hogy azt fokozatosan, a BU-LRIC kölségmodell alapján kialakított kölségalapú hívásvégződteségi díj elérésére vonatkozó, a fenti táblázatban meghatározott ütemezés szerint, az egyes időszakra meghatározott mértékű díjak alkalmazásával kell elérnie.

Ennek értelmében a 2009. január 01. napját megelőző időszakban a Kötelezett Szolgáltató a fenti táblázatban meghatározott ütemezés szerinti díjakat köteles alkalmazni mindaddig, amíg a TD-LRIC kölségmodell alapján kialakított, a Tanács által jóváhagyott kölségalapú hívásvégződteségi díjat el nem éri.

Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató nem él a BU-LRIC kölségszámítási módszer alapján kialakított kölségalapú hívásvégződteségi díj alkalmazásának lehetőségével, ugyanakkor a TD-LRIC kölségszámítási módszer alkalmazásával kialakított kölségalapú hívásvégződteségi díjat a Tanácshoz határidőre nem nyújtja be, vagy a benyújtott kérelem hiányos, nem bírálható el, továbbá, ha a Kötelezett Szolgáltató által kialakított kölségalapú hívásvégződteségi díj nem felel meg az elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályoknak, a Tanács a Kötelezett Szolgáltató által alkalmazandó kölségalapú hívásvégződteségi díjat – az Eht. 108. § (5) bekezdésében foglaltakra tekintettel – a BU-LRIC kölségszámítási módszer alkalmazásával a fenti táblázatban foglaltak szerint határozza meg.

A jelen határozat rendelkező részében foglaltak értelmében a kölségalapú hívásvégződteségi díj elérését meghatározó fenti táblázatban rögzített díjak napszaki megosztástól függetlenül az összes végződtesített beszédpercre vonatkozóan azonos mértékűek.

A jelen határozattal a fentiekben foglaltak szerint módosított „kölségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség a kölségalapú hívásvégződteségi díjak jóváhagyása tárgyában hozandó határozat kézbesítésének napját követő napon, legkésőbb azonban a jelen határozat kézbesítését követő 121. napon lép hatályba, ezzel egyidejűleg a korábban a DH-664-33/2005. ügyszámú határozattal előírt és jelen határozattal módosított „kölségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség hatályát veszti.

A Tanács a jelen határozatban a Kötelezett Szolgáltatóra kirótt „kölségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség teljesítésére meghatározott TD-LRIC kölségszámítási módszert, az azzal kapcsolatban alkal-

mazandó elveket, és formát, a jelen határozat rendelkező részének II. számú mellékletében foglaltak szerint határozza meg.

A jelen határozat ellen nincs helye fellebbezésnek. A jelen határozat felülvizsgálata annak kézbesítésétől számított 15 napon belül a Fővárosi Bírósághoz címzett, a Tanácshoz 3 példányban benyújtott keresettel kérhető.

A keresetlevél benyújtásának a jelen határozat végrehajtására halasztó hatálya nincsen.

*A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa DH-9549-5
/2006. számú határozat rendelkező részének I. számú
melléklete*

*A Tanács jelen határozatában kirótt számviteli
szétválasztás kötelezettség pontos tartalmának
meghatározása*

A Tanács a jelen határozat rendelkező részének C pontjában a Kötelezett Szolgáltatóra kirótt számviteli szétválasztási kötelezettség alkalmazására vonatkozó elveket, formát, módszert és a kimutatások tartalmát az Eht. 105. § (3) bekezdése alapján – figyelemmel az elektronikus hírközlési tevékenység elkülönítéséről, valamint az elektronikus hírközlési szolgáltatók számviteli nyilvántartásai elkülönített vezetésének részletes szabályairól szóló 19/2003. (XII. 27.) IHM rendelet 4. § (1) bekezdésére is – az alábbiak szerint határozza meg.

1. Értelmező rendelkezések

(1) E melléklet alkalmazásában:

a) Alaphálózat: a mobil rádiótelefon hálózat forgalom érzékeny összetevője.

b) Egyéb tevékenység: a mobil rádiótelefon szolgáltató azon üzletága, amely a szolgáltató által nyújtott egyéb, az alaphálózathoz vagy a kiskereskedelemhez nem tartozó, nem elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújt. Ide tartozik a berendezések értékesítése, javítása, bérbeadása, a harmadik személy részére nyújtott építési-szerelési szolgáltatások; valamint a hasonló jellegű, más üzletághoz nem tartozó szolgáltatások. Az egyéb tevékenységekhez sorolandó továbbá a befektetett pénzügyi eszközök értéke.

c) Kiskereskedelem: a mobil rádiótelefon szolgáltató azon üzletága, amely mindazon tevékenységeket tartalmazza, melyek a szolgáltató által nyújtott előfizetői szolgáltatások előfizetőknél történő értékesítésével kapcsolatosak.

d) Társzolgáltató: az a szolgáltató, amely ellenérték fejében elektronikus hírközlési szolgáltatásokat saját szolgáltatása nyújtásához igénybe vesz vagy továbbértékesít.

e) Transzfer: a mobil rádiótelefon szolgáltató egyik üzletága által a szolgáltató másik üzletága részére nyújtott szolgáltatás, ahol a szolgáltatás ellenértékét a nyújtott szolgáltatás mennyisége és a transzferár szorzata határozza meg.

f) Bázisév: a tárgyévet megelőző év.

g) Tárgyév: az az év, amelyre vonatkozóan a számviteli szétválasztási kimutatás készül, azaz a beszámolás éve.

(2) A jelen mellékletben nem definiált meghatározások, fogalmak tekintetében a jelen határozat rendelkező részének II. számú mellékletében foglalt hírközlési szolgáltatások költségszámítására vonatkozó módszertanban szereplő meghatározások változatlan tartalommal alkalmazandók.

2. A Hatóság által számviteli szétválasztásra kötelezett jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókra vonatkozó általános szabályok

(1) A Kötelezett Szolgáltató köteles az elkülönítetten vezetett számviteli kimutatásait úgy elkészíteni, hogy

a) az elkülönítetten vezetett számviteli kimutatások az üzletágak valós bevételeit és költségeit, valamint befektetett tőkéjét tükrözzék;

b) a költségek és bevételek azokra a termékekre és szolgáltatásokra kerüljenek felosztásra, amelyek azok felmerülését okozták (ennek érdekében a tevékenységalapú felosztást kell alkalmazni);

c) a felosztás objektíven tükrözze az egyes üzletágak eredményét;

d) a tárgyévi kimutatás tartalmazzon jelzést a kimutatások alapelveiben bekövetkező jelentős változtatás hatására vonatkozóan, ahol a változás előző évet érintő hatását is be kell mutatni;

e) a szolgáltató a számvitelileg szétválasztott üzletágak kimutatásainak elkészítése során az átlátható költségfelosztási alapelvek szerint járjon el;

f) az üzletágak kimutatásai tartalmazzák azon transzfer költségeket és transzferbevételeket, melyek akkor merülnek fel, amikor egy adott üzletág más üzletág szolgáltatását veszi igénybe annak érdekében, hogy saját szolgáltatását nyújthassa, vagy más üzletágnak szolgáltatást nyújt. A kimutatásoknak világosan be kell mutatniuk ezen, a szolgáltató üzletágai között transzferált, illetve más szolgáltatóknak nyújtott azonos szolgáltatások azonos értékét;

g) a számviteli szétválasztás modelljében a költségfelosztásra a teljesen felosztott költségek módszertana (a továbbiakban: FDC) szerint kerüljön sor. (Az FDC módszertan alkalmazása során a Kötelezett Szolgáltatónak a 8. pontban leírtaknak megfelelően kell eljárnia.)

h) a költségfelosztást a múltbeli költségek (a továbbiakban: HCA) és a folyó költségek módszertana (a továbbiakban: CCA) szerint is el kell végezni. A CCA módszernél „A TD-LRIC költségszámítási módszer leírása” megnevezésű, a jelen határozat rendelkező részének II. számú mellékletben előírt eszközátértékelési módszert kell alkalmazni. Működési költségeket átértékelni nem szabad, mivel azok az adott időszak folyó piaci árain kerülnek könyvelésre.

i) a tőkeköltség értékének megállapításánál a beszámolás évére meghatározott WACC-szorozót kell alapul venni. Az üzletági befektetett tőke tőkeköltsége az üzletági költségkimutatásban nem jelenhet meg.

j) a kimutatások alapját a HCA módszertan szerinti költségelszámolás képezze, amelyet módosítani kell a CCA módszertan szerinti különbözettel.

(2) A költségek és ráfordítások felosztásának alapjául szolgáló költségszámítási modellre vonatkozó követelményeket a jelen határozat rendelkező részének II. számú melléklete tartalmazza.

3. A transzferek kialakításának módszere

(1) A számviteli szétválasztásra kötelezett szolgáltató köteles az üzletágak közötti transzferek költségeit és bevételeit kimutatni, oly módon, mintha ezen üzletágak szervezetileg elkülönült gazdálkodó szervezetek lennének.

(2) A Kötelezett Szolgáltató köteles legalább a következő kiskereskedelmi és ezeknek megfelelő alaphálózati szolgáltatásokat elkülönítetten bemutatni: bejövő hívás, bejövő SMS, kimenő hívás, hálózaton belüli hívás, kimenő SMS, hálózaton belüli SMS, MMS, GPRS.

(3) A Kötelezett Szolgáltató a saját üzletága által más üzletága részére nyújtott (transzferált) hálózati szolgáltatás transzferárát a következőképpen köteles meghatározni:

Első lépés: Valamennyi transzfer szolgáltatás árát FDC-CCA módszertan szerint képzett egységköltség alapján kell kialakítani. A transzferár tartalmazza a szolgáltatás nyújtásához igénybe vett üzletági befektetett tőke tökeköltségét is. A transzferár nem tartalmazhat értékesítési és számlázási költségeket.

Második lépés: A hangszolgáltatások esetében a szolgáltatások első lépésben kiszámolt FDC-CCA szerinti egységköltségét összhangba kell hozni az alaphálózat szabályozott szolgáltatási díjaival. Ha egy tárgyévben belül egynél több szabályozott díj volt hatályos, akkor a díjakból éves átlagot kell képezni a hatályuk idejével súlyozva.

Amennyiben a szabályozott díj és a kiszámolt végződési egységköltség eltérnek, a transzfer szolgáltatások egységköltségének kalkulációjára használt hálózati elemekhez a szabályozott díj/kiszámolt ár aránya szerint korrigált hálózati elem egységköltségek értékét kell rendelni. A hálózati elemek ilyenformán módosított egységköltségei és a kiskereskedelmi szolgáltatásokra jellemző hálózati elem használat (útvonal tényezők) felhasználásával kell előállítani az egyes belső szolgáltatások transzferárát. A transzferár ebben az esetben sem tartalmazhat értékesítési és számlázási költségeket.

4. Elkülönítetten kimutatandó üzletágak

A mobil szolgáltató által elkülönítendő üzletágak:

1. Alaphálózat
2. Kiskereskedelem
3. Egyéb tevékenységek

5. Bevételek elkülönített kimutatása

(1) A Kötelezett Szolgáltató köteles üzletáganként elkülönítetten kimutatni a szolgáltatások értékesítésének nettó árbevételét.

(2) A mobil rádiótelefon szolgáltatást nyújtó Kötelezett Szolgáltató – amennyiben a Hatóság eltérő szabályokat nem állapít meg – bevételeit az alábbi felosztás szerint köteles kimutatni:

a) Az alaphálózat bevételei közé kell rendelni a következőket:

aa) hálózati szolgáltatások bevétele más szolgáltatótól (ideértve a kapott összekapcsolási díj-bevételeket, így a bejövő nemzetközi hívások végződési díjbevételét és a társzolgáltatóktól beszedett roaming díjbevételét is, valamint az ehhez kapcsolódó közös eszközhasználat bevételei);

ab) a kiskereskedelmi üzletágtól kapott transzfer bevételek;

ac) az alaphálózat egyéb bevétele.

b) A kiskereskedelem bevételei közé kell rendelni:

ba) forgalmi díjak;

bb) előfizetési díjak;

bc) egyéb elektronikus hírközlési kiskereskedelmi tevékenységek bevétele, beleértve a mobilkészülékek eladásából származó bevételt.

c) Az egyéb tevékenység bevételei közé kell rendelni a következőket:

ca) a mobil rádiótelefon szolgáltatáshoz kapcsolódó eszköz bérbeadásból származó bevételt.

cb) mérnöki tanácsadói tevékenységek bevétele;

cc) minden, az a) és b) pontokhoz nem rendelhető bevétel.

6. A költségek és ráfordítások, valamint a befektetett tőke elkülönített kimutatása

(1) A mobil rádiótelefon szolgáltatást nyújtó Kötelezett Szolgáltató költségeit és ráfordításait az alábbi felosztás szerint köteles kimutatni:

a) Az alaphálózat üzletághoz rendelhető költségek: az alaphálózat kiépítésével, fenntartásával és üzemeltetésével kapcsolatos tevékenységek költsége, beleértve a társzolgáltatóknak értékesített hálózati szolgáltatásokkal kapcsolatos nagykereskedelmi számlázási és egyéb tevékenységek költségét is.

b) A kiskereskedelem üzletághoz rendelhető költségek többek között: az alaphálózatotól kapott transzferek ellenértéke, amely megegyezik az alaphálózat üzletág transzferbevételével; marketing, kiskereskedelmi értékesítési, ügyfélszolgálati és kiskereskedelmi számlázási költségek az előfizetőknek nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosan; értékesített mobil készülékek ELÁBÉ tartalma, egyetemes szolgáltatással kapcsolatos befizetés, társzolgáltatóktól vásárolt hálózati szolgáltatásokkal kapcsolatos költségek, egyéb kiskereskedelmi költségek.

c) Az egyéb tevékenységhez rendelhető költségek: minden, az a) és b) pontokhoz nem rendelhető költség (működési költségek, értékcsökkenés, ELÁBÉ).

(2) Az átlagos befektetett tőke kalkulációjánál alkalmazandó módosító tételek

a) Az Üzleti vagy cégérték, valamint az Értékhelyesbítések összegével mind az immateriális javak és tárgyi eszközök, mind a saját tőke értékét módosítani kell.

- b) A Hosszú lejáratú kötelezettségek következő évi törlesztő részleteként a rövidlejáratú kötelezettségek közé átvezetett összeget vissza kell vezetni a Hosszú lejáratú kötelezettségek közé. Hasonlóan kell eljárni a halasztott kamatfizetési kötelezettségek esetében is.

(3) Az átlagos befektetett tőke részét képező immateriális javak és tárgyi eszközök üzletágakhoz rendelkezésénél a következőképpen kell eljárni:

- a) meg kell határozni, hogy mely eszközök mely üzletágakat szolgálják, és azokhoz kell az értéküket rendelni,
b) amennyiben valamely eszköz több üzletágot is kiszolgál, az eszközérték üzletágak közötti megbontásánál ugyanazon eszköz amortizációjának üzletágak közötti arányát kell felhasználni és az eljárást dokumentálni, indokolni.

7. A számviteli kimutatások és adatszolgáltatás

(1) A Kötelezett Szolgáltató az alábbi kimutatásokat köteles elkészíteni és a Hatóságnak benyújtani:

- a) eredmény-kimutatás üzletáganként;
b) átlagos befektetett tőke üzletáganként;
c) egyeztetés az auditált eredmény-kimutatással;
d) átlagos befektetett tőke összehasonlítása a vállalati mérlegadatokkal;
e) költségfelosztási módszertan;
f) transzfer mátrix, továbbá transzferárak és transzferek mennyiségének kimutatása;
g) az egyes hálózati elemek és üzleti tevékenységek egységköltségeinek táblázata;
h) az egyes definiált szolgáltatások egységköltsége, egységre jutó bevétele;
i) költségszámítási modell elektronikus formában;
j) a (6) bekezdés szerinti könyvvizsgálói nyilatkozat;
k) éves beszámoló.

(2) Az (1) bekezdés a), b), c) és d) pontjában felsorolt dokumentumokat az FDC költségszámítás módszeréről szóló 8. pontban foglaltak szerinti szabályok alkalmazásával, a 9. pontban bemutatott szerkezetben kell elkészíteni.

(3) Az (1) bekezdésben felsorolt dokumentumokat az Eht. 62. § (1) bekezdése szerinti határidőig kell a hatóságnak eljuttatni.

(4) Az (1) bekezdés e) pontja szerinti költségfelosztási módszertannak tartalmaznia kell:

- a) a költségfelosztás alapelveit és pontos módszertanát olyan részletezettséggel, hogy annak alapján a modell könyvvizsgálata elvégezhető legyen (a főkönyvi kivonatban szereplő számlák felosztási menetének leírásával);
b) az üzletágak és szolgáltatások pontos meghatározását, valamint azok egymáshoz rendelésének módját;
c) a transzferek rendszerének kialakítási és működési módszertanát;
d) a felhasznált egyéb adatokat (így különösen az útvonal mátrix hívásperceit, a hálózatelemek felosztási alapjait);

e) az előző évhez képest történt jelentősebb módosítások, változtatások részletes leírását és hatásának szemléltetését.

(5) Az (1) bekezdés f) pontja szerinti transzfer mátrixnak tartalmaznia kell az egyes üzletágak transzfer költségeit az egyes kiskereskedelmi szolgáltatások szerint részletezve.

(6) A Kötelezett Szolgáltató a saját költségén köteles független könyvvizsgálóval ellenőriztetni az (1) bekezdés szerinti benyújtott dokumentációt.

A Kötelezett Szolgáltató könyvvizsgálója nyilatkozatának a modellben szereplő alábbi adatok hitelességét kell tanúsítania:

- a) A modellben felhasznált éves beszámoló adatok, úgymint mérleg- és eredmény-kimutatás adatok (szintetikus és analitikus adatok), valamint kiegészítő melléklet adatok;
b) A folyó költségekre történő átértékelésekhez felhasznált kiinduló adatok (bruttó érték, nettó érték, értékcsökkenési leírás, leírási kulcsok, szállítói szerződésekben szereplő árak, stb.)
c) A modellben felhasznált volumen adatok;
d) A modellben szereplő vetítési alapokhoz felhasznált kiinduló adatok.

A könyvvizsgáló nyilatkozata az (1) bekezdés szerinti dokumentáció részeként csatolandó.

(7) A Kötelezett Szolgáltatónak biztosítania kell a nyilvántartásokkal kapcsolatban az elektronikus hírközlési tevékenységgel összefüggésben felmerülő további hatósági adatszolgáltatási igények kielégítését.

8. Az FDC módszertan

Az FDC módszertan alkalmazása során a Kötelezett Szolgáltatónak a következő módon kell eljárnia:

(1) Az FDC (teljesen felosztott költség) modellekben a költségszámítás a szolgáltatók szokásos működése érdekében felmerült, ténylegesen lekönnyvelt költségeken és ráfordításokon alapul.

(2) FDC módszertan szerinti költségfelosztásnál az egyes homogén költségkategóriák esetében minden költséget a hozzájuk tartozó költség-meghatározó tényező nagyságának függvényében, egyenes arányban kell a hálózati elemhez/üzleti tevékenységhez hozzárendelni. Az FDC módszertan alkalmazásakor a költségkategóriák teljes költség tömege felosztásra kerül.

(3) A költségfelosztás alapját a tevékenység alapú költségszámítás (Activity Based Costing, ABC) képezi.

(4) A modellépítési lépések CCA-FDC módszer esetén:

A modellépítés *első* lépéseként a Kötelezett Szolgáltató meglévő kimutatásaiból ki kell választani azon költségeket, amelyek relevánsak a modellezni kívánt szolgáltatások nyújtásához.

A modellépítés *második* lépése a homogén költségkategóriák meghatározása és a költségek homogén költségkategóriákba sorolása.

A modellépítés *harmadik* lépése a hálózati elemek és üzleti tevékenységek meghatározása.

A modellépítés *negyedik* lépése a befektetett eszközök ártértékelése a berendezés optimalizálás és a folyóáras költségelszámolás elveinek (CCA) figyelembevételével.

A modellépítés *ötödik* lépése a költségek homogén költségkategóriákból a közvetlen költségek hálózati elemekre/üzleti tevékenységekre történő felosztása.

A modellépítés *hatodik* lépése az általános költségek hálózati elemekre/üzleti tevékenységekre történő osztása a közvetlen költségek arányában.

A modellépítés *hetedik* lépése a hálózati elemek/üzleti tevékenységek egységköltségeinek meghatározása, majd ezen egységköltségekből a szolgáltatások egységköltségének meghatározása.

(5) HCA alapú költségelszámítás esetén a Kötelezett Szolgáltatót nem terhelik a költségek ártértékelésével kapcsolatos előírások, a modellépítés negyedik lépése nem alkalmazható. Ennek megfelelően HCA alapú költségelszámítás esetén a HCC-k felosztandó költségei megegyeznek a Kötelezett Szolgáltató könyv szerinti értékeivel.

(6) A tőkeköltség meghatározása során az egyes szolgáltatásokhoz használt immateriális javak és tárgyi eszközök tárgyévi nyitó és záró eszközértékének a számtani átlagával, valamint működő tőkéjének a számtani átlagával kell számolni. Az eszközérték HCA-alapon a könyv szerinti nettó eszközérték, CCA-alapon pedig a nettó helyettesítési érték.

9. Számviteli szétválasztási kimutatások

Kiinduló eredmény-kimutatás

1. a) tábla

	Előző év	Tárgyév
1. Értékesítés nettó árbevétele
2. Személyi jellegű és anyagjellegű ráfordítások csökkentve a saját teljesítmény aktivált értékével
3. Értékcsökkenési leírás
4. Egyéb ráfordítások csökkentve az egyéb bevételekkel
5. Üzemi szintű eredmény (1. – 2. – 3. – 4.)
6. Kiegészítő értékcsökkenés
7. Tartási nyereség
8. Folyó költség kiigazításokkal korrigált üzemi eredmény (5. – 6. + 7.)
9. Tőkeköltség (HCA)
10. Tőkeköltség (CCA)

Kiinduló mérleg

1. b) tábla

Eszközök	millió Ft-ban		Források	millió Ft-ban	
	Előző év	Tárgyév		Előző év	Tárgyév
Befektetett eszközök	Befektetett tőke
Immateriális javak	Saját tőke
Üzleti vagy cégérték korrekció (-)	Üzleti vagy cégérték korrekció (-)
Értékhelyesbítés korrekció (-)	Értékelési tartalék korrekció (-)
Tárgyi eszközök és beruházások	Hosszú lejáratú kötelezettségek
Értékhelyesbítés korrekció (-)	Hosszú lej.köt. korrekció*** (+)
Befektetett pénzügyi eszközök**			
CCA korrekció	CCA korrekció

<i>Forgóeszközök</i>	<i>Egyéb források</i>
Készletek	Rövidlejáratú kötelezettségek
Követelések	Hosszú lej.köt. korrekció*** (-)
Értékpapírok	Céltartalékok
Pénzeszközök	Passzív időbeli elhatárolások
Aktív időbeli elhatárolások			
<i>Eszközök összesen*</i>	<i>Források összesen*</i>

* *Kötelező egyezőség áll fenn*

** *Az Egyéb tevékenység üzemághoz kell rendelni*

*** *A Hosszú lejáratú kötelezettségek következő évben esedékes része, valamint a halasztott kamatfizetési kötelezettségek*

Az 1.a), 1.b) táblák

- előkészítik az éves beszámoló részeinek és a számviteli szétválasztási kimutatások fogalmi rendszerének összekapcsolását, helyet adva a tőkeköltségnek, amely az üzemágra nem terhelődik;
- a vállalat szolgáltatást végző részlegére mutatják be a számviteli szétválasztáshoz kiindulásként használt éves beszámoló értékeit, valamint a CCA számítások hatásait. Az ezen táblázatokban szereplő értékeket kell a továbbiakban az üzemághoz rendeléshez felhasználni.

Alaphálózati üzletág eredmény-kimutatása

2. a) tábla

	Előző év	Tárgyév
1. A kiskereskedelemnek nyújtott transzfer bevétele
2. Társzolgáltatóktól kapott összekapcsolási bevétel
3. Alaphálózat egyéb bevétele
<i>A. Bevételek összesen (1. + 2. + 3.)</i>
<i>B. Költségek</i>
<i>C. HCA Üzletági Eredmény (A – B)</i>
4. Kiegészítő értékcsökkenés
5. Tartási nyereség
<i>D. Folyó költség kiigazítások (4. – 5.)</i>
<i>E. CCA Üzletági Eredmény (C – D)</i>

Alaphálózat átlagos befektetett tőkéje (HCA)

2. b) tábla

	Előző év dec. 31.	Tárgyév dec. 31.
<i>A. Befektetett eszközök (1. + 2.)</i>
1. Immateriális javak
2. Tárgyi eszközök
<i>B. Működő tőke (C + D – E – F – G)</i>

<i>C. Forgóeszközök (3. + 4. + 5. + 6.)</i>
3. Készletek
4. Követelések
5. Értékpapírok
6. Pénzeszközök
<i>D. Aktív időbeli elhatárolások</i>
<i>E. Céltartalékok</i>
<i>F. Rövid lejáratú kötelezettségek</i>
<i>G. Passzív időbeli elhatárolások</i>
<i>H. Záró befektetett tőke (A + B)</i>
<i>I. Nyitó befektetett tőke</i>
<i>J. HCA Átlagos befektetett tőke</i>

Alaphálózat átlagos befektetett tőkéje (CCA)

2. c) tábla

	Előző év dec. 31.	Tárgyév dec. 31.
<i>A. Befektetett eszközök (1. + 2. + 3.)</i>
1. Immateriális javak
2. Tárgyi eszközök
3. CCA kiigazítás
<i>B. Működő tőke (C + D – E – F – G)</i>
<i>C. Forgóeszközök (4. + 5. + 6. + 7.)</i>
4. Készletek
5. Követelések
6. Értékpapírok
7. Pénzeszközök
<i>D. Aktív időbeli elhatárolások</i>
<i>E. Céltartalékok</i>
<i>F. Rövid lejáratú kötelezettségek</i>
<i>G. Passzív időbeli elhatárolások</i>
<i>H. Záró befektetett tőke (A + B)</i>
<i>I. Nyitó befektetett tőke</i>
<i>J. CCA Átlagos befektetett tőke</i>

*Alaphálózat üzletág jövedelmezősége
(HCA és CCA módon is kiszámítva)*

2. d) tábla

	Előző év	Tárgyév
A. Üzletági Eredmény
B. Átlagos befektetett tőke
<i>C. Jövedelmezőségi mutató %, (A/B*100)</i>

Kiskereskedelem üzletág eredmény-kimutatása

3. a) tábla

	Előző év	Tárgyév
1. Előfizetési bevételek
2. Hívásforgalmi bevételek
3. Egyéb kiskereskedelmi bevételek
<i>A. Bevételek összesen (1. + 2. + 3.)</i>
4. Kiskereskedelmi költségek
5. Alaphálózattól vásárolt transzfer
6. Egyéb kiskereskedelmi költségek
<i>B. Költségek összesen (4. + 5. + 6.)</i>
<i>C. HCA Üzletági Eredmény (A – B)</i>
7. Kiegészítő értékcsökkenés
8. Tartási nyereség
<i>D. Folyó költség kiigazítások (7. - 8.)</i>
<i>E. CCA Üzletági Eredmény (C – D)</i>

Kiskereskedelem átlagos befektetett tőke (HCA)

3. b) tábla

	Előző év dec. 31.	Tárgyév dec. 31.
<i>A. Befektetett eszközök (1. + 2.)</i>
1. Immateriális javak
2. Tárgyi eszközök
<i>B. Működő tőke (C + D – E – F – G)</i>
<i>C. Forgóeszközök (3. + 4. + 5. + 6.)</i>
3. Készletek
4. Követelések
5. Értékpapírok
6. Pénzeszközök
<i>D. Aktív időbeli elhatárolások</i>
<i>E. Céltartalékok</i>
<i>F. Rövid lejáratú kötelezettségek</i>
<i>G. Passzív időbeli elhatárolások</i>
<i>H. Záró befektetett tőke (A + B)</i>
<i>I. Nyitó befektetett tőke</i>
<i>J. HCA Átlagos befektetett tőke</i>

Kiskereskedelem átlagos befektetett tőke (CCA)

3. c) tábla

	Előző év dec. 31.	Tárgyév dec. 31.
<i>A. Befektetett eszközök (1. + 2. + 3.)</i>
1. Immateriális javak
2. Tárgyi eszközök
3. CCA kiigazítások
<i>B. Működő tőke (C + D – E – F – G)</i>
<i>C. Forgóeszközök (4. + 5. + 6. + 7.)</i>
4. Készletek
5. Követelések
6. Értékpapírok
7. Pénzeszközök
<i>D. Aktív időbeli elhatárolások</i>
<i>E. Céltartalékok</i>
<i>F. Rövid lejáratú kötelezettségek</i>
<i>G. Passzív időbeli elhatárolások</i>
<i>H. Záró befektetett tőke (A + B)</i>
<i>I. Nyitó befektetett tőke</i>
<i>J. CCA Átlagos befektetett tőke</i>

Kiskereskedelem üzletág jövedelmezősége
(HCA és CCA módon is kiszámítva)

3. d) tábla

	Előző év	Tárgyév
A. Üzletági Eredmény
B. Átlagos befektetett tőke
<i>C. Jövedelmezőségi mutató %, (A/B*100)</i>

Egyéb tevékenységek üzletág eredmény-kimutatása

4. a) tábla

	Tárgyév	Előző év
<i>A. Bevételek összesen</i>
<i>B. Költségek összesen</i>
<i>C. HCA Üzletági Eredmény (A – B)</i>

Egyéb tevékenységek átlagos befektetett tőkéje

4. b) tábla

	Előző év dec. 31.	Tárgyév dec. 31.
<i>A. Befektetett eszközök (1. + 2. + 3.)</i>
1. Immateriális javak
2. Tárgyi eszközök
3. Befektetett pénzügyi eszközök
<i>B. Működő tőke (C + D – E – F – G)</i>
<i>C. Forgóeszközök (4. + 5. + 6. + 7.)</i>
4. Készletek
5. Követelések
6. Értékpapírok
7. Pénzeszközök
<i>D. Aktív időbeli elhatárolások</i>
<i>E. Céltartalékok</i>
<i>F. Rövid lejáratú kötelezettségek</i>
<i>G. Passzív időbeli elhatárolások</i>
<i>H. Záró befektetett tőke (A + B)</i>
<i>I. Nyitó befektetett tőke</i>
<i>J. HCA Átlagos befektetett tőke</i>

Átlagos befektetett tőke összehasonlítása a vállalati mérlegadatokkal

5. a) tábla

<i>Befektetett tőke a társasági mérlegben:</i>	Előző év dec. 31.	tárgyév dec. 31.
A Saját tőke*
B Hosszú lejáratú kötelezettségek*
C Fel nem osztott üzleti vagy cégérték és értékhelyesbítések
D Hosszú lejáratú kötelezettségek rövid lejáratú kötelezettségekhez átsorolt összege, valamint a halasztott kamatfizetési kötelezettség
E CCA-kiigazítások
<i>F Záró befektetett tőke összesen (A + B – C + D + E)</i>
<i>G Nyitó befektetett tőke összesen</i>
<i>H Átlagos befektetett tőke</i>
<i>Üzletáganként átlagos befektetett tőke kimutatása</i>		
I Alaphálózat**
J Kiskereskedelem**
K Egyéb tevékenység
<i>L Átlagos befektetett tőke összesen (I + J + K)</i>

* Mérlegből

**Az üzletági átlagos befektetett tőke (CCA) táblázatokból

Összehasonlítás a vállalati eredmény-kimutatással (üzemi eredmény szintjéig)

5. b) tábla

	1. Bevételek	2. Költségek	HCA üzemi eredmény (1.-2.)	Kiegészítő értékcsökkenés	Tartási nyereség	CCA üzemi eredmény
	Tárgyév	Tárgyév	Tárgyév	Tárgyév	Tárgyév	Tárgyév
Alaphálózat						
Kiskereskedelem						
Egyéb tevékenység						
<i>Üzletágak összesen</i>						
Üzletágak közötti transzferek kiszűrése				-	-	-
<i>Vállalati eredmény- kimutatásban</i>				-	-	-

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa DH-9549-5 /2006. számú határozat rendelkező részének II. számú melléklete

A TD-LRIC költségszámítási módszer leírása

A. Általános szabályok:

A jelen határozatban meghatározott költségszámítási modellek kialakításakor a Kötelezett Szolgáltatónak biztosítania kell, hogy az tartalmazza a modell és a számítás-technikai megoldás részletes leírását, a modellben használt fogalmak és megnevezések definícióit, valamint a modell bemenő adatait és kimenő eredményeit, az arra feljogosított harmadik fél – így különösen a Hatóság – számára áttekinthető és értelmezhető részletességgel.

A Kötelezett Szolgáltató a kialakított és rögzített költségszámítási modelleket köteles az azok értelmezéséhez szükséges minden adattal és nyilvántartással együtt a költségszámítási modell kialakításától számított öt évig, illetve – ha ez későbbi időpont – a modell alapján kiszámított ellenértéket alkalmazó bármely szerződéssel kapcsolatos, a költségszámítási modellel összefüggésben felmerült jogvita jogerős lezárásáig megőrizni. A Kötelezett Szolgáltatót a jelen határozat alapján terhelő, a modellek értelmezéséhez szükséges adatok és nyilvántartások megőrzési kötelezettsége nem érinti a más jogszabály által meghatározott megőrzési kötelezettségek teljesítését, így különösen a bizonylatokra vonatkozó, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvényben előírt megőrzési kötelezettségek teljesítését.

B. A jelen melléklet alkalmazásában:

- Alaphálózat:* egy elektronikus hírközlő hálózat forgalomérzékeny összetevője.
- Bázisév:* a legutóbbi lezárt és auditált pénzügyi év.
- Bemenő adat:* A modellben használatos mindazon értékek, amelyek a vállalkozás működésére és a modellezett szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos gaz-

dálkodási tevékenységre jellemzőek. Ezek csak közvetlen értékek lehetnek.

- Berendezés optimalizálás elve:* a berendezések optimalizálása révén a meglévő technológia és infrastruktúra elemei a modellezés szintjén mindenhol lecsérésre kerülnek, ahol azok használata nem bizonyul hatékonynak. Figyelembe véve a meglévő csomópontok számát és elhelyezkedését, valamint a rendelkezésre álló technológiát, a berendezés-optimalizálási módosítások a különféle központi és átviteli berendezésekre, valamint a csomópontok jellegére korlátozódnak.
- BHT (Busy Hour Traffic):* az üzemelés egy adott 24 órás tartamán belül a legforgalmasabb 60 perc összes forgalma.
- Bruttó érték:* a jelen határozat alkalmazásában az eszköz bekerülési értékét jelöli.
- Bruttó helyettesítési érték (Gross Replacement Cost, GRC):* egy eszköz pótlásának tárgyevi költsége. A bruttó helyettesítési érték akkor tér el az eszköz kezdő beszerzési értékétől, ha az eszköz ára változik.
Tárgyév végi GRC állomány értéke: Átértékelt bázis év végi eszközállomány + tárgyév végéig tervezett bővítő beruházások értéke.
- Cellahivatkozási érték:* Egy másik cella értékének változtatás/módosítás nélküli átvételével kapott érték. (A másik cellára hivatkozik, de nem módosítja a hivatkozás kezdő karaktereként az egyenlőségjel [=] és a pluszjel [+]).
- Egyedi eszköz-árindex (Specific Asset Price Index, SAPI):* a módszer az adott eszköztípus használatbavételét követő valamennyi év bázisárindexével az eszközfajta azonos évre vonatkozó, az új beszerzések miatt lekönnyvelt bruttó könyv szerinti értékeit elosztva és azokat összesítve határozza meg az eszközcsoport bruttó helyettesítési értékét, ahol bázisárként

az áralkalmazás időpontjában érvényes egységár szolgál. Alkalmazásának feltétele, hogy

- a) a szóban forgó eszköz nem, vagy csak elhanyagolható mértékű technológiai változáson ment keresztül,
 - b) a szóban forgó eszközzel pontos információk nyerhetők ki a szolgáltatók tárgyieszköz-nyilvántartásából, és
 - c) az adott tárgyi eszköz csoport homogén az árváltozás szempontjából.
10. *Ellenérték*: a költségszámítási modell alkalmazásával kiszámított, az egyes szolgáltatások egy egységére jutó költség alapján megállapított díj (átlagdíj).
11. *Felár (mark-up)*: Az árban érvényesített közös költség, melyet a különbözeti költség arányában rendelünk a szolgáltatás hálózati elemeihez. Egyenlő arányú felár (Equal Proportionate Markup, EPMU): a közös költségeket az egyes hálózati elemek különbözeti költségeinek teljes különbözeti költséghez viszonyított arányában osztja fel.
12. *Felülről lefelé építkező megközelítés (Top-Down, T-D)*: felülről lefelé építkező modellépítési módszer, amely a szolgáltató számviteli és műszaki nyilvántartásaiban szereplő tényadatokat és meglévő elektronikus hírközlési struktúráját használja fel kiindulási pontként.
13. *Felosztandó tétel*: egy homogén költségkategória költségtömege.
14. *Földrajzi Scorched Node topológiai módszer*: olyan modell-építési módszer, amelynek alkalmazása során a meglévő hálózat földrajzi topológiája (azaz a hálózati csomópontok földrajzi elhelyezkedése) nem változik, azaz a központi és az átviteli csomópontok jelenlegi földrajzi helyükön maradnak. Mobil rádiótelefon szolgáltatók esetében a meglévő bázis adó-vevő állomások (BTS) helye nem változik.
15. *Folyóáras értékcsökkenés*: a bruttó helyettesítési érték alapján számított értékcsökkenési leírás.
16. *Folyóáras költségelszámolás (Current Cost Accounting, CCA)*: olyan költségelszámolási módszer, amely az egyes könyv szerinti költségeket, illetve ráfordításokat tárgyévi piaci értékre alakítja. Eszközök vonatkozásában piaci értéke csak forgalomképes eszköznek van.
17. *Független homogén költségkategóriák*: olyan homogén költségkategóriák, melyek egyedi költségmeghatározó tényezővel rendelkeznek.
18. *Függő homogén költségkategóriák*: olyan homogén költségkategóriák, melyek költségmeghatározó tényezője más homogén költségkategóriák költségtömege.
19. *Hálózati elem*: az elektronikus hírközlési hálózat (költségfelosztás céljára kialakított) részegysége, amit a hálózat egy vagy több rétegében a szolgál-

tatás biztosításához igénybe vett eszközök csoportja határoz meg.

20. *Hálózati elem különbözeti költsége*: az adott hálózati elemhez rendelt változó költségek és komponens specifikus fix költségek összessége.
21. *Hálózati topológia*: a hálózati csomópontok és összeköttetéseinek módja. (Ha egy elektronikus hírközlő hálózatban n számú csomópont van, számos különböző mód létezik arra, hogy ezek egymáshoz kapcsolódjanak annak érdekében, hogy bármelyik csomópont kommunikálni tudjon bármelyik másikkal.)
22. *Hívásút*: egy meghatározott elektronikus hírközlési szolgáltatás nyújtása során igénybe vett hálózati elemek láncolata.
23. Homogén költségkategória (homogenous cost category, HCC): olyan, azonos jellegű költségeket összesítő költségcsoport, amelynek összetevői
- a) ugyanolyan költségmeghatározó tényezővel rendelkeznek,
 - b) ugyanolyan ártendenciáknak (azaz az adott költségcsoport tagjainak ára a vizsgált időszak alatt ugyanolyan mértékben változik) vannak kitéve, és
 - c) ugyanolyan költségfüggvénnyel bírnak.
24. *Komponens specifikus fix költség*: olyan költség, amely közvetlenül egy bizonyos hálózati elemnek/üzleti tevékenységnek tulajdonítható, de a költségmeghatározó tényező mennyiségétől független állandó költség.
25. *Költségfüggvények (Cost-Volume Relationship, CVR)*: egyedi költségmeghatározó tényezőkhöz kapcsolódó függvények, amelyek kifejezik a költségmeghatározó tényező és a költségvolumen közötti összefüggést. A CVR-ek azonosítanak minden változó költséget, komponens specifikus fix költséget, valamint közös költséget.
26. *Költségmeghatározó tényező*: egy adott költség alakulását befolyásoló tényező, amelynek mennyiségi változása és az általa meghatározott költségtömeg változása között függvényszerű kapcsolat létesíthető (Költségfüggvény).
27. *Költségszámítási modell*: költségszámítási módszer és az annak alkalmazására létrehozott számítástechnikai megoldás. A költségszámítási modellhez hozzátartozik a modell és a számítástechnikai megoldás részletes leírása, bemenő adatainak és eredményeinek definíciójával együtt.
28. *Közös költség*: olyan költség, amely közvetlenül nem tulajdonítható egy bizonyos hálózati elemnek vagy üzleti tevékenységnek, ezért megosztásra kerül két vagy több hálózati elem/üzleti tevékenység között.
29. *Közvetlen érték*: Hivatkozott elődök, műveleti jelek és operátorok nélküli érték az Excel egy cellájában. (Számértékek esetében ez egy közönséges szám.)

30. *Különbözeti költség (Incremental Cost, IC)*: egy meghatározott teljesítmény-növekmény biztosításából fakadó költségek, amennyiben egy bizonyos szintű teljesítményt (amely lehet nulla is) már biztosítanak. Ennek megfelelően a különbözeti költségeket olyan költségként határozhatjuk meg, amely egy hálózati elemhez vagy azon keresztül szolgáltatáshoz tartozó teljesítmény-növekmény biztosításának elmaradásával kerülhető el (azaz takarítható meg).
31. *Makrofüggvény-érték*: Ez egyenértékű a Számított értékkel azzal a különbséggel, hogy itt a makroval definiálunk egy függvényt/operátort.
32. *Makroprogram-érték*: A makro-program közbenső számítása vagy végeredménye kiírva/eltárolva egy munkalapcellában. (Számértékek esetében ez egy közönséges szám.)
33. *Minimum hálózat*: LRIC módszertan szerinti költségelszámolás esetén az a hálózati kiépítettségi minimum, melynek költségét a modellezés során fix költségnek kell tekinteni.
34. *Mobilitás*: vagy hívásátadás egy már folyamatban lévő hívás átkapcsolása egy másik csatornára, vagy cellára. A hívásátadások egy BSC-n belül vagy kívül is történhetnek.
35. *Modern ekvivalens eszköz (Modern Equivalent Asset, MEA)*: lényeges technológiai változáson keresztül ment vagy már nem gyártott eszközt helyettesítő, hasonló tulajdonságokkal, paraméterekkel rendelkező, hasonló, vagy szélesebb funkcionálisítással rendelkező berendezés.
36. *Múltbeli költségelszámolás (Historic Cost Accounting, HCA)*: ez a módszer lekönyvelt értéken veszi számba a költségeket/ráfordításokat.
37. *Múltbeli költségek (Historic Cost) módszer*: az eszközök bruttó és nettó értékét nyilvántartás szerinti, lekönyvelt értéken állapítja meg.
A múltbeli költség az eszköz helyettesítési értéként használható, ha az eszköz
a) élettartama viszonylag rövid,
b) nem megy keresztül jelentős árváltozáson,
c) nem megy keresztül jelentős technológiai változáson, és
d) az átértékelés elhanyagolható hatással lenne a vállalat költségeire.
38. *Működő tőke (Working Capital, WC)*: a forgóeszközök értéke növelve az aktív időbeli elhatárolásokkal, csökkentve a rövid lejáratú kötelezettségek, passzív időbeli elhatárolások és a céltartalékok együttes összegével. A rövidlejáratú kötelezettségek között nem vehető figyelembe a hosszú lejáratú kötelezettségek következő évi törlesztő részleteként átvezetett összeget és a halasztott kamatfizetési kötelezettséget.
39. *Nettó érték*: a bruttó érték kumulált amortizációval csökkentett értéke.
40. *Paraméter*: A modellben használatos mindazon értékek, amelyek a modellezett szolgáltatás költségeinek kiszámításához szükségesek, de nem a vállalkozás belsőjéből eredő értékek. (Ilyenek lehetnek makrogazdasági mutatók, feltételezésen alapuló vagy választható értékek, stb.)
41. *Pénzügyi tőkemegőrzés módszer (Financial Capital Maintenance, FCM)*: alkalmazása esetén a társaság valós pénzügyi tőkét és funkcióinak folyamatos finanszírozására való képességet őrzi meg. A tőke akkor számít megőrzöttnek, ha a részvényesek tőkéje reálértékben olyan szinten áll az időszak végén, mint az időszak elején. Az FCM alapú költségelszámolás esetében ezért a modell költségalapja tartalmazza a pénzügyi tőke vásárlóerejének a megőrzését biztosító ráfordításokat is. Az FCM mint tőkemegőrzési módszer azt jelenti, hogy a modell költségalapja: = $OPEX_t + DEPt + SDEPt + WACC \times (NRCt + WCb) - TNt$, ahol
t: tárgyév,
b: bázisév,
OPEX (Operating Expenditures) a működési költségek/ráfordítások,
DEP (Depreciation) az értékcsökkenés,
SDEP (Supplementary Depreciation) a kiegészítő értékcsökkenés (a bekerülési érték alapján számított, és a folyóáras érték alapján kalkulált értékcsökkenés különbözete),
WACC (Weighted Average Cost of Capital) a súlyozott átlagos tőkeköltség,
NRC (Net Replacement Cost) a nettó helyettesítési érték,
WC (Working Capital) a működő tőke, és
tartási nyereség $TNt = NBVb \times [(GRct - GRct-1) / GBVb]$
42. *Részletes eszközátértékelés (Detailed Asset Revaluation, DAR)*: a módszer az eszközök fizikai mennyiségének és az áralkalmazás évében érvényes beszerzési árának szorzata révén határozza meg az eszköz bruttó helyettesítési értékét. Az eszköz mennyiségének meghatározása történhet közvetlen számbavétellel, szakértői becslés vagy statisztikai minta alapján. Alkalmazása akkor javasolt, ha
a) az adott eszközcsoport árváltozás szempontjából nem homogén, vagy
b) az adott eszköz vagy eszközcsoport jelentős technológiai változáson ment keresztül, vagy
c) az adott eszközre vagy eszközcsoportra vonatkozólag nem nyerhetők ki pontos információk a szolgáltató tárgyi eszköz nyilvántartásából.
43. *Súlyozott átlagos tőkeköltség (Weighted Average Cost of Capital, WACC)*: az a minimum kamatláb névérték, amelyet a tőkének ki kell termelnie (az iparági kockázati osztály szerinti korrekciót és a tőkeáttételi szintet, azaz az idegen tőke és saját tőke

arány figyelembevételét követően) ahhoz, hogy az iparágban verseny alakuljon ki a tőkebefektetés terén.

44. *Számított érték*: Műveleti jeleket vagy módosító operátorokat tartalmazó cellatartalom alapján kapott cellaérték.

45. *Számvitel-alapú eszközérték és értékcsökkenés számítási módszer*: a CCA elszámolási modellek esetében a nettó helyettesítési érték és a folyóáras értékcsökkenés meghatározásának módszere. A módszer kiindulási alapja az egyes eszközök GRC-je. A módszer a GRC alapján úgy állapítja meg a tárgyév végi nettó helyettesítési értéket, hogy annak a tárgyév végi GRC-hez viszonyított aránya egyenlő legyen a bázisév végi nettó és bruttó könyv szerinti eszközértékének arányával.

$$\frac{NRC_t \text{ év végi}}{GRC_t \text{ év végi}} = \frac{NBV_b \text{ év végi}}{GBV_b \text{ év végi}}$$

A módszer a GRC alapján úgy állapítja meg a folyóáras értékcsökkenést, hogy annak GRC-hez viszonyított aránya egyenlő legyen a bázisévi összes könyv szerinti értékcsökkenés és bázis évi átlagos bruttó érték arányával.

$$\frac{\acute{e}cs_t}{GRC_t \text{ átlag}} = \frac{\acute{e}cs_b}{GBV_b \text{ átlag}}$$

46. *Tárgyév*: a díjszámítás éve.

47. *Tőkeköltség*: az egyes szolgáltatások nyújtásához szükséges tőke finanszírozásának költsége, melynek különböző szolgáltatásegységekre jutó részei beépülnek az adott szolgáltatás ellenértékébe. A tőkeköltséget úgy kapjuk meg, ha a súlyozott átlagos tőkeköltséget (Weighted Average Cost of Capital, WACC) megszorozzuk a szabályozás alá vont szolgáltatás nyújtásához használt - üzleti vagy cégérték és értékhelyesbítések nélküli - befektetett eszközök éves átlagos nettó könyv szerinti értékével (átértékelt eszközök esetén a szabályozás alá vont szolgáltatás nyújtásához használt - a hatékonysági, berendezés-optimalizálási és MEA kiigazításokkal korrigált - éves átlagos nettó helyettesítési értékkel), a befejezetlen beruházások tárgyévi átlagos eszközértékével és a működő tőke éves átlagos értékével.

48. *Útvonal tényezők*: egy adott szolgáltatás nyújtásában részt vevő hálózati elemek számát jelző mutató.

49. *Útvonal mátrix*: az egyes hálózati elemek adott szolgáltatások által történő átlagos igénybevételét szemlélteti. A mátrix arra szolgál, hogy egy összetevő költségét egyetlen perc alapú költségbe fogja össze. Ezek a költségek ezután az összetevőknek egy adott szolgáltatás általi igénybevétele szerint összegzendők.

50. *Üzleti tevékenységek*: A vállalat üzleti folyamatainak részegységei.

51. *Változó költség (Variable Cost, VC)*: az a költség, amely a költségmeghatározó tényezővel együtt változik és közvetlenül egy bizonyos hálózati elemnek vagy üzleti tevékenységnek tulajdonítható.

C. Tőkeköltségszorító

A költségszámítások során alkalmazandó tőkeköltség-szorító értéke mobil rádiótelefon szolgáltatást nyújtó szolgáltató esetében 13,7 százalék.

A hálózati szolgáltatások költségszámítására vonatkozó szabályok részletes követelményrendszere

D/1. A követelményrendszer célja

A jelen követelményrendszer célja, hogy a jelen határozat alapján a Kötelezett Szolgáltató által alkalmazandó - LRIC alapú - költségszámítási módszer alkalmazásának módját rögzítse.

D/2. Általános követelmények

A költségek és ráfordítások felosztásának Kötelezett Szolgáltató által követendő alapelve az ok-okozati elv, tehát a költségeket és ráfordításokat úgy kell felosztani, hogy azokat a szolgáltatásokat és termékeket terheljék, melyek felmerülésüket okozzák.

E. A LRIC költségszámítási módszer

E/1. A módszertan jellemzői

1. LRIC modellek készítésekor a Kötelezett Szolgáltatónak olyan modelleket kell kidolgoznia, amelyek az egyes hálózati elemek különböző költséget számítják ki. Ehhez a Kötelezett Szolgáltatónál a meglévő infrastruktúra működtetése mellett felmerült tényleges költségeket és ráfordításokat a működés hosszú távon feltételezett hatékonysági és kapacitásbeli tényezőinek módosítása, különböző, a későbbiekben részletezett berendezés-optimalizálási feltételezések és a folyóáras költségelszámolás elve figyelembevételével szükséges átértékelni.

2. A Kötelezett Szolgáltatók által kidolgozott LRIC modelleknek felülről lefelé építkező megközelítést kell alkalmazniuk.

E/2. Hatékonyság

3. A Kötelezett Szolgáltató költségmodelljének a meglévő hálózati topológiára épülő hatékony szolgáltató költségeit kell tartalmaznia. E cél elérése érdekében a szolgáltatónak vizsgálatot kell végeznie, melynek eredményeként vagy hatékonyság-kiigazítások szükségessége állapítható meg, vagy bizonyítottá válik a Kötelezett Szolgáltató hatékonysága. A vizsgálat teljes dokumentációját a beadványhoz csatolni kell.

4. A Kötelezett Szolgáltató az alábbi módszerek közül választhat hálózata hatékony működésének bizonyításához:

- hálózattervező mérnöki modellek,
- működési statisztikák alkalmazása az LRIC modellben vagy
- összehasonlító vizsgálat.

A szükséges hatékonyság-kiigazítást HCC-nként önálló tétellel meg kell jeleníteni a modellben. A hatékonyság-kiigazítás nem eredményezhet költségnövekedést. A

hatékonyság-kiigazítási tételek között kell szerepeltetni a Kötelezett Szolgáltató áralkalmazás évére tervezett létszámleépítését is.

Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató összehasonlító vizsgálattal bizonyítja hatékonyságát, a felhasznált adatkészletet a releváns különbségekhez (pl. a hasonlítás alapjául vett szolgáltató hálózatának méretéhez) kell igazítani.

E/3. Az LRIC modellépítési lépések

5. A modellépítés első lépéseként a Kötelezett Szolgáltató meglévő kimutatásaiból ki kell választani azon költségeket, amelyek relevánsak a modellezni kívánt szolgáltatások nyújtásához.

A modellépítés második lépése a homogén költségkategoriók meghatározása és a költségek homogén költségkategoriókba sorolása.

A modellépítés harmadik lépése a hálózati elemek és üzleti tevékenységek meghatározása.

A modellépítés negyedik lépése a befektetett eszközök ártértékelése a berendezés optimalizálás és a folyóáras költségelszámolás elveinek (CCA) figyelembevételével és a működési költségek módosítása.

A modellépítés ötödik lépése a költségfüggvények kialakítása a költségek homogén költségkategoriókból hálózati elemekre/üzleti tevékenységekre történő felosztása érdekében.

A modellépítés hatodik lépése a közös költségek hálózati elemekre/üzleti tevékenységekre történő osztása és az egységköltségek meghatározása.

A modellépítés hetedik lépése a hálózati elemek/üzleti tevékenységek egységköltségeiből a szolgáltatások egységköltségének meghatározása az útvonal tényezők segítségével.

E/4. A költségmodellek adatforrásai

6. A modell bázisví adatai a modellt építő Kötelezett Szolgáltató legfrissebb, lezárt, auditált számviteli adatai. A modellhez szükség van továbbá a bázisét megelőző év végi auditált mérlegadatokra is.

7. A költségalap csak olyan költségeket és ráfordításokat tartalmazhat, amelyek közvetlenül a jelen határozat hatálya alá tartozó szolgáltatások nyújtása miatt merülnek fel. Nem szerepeltethetők a költségalapban a más távközlési szolgáltatóktól igénybevett összekapcsolási szolgáltatások költségei, a készüléktámogatás, az ügyfélmegtartás, ügyfélmegtartás költségei, a PR költségek, a kiskereskedelmi számlázás – marketing – értékesítés költségei, az értékesített eszközök költségei és bevételei, a pénzügyi és rendkívüli ráfordítások, a társasági adó, valamint a jóváhagyott osztalék és részesedés. A kizárásra kötelezett költségösszeg elkülönítése egy e célra létrehozott technikai jellegű tevékenységhez rendelő.

8. A modell dokumentációjának részletes listát kell tartalmaznia mindazon kis- és nagykereskedelmi termékről/szolgáltatásról, amelyek a különbözeti költség meghatározása során kizárásra kerültek.

9. A pénzügyi adatoknak, valamint a naturáliákban kifejezett üzemeltetési és forgalmi adatoknak ugyanarra a bázisre kell vonatkozniuk, és a tárgyévvel bezárólag kell előrejelzéseket tartalmazniuk.

E/5. A homogén költségkategoriók kialakítása

10. A költségalapot alkotó költségek a modellben homogén költségkategoriókba (HCC) sorolandók. Minden egyes homogén költségkategorióának egyedi költségmegtározó tényezővel, egyedi ártendenciával és hozzárendelt egyedi költségfüggvénnyel (CVR) kell rendelkeznie. Egy CVR több HCC-hez is hozzárendelhető.

11. A HCC-k a következő költség típusonként kategorizálандók:

- a) tárgyi eszközökkel kapcsolatban felmerült tőkeköltségek (WACC),
- b) tárgyi eszközökkel kapcsolatban felmerült értékcsökkenési költségek (DEPR),
- c) működő tőkével kapcsolatos költségek (WC) és
- d) működési költségek és ráfordítások (OPEX).

Egy homogén költségkategorió a jelen bekezdés a), b), c) és d) pontjában említett költségfajták közül csak egyet tartalmazhat.

12. További követelmény, hogy az OPEX személyi jellegű költségei és ráfordításai (OPEX pay) külön költségkategorió(k)ba kerüljenek, elválasztva az egyéb működési költségektől és ráfordításoktól (OPEX non-pay). Ez utóbbin az anyagjellegű ráfordításokat és az egyéb ráfordítások és egyéb bevételek egyenlegét értjük. Az OPEX költségeket csökkenteni kell az aktivált saját teljesítmények értékével.

13. Minden egyes homogén költségkategoriót egyértelműen be kell sorolni a független vagy függő kategóriákba, azokat a CVR-eket pedig, amelyekre ezek támaszkodnak, dokumentálni kell.

14. A működő tőkét alkotó mérleg tételeket külön-külön kell HCC-kbe sorolni. Amely működő tőke HCC-k közvetlenül nem kapcsolhatók egy bizonyos hálózati elemhez/üzleti tevékenységhez, azoknál a Készletek a közvetlen anyagfelhasználás, a Követelések, valamint a Bevételek aktív időbeli elhatárolása a szolgáltatások bevételei, a Rövidlejáratú kötelezettségek és a Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása pedig az igénybevett szolgáltatások (ráfordítások) arányában rendelkezhetők hálózati elemekhez / üzleti tevékenységekhez. A működő tőke mértékének alapját a bázis év átlaga képezi. Az átlag a működő tőke év eleji, valamint év végi értéke számtani átlagként számítandó.

15. A tőkeköltség számításánál az NRC tárgyevi (év eleji és év végi értékeiből számított) számtani átlagát kell figyelembe venni.

16. A Kötelezett Szolgáltató által benyújtott modellekben számvitel-alapú módszert kell használni a tárgyi eszközökkel kapcsolatban felmerült nettó eszközérték számítása és az értékcsökkenési költségek számítása tekintetében.

17. A modellekben a befektetett tőke finanszírozását a pénzügyi tőkemegőrzés (FCM) módszerrel kell biztosítani. A befektetett tőke értékéből ki kell zárni az Üzleti vagy cégértéket, valamint az Immateriális javak és Tárgyi eszközök értékhelyesbítéseit.

18. A befejezetlen beruházással kapcsolatos költségek esetén értékcsökkenési leírás nem számolható el, de a tőkeköltség számításakor az eszköz bruttó értéke figyelembe veendő.

19. Pénzügyi lízing konstrukcióban vásárolt eszközök költségei a WC és DEPR homogén költségkategóriákban kell, hogy megjelenjenek, az OPEX költségkategóriákban – a halmozódás elkerülése végett – nem. Amennyiben ettől a Kötelezett Szolgáltató mégis eltérni kényszerül, a modell dokumentációjának részletes magyarázattal kell szolgálnia az eltérés okairól, megvalósításáról és a költségalapra vonatkozó hatásáról.

20. Működési lízing konstrukcióban vásárolt eszközök költségei az OPEX homogén költségkategóriákban kell, hogy megjelenjenek, a DEPR és WC költségkategóriákban – a halmozódás elkerülése végett – nem.

E/6. Az összekapcsolási szolgáltatásokhoz tartozó hálózati elemek és tevékenységek meghatározása

21. A mobil rádiótelefon szolgáltatók hálózati elemeit az alábbi szerkezetet követő költségmodellben lehet megadni:

BTS (Base Transceiver Station = Bázis adóvevő állomás) - infrastruktúra,

BTS - TRX (BTS Transceiver = BTS Adóvevő),

BSC (Base Station Controller = Bázisállomás vezérlő),

MSC (Mobile Switching Centre = Mobil kapcsolóközpont),

HLR (Home Location Register = Honos helyregiszter), összekapcsolási pont,

BTS-BSC átvitel,

BSC-MSC átvitel,

MSC-MSC átvitel,

SMS központ (SMSC),

hálózat menedzsment rendszerek,

hálózati szolgáltatások forgalommérő/számlázó rendszere,

egyéb hálózati elemek.

E/7. Folyó költségekre történő átértékelés

22. Az LRIC modellek mögött rejlő hálózati topológiának a földrajzi Scorched Node megközelítésen kell alapulnia.

23. Az LRIC modellezési alapelveknek megfelelően a költségek által leírt elektronikus hírközlő hálózatnak optimális költségszinten kell működnie, ezért a modelleket a berendezés-optimalizálás elve alapján kell elkészíteni. A hálózat földrajzi topológiája nem változtatható, de a hálózati csomópontokon csak indokolt kapacitású berendezések vehetők figyelembe.

A modelleknek vagy

- a) kifejezett, nyilvánvaló berendezés-optimalizáló / költségminimalizáló algoritmusokat kell tartalmazniuk (amelyek ellenőrizhetők és hitelesíthetők), vagy
- b) csomópontokról csomópontra le kell írniuk az alkalmazott / feltételezett berendezéseket, egyben ki kell fejteniük azok optimalizálásának módját.

Az effajta berendezés-optimalizálás nem eredményezhet összességében magasabb költségeket a teljes költség-tömegre vonatkozóan.

24. Valamennyi Kötelezett Szolgáltató köteles a berendezés optimalizálási feltétel modellben történt figyelembevételét bizonyítani.

25. A berendezés-optimalizálásnak a hálózat teljes egészére ki kell terjednie oly módon, hogy amennyiben az egyik csomópontnál végrehajtott optimalizálás költségcsökkentést idéz elő, úgy a működési kiadást vagy tőkeköltséget érintő, egyéb csomópontoknál elérhető minden ebből származó költségmegtakarítás is érvényesítendő.

26. Ahol egy adott terület optimalizálása érint egy másik területet, ott a berendezés optimalizálás hatását át kell vezetni HCC-ről HCC-re és CVR-ről CVR-re.

27. Az optimalizálás alacsonyabb költséget eredményezhet úgy is, hogy OPEX jellegű költségek kerülnek módosításra.

28. Az átértékelésnél a szolgáltató az alábbi módszerek közül választhat:

a) Tárgyi eszközök esetében:

aa) Eszköz Árindex Módszer (SAPI),

ab) Részletes Eszköz Átértékelés Módszer (DAR),

ac) Modern Ekvivalens Eszköz Módszer (MEA),

ad) Múltbeli Költségek Módszer (HC);

b) OPEX költségek esetében: a tárgyévre vonatkozó törvény a költségvetésről "A költségvetéssel kapcsolatos vegyes és átmeneti rendelkezések" c. fejezetében a nyugdíjmelés számításánál figyelembe vételre került alábbi indexek használandók

ba) OPEX-non pay jellegű HCC-knél: fogyasztói árnövekedés,

bb) OPEX-pay jellegű HCC-knél: országos nettó átlagkereset-növekedés.

29. Az alkalmazandó módszer kiválasztását a Kötelezett Szolgáltató végzi, ám eszköz-költségek esetében figyelembe kell vennie az egyes módszerek definíciójában szereplő alkalmazhatósági feltételeket. Minden eszköz-átértékelést a modell dokumentációjában áttekinthetően (a számításokat mellékelve) szerepeltetni kell.

30. MEA módszer az átértékelésnél akkor használható, ha tárgyétvet követően (azt is figyelembe véve) 3 éven belül a Kötelezett Szolgáltató a meglévő eszközt le kívánja cserélni. MEA alkalmazása esetén

a) a MEA választást indokolni és alkalmazási feltételeknek tényszerűségét bizonyítani kell. A modern ekvivalens eszköz funkcionális jellemzőit, árát ismertetni kell.

b) a többletfunkciónak tulajdonítható költséget le kell választani az eszköz beszerzési értékéről,

c) ha a modern ekvivalens eszköz kisebb fenntartási üzemeltetési költséggel jár, az OPEX HCC-ket is módosítani kell.

Mind a b.), mind a c.) típusú kiigazítást dokumentálni kell.

31. A tartós élettartamú eszközök eszköz-átértékelését tárgyév végére kell elvégezni. A tárgyév eleji helyettesítési érték megegyezik a tárgyévet megelőző év végi (előző évi LRIC beadvány szerinti tárgyév végi) helyettesítési értékkel.

32. A tárgyévi beruházások értékénél csak a bővítő beruházásokat szabad figyelembe venni, a pótló beruházást nem, amennyiben az átértékelt eszközök értékében a pótlásra kerülő eszközök értékét a modell figyelembe vette.

33. Minden kapcsolóközponti, illetve egyéb berendezés elhelyezésére szolgáló épületben a berendezés MEA eszközre történő cseréje miatt keletkező kihasználatlan belterületet nulla GRC-n kell értékelni, kivéve, ha indokolt és dokumentált az ilyen terület figyelembevétele.

E/8. Költségfüggvények kialakítása

34. A CVR-eknek a Kötelezett Szolgáltató beszállítókkal szembeni vásárlóereje növekedésének és/vagy a méret-/választék-gazdaságosság megragadásában konvex összefüggéseket kell mutatniuk. Amennyiben a CVR-ek egyenes vonalú összefüggést mutatnak, a CVR-t teljes részletességgel alá kell támasztani, hogy miért is nem érvényesül a méret-/választék-gazdaságosság, illetve a vásárlóerő hatása.

35. A Kötelezett Szolgáltató az alábbi módszerek közül egyet vagy többet is felhasználhatnak a költségfüggvények előállítására:

- műszaki/szimulációs modellek,
- statisztikai tanulmányok,
- interjúk/terepfelmérés,
- összehasonlító vizsgálatok.

36. A modelldokumentáció részeként a szolgáltatóknak be kell nyújtaniuk a fentebb említett modelleket, felméréseket, interjúkat, a kutatások és összehasonlító vizsgálatok során használt eljárást és azok eredményeit.

37. Amennyiben a HCC-k tartalmazzák a modellből kizárt szolgáltatások költségeit, a kizárandó szolgáltatások vonatkozó költségét a CVR-ek segítségével kell eltávolítani a költségalapból.

E/9. Közös költségek kezelése

38. A homogén költségkategóriákban definiált közös költségek százalékos arányait dokumentálni kell.

39. A közös költségeket az EPMU módszerrel kell a hálózati elemek/üzleti tevékenységek között felosztani. Amennyiben a költségkategóriának nincsen változó költsége, úgy a Kötelezett Szolgáltatónak meg kell határozni, hogy mely hálózati elemekre/üzleti tevékenységekre nézve közös a költség és ez alapján kell a felosztást elvégezni. Utóbbi esetben a költségszámítás dokumentációjában részletesen ki kell fejteni, hogy az adott közös

költség mely hálózati elemekre/üzleti tevékenységekre nézve közös.

E/10. Hálózati elemek/üzleti tevékenységek egységköltségének kiszámítása

40. A hálózati elemek/üzleti tevékenységek teljes költségátömege a HCC-k különbözeti költségéből (változó költségek + komponens specifikus fix költségek) és a felosztott közös költségek összegéből adódik.

41. A hálózati elemek/üzleti tevékenységek egységköltségének meghatározása a hálózati elemhez/üzleti tevékenységhez rendelt teljes költségátömeg és a tárgyévben felmerülő éves vonatkozó szolgáltatásmennyiség hányadosaként történik. Amennyiben egy hálózati elemhez több, eltérő mértékegységű szolgáltatásmennyiség tartozik, a hálózati elem költségátömegét arányosítással meg kell osztani a szolgáltatások között és ezután szolgáltatásonként külön-külön egységköltséget kell megállapítani.

42. Az adott időszakban értékesítésre kerülő szolgáltatásmennyiséget a Kötelezett Szolgáltató átlátható, objektív információkkal alátámasztott számításokkal köteles hitelesíteni. Abban az esetben, ha a felmerülő szolgáltatásmennyiség értéke objektív információkra épülő számítások alapján nem határozható meg, a Kötelezett Szolgáltató becslést alkalmazhat. Ez utóbbi esetben a Kötelezett Szolgáltató köteles a becslés alapjául szolgáló paramétereket és feltételezéseit áttekinthető módon rögzíteni olyan formában, hogy azok az arra jogosult harmadik fél számára értelmezhetőek legyenek.

E/11. Útvonaltényező

43. A hálózati elemek egységköltségeiből az adott Kötelezett Szolgáltató szolgáltatásainak egységköltségei a hívásút elemzése során kiszámított útvonaltényező segítségével kerülnek meghatározásra.

44. Az útvonaltényezőknél a bázisév adatain, a forgalmi adatoknak a bázisévet követő két évre vonatkozó előrejelzéseken kell alapulniuk. A modelldokumentációnak tartalmaznia kell minden olyan információt, amelyek alátámasztják az esetleges hálózati mintavételezés statisztikai megalapozottságát. Az útvonaltényezőknél összhangban kell lenniük a megadott forgalmi előrejelzésekkel.

45. A hálózati elemek és üzleti tevékenységek különbözeti költségei az adott Kötelezett Szolgáltató termékeire/szolgáltatásaira az átlagos hívásút során felhasznált hálózati elemek mennyisége (útvonaltényező) segítségével kerülnek felosztásra.

46. Az útvonaltényező meghatározásához a következő lépések elvégzése szükséges:

- a lehetséges hívásutak meghatározása szolgáltatásonként,
- az egyes hívásutak igénybevételéhez tartozó %-os valószínűség meghatározása,
- az egyes hívásutakhoz tartozó hálózati elemek azonosítása minden szolgáltatás esetében,

d) a hálózati elemre vonatkozó útvonaltényezőnek (a hálózati elemek súlyozott átlagos használatának) kiszámítása, az átlagos hívásútra vonatkozóan, szolgáltatásonként. (Vagyis annak meghatározása, hogy az adott szolgáltatáshoz tartozó átlagos hívásút az egyes hálózati elemekből mennyit tartalmaz.)

47. Az egyes szolgáltatások forgalmi adatait (pl. összes beszédperc) megszorozva egy adott összetevő útvonaltényezőjével és ezeket az összes szolgáltatásra összegezve előáll az összetevő teljes igénybevételi értéke. Egy összetevő percalapú különbözeti költségének megállapításához az összetevő különbözeti költségét osztani kell az összetevő teljes igénybevételi értékével.

48. A szolgáltatások különbözeti egységköltsége (Ft/perc) az igénybe vett összetevők percalapú különbözeti költségének és a szolgáltatás minden egyes összetevőre vonatkozó útvonal tényező szorzataként előálló költségének összegéből adódik.

49. A modell dokumentációjának tartalmaznia kell az útvonaltényezők meghatározására vonatkozó módszertan leírását, illetve – amennyiben ezek statisztikai eljárásokkal kerülnek meghatározásra – a felhasznált módszer érvényességét tesztelő próbák eredményét. A számítás teljes menetének ellenőrizhetőnek és módosíthatónak kell lennie, valamint éves adatokon kell alapulnia.

E/12. A modellel szemben támasztott részletes funkcionális követelmények és a modell dokumentációja

50. A modell dokumentációjának tartalmaznia kell a költségalapba bevont és az abból kizárt lakossági és nagykereskedelmi termékek/szolgáltatások pontos listáját.

51. Olyan modellt kell kidolgozni, amely tartalmazza a következő táblázatban bemutatott rétegek szerint felépülő számítási modellt, valamint amelynek része egy, a költségfüggvények kialakításához használt műszaki alapmodell és a folyóáras költségelszámolás kalkulálását segítő almodell is.

52. A Kötelezett Szolgáltatónak a Tanács által elvégezhető értékelés érdekében olyan szoftverrel kell költségmodelljeiket elkészíteniük és benyújtaniuk, amelyet a MS Excel olvasni és működtetni képes, amely tehát MS-Excellel való ellenőrzést, futtatást is lehetővé tesz.

53. Az alkalmazásokkal kapcsolatos követelmények:

a) A modell mellé csatolni kell a rendszerkövetelmények leírását, amely tartalmazza

aa) az alkalmazások alapjául szolgáló operációs rendszert (azaz Windows NT, Windows 2000, Windows XP stb.)

ab) az alapul szolgáló alkalmazás verziójának pontos meghatározását (azaz MS Excel 98, MS Excel 2000 stb.)

ac) a merevlemezre mentett futtatáshoz szükséges környezetet (szükséges-e és ha igen, akkor milyen környezetet (pl. könyvtárszerkezetet) kell létrehozni, és hogyan kell abba behelyezni [lementeni] a modellt ahhoz, hogy annak működését és megfelelőségét a hatóság képviselői vizsgálni tudják).

b) A modell a beadványpéldányról csak olvasható (read only) formában nyitható meg a benyújtott modell és az adatok épségének megőrzése érdekében.

c) A modell átláthatósági vizsgálatának érdekében úgy kell azt elkészíteni, hogy futtatható legyen a beadványpéldánytól eltérő helyen (írható/writable) környezetben (merevlemez/HDD) is. Az ehhez szükséges környezet létrehozásához szükséges információkat a dokumentációban fel kell tüntetni.

d) A modell csak világosan megjelölt és feloldható reje) tett sorokat vagy oszlopokat tartalmazhat.

e) A modell csak világosan megjelölt és feloldható rejtett munkafüzeteket tartalmazhat.

f) A cellákat és a munkafüzeteket nem szabad védelemmel ellátni (jelszóval vagy más módon) és nem szabad zárolni sem.

g) A képleteknek láthatóknak kell lenniük.

h) A makróknak hozzáférhetőknak, és read only körülmények között is futtathatóknak kell lenniük.

i) A modell dokumentációjának teljes körű logikus levezetést kell tartalmaznia.

j) Ha a modellt a Kötelezett Szolgáltató megbízásából független tanácsadó készíti el, ezt a felet fel kell kérni, hogy tegye lehetővé, hogy a Hatóság és a Hatóság által bevont tanácsadók hozzáférjenek a

Szint	Leírás
Kivonatoló, átalakító és feltöltési szint (KÁF)	Adatot nyer ki a különböző adatforrásokból (főkönyv, tárgyi eszköz nyilvántartás, műszaki modellek, forgalmi adatok stb.), és ezekkel tölti fel az alap adatbázist/adatállományt.
Adatszint	Az adatbázisban lévő adatokat jól strukturált adattáblákban tárolja. A felhasználók alapadatait is tartalmazza (pl. bejelentkezési adatok, fizikai elhelyezkedési adatok, kiinduló lista stb.).
Üzleti szint	A kalkulációk lényegét tartalmazza, és az érvényes adatállományon alapszámításokat végez.
Felhasználói szint	Lehetővé teszi a felhasználó számára, hogy megnyissa, módosítsa és szerkessze az adatállományt, lefuttassa a modellt, és elemezze a kapott eredményeket. Bejelentkezési és biztonsági sajátosságokat is tartalmaz.

modellhez. A modell dokumentációjának tartalmaznia kell a Kötelezett Szolgáltató és tanácsadójának írásos nyilatkozatát arról, hogy hozzájárulnak ahhoz, hogy a modell vizsgálatában előbb felsorolt, érintett felek hozzáférhessenek a modellhez. A Hatóság és a Hatóság által bevont tanácsadóknak titoktartási megállapodásokat kell aláírniuk mind a Kötelezett Szolgáltatókkal, mind pedig a Kötelezett Szolgáltató által bevont tanácsadókkal.

54. A modellek használatával kapcsolatos követelmények:

- a) *Átláthatóság.* A modellt alkalmassá kell tenni arra, hogy a hatóság és/vagy az általa bevont tanácsadók vizsgálhassák annak működését. Ennek érdekében könnyen felismerhetővé (például háttérszínnel megkülönböztetetté) kell tenni legalább a bemenő és a számított adatokat, illetőleg az alábbi változtatható értékeket:
- aa) Közvetlen értéket tartalmazó bemenő adatot (javasolt cellaháttér: fehér)
 - ab) Cellahivatkozásos értéket tartalmazó bemenő adatot (javasolt cellaháttér: világoskék)
 - ac) Közvetlen értéket tartalmazó paramétert (javasolt cellahát ér: világossárga)
 - ad) Cellahivatkozásos értéket tartalmazó paramétert (javasolt cellaháttér: világoszöld)
 - ae) Eredmény (keresett költség-alapú ár) (javasolt betűforma: félkövér sötétkék)
- b) *Működésbiztonság.* A modellt alkalmassá kell tenni arra, hogy annak vizsgálata/működtetése során minimális legyen a véletlen hibássá vagy működésképtelenné tétel veszélye. Ennek érdekében könnyen felismerhetővé (például háttérszínnel megkülönböztetetté) kell tenni az alábbi változtatható értékeket:
- ba) Számított értéket tartalmazó cellát (javasolt cellaháttér: világos rózsaszín)
 - bb) Makróprogram-értéket tartalmazó cellát (javasolt cellaháttér: narancssárga)
- c) A bemenő adatok és paraméterek modellbéli eredetije csak munkalap-cellákban lehet (a makró-programok és a nevesített argumentumok <Named arguments> is az eredeti cellákból kiolvastva használhatják föl őket).
- d) Azokat a bemenő adatokat és a paramétereket, amelyek változtatásával a végeredmény nem áll elő automatikusan, el kell látni megjegyzésekkel arra vonatkozóan, hogy változtatásuk esetén mit kell még tenni (például megnyitni és frissíteni vagy 'makrófuttatni') ahhoz, hogy a módosítás hatása a végeredményben is tükröződjön.
- e) A képleteken felüli automatizmus (pl. makróprogramok írása) csak akkor elfogadható, ha azok megfelelő módon futtathatók akkor is, ha a bemenő adatokat vagy paramétereket változtatjuk.

55. A modelleknek (ideértve a műszaki almodelleket is) tartalmazniuk kell azon hálózattervezési paramétereket (pl. az áramkörönkénti forgalmat, Erlangban mérve, a szolgáltatási szintet, a kapacitáskihasználás arányát stb.), amelyek korrekciójával elvégezhető az érzékenységelemzés. Ezen paramétereknek a modell szempontjából lényeges hálózattervezési paraméterek teljes és részletes leírását kell adniuk.

56. A modelleket az alábbi dokumentumokkal kell alátámasztani:

- a) átfogó Felhasználói Útmutató, amely fejezeteinek az alábbi témákat kell lefedniük:
- aa) Módszertani leírás. A szolgáltató modelljének áttekintő és részletes leírása különös tekintettel a határozatban elő nem írt módszertani megoldásokra,
 - ab) a modell megnyitásának módja,
 - ac) az adathalmaz kiválasztása,
 - ad) adatok szerkesztésének módja, azaz hogyan kezeli a modell az esetleges adatváltoztatást (közvetlenül a modellben szerkeszthetők az adatok, vagy csak az adatbázison keresztül),
 - ae) a modellfuttatási opciók, és
 - af) a modell eredményei;
- b) minden egyes műszaki almodell részletes leírása, beleértve az alkalmazott tervezési szabályokat (azaz pl. a városi lakossági felhasználónkénti legforgalmasabb időszakban bonyolított forgalmat, a berendezések kihasználtságát stb.)
- ba) a modellben elvégzett átértékelések részletes dokumentációja;
- c) a CVR-ek egyértelmű dokumentációja, minden egyes CVR-re meghatározva a következőket:
- ca) a költségmeghatározó tényezőt,
 - cb) a költségfüggvény alakját,
 - cc) a fix és közös költségeket,
 - cd) a költségfüggvény kialakításához felhasznált módszert;
- d) nem Műszaki Funkcionális Specifikáció (NTFS): az NTFS-nek tartalmaznia kell az Üzleti Szint teljes körű logikai leírását, ideértve a számszerű példákat is,
- e) a Teszt Program átfogó leírása, valamint a modellen lefuttatott Teszt Program eredményei. Külön tesztprogram hiányában a modell ellenőrzési pontjai, valamint az elvégzett számszaki, logikai és egyéb ellenőrzések részletes leírása szükséges,
- f) ha a modellt megbízott független külső tanácsadó készítette, csatolni kell ezen fél hozzájárulását, amely alapján a Hatóság és a Hatóság által bevont tanácsadók hozzáférhetnek a modellhez.
57. A modellt és a hozzá tartozó adatokat, a dokumentációt és egyéb – elektronikus formában rendelkezésre álló – iratokat egy írásos példányban és CD-ROM-on legalább 3 (három) példányban kell benyújtani.

58. A Kötelezett Szolgáltató által benyújtott modelleket az alábbi dokumentációval kell alátámasztani:

- a) átfogó modelldokumentáció az 56. pontban leírtak szerint;
- b) Kötelezett Szolgáltató bevont tanácsadóinak jóváhagyása arra vonatkozóan, hogy a Hatóság és a Hatóság által bevont tanácsadók hozzáférhetnek a Kötelezett Szolgáltató modellje támogatására készített jelentéseihez vagy modelljeihez;
- c) a Kötelezett Szolgáltató könyvvizsgálójának nyilatkozata a modellben szereplő bemenő adatok hitelességéről:
 - a. a modellben felhasznált bázisévi beszámoló adatok, úgymint mérleg- és eredmény-kimutatás (szintetikus és analitikus) adatok, valamint kiegészítő melléklet adatok
 - b. a folyó költségekre történő átértékelésekhez felhasznált kiinduló adatok (bruttó érték, nettó érték, értékcsökkenési leírás, leírási kulcsok, szállítói szerződésekben szereplő árak stb.)
 - c. az egységköltség megállapításához felhasznált volumen adatok
 - d. a modellben szereplő vetítési alapokhoz felhasznált kiinduló adatok tekintetében;
- d) a bázisévre vonatkozó Éves beszámoló.

F. A modellel kapcsolatos további követelmények

1. A Kötelezett Szolgáltató figyelembe kell vennie a minimum hálózat és a teljes hálózat közötti különbséget a méret- és választékgazdaságosság, valamint a vásárlóerő hatásainak meghatározásához a költségfüggvények kialakításakor.

2. A kizárólag lefedettség biztosítására tervezett hálózat olyan hálózatként került meghatározásra, amelyen belül egy adott előfizető az ország területén bárhol képes hálózati jelet fogni, hívást kezdeményezni, vagy hívást végződtetni. Az ilyen jellegű hálózatokkal kapcsolatos költségek fix költségek, és az előfizetőkre, valamint a forgalomra egyformán érvényesek.

3. Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató T-D megközelítésű modellje hatékonyságának vizsgálatára hálózat-tervező mérnöki modellt épít, modellje meg kell, hogy feleljen az alábbiaknak:

- a) valamennyi műszaki tervezési paraméter esetében egyértelmű meghatározás és magyarázat szükséges (pl. antenna-árboc/torony magassága, lefedettség minősége, nagy útvonal-veszteséggel járó ökonometriai regressziók stb.),
- b) az alapul szolgáló mérnöki modellt az LRIC modell részeként kell beadni.

4. A Kötelezett Szolgáltató egyértelmű módon ismertetnie és dokumentálnia kell, amennyiben hálózatában figyelembe veszi a mobilitást. A Kötelezett Szolgáltatónak egyértelműen dokumentálnia kell, ha az előre meghatározott szolgáltatási szinten felül például a BTS-ek időről időre változó összetételben, bizonyos százalékban túllépi ezt a szolgáltatási szintet.

F/1. Címzett állami támogatások figyelembevétele

5. Amennyiben költségalapúságra kötelezett Kötelezett Szolgáltató címzett állami támogatásban részesült, azt a következőképpen kell felosztania a költségmodellben:

a) A Kötelezett Szolgáltató azonosítja, hogy a támogatást mely befektetett eszközének finanszírozására használta fel.

b) Az adott azonosított befektetett eszközre vonatkozó számviteli politika által meghatározott értékcsökkenési kulcs segítségével a Kötelezett Szolgáltató meghatározza a támogatásra vonatkozó értékcsökkenést és tőkeköltséget a következő képlettel

$$c) \quad T\acute{E}CS = Sz\acute{E}CSK * T$$

$$TWACC = \left(T - \frac{HT\acute{E}CS_b - HT\acute{E}CS_{b-1}}{2} \right) * WACC$$

ahol:

TÉCS: a támogatásra vonatkozó elvi értékcsökkenés

T: a támogatás összege

SzÉCSK: a vonatkozó számviteli politika szerinti értékcsökkenési kulcs mértéke

TWACC: a támogatásra vonatkozó elvi tőkeköltség

HTÉCS_b: a támogatás folyósításától bázisév végéig eltelt időszakra vonatkozó elvi halmozott értékcsökkenési leírás

HTÉCS_{b-1}: a támogatás folyósításától bázisév elejéig eltelt időszakra vonatkozó elvi halmozott értékcsökkenési leírás

WACC: súlyozott átlagos tőkeköltség

d) A támogatásra vonatkozó elvi értékcsökkenési leírást és tőkeköltséget a Kötelezett Szolgáltató negatív értékkel felosztja a modell szolgáltatásai között, ugyanolyan arányban, ahogyan a támogatáshoz kapcsolódó tárgyi eszköz költsége az adott szolgáltatások költségét terhelte.

F/2. Számhordozhatósággal kapcsolatos eszközök költségének elszámolása

6. A Kötelezett Szolgáltató azon költségeinek vonatkozásában, melyek az Eht. alapján, a számhordozhatóság megvalósításával kapcsolatban merültek fel a Kötelezett Szolgáltatónál, a felmerült költségeket a Kötelezett Szolgáltatónak költségmodelljében mindenösszekapcsolási forgalmi szolgáltatásra egyenlő arányban kell felosztania.

Indokolás

A Tanács – eleget téve az Eht. 57. § (1) bekezdésében foglaltaknak – az Eht. 14. § (1) bekezdés c) pontja értelmében az Eht. 10. § f) pontjában foglalt hatáskörében eljárva ismételtelen lefolytatta az Eht. 52-57. § rendelkezései szerinti, a piacmeghatározásra, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonosítására és kötelezettségek előírására, hatályban tartására, valamint módosítására irányuló eljárását. A Tanács a tárgyi eljárás során az Európai Unió Bizottsága 2003/311/EC számú Ajánlá-

sában, valamint a piacmeghatározás, a piacelemzés és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása, valamint a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírása során alkalmazandó alelvekről szóló 16/2004. (VI. 24.) IHM rendeletben (a továbbiakban „IHM rendelet”) foglaltak mellett a piacmeghatározás, a piacelemzés és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása, valamint a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírása során a hatóság által alkalmazandó alelvekről (vizsgálati szempontokról) szóló 8001/2004. (IHK. 8.) IHM tájékoztató (a továbbiakban „IHM tájékoztató”) által a piacmeghatározás és a piacelemzés körében meghatározott jogalkalmazói elvek és szempontok, valamint az ott rögzített módszertan, eljárásjogi intézmények, eszközök, fogalmak, meghatározások alapján, valamint a korábbi piacelemzési eljárások során kikristályosodott jogalkalmazói gyakorlat szerint járt el.

A Tanács a piacelemzési eljárás érdekében – azt megelőzően – lefolytatott piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárása keretében rendszerezett és feldolgozott adatok és információk értékelése alapján, valamint az Eht. 57. § (1) bekezdésében foglalt, a piacelemzés ismételt lefolytatására irányuló törvényi kötelezettségének eleget téve megindította a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű nagykereskedelmi piac vonatkozásában a piacelemzési eljárást, melynek során megállapította, hogy fenti szolgáltatási piacon belül meghatározható három elkülönült piac továbbra is érintett piacnak minősül. A Tanács az elkülönült érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként a Magyar Telekom Nyrt-t, a Pannon GSM Zrt-t, valamint a Vodafone Magyarország Zrt-t azonosította. A piacelemzési eljárás során feltárt versenyprobléma, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók beszédcélú hívásvégződtetési piacon jelentkező jelentős piaci erőfőlnye orvoslásának érdekében a Tanács a piacelemzési eljárást lezáró jelen határozatának rendelkező részében a DH-664-33/2005. ügyszámon hozott határozatával kiszabott „hozzáférréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségeket” változatlan tartalommal hatályában fenntartotta, míg az „átláthatóság”, az „egyenlő elbánás”, a „számviteli szétválasztás” és a „kölségalapúság és díjak ellenőrizhetősége” kötelezettséget a rendelkező részben foglaltak szerint módosította.

Tekintettel a költségalapú hívásvégződtetési díjak napszaki megkülönböztetés nélküli alkalmazásának kötelezettségére az „átláthatóság” kötelezettsége ezentúl már nem az átlagdíjak, hanem a jelen határozat rendelkező részében foglaltak szerint jóváhagyott, vagy alkalmazni vállalt költségalapú díjak, valamint a nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás igénybevétele feltételeinek nyilvánosságra hozatalára vonatkozik. Az „egyenlő elbánás” kötelezettség tartalma a Kötelezett Szolgáltatók által megvalósítható versenyellenes magatartások megakadályozásának céljával tovább bővült, míg a „számviteli szétválasztás” kötelezettsége teljesítésére vonatkozó mód-

szertan egyes pontjai pontosításra kerültek. A „kölség-alapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség a beszédcélú hívásvégződtetés nagykereskedelmi szolgáltatás költségalapú díj ellenében történő nyújtásának kötelezettsége tekintetében változatlan maradt, a költségalapú hívásvégződtetési díj kialakítására vonatkozó eljárás azonban módosult. A Tanács a Kötelezett Szolgáltatók által benyújtandó TD-LRIC költségmodell módszertanát több helyen pontosította, egyszerűsítette, valamint kidolgozott egy alulról építkező, hosszú távú, előremutató különbözeti költségmodellt (ún. BU-LRIC), amely egyrészt a költségalapú hívásvégződtetési díj ellenőrzése körében kerülhet alkalmazásra, másrészt pedig – végső soron – a költségalapú hívásvégződtetési díj megállapítására szolgáló eszköz is lehet. Tekintettel arra, hogy a jelen határozat rendelkező része értelmében a Kötelezett Szolgáltató a Hatóság által felépített BU-LRIC költségmodell alapján meghatározott költségalapú hívásvégződtetési díj alkalmazását is választhatja, a BU-LRIC költségmodell alapján meghatározott költségalapú hívásvégződtetési díj – annak elérésére vonatkozó ütemezéssel együtt – a jelen határozat rendelkező részébe beépítésre került.

A piacmeghatározásra, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonosítására és kötelezettségek előírására, hatályban tartására, valamint módosítására irányuló eljárást lezáró jelen határozat jogi, közgazdasági és műszaki összetettsége speciális határozati struktúrát igényel. Ennek megfelelően a jelen határozat rendelkező részéhez két külön melléklet kapcsolódik, amelyek egyrészt a „számviteli szétválasztás”, másrészt a „kölségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség körében teljesítendő TD-LRIC költségmodell elkészítéséhez és benyújtásához fűződő kötelezettség teljesítésének tartalmát és formáját határozzák meg. A jelen határozat indokolása is magán hordozza a határozat tárgyának sajátosságából fakadó jellemzőket, melyek szerint a jelen határozat indokolásában meghatározásra, valamint részletesen bemutatásra kerül a piacmeghatározás, a piacelemzés, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosításának, valamint a jelen határozat rendelkező részében meghatározott kötelezettségek értékelésének menete, amely a jelen határozat rendelkező részében előírt egyes kötelezettségek részletes indokolásával zárul. A „kölségalapúság és díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség részletes indokolása külön kitér a költségalapú hívásvégződtetési díj kiszámításának alapjául szolgáló BU-LRIC költségmodell módszertanára, melyet az indokolás melléklete tartalmaz.

A jelen határozatban megmutatkozó hatósági döntés indokolása azon túl, hogy magában foglalja a hatósági eljárás egészének folyamatát, együttesen, összefüggésében tartalmazza a ténybeli, azaz a Hatóság által feltárt releváns közgazdasági és műszaki tényállási elemeket, a tényállás tisztázásának rendszerét, a tények, bizonyítékok hatósági jogalkalmazáshoz szükséges értékelését, és a tényekből az egyedi ügyre levonható következtetéseket, valamint a jogi

indokolást is, amelynek keretében a Hatóság az érdemi döntéshez, jogérvényesítéshez vezető valamennyi eljárási és anyagi jogi normát tételesen és részletezően megjelölt és azok egyedi ügyre vonatkozó alkalmazását, értelmezését, tartalmát és jelentőségét ki is fejtette. Ezen túlmenően a Hatóság a jelen határozat indokolásában részletesen és külön kitért a jelen határozat meghozatala során alkalmazott, összetett mérlegelési szempontrendszer, a mérlegelést megalapozó tényállási elemek, a mérlegelési jogkört biztosító jogszabályi keretek, valamint az egyedi ügy tényállásán és a vonatkozó jogi normákon alapuló jogalkalmazói érdemi mérlegelés, értékelés bemutatására is.

A Tanács a jelen határozat rendelkező részében foglalt döntését az alábbi részletes indokolással támasztja alá.

A Tanács a piacelemzési eljárás lefolytatása érdekében 2005. augusztus 04. napján az Eht. 52. § (2) bekezdése, valamint a 151. § (1) és (2) bekezdései alapján 30 napos határidő tűzésével adatszolgáltatási kötelezettséget írt elő Hatóság által nyilvántartott valamennyi mobil rádiótelefon-szolgáltatást nyújtó szolgáltató (a továbbiakban „Szolgáltató”) számára. A Szolgáltatókat terhelő adatszolgáltatási kötelezettség meghatározására a piacelemzési eljárást megelőző, annak eredményes lefolytatása érdekében megindított, az adatszolgáltatás mellett a megismert adatok feldolgozását és értékelését is magában foglaló piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás keretében került sor, melynek során a Hatóság a felügyelt piac szerkezete, a piacon jelenlévő piaci szereplők közötti viszonyrendszer, az általuk nyújtott szolgáltatások vonatkozásában szerzett olyan információkat, adatokat és tapasztalatokat, melyek alapján a felügyelt piac érdemi vizsgálata körében megalapozottabb döntést hozhatott. Azon túl, hogy a piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás eredményeképpen a Hatóság megállapította, hogy mely piacokon szükséges a piacelemzési eljárás lefolytatása, illetve, hogy annak körében mely szolgáltatók minősülnek majd az adott piacon ügyfélnek, a tárgyi ellenőrzési tevékenység azt az adminisztratív célt is szolgálta, hogy a Hatóság a megismert, valamint a rendelkezésére álló adatok összességét – az eredményes piacelemzési eljárás érdekében – összegezni, összefoglalni, valamint rendszerezni tudja. A Hatóság fent részletezett, a piacelemzési eljáráshoz szorosan kapcsolódó döntés-előkészítési célú tevékenységének köszönhetően a Hatóság már a piacelemzési eljárás megindításakor rendelkezett azokkal az információkkal, amelyek az eredményes piacelemzési eljárás lefolytatásának, valamint az azt lezáró hatósági döntés megalapozottságának garanciáját hordozzák magukban.

A Tanács a piacelemzési eljárás érdekében, ugyanakkor attól ugyancsak elkülönülten, a fent megjelölt ellenőrzési típusú eljáráson túlmenően az Eht. 52. § (2) bekezdésében, valamint az Eht. 151. § (1) és (2) bekezdéseiben foglaltakra tekintettel egy további, meghatározott irányú adatszolgáltatást is elrendelt a Szolgáltatók tekintetében a piacmeghatározás, illetve piacelemzés érdekében szükséges adatok összegyűjtésének és megismerésének

céljával. A Tanács az eredményes együttműködés, valamint az adatszolgáltatás megfelelő teljesítése érdekében arról tájékoztatta a Szolgáltatókat, hogy a piacmeghatározási eljáráshoz kapcsolódóan, a piacelemzés lefolytatása érdekében egy úgynevezett alulról építkező, hosszú távú, előremutató különbözeti költségmodellt (BU-LRIC modell) dolgoz ki, melynek célját egy olyan eszköz létrehozásában határozta meg, amely a jelentős piaci erejű szolgáltatók hívásvégződtetési díjainak költségalapúságára vonatkozó kötelezettség teljesítését segíti elő. A kialakítandó modell szakmai elveinek ismertetését követően a Tanács arról tájékoztatta továbbá a Szolgáltatókat, hogy a BU-LRIC modell felépítéséhez az egyes Szolgáltatók bizonyos adatainak megismerése szükséges annak érdekében, hogy a szolgáltatott adatokból felépített modell minél nagyobb mértékben tükrözze a Szolgáltatók hálózati sajátosságait. A tájékoztatás során a Tanács külön kitért arra a körülményre, hogy a Szolgáltatók adatszolgáltatásában megmutatkozó együttműködés eredményeként létrejövő modell, mint a Hatóság nem hatósági tevékenysége körében kialakított eszköz a piacelemzési eljárás keretében a tényállás tisztázása során a költségalapú kötelezettség vizsgálata, valamint a költségalapú hívásvégződtetési díj megállapítása körében is alkalmazást nyerhet. A modell piacelemzési eljárásban történő alkalmazása teremt meg – e tekintetben is – az ügyfelek számára eljárási garanciáik érvényesítésének lehetőségét, hiszen az eljárás során nyilatkozatot, észrevételt tehetnek, valamint a döntés ellen jogorvoslattal élhetnek.

A BU-LRIC költségmodell felépítését elsősorban az a körülmény indokolta, mely szerint a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók a részükre korábban jogszabály által, majd az érintett piac vonatkozásában lefolytatott piacelemzési eljárás során a „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség körében előírt, a TD-LRIC költségmodell, valamint az annak alapján kiszámított költségalapú hívásvégződtetési díj benyújtására vonatkozó kötelezettségüket még egyetlen alkalommal sem tudták a Tanács által jóváhagyásra alkalmas formában teljesíteni. Ennek következtében, mivel a Tanácsnak nem állt más, szakmailag megalapozott eszköz rendelkezésére, a beszédcélú hívásvégződtetési szolgáltatás nagykereskedelmi díja minden korábbi esetben „benchmark” módszer segítségével került meghatározásra. Tekintettel arra, hogy a díjmegállapítás ilyen formáját a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók minden esetben élesen bírálták, valamint arra, hogy az érintett piacra vonatkozó legutóbbi piacelemzési eljárás alkalmával folytatott egyeztetések keretében az Európai Bizottság is szorgalmazta, hogy a Hatóság a jövőben lefolytatandó piacelemzések során a beszédcélú hívásvégződtetési szolgáltatás költségalapú nagykereskedelmi díja vonatkozásában egy viszonyítási alapnak, kiindulási pontnak tekinthető eszközzel rendelkezzen, a Tanács a BU-LRIC költségmodell felépítése, valamint az érintett szolgáltatók által rendelkezésre bocsátott adatokkal történő feltöltése

mellett döntött. Fentiekén túl az európai uniós társhatóságok gyakorlatában tapasztalható tendencia is tovább erősítette a BU-LRIC modell megvalósításának szükségességét és indokoltságát.

A piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás keretében benyújtott adatok mennyisége és minősége tekintetében a Tanács megállapította, hogy a vonatkozó piacon az összes, gazdasági ereje alapján számításba vehető szolgáltató teljesítette adatszolgáltatási kötelezettségét. Az adatszolgáltatás körében megismert adatokon túlmenően a Tanács megvizsgálta a 16. számú piac elemzése szempontjából releváns, nyilvánosan (pl.: nyilvános ajánlatokban, statisztikákban) hozzáférhető adatokat, valamint a társhatóságok által nyilvánosságra hozott információkat, az IRG és az ERG nyilvánosan elérhető honlapjain foglaltakat, valamint a Hatóság saját nyilvántartásainak adatait is felhasználta.

Tekintettel arra, hogy a hatósági tapasztalatok szerint az előfizetői szokások rövid időszakon belül nem változnak érzékelhetően, valamint arra, hogy a vizsgált piac stabilnak, kiegyensúlyozottnak tekinthető, amelyen az előző piacelemzési időszakhoz képest semmi olyan jelentős változás nem következett be, amely várhatóan jelentős mértékben befolyásolta volna az előfizetői szokásokat, továbbá arra, hogy az esetleges kismértékű fogyasztói szokások változása érdemben nem volna hatással a piac értékelésére, a Tanács a TÁRKI Rt. 2004. évben a Hatóság megbízásából a fogyasztói szokások felmérése érdekében „A mobil telefonszolgáltatások fogyasztói szokásainak felmérése a 14 éves és idősebb magyar lakosság” címmel végzett piackutatásának eredményeit a jelen piacelemzési eljárásban is felhasználta. A TÁRKI Rt. telefonos módszerrel lefolytatott piacelemzése egy, a magyar társadalom 1000 fős, nem, kor, lakóhely, településtípus szerint kialakított reprezentatív mintáját érintette.

A Tanács az ekként rendelkezésre álló adatokat összességében értékelte és megállapította, hogy az előző piacelemzési eljáráshoz hasonlóan továbbra is indokolt a piacmeghatározás, a piacelemzés és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása, valamint a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírása során alkalmazandó alapelvekről szóló módosított IHM rendelet 1. számú melléklete szerinti 16. piac érdemi vizsgálatát elvégezni. A beérkezett adatok feldolgozásának eredményeként a Tanács tisztázta a jelen eljárásban ügyfélnek minősülők körét, és megállapította, hogy a jelen eljárásban azok a szolgáltatók minősülnek ügyfélnek, akik a 16. számú piacon szolgáltatási jogosultsággal rendelkeznek, ténylegesen szolgáltatást nyújtanak.

Az ellenőrzés, az adatszolgáltatás eredményeként a Tanács összesítette, és rendszerbe foglalta a Szolgáltatóktól beérkezett adatokat. A piacelemzési eljárásban a tényállás tisztázása körében a Tanács az ekként előállított adattáblákat alkalmazta az eljárás eredményeként meghozott döntések és megállapítások kellő megalapozásához.

A piacelemzési eljárás érdekében indított, a BU-LRIC költségmodell felépítésére vonatkozó adatszolgáltatási eljárás tekintetében a Tanács megállapította, hogy az érintett Szolgáltatók adatszolgáltatási kötelezettségüknek nem teljes körűen tettek eleget. A BU-LRIC költségmodell sajátosságai azonban lehetővé tették, hogy a Tanács azt a részben szolgáltatott adatok, szakértői becslések, következtetések, valamint a rendelkezésre álló adatok alapján építse fel. A Tanács az adatszolgáltatási kötelezettséget nem teljesítő szolgáltatóval szemben a kötelezettség teljesítésének kikényszerítése érdekében bírságot szabott ki.

Ezt követően a Tanács 2006. május 12. napján kelt levelében tájékoztatta az ügyfeleket a piacelemzési eljárás megindításáról.

Az Eht. 20. § (1) bekezdés a), b) és c) pontja alapján a Hatóság és a versenyhatóság az elektronikus hírközlési piaci versenyt érintő kérdésekben a verseny védelmének következetes érvényre juttatása, illetve az egységes jogalkalmazás előmozdítása érdekében szorososan együttműködik, így különösen az elektronikus hírközlési piac érintett piacainak meghatározásával, az érintett piacokon fennálló verseny elemzésével, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosításával és a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírásával kapcsolatos eljárásokban. E kötelezettségének megfelelően a Tanács tárgyi eljárása során a Gazdasági Versenyhivatallal (a továbbiakban „GVH”) együttműködött, egyeztetett, ennek során a versenyhatóság szakmai álláspontját megismerte. Az együttműködés részletei a jelen határozat indokolásának „____” fejezetében kerülnek kifejtésre.

A Tanács az Eht. 36. § (1) bekezdésében meghatározott egyeztetési kötelezettségének eleget téve a jelen határozat tervezetét az Hatóság internetes oldalán 2006. _____ napján, a Hírközlési Értesítő _____ számában pedig 2006. _____ napján tette közzé.

A határozattervezetre az Eht. 36. §-a keretében beérkezett észrevételek feldolgozását, a figyelembe vett, illetve a figyelembe nem vett észrevételeket, valamint azok figyelmen kívül hagyásának indokait a jelen határozat indokolásának „____” fejezete tartalmazza.

Az érdekeltekkel történő egyeztetés lefolytatását követően, az Eht. 65. § (1) bekezdése alapján a Tanács a tárgyi határozatának tervezetét részletes indokolással együtt 2006 _____ napján megküldte az Európai Bizottságnak és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságoknak, miután a határozattervezetben foglaltak hatással lehetnek a tagállami kereskedelemre, tekintettel a Keretirányelv (38) szakaszára, melynek alapján, a tagállamok közötti kereskedelmet érintő intézkedések olyan intézkedések, amelyek közvetlen, vagy közvetett, tényleges vagy potenciális befolyást gyakorolhatnak a tagállamok közötti kereskedelemre oly módon, amely az egységes piac akadályát képezheti. Ezek közé olyan intézkedések tartoznak, amelyek jelentős hatást gyakorolnak a más tagállamokban található

üzemeltetőkre, vagy felhasználókra, így például amelyek a más tagállamok felhasználóira érvényes árakat érintik.

A Tanács a jelen határozatát az Európai Bizottság és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságok által a tervezetekre tett észrevételek, kifogások figyelembevételével hozta meg.

A részletes indokolásra, illetve a megküldésre vonatkozó szabályokra az Európai Bizottságnak a „piac-elemzés eredményeinek a Bizottsághoz való eljuttatásával (notifikáció) kapcsolatos eljárásról, a kapcsolatos határidőkről és a Bizottsággal való konzultáció módjáról szóló, 2003. július 23-án kiadott ajánlásában (2003/561/EC) foglaltak irányadóak. Ezen eljárás részletei a jelen határozat indokolásának „____” fejezetében kerülnek részletezésre.¹

Az érintett piacok megállapítására, az érintett piacokon fennálló verseny és annak hatékonysága elemzésére, az egyes érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítására, valamint a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókat terhelő kötelezettségek meghatározására irányuló eljárás egy több egymásra épülő szakaszból álló közigazgatási eljárás. Az Eht. 52. § (1) bekezdése szerint a Tanács azonosítja az érintett piacokat; elemzi az érintett piacokon fennálló versenyt, illetve annak hatékonyságát, és amennyiben azokon a verseny nem kellően hatékony, azonosítja az érintett piacokon a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót, illetve szolgáltatókat; valamint a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra, illetve szolgáltatókra az Eht. XI-XIV. fejezetében foglalt kötelezettségek közül a piacelemzés alapján feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget ír elő, vagy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra korábban, a jelen piacelemzési eljárást megelőzően jogszabályban megállapított legalább egy kötelezettséget fenntart, illetve módosítja azt. Eljárása során a Tanács a versenyjog vonatkozó szabályai, valamint az IHM tájékoztatóban meghatározottak szerint, a magyar elektronikus hírközlési piac sajátosságainak figyelembevételével járt el.

Az tárgyi eljárás első lépéseként a Tanács az IHM rendelet 1. számú mellékletében meghatározott „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű nagykereskedelmi piac vizsgálatából indult ki, meghatározta a szolgáltatási piacokat és megállapította, hogy az ott megjelölt piacok a Magyar Köztársaság területén érintett piacnak minősülnek. A Tanács az érintett piacon belül a rendelkező részben foglalt három elkülönült piacot azonosította.

Az érintett piac meghatározását követő szakaszokban a Tanács – az indokolásban foglaltak szerint – elvégezte az

érintett piacokon fennálló verseny, illetve annak hatékonyságának elemzését, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók kijelölését, valamint e szolgáltatókra az Eht. vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott körben kötelezettségeket határozott meg.

A Tanács jelen határozatba foglalt döntésének meghozatala érdekében elvégzett vizsgálatok, elemzések részletes elemzését a jelen határozat indokolása az alábbiak szerint tartalmazza:

- I. Piacmeghatározás
- II. Piacelemzés, JPE szolgáltatók azonosítása
- III. Kötelezettségek kirovása

A Tanács a lefolytatott vizsgálatok alapján a Kötelezett Szolgáltatók tekintetében, az Eht. „Jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók kötelezettségei a nagykereskedelmi szolgáltatási piacokon” című XII. fejezetében meghatározott és a DH-664-33/2005. számú határozatában kirótt kötelezettségek közül a „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségeket” hatályában fenntartotta, az „átláthatóság” és az „egyenlő elbánás”, a „számvetési szétválasztás” és a „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége” kötelezettséget a rendelkező részben foglaltak szerint módosította.

A kötelezettségek pontos tartalmát a Tanács a „számvetési szétválasztás” kötelezettség vonatkozásában a rendelkező rész I. számú mellékletben, az „átláthatóság” és az „egyenlő elbánás”, a „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek”, és a „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége” kötelezettségek tekintetében pedig a jelen határozat rendelkező részében, valamint annak II. számú mellékletében határozta meg.

A jogorvoslati jogosultság az Eht. 46. § (1) bekezdésén és 47. § (1) bekezdésén alapul.

A Tanács döntését az Eht 39. § (1) bekezdése alapján teljes ülés keretében hozta meg.

I. Piacmeghatározás

I. 1. A Piacmeghatározás menete

[1] A piacmeghatározás során a Tanács az IHM rendelet I. számú mellékletében 16. számmal jelölt „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” nagykereskedelmi piac² IHM tájékoztató szerinti vizsgálatából indult ki, figyelemmel az Európai Bizottság (továbbiakban: Bizottság) Ajánlására, mely piacelemzésre javasolja és ex-ante szabályozás szempontjából érintett piacnak minősíti a „Beszédcélú

¹ A jelen oldalon dőlt betűvel írott szövegrész a jelen határozattervezet érdekeltekkel történő egyeztetését követően kerül részletezés kifejtésre.

² Amely megegyezik az Európai Bizottság 2003/311/EC sz. Ajánlásában 16. számmal jelölt piaccal

hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” piacot.³

A Bizottság a beszédcélú hívásvégződtetési piac fenti minősítésének alapjául szolgáló szempontok közül első sorban az alábbiakat emelte ki:

- a) a hívó fizet elv (a továbbiakban: CPP-elv) következményei,
- b) keresleti helyettesíthetőség hiánya mind a mobil kiskereskedelmi, mind a vizsgált nagykereskedelmi piacon,
- c) kínálati helyettesíthetőség hiánya a vizsgált nagykereskedelmi piacon.

A fenti kérdések vizsgálata a nevezett piac jelen magyarországi piacmeghatározása során is szükséges.

[2] A piacmeghatározás során a Tanács foglalkozott a CPP-elv hatásaival, amelynek során egyrészt az CPP-elvnek a kiskereskedelmi piacon a fogyasztók magatartására kifejtett hatását vizsgálta, másrészt a fogyasztók viselkedésének a nyilvános mobil rádiótelefon szolgáltatókra gyakorolt hatásait elemezte.

A Tanács megvizsgálta továbbá a mobil szolgáltatók kis- és nagykereskedelmi piaci viselkedését befolyásoló tényezőket, különös tekintettel ezen tényezőknél a mobil szolgáltatók ármeghatározási gyakorlatában jelentkező hatásaira a végződtetési piacon. A vizsgálat célja az volt, hogy kiderüljön: léteznek-e olyan helyettesítési lehetőségek, amelyek a vizsgált szolgáltatási piac határait megváltoztathatják vagy a végződtetési díjakat meghatározó mobil szolgáltatókra kompetitív nyomást is gyakorolhatnak.

A vizsgált szolgáltatási piac meghatározása után került sor a földrajzi piacok meghatározására, amelynek során a Tanács a mobil szolgáltatók hálózatai által lefedett területeket vizsgálta.

A piac meghatározása után a Tanács megvizsgálta, hogy a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” nagykereskedelmi piac szabályozási szempontból érintett piacnak tekinthető-e, tehát teljesülnek-e Magyarországon is az Európai Bizottság által a piacok szabályozási szempontból való érintettségének vizsgálatakor alkalmazott ex ante kritériumok⁴.

I. 2. Jogsabályi rendelkezések, releváns szolgáltatás

[3] A „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” nagykereskedelmi piac vizsgálatához a kiindulási alapot az Eht. 188. §-ban szabályozott fogalmak közül az alábbiakban felsoroltak jelentették:

36. *Hálózati szolgáltatás:* hozzáférési és/vagy összekapcsolási szolgáltatás nyújtása más szolgáltató számára, illetve az ezek nyújtásához szükséges kiegészítő szolgáltatások.

53. *Hívásvégződtetés forgalmi szolgáltatás:* hálózati szolgáltatás, a hívás továbbítása az összekapcsolási pontról a hívott előfizető hozzáférési pontjára.

56. *Hozzáférés:* eszközök, illetve szolgáltatások rendelkezésre bocsátása más elektronikus hírközlési szolgáltató részére meghatározott feltételek mellett, kizárólagos vagy nem kizárólagos jelleggel, elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtása céljából.

71. *Mobil rádiótelefon hálózat:* olyan földfelszíni rádiótávközlő hálózat, amely a nagy területen mozgó igénybevevők között lehetővé teszi a kétirányú telefon összeköttetésének felépítését.

72. *Mobil rádiótelefon szolgáltatás:* olyan nyilvánosan elérhető telefon szolgáltatás, amelynek során e szolgáltatás nagy térben mozgó bármely előfizetője – mobil rádiótelefon hálózat hálózati végpontján csatlakoztatott – nem helyhez kötött berendezésről indított hívással kommunikálhat egy másik hálózati végponttal, amelynek elérése az ANFT-ben meghatározott választási eljárás útján lehetséges. E szolgáltatás beszédátvitelre, valamint az ehhez kapcsolódó szolgáltatásokra és egyéb szolgáltatásokra (például adatátviteli szolgáltatások, rövid szöveges üzenetküldés, WAP, GPRS alapú szolgáltatások) szolgál.

86. *Nyilvánosan elérhető telefon szolgáltatás (telefon szolgáltatás):* olyan, bárki számára rendelkezésre álló elektronikus hírközlési szolgáltatás, amely belföldi vagy nemzetközi számozási terven alapuló hívásirányítással lehetővé teszi belföldi és nemzetközi hívások kezdeményezését és fogadását, valamint minden esetben a segélyhívó szolgáltatások és – a körülményektől függően – egyéb szolgáltatások (többek között kezelői szolgáltatások, tudakozó, előfizetői névjegyzék és nyilvános telefonállomás, emelt díjas szolgáltatások, a fogyatékkal élő előfizetők részére nyújtott szolgáltatások, illetve földrajzi elhelyezkedéstől független szolgáltatások) elérését.

87. *Nyilvános telefonhálózat (telefonhálózat):* olyan nyilvános elektronikus hírközlő hálózat, amelyen részben vagy egészben nyilvánosan elérhető telefon szolgáltatást nyújtanak, illetve amely alkalmas hálózati végpontok között beszéd, továbbá más kommunikációra, így különösen a telefax és adatkommunikációra.

A Tanács vizsgálatai során a fent megnevezett nagykereskedelmi piacon szolgáltatásként az Eht. 188. § 53. pontjában meghatározott Hívásvégződtetés forgalmi szolgáltatás azon részét tekintette, amikor a hívás végződtetése egyedi mobil hálózatokban valósul meg.

I. 3. Hívó fél fizet-elv (CPP-elv) következményei

[4] A CPP-elv hatása egyaránt jelentkezik a kiskereskedelmi és a nagykereskedelmi piacon. A hívó fél fizet elv szerint a hívás teljes költségét magába foglaló

3 2003/311/EC sz. Ajánlás Melléklete

4 Európai Bizottság 2003/311/EC sz. Ajánlás (9)

hívásdíjat a hívást kezdeményező előfizető viseli. A hívás díját a hívó előfizető szolgáltatója határozza meg; a hívott félnek e szolgáltatási díj mértékére semmiféle ráhatása nincs. A hívó fél szolgáltatójának hívással kapcsolatos költségei között – mobil telefon hívásakor – a mobil végződtetési díj is szerepel. Ez a mobil hívásvégződtetési díj a hívott fél mobil szolgáltatójának hívásvégződtetési díja, tehát a mobil hívásvégződtetési díjat az határozza meg, hogy a a hívott mobil előfizető melyik szolgáltatót választotta. Mivel a végződtetési díjat nem a hívott fél fizeti, hanem a hívó fél szolgáltatója, a végződtetési díjat a szolgáltatóra nem nehezedhet saját fogyasztói felől nyomás a végződtetési díjainak alacsonyan tartására.

A nagykereskedelmi piacon hasonló hatások érvényesülnek. A végződtetési piacon a hívásvégződtetés szolgáltatást vásárló szolgáltatók kényszerhelyzetben vannak, hiszen kénytelenek előfizetőik hívásait végződtetni.

A CPP-elv hatásait vizsgálva a Tanács megállapította, hogy az elv érvényesülése lehetővé teszi a mobil szolgáltatók számára, hogy hívásvégződtetési díjait a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül határozhassák meg. A CPP-elv megváltoztatása sem az Európai Unió szabályozásában, illetve a tagállami gyakorlatban, sem Magyarországon nem várható (nincs erre utaló jel), ezért az ismertetett helyzetben sem várható változás a vizsgált időtávon belül.

1. 4. Helyettesítés vizsgálata

[5] A vizsgált piac meghatározása során a Tanács olyan helyettesítési lehetőségeket keresett, amelyek módosíthatják a vizsgált piac határait. A helyettesítés lehetősége csökkentheti a mobil szolgáltatók CPP-elvből fakadó ösztönzöttségét végződtetési díjaik magas tartására.

A keresleti és kínálati helyettesítés vizsgálatát a Tanács elvégezte mind a kiskereskedelmi, mind a nagykereskedelmi piacra vonatkozóan.

1. 4. 1. Kiskereskedelmi piac vizsgálata

[6] A „Beszéd célú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” nagykereskedelmi piacon nyújtott szolgáltatás egyaránt inputja az összes olyan távközlő hálózatból indított hívásnak, amely egy mobil hálózatba irányul, ezért a vizsgált kiskereskedelmi piac magában foglalja az összes olyan kiskereskedelmi piacot (illetve azok részeit), amelyek a mobil hálózatban végződtetett hívásokon alapuló kiskereskedelmi szolgáltatásokat is tartalmaznak.

1. 4. 1. 1. Keresleti helyettesítés a kiskereskedelmi piacon

[7] A kiskereskedelmi szinten lehetséges keresleti helyettesítés elemzése során a Tanács azt vizsgálta, hogy léteznek-e olyan, a fogyasztók által alkalmazható helyet-

tesítő szolgáltatások, amelyek a vizsgált piac határait befolyásolhatják.

A vizsgálat során a Tanács a következő lehetőségeket vizsgálta meg, mint a mobil hálózatba irányuló hívásnak a hívó fél számára rendelkezésre álló lehetséges keresleti helyettesítőit:

- Visszahívás
- SMS (Short Message Service-rövid szöveges üzenet) küldése
- Helyhez kötött telefonra irányuló hívás
- Mobilhálózaton belüli (on-net) hívás, mint a hálózaton kívüli (off-net) hívás helyettesítője

1. 4. 1. 1. 1. Visszahívás

[8] Keresleti helyettesítési lehetőségként felmerülhet az az eset, amikor a hívó fél visszahívást kér a hívott féltől (rövid kéréssel, vagy a mobil telefon „megcsörgetésével”). Amennyiben a jelenség tömeges, az nyomást gyakorolhat a mobil szolgáltatókra a végződtetési díjaik csökkentése irányában. A Hatóság megbízásából elvégzett TÁRKI piackutatás ebben a vonatkozásban arra a kérdésre kereste a választ, hogy a fogyasztók milyen gyakran élnek ezzel a lehetőséggel. A vizsgálat azt mutatta, hogy a fogyasztók mindössze 1%-a él a visszahívás lehetőségével és ezt az arányt nem befolyásolja számottevően a várható tartásidő hossza sem.⁵

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a visszahívást a fogyasztók a gyakorlatban nem tekintik a mobil telefonra irányuló hívások helyettesítőjének, ezért a vizsgált kiskereskedelmi piac meghatározására e szempont nincs hatással. A Tanács ennek megfelelően nem bővítette a szolgáltatási piacot a vizsgált helyettesítési lehetőség alapján.

1. 4. 1. 1. 2. SMS küldése

[9] A rövid szöveges üzenet küldése, mint a mobil telefonra irányuló hívás helyettesítőjének vizsgálatakor a Tanács áttekintette egyrészt a szolgáltatás objektív tulajdonságait, másrészt a fogyasztók viselkedését.

A szolgáltatások tulajdonságainak vizsgálata során a Tanács megállapította, hogy bizonyos körülmények között a rövid szöveges üzenet küldése helyettesítheti a mobil hívást, azonban egészében véve az SMS szolgáltatás a mobil hívással párhuzamosan használt kiegészítő szolgáltatás és nem helyettesítő jellegű. Figyelembe véve ugyanis az SMS tulajdonságait, megállapítható, hogy a híváshoz képest az üzenet esetében jóval kevesebb és korlátozott az átvihető információ terjedelme, a kétoldalú valósidejű kommunikáció kizárt, a nem valósidejű kommunikáció a beszédhez képest lényegesen lassabb, az üzenetek elküldése és megérkezése között pedig igen hosszú idő is eltelhet.

⁵ Mobiltelefon szolgáltatások fogyasztói szokásainak felmérése a 14 éves és idősebb magyar lakosság körében, TÁRKI Rt., 20-21. o. (11.-12. ábra)

A szolgáltatás objektív tulajdonságainak vizsgálata mellett a Tanács azt is elemezte, hogy vajon a fogyasztók reális helyettesítési alternatívának tekintik-e a rövid szöveges üzenet küldését. A teljes mintán belül a fogyasztók 21%-a úgy vélekedett ugyan, hogy az SMS helyettesítő szolgáltatás lehet (a határozott választ adók között 25%)⁶, de a tényleges viselkedésük vizsgálata azt mutatta, hogy ezt csak elvi lehetőségnek tekintik, mert a gyakorlatban a válaszadóknak csak nagyon kis hányada (a beszélgetés hosszától függően 1% és 3% között) küld szöveges üzenetet, amennyiben valakivel beszélni szeretne.⁷

A helyettesítésből fakadó esetleges kompetitív nyomás az is csökkenti, hogy az SMS végződési díjak meghatározása is a mobil szolgáltatók jogosultsága, ami lehetőséget biztosít számukra az esetleges helyettesítésből fakadó veszteségek elkerülésére.

A rövid szöveges üzenetek tulajdonságainak, valamint a fogyasztók viselkedésének vizsgálata után a Tanács megállapította, hogy bár bizonyos esetekben az SMS-küldés helyettesítheti a mobil hívást, önmagában ennek a csekély mértékű helyettesítésnek a lehetősége miatt (annál is inkább, mivel az SMS végződési díjak meghatározása is a szolgáltatók jogosultsága) a vizsgált kiskereskedelmi piac meghatározására e szempont nincs hatással. A Tanács ennek megfelelően nem bővítette a szolgáltatási piacot a vizsgált helyettesítési lehetőség alapján.

I. 4. 1. 1. 3. Helyhez kötött telefonra irányuló hívás

[10] A helyhez kötött telefonra irányuló hívás, mint a mobiltelefonra irányuló hívás helyettesítőjének vizsgálata során a Tanács megvizsgálta a két szolgáltatás objektív tulajdonságait, a fogyasztók viselkedését, továbbá vizsgálta a végződési piacon lezajlott korábbi árváltozásokat.

A helyhez kötött telefonra irányuló hívás objektív tulajdonságainak vizsgálata során a Tanács megállapította, hogy a helyettesíthetőség lehetősége elvileg is csak bizonyos körülmények között áll fenn. A mobiltelefon ugyanis rendelkezik két tulajdonsággal, amivel a helyhez kötött telefon nem: a mobilitással és a személyi kommunikáció lehetőségével. A mobilitás azt jelenti, hogy a hívott fél minden időben változtathatja a helyzetét (térben és időben állandóan képes hívás fogadására); a személyi kommunikáció pedig a mobil telefon személyhez kötöttségére utal (a helyhez kötött telefon jellemzően helyhez és nem személyhez kötődik). Ezért a helyettesítés már elvileg

is csak abban az esetben állhat fenn, ha a hívó fél pontosan tudja, hogy a hívott fél adott időpontban hol található meg, ismeri a tartózkodási helyén található helyhez kötött telefon számát és a hívottnak hozzáférése van ehhez a telefonhoz. A helyettesítés lehetőségét tovább csökkenti, hogy a személyi (bizalmas) kommunikáció az adott időben adott helyiségben rendelkezésre álló helyhez kötött telefonról kisebb mértékben biztosítható, mint mobiltelefon esetében.

A Tanács a fogyasztók viselkedését is megvizsgálta. Ennek kapcsán az elvégzett felmérés azt mutatja, hogy azok közül a fogyasztók közül (a teljes minta 51%-a), akik a mobil telefont helyettesíthetőnek tekintik, 50% úgy gondolja, hogy a helyhez kötött telefonra irányuló hívás helyettesítheti a mobil hívást. Ez a teljes minta valamivel több, mint 25%-a.⁸ Azonban az esetleg lehetséges helyettesítés lehetőségét tovább szűkíti, hogy a fogyasztók nagy része nem rendelkezik feltétlenül mobil és vezetékös telefonnal is. A TÁRKI Rt. által végzett kutatás azt mutatta, hogy a megkérdezetteknek csak a fele (52%) rendelkezett mobil és helyhez kötött telefon hozzáféréssel (a háztartásban) is.⁹

A végződési díjak területén lezajlott korábbi változások vizsgálata alapján a Tanács megállapította, hogy a helyhez kötött telefonhálózatokban végződött hívásokra vonatkozóan lezajlott árcsökkenésnek nem volt hatása a mobil szolgáltatók végződési díjaira.

A szolgáltatások objektív tulajdonságainak, a fogyasztók viselkedésének, valamint az árváltozások hatásainak vizsgálata alapján a Tanács megállapította, hogy a helyhez kötött telefonra irányuló hívás nem tekinthető a mobil telefonra irányuló hívás helyettesítőjének. A fentiek alapján a vizsgált kiskereskedelmi piac meghatározására e szempont nincs hatással. A Tanács ennek megfelelően nem bővítette a szolgáltatási piacot a vizsgált helyettesítési lehetőség alapján.

I. 4. 1. 1. 4. Hálózaton belüli (on-net) mobil hívás, mint a hálózaton kívüli (off-net) mobil hívás helyettesítője

[11] A mobil hálózaton belüli hívást – mint a hálózaton kívülről indított és az adott mobil hálózatban végződött híváshelyettesítési lehetőségét – a Tanács két oldalról vizsgálta. Egyrészt áttekintette azokat a feltételeket, amelyek a hívó fél oldaláról ahhoz szükségesek, hogy élhessen ezzel a helyettesítési lehetőséggel, másrészt megvizsgálta, hogy az on-net hívás lehetősége milyen

⁶ Mobiltelefon szolgáltatások fogyasztói szokásainak felmérése a 14 éves és idősebb magyar lakosság körében, TÁRKI Rt., 22-23. o. (13.-14. ábra)

⁷ Mobiltelefon szolgáltatások fogyasztói szokásainak felmérése a 14 éves és idősebb magyar lakosság körében, TÁRKI Rt., 20-21. o. (11.-12. ábra)

⁸ Mobiltelefon szolgáltatások fogyasztói szokásainak felmérése a 14 éves és idősebb magyar lakosság körében, TÁRKI Rt., 22-23. o. (13.-14. ábra)

⁹ Mobiltelefon szolgáltatások fogyasztói szokásainak felmérése a 14 éves és idősebb magyar lakosság körében, TÁRKI Rt., 12. o. (3. ábra)

irányba befolyásolhatja a mobil szolgáltatók ármeghatározási gyakorlatát (tehát gyakorol-e nyomást a végződtetési díjakra).

Ahhoz, hogy a hívó fél számára az off-net mobil hívás on-net hívással helyettesíthető legyen, a hívó félnek tisztában kell lennie azzal, hogy a hívott fél melyik hálózathoz tartozik. A TÁRKI Rt. által végzett felmérés a fogyasztók nagyfokú tudatosságát mutatja, hiszen a megkérdezettek háromnegyede minden esetben tisztában van azzal, hogy melyik mobil szolgáltató ügyfelét hívja¹⁰. (Ez a tudatosság várhatóan csökkenni fog amennyiben a mobil számhordozhatóság jobban elterjed. 2006. elején azonban még csak a mobil számok alig 1,1%-a volt hordozott, tehát viszonylag nagy biztonsággal meghatározható a hívószámból, hogy a hívott melyik mobil szolgáltató előfizetője.) További feltétele a helyettesítésnek, hogy a hívó fél rendelkezzen a hívott fél hálózatának megfelelő SIM-kártyával. Ahhoz, hogy ezt a kártyát használni is tudja, a hívó félnek többkártyás mobiltelefon készülékre van szüksége, vagy ki kell cserélnie minden hívás előtt a készülékében a kártyákat, esetleg több mobil készüléket kell tartania. Az előző lehetőségeket behatárolja, hogy a többkártyás telefon elterjedtsége és ismertsége alacsony, valamint a kártya hívásonkénti cseréje meglehetősen kényelmetlen és időigényes, továbbá a szolgáltatók által értékesített mobil készülékek szinte minden esetben kódoltak és az ilyen telefonok kártya-függetlenné tétele további költségeket okoz a fogyasztóknak.

Az elvégzett vizsgálatok arra mutatnak, hogy az on-net hívás nem helyettesítési lehetőség, ezért a vizsgált kiskereskedelmi piac meghatározására e szempont nincs hatással. A Tanács ennek megfelelően nem bővítette a szolgáltatói piacot a vizsgált helyettesítési lehetőség alapján.

Megállapítható továbbá, hogy amennyiben az on-net hívást helyettesítő szolgáltatásnak tekintenénk, az éppen a nem kívánt irányban befolyásolná a mobil hívásvégződtetési díjakat: inkább azok magasán tartását (illetve emelését), és nem a csökkentésüket segítené elő. A magas végződtetési díjak (és alacsony on-net díjak meghatározása) ugyanis a hívó felet arra ösztönözhetik, hogy elhagyja az aktuális szolgáltatóját és a magas végződtetési díjakat alkalmazó szolgáltatóhoz csatlakozzon.

1. 4. 1. 1. 5. Hívott fél viselkedésének hatása

¹⁰ Mobiltelefon szolgáltatások fogyasztói szokásainak felmérése a 14 éves és idősebb magyar lakosság körében, TÁRKI Rt., 17-18. o. (8.-9. ábra)

¹¹ Mobiltelefon szolgáltatások fogyasztói szokásainak felmérése a 14 éves és idősebb magyar lakosság körében, TÁRKI Rt., 17-18. o. (8.-9. ábra)

¹² Mobiltelefon szolgáltatások fogyasztói szokásainak felmérése a 14 éves és idősebb magyar lakosság körében, TÁRKI Rt., 25. o. (16.-17. ábra)

¹³ Mobiltelefon szolgáltatások fogyasztói szokásainak felmérése a 14 éves és idősebb magyar lakosság körében, TÁRKI Rt., 26-27. o. (18.-19. ábra)

[12] A Tanács vizsgálta a hívott fél viselkedését is. Ha a hívott fél érzékenységet mutat a hívó fél költségeivel kapcsolatban, akkor ez nyomást jelenthet a mobil szolgáltatókra végződtetési díjaik meghatározása során. A vizsgálat során sor került a CPP-elv fogyasztói viselkedésre gyakorolt hatásának további részletes vizsgálatára.

A Hatóság megbízásából a TÁRKI által elvégzett piackutatás arra kereste a választ, hogy a fogyasztók mennyire vannak tisztában az egyes hívásirányok költségeivel, illetve, hogy ez a tudatosság mennyiben befolyásolja a viselkedésüket. A fogyasztók tudatossága és ebből fakadóan viselkedésük eltérő abban az esetben, ha hívó, vagy ha hívott félként vesznek részt a telefonbeszélgetésben.

A vizsgálat során a megkérdezettek nagyfokú tudatosságot mutattak a kezdeményezett hívások költségeivel kapcsolatban. A minta 95%-a minden kezdeményezett hívás esetén el tudta dönteni, hogy helyhez kötött telefonhoz tartozó vagy mobil számot tárcsázott, mobil hívás esetén pedig a megkérdezettek 75%-a tisztában volt azzal, hogy milyen hálózatot hív.¹¹ Az egyes hívástípusok relatív költségei tekintetében már jóval vegyesebb kép rajzolódott ki. A fogyasztók nem minden esetben válaszoltak jól, amikor a kérdés két kiválasztott hívásirány díjai közötti különbségre irányult. Ami a helyhez kötött telefonról indított hívásokat illeti, a megkérdezettek döntő többsége a valóban kevesebbe kerülő helyhez kötött–helyhez kötött hívásirányt jelölte meg olcsóbbnak a helyhez kötött–mobil hívásiránnyal szemben. Ami azonban a mobilról indított hívásokat illeti, döntő többségük a mobil–mobil hívásirányt jelölte meg olcsóbbnak a mobil–helyhez kötött iránnyal szemben, amely nem feltétlenül igaz (a hálózaton belüli hívás valóban olcsóbb, viszont a hálózaton kívüli mobil hívás nem minden esetben olcsóbb, mint a helyhez kötött telefonra irányuló hívás)¹². Tehát a hívásdíjakkal kapcsolatban mutatott tudatosság alacsonyabb, mint amit a fogyasztók a hívásirányok irányában mutattak, de még mindig magasnak mondható. Ami a fogyasztók hívó félként való viselkedését illeti, a megkérdezettek az általuk kezdeményezett hívásokkal kapcsolatban magas árérzékenységet mutattak. A minta több, mint a felénél befolyásolta a beszélgetés hosszát, hogy mennyibe kerül számára a hívás¹³.

[13] Amikor azonban az őket hívó fél költségeiről volt szó, a megkérdezettek meglehetősen alacsony

tudatosságot mutattak. A minta 58%-a egyáltalán nem tudta megmondani, hogy mennyibe kerül a hívás a hívó félnek, amennyiben helyhez kötött telefonról a mobil számán hívja fel, illetve 61%-ának nem volt elképzelése abban az esetben, ha mobil telefonról hívják a mobil számán. A hívás díját a megkérdezettek csupán 5 illetve 4%-a ismerte pontosan¹⁴.

Az alacsony tudatosság hátterében a CPP-elv áll. Ezt megerősíti az a kutatási eredmény is, amely azt mutatja, hogy a fogyasztók a mások által a hívásukért fizetett összegek nagyságát tartják a legkevésbé fontos szempontnak a mobil szolgáltató és a díjsomag kiválasztásakor¹⁵.

[14] A hívott fél viselkedésének vizsgálata során a Tanács megvizsgálta az egymással szoros kapcsolatban levő, egymást gyakran hívó felhasználók által kialakított felhasználói csoportokat is. Ezekre a felhasználói csoportokra jellemző, hogy tagjaik (hívott félként) nagyobb érzékenységet mutatnak a hívó fél költségei irányában. Megjegyzendő, hogy ez az érzékenység nem minden fogadott hívás esetén jelentkezik, hanem csak olyankor, ha a felhasználói csoport valamely más tagja hívja őket. Mindazonáltal az ilyen csoportok létezése esetlegesen nyomást gyakorolhat a mobil szolgáltatókra végződtetési díjaik meghatározása során. A TÁRKI Rt. által elvégzett piackutatás azt mutatta, hogy a fogyasztók 54%-a választott úgy mobil szolgáltatót, hogy egy hálózatban legyen azzal, akivel gyakran folytat beszélgetést. Ezek közül a fogyasztók közül azonban mindössze 7% választott úgy, hogy a választásnál a fő szempont az volt, hogy akik őket hívják, kevesebbet fizessenek.

[15] Hasonló válaszokat kapunk a szolgáltató-váltás vizsgálata során, hiszen a válaszadók 52%-a változtatott már szolgáltatót azért, hogy egy hálózatban legyen valakivel, akivel gyakran beszél. Itt is megvizsgálva a fő választási szempontokat, a kutatás azt mutatta, hogy a másik fél költségei még kevésbé játszottak szerepet a mobil szolgáltató kiválasztásánál. A szolgáltatót váltók közül mindössze 1% döntött a váltás mellett a másik fél költségeinek csökkentése miatt¹⁶.

Ezen adatok alapján a Tanács megállapította, hogy a felhasználói csoportok önmagukban nem jelentenek nyomást a mobil szolgáltatók számára végződtetési díjaik meghatározása során. Ha az elmondottak ellenére mégis valami fajta nyomás megjelenne a szolgáltatók felé a nagyobb érdekérvényesítő képességgel rendelkező felhasználói csoportok felől, az könnyen csökkenthető lenne

a mobil szolgáltatók által, hiszen az ilyen csoportok jól elkülöníthetők külön nekik ajánlott speciális csomagok segítségével (pontosan azért, mert a felhasználói csoportok tagjai csak azon hívók költségei irányában mutatkoznak érzékenynek, akik a felhasználói csoporthoz tartoznak). Ez az elkülöníthetőség lehetővé teszi a kiskereskedelmi árdiszkriminációt és az e csoportok felől a végződtetési díjakra érkező esetleges nyomás csökkentését. (Fokozottan érvényes az árdiszkriminációra vonatkozó megjegyzés az „üzleti fogyasztók” esetében.)

A Tanács a hívott fél viselkedésének vizsgálata során arra a következtetésre jutott, hogy a hívott fél által a hívó fél költségei irányában mutatott alacsony tudatosság és árérzékenység miatt a hívott fél magatartása nem gyakorol nyomást a mobil szolgáltatókra a hívásvégződtetési díjaik meghatározása során.

Az I. 4. 1. 1. fejezetben elvégzett vizsgálatok eredményét összefoglalva, a kiskereskedelmi szintű helyettesítés vizsgálata során Tanács nem talált olyan helyettesítési lehetőségeket, amelyek a vizsgált piac keresleti oldalról való szélesítését tennék indokolttá.

I. 4. 1. 2. Kínálati helyettesítés a kiskereskedelmi piacon

[16] Az új szolgáltatók megjelenése önálló hálózattal (azon túlmenően, hogy ennek jelenleg technikai és jogi akadályai is vannak) nem változtatna azon a technikailag behatárolt helyzeten, amely már most is fennáll, nevezetesen, hogy egyik mobil szolgáltató sem képes egy másik szolgáltatóhoz tartozó előfizetőnél hívást végződtetni. Ehhez ugyanis a hívott fél készülékében található SIM-kártya adataira lenne szükség.

Elvi lehetőség lenne a kínálati helyettesítésre olyan SIM-kártya megjelenése, amely segítségével a fogyasztó hívásonként el tudná dönteni, hogy melyik hálózaton keresztül végződjön a hívás. A vizsgált időtávon belül ez a lehetőség azonban nem fog teret nyerni.

Elvben megjelenhetnének virtuális mobil szolgáltatók (MVNO), amelyek a már meglévő mobil szolgáltatókkal azonos hálózatot használnának, és saját nevükben kötnének előfizetői szerződést, saját SIM kártyát értékesítenének. Megoldást azonban a hívásvégződtetés kínálati helyettesíthetőségre ez sem adna, mivel ezeknek a szolgáltatóknak is „saját” előfizetői lennének, saját hívószámokkal és a hívó továbbra sem tudná meghatározni, hogy melyik szolgáltató végződtesse a hívást, noha ebben az esetben a fizikai hálózat ugyanaz lenne a tulajdonos szolgáltató és a MVNO esetében.

14 Mobiltelefon szolgáltatások fogyasztói szokásainak felmérése a 14 éves és idősebb magyar lakosság körében, TÁRKI Rt., 30. o. (23. ábra)

15 Mobiltelefon szolgáltatások fogyasztói szokásainak felmérése a 14 éves és idősebb magyar lakosság körében, TÁRKI Rt., 31. o. (24. ábra)

16 Mobiltelefon szolgáltatások fogyasztói szokásainak felmérése a 14 éves és idősebb magyar lakosság körében, TÁRKI Rt., 34. o., (23. ábra), 36. o. (29. ábra)

Az I. 4. 1. 2. pontban elvégzett vizsgálatok eredményét összefoglalva, a kínálati helyettesítés esetében a Tanács arra a következtetésre jutott, hogy kínálati oldalról nincs helyettesítési lehetőség, ezért nem látta indokoltnak a releváns piac kínálati oldalról történő szélesítését.

A kiskereskedelmi piac vizsgálata során (I.4.1.1. és I.4.1.2. pontban foglaltak alapján) a Tanács megállapította, hogy nincsenek helyettesítési lehetőségek, ezért sem keresleti, sem kínálati oldalról nem szélesítette a 16. piachoz tartozó kiskereskedelmi piacot. Ennek megfelelően a nagykereskedelmi piacon fennálló helyettesítés vizsgálata során az IHM rendelet I. számú melléklet 16. pontjában foglalt meghatározásának megfelelő – „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” – nagykereskedelmi piacot vizsgálta.

I. 4. 2. Nagykereskedelmi piac vizsgálata

[17] A helyettesítés vizsgálata során a Tanács áttekintette, hogy a nagykereskedelmi piacon előfordulnak-e olyan helyettesítési lehetőségek, amelyek bővítik a vizsgált piac határait. A helyettesítés lehetősége kompetitív kényszerként hathat, és ezáltal meggátolhatja a mobil szolgáltatókat abban, hogy hívásvégződtetési tevékenységüket a versenytársaktól, az ügyfelektől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül végezhesék.

I. 4. 2. 1. Keresleti helyettesítés a nagykereskedelmi piacon

[18] A nagykereskedelmi piacon szolgáltatók állnak egymással szemben, ezért a keresleti helyettesítés vizsgálata során a Tanács a végződtetést igénybe vevő szolgáltatók választási lehetőségeit vizsgálta. A nagykereskedelmi piacon a mobil szolgáltatók és a helyhez kötött telefon szolgáltatók részéről megjelenő kereslet származtatott keresletnek tekinthető, amely ügyfeleik híváskezeléséből fakad.

A szolgáltatóknak ugyanis továbbítaniuk kell ügyfeleik hívását és ennek során nincs választási lehetőségük (és helyettesítési lehetőségük) a végződtetési szolgáltatás igénybevétele tekintetében, mivel adott mobil hívószámra csak az adott számhoz tartozó hálózat szolgáltatója képes a hívást továbbítani. A keresleti helyettesítés tehát a nagykereskedelmi piacon nem lehetséges.

A nagykereskedelmi piac vizsgálata során a Tanács megállapította, hogy a vizsgált piacon nincsen keresleti oldali helyettesítési lehetőség, amely a piac határait bővítené. A fentiek alapján a vizsgált nagykereskedelmi piac meghatározására a vizsgált szempontok nincsenek hatással. A Tanács ennek megfelelően a vizsgált helyettesítési lehetőségek alapján nem bővítette a szolgáltatási piacot.

I. 4. 2. 2. Kínálati helyettesítés a nagykereskedelmi piacon

[19] A kínálati helyettesítés tekintetében a nagykereskedelmi piacon is érvényesek a korábban a kiskereskedelmi piaci kínálati helyettesítés kapcsán leírt megállapítások. Tehát a kínálati helyettesítést alapvetően lehetetlenné teszi az a helyzet, hogy egyik mobil szolgáltató

sem képes egy másik szolgáltatóhoz tartozó előfizetőnél hívást végződtetni. Ezen a helyzeten új mobil szolgáltatók, vagy az MVNO-k megjelenése sem változtatna. Továbbá a korábban kifejtett elvi lehetőségek (új, speciális SIM, mobil közvetítőválasztás) megvalósulására sem mutatkozik valószínűnek a piacelemzés során vizsgált időtávon.

A nagykereskedelmi piac vizsgálata során a Tanács megállapította, hogy a vizsgált piacon nincsen kínálati oldali helyettesítési lehetőség. A fentiek alapján a vizsgált nagykereskedelmi piac meghatározására a vizsgált szempontok nincsenek hatással. A Tanács ennek megfelelően nem bővítette a szolgáltatási piacot a vizsgált helyettesítési lehetőségek alapján.

I. 5. Az UMTS megjelenésének hatása a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” piacon

[20] A Tanács megvizsgálta, hogy a magyarországi mobil szolgáltatóknál a 2004. évi piacelemzés óta elnyert UMTS (3G) szolgáltatói jogosultság nyomán épülő hálózatok befolyásolják-e a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” piac határait. Ennek során a következő megállapításokra jutott:

[21] A keresleti oldalt sem kiskereskedelmi, sem nagykereskedelmi szinten nem befolyásolja a 3G hálózatok megjelenése. A mobil előfizetők irányában indított hívásokkal kapcsolatban mind 2G mind 3G esetében az az elvárás, hogy azokat a mobil szolgáltató a mobil előfizetőnél végződtesse, függetlenül attól, hogy ezt a 2G vagy a 3G hálózatán teszi. (Mint ahogyan eddig sem volt megkülönböztetés a GSM hálózaton belül aszerint, hogy a végződtetés a 900 MHz-es vagy az 1800 MHz-es frekvencián történik-e.)

[22] A kínálati oldalon mindhárom mobil szolgáltató UMTS szolgáltatói jogosultságot szerzett Magyarország teljes területére. Az UMTS hálózatok kiépítettségének függvényében ezért a mobil szolgáltatók képesek lesznek arra és tervezik is, hogy a mobil hívásvégződtetésre az UMTS hálózataikat is felhasználják. (A piacmeghatározás szempontjából ennek mértéke közömbös.)

[23] A Magyarországon is megjelenő beszédcélú hívásvégződtetésre alkalmas mobil készülékek 2G és 3G hálózatokon is üzemelhetnek.

[24] Fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a 3G hálózatokon történő hívásvégződtetés mind a keresleti mind a kínálati oldalról azonos a 2G hálózaton nyújtott, és az [1] pontban említett „beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” szolgáltatással, a szolgáltatás változatlan tartalmú, új technológiával történő megvalósítását jelenti, ezért a 3G hálózatokon nyújtott szolgáltatások a nevezett piac természetes részét képezik, abba beleértendő, a piac határait nem változtatják meg.

[25] Az elmondottak alapján, amikor a Tanács a 16. számú piacra vonatkozóan általában valamely szolgáltató mobil hálózatáról tesz említést, akkor abba a szolgáltató

900 és 1800 MHz-es GSM hálózata mellett az UMTS hálózata is beleértendő, kivéve, ha külön nevesítve van szó valamely hálózatról.

I. 6. Szolgáltatási piac meghatározásának eredménye

[26] A piacmeghatározás során a Tanács az IHM rendelet mellékletében meghatározott, 16. számmal jelölt „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” nagykereskedelmi piac vizsgálatából indult ki. A Tanács a nagykereskedelmi és a kapcsolódó kiskereskedelmi piac vizsgálata során megállapította, hogy nincsenek olyan keresleti vagy kínálati helyettesítési lehetőségek, amelyek a vizsgált piac szélesítését indokolták volna. Megállapította továbbá, hogy az UMTS hálózatokon – mint új technológiával – megvalósított beszédcélú hívásvégződtetési szolgáltatás a piac szerves részét képezi, de a piac határait nem befolyásolja. Ezért a Tanács megállapítja, hogy a szolgáltatási piac a piacmeghatározás során a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban”. Tekintettel arra, hogy Magyarországon jelenleg 3 (három) egyedi rádiótelefon-hálózat létezik, a Tanács három elkülönült szolgáltatási piacot határozott meg:

1. Beszédcélú hívásvégződtetés a Magyar Telekom Nyrt. mobil rádiótelefon-hálózatában;
2. Beszédcélú hívásvégződtetés a Pannon GSM Zrt. mobil rádiótelefon-hálózatában;
3. Beszédcélú hívásvégződtetés a Vodafone Magyarország Zrt. mobil rádiótelefon-hálózatában.

I. 7. A földrajzi piac meghatározása

[27] A szolgáltatási piac meghatározása után sor került a földrajzi piac azonosítására. Ennek során a Tanács elsősorban a hálózatok által lefedett terület kiterjedését vizsgálta. A három mobil szolgáltató a rájuk vonatkozó koncessziós szerződésekben országos lefedettség kialakítására kapott jogosultságot, illetve ehhez egy – időben ütemezett – területi lefedettségi kötelezettség is járult.

A vizsgált időszakra mindhárom szolgáltató gyakorlatilag teljes lakossági lefedettséget ért el (ld. 1. ábra), tehát egész Magyarország területén képesek a beszédcélú végződtetés szolgáltatás nyújtására és ezt ténylegesen (területi, illetve szolgáltatók közötti különbségtétel nélkül) nyújtják is.

A Tanács megállapítja ezért, hogy a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” piac esetében a földrajzi piac a Magyar Köztársaság területe.

Az ábra adatai üzleti titkot tartalmaznak.

1. ábra: Lakossági és területi lefedettség

I. 8. A piacmeghatározás eredménye

[28] A szolgáltatási és földrajzi piacok vizsgálata után a Tanács három elkülönült piacot határozott meg, amelyek a következők:

1. Beszédcélú hívásvégződtetés a Magyar Telekom Nyrt. mobil rádiótelefon-hálózatában a Magyar Köztársaság területén;
2. Beszédcélú hívásvégződtetés a Pannon GSM Zrt. mobil rádiótelefon-hálózatában a Magyar Köztársaság területén;
3. Beszédcélú hívásvégződtetés a Vodafone Magyarország Zrt. mobil rádiótelefon-hálózatában a Magyar Köztársaság területén.

I. 9. Az érintett piac vizsgálata

[29] A piac meghatározása után a Tanács megvizsgálta, hogy a meghatározott piac szabályozási szempontból érintettnek tekinthető-e.

A Bizottság az általa kiadott Ajánlásban a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű nagykereskedelmi piacot az ex ante szabályozás szempontjából úgy határozta meg, amely nagy valószínűséggel érintett piacnak minősül, amely azt jelenti, hogy a Bizottság szükségesnek tartja a piac vizsgálatát. Az Ajánlás Mellékletében¹⁷ (amely megfelel az IHM rendelet I. számú mellékletében szereplő meghatározásnak) felsorolt piacok (köztük a 16. számú piac) ex ante szabályozási szempontból való érintettségét a Bizottság három feltétel vizsgálatával állapította meg. Ezek a következők:

1. Magas és nem átmeneti belépési korlátok létezése a piacon
2. A hatékony versenyhez való közeledés
3. A versenyjog (ex post) alkalmazásának elégtelensége

I. 9. 1. Piacra lépési korlátok

[30] A belépési korlátoknak alapvetően két fajtája van. Strukturális belépési korlát akkor áll fenn, ha a fennálló keresleti szint és az alkalmazott technológia jellemzői, valamint a kapcsolódó költségviszonyok alapján a piacra lépés szempontjából egyenlőtlen feltételekkel szembesül a korábban piacra lépő (és ott jelentős pozíciókat szerző vállalat) és egy később piacra lépő cég. A korlátok másik fajtája jogi, adminisztratív természetű vagy más állami intézkedésekből fakadó belépési akadály.

A „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” piacon a piacra lépési korlátok mindkét fajtája létezik. Az iparág magas elsüllyedt költségekkel jellemezhető, továbbá az adott piacon (belépést nehezítő) méretgazdaságossági hatások is jelentkeznek. Ami a jogi és adminisztratív belépési korlátokat illeti, a frekvenciaengedélyek korlátozott száma, illetve az adott frekvenciasáv kizárólagos használata lehetetlenné teszik (vagy szám szerint igen bekorlátozzák) új szereplők belépését. A

¹⁷ Európai Bizottság 2003/02/11/EC sz. Ajánlás (9)

Tanács megállapítása szerint az említett korlátok mindkét fajtája várhatóan hosszabb távon is fennmarad, ugyanis a vizsgált időtávon belül nem várható sem a költségek, sem a frekvenciakorlátok szerepének csökkenése.

I. 9. 2. A hatékony versenyhez való közeledés

[31] A verseny dinamikus szemléletű vizsgálata során a Tanács áttekintette, hogy léteznek-e olyan piaci folyamatok, amelyek a verseny erősödésére utalnának, illetve csökkentenék az előző pontban azonosított belépési korlátok szerepét. A vizsgálat során a Tanács arra a következtetésre jutott, hogy mind a frekvencia és ebből fakadóan a hálózatépítési korlátok, mind a magas elsüllyedt költségek és méretgazdaságossági hatások tartós belépési korlátnak tekinthetők. Továbbá a piacon nincs verseny, mivel mindegyik mobil szolgáltató kizárólagos szolgáltató a saját hálózatában. Mindezek miatt nem ismert és a vizsgált időtartamon belül sem várható olyan tényező felbukkanása, amely bármilyen versenyt hozna létre ezen a piacon.

I. 9. 3. Versenyjogi eszközök elégtelensége

[32] Az Eht. 9. § (2) bekezdése szerint a Hatóság feladata, különös tekintettel a törvény alapelveire a fogyasztók érdekeinek védelme, így különösen annak biztosítása, hogy a fogyasztók az elektronikus hírközlési szolgáltatásokat a számukra elérhető legalacsonyabb áron vehessék igénybe.

A vizsgált nagykereskedelmi piacokon jelentkezhethet az a versenyprobléma, hogy a szolgáltatók gazdasági erőfölényes helyzetéből adódóan képesek túlzó árazás alkalmazására. Emiatt a szabályozásnak kell kikényszerítenie – hatékony verseny hiányában – a költségalapú árképzést. A szükség esetén kirótt kötelezettséggel összhangban szükséges a rendszeres ellenőrzés.

Mindezen igények alapján megállapítható, hogy a GVH által alkalmazható versenyjogi eszközök nem megfelelőek az esetlegesen feltárt probléma kezelésére. Az is megállapítható, hogy ezen szabályozói feladatok elvégzésének erőforrás-szükséglete lényegesen meghaladja egy átlagos versenyjogi beavatkozás esetén szükséges erőforrás-igényt.

A versenyjogi eszközök tehát önmagukban nem képesek a piaci folyamatokat a hatékony verseny irányába terelni, az árak kompetitív szintjének kikényszerítése elengedhetetlenné teszi a Tanács e határozatban részletesen meghatározott szabályozói beavatkozását a vizsgált piacon.

Az ex ante szabályozás bevezetése indokolható továbbá a mobilpiac strukturális jellemzőivel is. Ezen a gyorsan változó piacon az ex post döntések már érdemben nem tudják orvosolni a korábban jelentkező versenytorzító hatásokat, azaz a fogyasztókat ért veszteséget. Az ex ante

szabályozás ezért szükséges és elengedhetetlen feltétele a piactorzító hatás kiküszöbölésének.

A Tanács megvizsgálta a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” piacot és megállapította, hogy az Európai Bizottság által használt ex ante szabályozást megalapozó 3 kritérium mindegyike teljesül Magyarországon is, ezért mindhárom piac érintett piacnak tekintendő szabályozási szempontból.

II. Piacelemzés, JPE szolgáltatók azonosítása

II. 1. A JPE szolgáltatók azonosításának menete (piac-elemzés)

[33] Mivel a Tanács megállapította, hogy mindhárom meghatározott végződtetési piac szabályozási szempontból érintettnek tekintendő, ezért szükséges az érintett piacokra vonatkozóan a piacelemzés elvégzése és szükség esetén JPE szolgáltatók kijelölése.

Egy szabályozási szempontból érintettnek tekintett piacon pusztán a piaci részesedés vizsgálata önmagában általában nem elegendő a jelentős piaci erő felmérése szempontjából, noha a túl magas piaci részesedés jelentős mértékben valószínűsíti a jelentős piaci erő meglétét. A Tájékoztató a következő szempontok elemzését is szükségesnek tartja a piaci erő megítélése során¹⁸:

- piaci részesedés
- a vállalkozás mérete
- ellenőrző szerep a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett
- technológiai előnyök vagy felsőbbrendűség
- a kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje
- könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz/pénzügyi forrásokhoz
- áru/szolgáltatási diverzifikáció
- méretgazdaságosság
- választék-gazdaságosság
- vertikális integráció
- fejlett forgalmazói és értékesítési hálózat
- a potenciális verseny hiánya
- a terjeszkedés akadályai

[34] A felsorolt szempontok eltérő relevanciával bírnak a vizsgált hívásvégződtetési piacon. A Tanács a következő szempontokat – azok fontossága miatt – kiemelten vizsgálta:

- piaci részesedés
- kiegyenlítő vásárlóerő
- potenciális verseny

A kiemelt szempontok elemzése előtt a Tanács megvizsgálta az egyes érintett piacok helyzetét, melynek során áttekintette a hatályos hívásvégződtetési díjak alakulását, valamint az egyes érintett piacok méretét a forgalom és a realizált bevétel alapján.

¹⁸ 8001/2004 IHM Tájékoztató 78. pont

A vizsgálatok időhorizontja minden esetben túlmutat a következő piacelemzés időpontján (2 év), a gyakorlatban 3 éves vizsgálati időtávot jelent.

II. 2. A hívásvégződtesési díjak alakulása

[35] A 2. és 3. ábrán a hívásvégződtesési díjak alakulása látható a 2002. végétől 2005. közepéig tartó időszakban csúcsidő-csúcsidőn kívüli elkülönítésben. A 2004. május 15-i dátum a Tanács DH-999-14/2004., illetve DH-1000-19/2004. ügyszámú, a 2005. május 25-i időpont pedig a DH-664-33/2205. ügyszámú döntéseinek hatását mutatja.

Az ábra adatai üzleti titkot tartalmaznak.

2. ábra: A csúcsidőjű végződtesési díjak alakulása szolgáltatók szerint

Az ábra adatai üzleti titkot tartalmaznak.

3. ábra: A csúcsidőn kívüli végződtesési díjak alakulása szolgáltatók szerint

A T-Mobile Rt. (jogutódja a Magyar Telekom Nyrt.) esetében a szabályozói hatás következtében a vizsgált időszakban a hívásvégződtesési díjának üzleti titok

A Pannon GSM Zrt. esetében a 2003-as év során lezajlott csúcsidőjű hívásvégződtesési díjcsökkenés nem a szabályozói hatás következménye, hanem a szolgáltató saját döntésével csökkentette a hívásvégződtesési díjat, amely azonban nem terjedt ki a csúcsidőn kívüli tarifa értékére. A 2004. és a 2005. évre feltüntetett értékei a szabályozás hatására a üzleti titok

A hatósági döntés által 2004-ig nem érintett Vodafone Magyarország Zrt. által alkalmazott hívásvégződtesési díjak ezen időszak alatt változatlanok maradtak mind csúcsidőben, mind azon kívül. Ennek következtében 2004 végére a Vodafone Magyarország Zrt. által felszámított hívásvégződtesési díjak jelentősen elszakadtak a két másik szolgáltató által alkalmazottaktól. A 2005. évi díjmegállapítás során a Vodafone hívásvégződtesési átlagdíja is szabályozottá vált, ennek hatása látható az ábrákon. üzleti titok a Vodafone nem alkalmazott a csúcsidőjű / csúcsidőn kívüli díjmegbontást és mindkét időszakra a megállapított hívásvégződtesési átlagdíjat alkalmazza.

Ezért a tényleges hívásvégződtesési díj változásáról érzékelhetőbb képet mutat a csúcsidőjű és csúcsidőn kívüli forgalom arányával súlyozott, szolgáltatónkénti hívásvégződtesési átlagdíj változása, amely a 4. ábrán látható.

Az ábra adatai üzleti titkot tartalmaznak.

4. ábra: Az átlagos végződtesési díjak alakulása

üzleti titok

2005-ben mindhárom szolgáltató hívásvégződtesési átlagdíját határozatlanban állapította meg a Tanács, amelyek a következők: T-Mobile Rt. 27,17 Ft/perc, Pannon GSM Zrt. 29,44 Ft/perc, Vodafone Magyarország Zrt. 32,61 Ft/perc.

[36] A végződtesített forgalom csúcsidőjű és csúcsidőn kívüli megoszlása látható az 5. ábrán. Megállapítható, hogy üzleti titok

Az ábra adatai üzleti titkot tartalmaznak.

5. ábra: Végződtesített forgalom csúcsidő-csúcsidőn kívüli megoszlása

II. 3. Az érintett piacok vizsgálata

[37] A Tanács által vizsgált piacokon realizált végződtesített percforgalom alakulását mutatja a 6. ábra. Hangsúlyozandó, hogy a három piac egymás mellett szerepeltetése csak az egyes piacok egymáshoz viszonyított abszolút nagyságának megítélését szolgálja, önmagában nem mond semmit az érintett piacokon fennálló piaci részesedésekről.

üzleti titok

Az ábra adatai üzleti titkot tartalmaznak.

6. ábra: Az egyes szolgáltatók végződtesített forgalma

A Tanács értékelése szerint a végződtesített percforgalom nagysága mellett a piac hasonlóan fontos és vizsgálandó jellemzője a hívásvégződtesítéshez kapcsolódó bevétel.

A 7. ábrán látható az egyes érintett piacokon realizált bevétel alakulása, négy évre visszamenőleg. üzleti titok

Az ábra adatai üzleti titkot tartalmaznak.

7. ábra: Az egyes piacok végződtesített bevételei

A Tanács vizsgálta továbbá, hogy az érintett piacon realizált bevétel milyen súllyal szerepel az adott szolgáltató összes bevételében. A számítás eredményét a 8. ábra mutatja, amely szerint a üzleti titok

Az ábra adatai üzleti titkot tartalmaznak.

8. ábra: Az egyes szolgáltatók végződtesített bevételeinek aránya az összes bevételhez

II. 4. Piaci részesedések

[38] A piaci részesedés vizsgálatának kiemelt szerepe van a jelentős piaci erő megítélése szempontjából. A vizsgált piacok esetében elmondható, hogy a szolgáltatás jellegéből fakadóan (az adott mobil hálózatban csak az adott szolgáltató tud végződtesíteni) egyetlen eladó szolgáltató van jelen mindhárom nagykereskedelmi piacon, ami kínálati oldalon megteremti a gazdasági erőfölény helyzetét.

A Tanács megállapította, hogy a piaci részesedés fenti szempontok szerinti vizsgálata ugyanahhoz az eredményhez vezet, nevezetesen:

- „Beszédcélú hívásvégződtesítés a Magyar Telekom Nyrt. hálózatában a Magyar Köztársaság területén” piacon a Magyar Telekom Nyrt. 100%-os részesedéssel rendelkezik

- „Beszédcelű hívásvégződtetés a Pannon GSM Zrt. hálózatában a Magyar Köztársaság területén” a Pannon GSM Zrt. 100%-os piaci részesedéssel rendelkezik
- „Beszédcelű hívásvégződtetés a Vodafone Magyarország Zrt. hálózatában a Magyar Köztársaság Területén” a Vodafone Magyarország Zrt. 100%-os piaci részesedéssel rendelkezik

A három szolgáltató 100%-os részesedése természetesen más abszolút nagyságú piacokat takar (ld. II. 3. Érintett piacok vizsgálata), ez azonban nem változtat azon a helyzeten, hogy saját hálózatában mindhárom szolgáltató monopolhelyzetűnek tekintendő. A 100%-os piaci részesedés, vagyis az, hogy mindegyik szolgáltató monopolhelyzetben van a saját hálózatában a beszédcelű hívásvégződtetés területén, már önmagában is elegendő lenen a JPE szolgáltatóként való azonosításra. A pontosabb helyzetmegítélés érdekében azonban a Tanács a további szempontokat is megvizsgálta a következőkben.

II. 5. Kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje

[39] Kiegyenlítő vásárlóerőről akkor beszélünk, ha valamely szolgáltatás vásárlója megfelelő érdekérvényesítő erővel rendelkezik ahhoz, hogy az eladó szolgáltatóra nyomást gyakoroljon az árai vagy más szolgáltatási feltételeinek meghatározása során. A kiegyenlítő vásárlóerő legtöbbször abból származik, hogy a szolgáltatás vásárlója az eladó értékesítésének jelentős részét biztosítja. Jelen esetben – tehát a beszédcelű mobil hívásvégződtetés nagykereskedelmi piacán – a vásárlók maguk is (hívásvégződtetést igénybe vevő) szolgáltatók, a megvásárolt szolgáltatás pedig a hívás végződtetése a hívott fél szolgáltatójának hálózatában.

A kiegyenlítő vásárlóerő megítélése során segítséget jelent a következő szempontok vizsgálata:

- vevőkoncentráció
- a szolgáltatóváltás költsége
- a vevői árrugalmasság
- a fogyasztói informáltság

Fenti szempontoknak a használhatóságát jelentősen szűkíti a hívásvégződtetési piacon a vevők szempontjából fennálló kényszerhelyzet. A hívásvégződtetési kereslet esetén ugyanis származtatott keresletről beszélhetünk. A végződtetési szolgáltatást megvásárló szolgáltató vásárlási kényszerben van, hiszen kénytelen előfizetői hívását eljuttatni a hívott félhez. Ez a kényszerhelyzet ahhoz vezet, hogy magas árak (vagy áremelés) esetén a végződtetést megvásárló szolgáltató nem tud az általa keresett mennyiség visszafogásával reagálni. Ennek a kényszerhelyzetnek mind a négy felsorolt vizsgálati szempontra hatása van.

Vevőkoncentráció

[40] A vevőkoncentráció a nagy felhasználók arányát mutatja az adott szolgáltatásból származó árbevételekben. A hívásvégződtetési szolgáltatást tekintve elmondható, hogy a vásárlók és az eladók a legtöbbször hasonló

nagyságrendű vállalkozások (kivéve, ha LTO – Local Telephone Operator – áll szemben mobil szolgáltatóval). Ami tehát a méretet illeti, első látásra egyenlő felek alkujáról lehetne szó. A korábban említett kényszerhelyzet azonban szinte a nullára csökkenti a vevők alkuerejét. Ezért a vevőkoncentrációból esetlegesen származó kiegyenlítő vásárlóerő érvényesülése lehetetlenné válik.

A szolgáltatóváltás költsége

[41] A kiegyenlítő vásárlóerő létezése szempontjából fontos, hogy a vásárló kezében legvégső eszközként ott legyen a szolgáltatóváltás lehetősége. Ez a lehetőség visszatarthatja a hívásvégződtetési szolgáltatás nyújtóját az esetleges áremeléstől. A szolgáltatóváltáshoz azonban helyettesítési lehetőségre van szükség, ami a mobil hálózatban való beszédcelű hívásvégződtetés nagykereskedelmi szolgáltatás esetén nem létezik (ezért a váltás költségéről sem lehet beszélni).

A piacmeghatározás során vizsgált kínálati helyettesítés kapcsán már szóba került megállapítás itt is érvényes, miszerint egy adott mobil szolgáltató előfizetőjéhez csak az adott mobil szolgáltató képes hívást végződtetni. Ez teljes mértékben lehetetlenné teszi bármiféle helyettesítő szolgáltatás igénybevételét, ami jelentősen gyengíti a vevő (esetleges) kiegyenlítő vásárlóerejét.

Vevői árrugalmasság

[42] A vevő számára nemcsak a szolgáltatóváltás szolgálhat eszközként vásárlóerejének érvényesítése során, hanem az általa keresett mennyiség visszafogásával is reagálhat az esetleges áremelésre, erre azonban az egyedi mobil hálózatban történő végződtetés esetén nincs lehetőség, mivel a korábban említett kényszerhelyzet miatt a hívó fél szolgáltatója kénytelen a végződtetési szolgáltatást igénybe venni. Nagykereskedelmi szinten tehát árrugalmatlan keresletről van szó (amennyiben eltekinthünk a kiskereskedelmi hatásoktól). Ez a megállapítás azonban pontosításra szorul, ugyanis a nagykereskedelmi kereslet származtatott jellege miatt mutathat rugalmasságot, amennyiben a magasabb hívásdíjak – amelyek a magas hívásvégződtetési díjakból fakadnak – a hívások visszafogására szorítják a fogyasztókat. Tehát a kiskereskedelmi kereslet rugalmassága jelentkezik a nagykereskedelmi keresletben is. Ez gyakorolhat egyfajta nyomást a végződtető mobil szolgáltatóra, hiszen a hívások visszafogása a végződtetési bevételek csökkenéséhez vezethet.

Ugyanakkor a piaci versenyben nem feltétlenül éri emiatt hátrány a végződtető szolgáltatót, hiszen egyrészt saját fogyasztóját nem éri közvetlen hátrány, másrészt a megdrágult hívások arra ösztönözhetik a fogyasztókat, hogy elhagyják addigi szolgáltatójukat és esetleg a végződtető szolgáltatót válasszák. Az elmondottak miatt a Tanács megállapította, hogy a vevői árrugalmasság (még a végfelhasználók részéről kifejtett nyomás sem) nem gyakorol számottevő nyomást a mobil szolgáltatókra hívásvégződtetési díjaik meghatározása során.

Fogyasztói informáltság

[43] A vevők (ebben az esetben a hívásvégződtetést igénybevevő szolgáltatók) tájékozottsága abban az esetben segíthetné a kiegyenlítő vásárlóerő érvényesülését, amennyiben ténylegesen lehetséges volna a hívásvégződtetési szolgáltatás helyettesítése. Korábban azonban már megállapítást nyert, hogy az egyedi mobil hálózaton való végződtetésnek nincs helyettesítője. Így tehát a szolgáltatók nem tudnak alternatív lehetőségeket felkutatni.

A vevői árrugalmassághoz hasonlóan ebben az esetben is vizsgálható a végfogyasztók részéről érvényesülő esetleges nyomás. A fogyasztók végződtetési díjakkal kapcsolatos nagyobb tudatossága ugyanis egyfajta nyomást gyakorolhatna a végződtetési díjait magasán tartó szolgáltatóra (hiszen egy mobil szolgáltatónak nem jó „reklám”, ha a neve a magas árakkal kapcsolódik össze). A fogyasztóknak a hívott fél költségeivel kapcsolatos alacsony tudatossága (amit a piacmeghatározás során a Tanács megvizsgált és megállapított /I.4.1.1. fejezet/) azonban arra a következtetésre vezetett, hogy ez a fajta nyomás nem hat tényleges korlátként a szolgáltatókra hívásvégződtetési díjaik meghatározása során.

A felsorolt szempontok vizsgálata után a Tanács megállapította, hogy a hívásvégződtetési piacon nincs olyan kiegyenlítő vásárlóerő, amely nyomást gyakorol a mobil szolgáltatókra a hívásvégződtetési díjaik meghatározása során.

II. 6. Potenciális verseny hiánya, terjeszkedés akadályai

[44] Potenciális versenyről beszélünk, ha egy lehetséges áremelkedés hatására hosszabb távon beléphetnek a piacra helyettesítő szolgáltatást előállító vállalkozások. Tehát a potenciális verseny a kínálati helyettesítés hosszabb távon történő megvalósulásának tekinthető. Egy ilyen hosszabb távú helyettesítésnek már a lehetősége is visszatarthatja a piacon lévő szolgáltatókat attól, hogy áraikat jelentős mértékben megnöveljék (vagy jelentősen a kompetitív szint felett tartsák). A potenciális verseny elemzése első lépésben a belépési korlátok vizsgálatát követeli meg. A hívásvégződtetési piaccal kapcsolatban a piacmeghatározás keretében, a kínálati helyettesítés vizsgálata során már sor került a belépési korlátok vizsgálatára (I. 4. 1. 2. Fejezet). Ennek során megállapításra került, hogy egy adott szolgáltató hálózatában hívás végződtetésére csak az adott szolgáltató képes, ezért hiába próbálnának új eladók (akár a már piacon lévő, akár új szolgáltatók) belépni a piacra, hosszabb távon sem volnának képesek helyettesítő szolgáltatást előállítani. Mivel pedig a belépés eleve akadályozott, a piaci terjeszkedés lehetősége is kizárt ebben az esetben.

A Tanács megállapította, hogy a potenciális verseny hiánya és a terjeszkedés lehetőségének akadályai miatt e két tényező nem korlátozza az erőfölényes helyzet kialakulásának lehetőségét a három végződtetési piacon.

További szempontok

[45] A „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon hálózatokban” nagykereskedelmi piac meghatározása során a Tanács a három szolgáltató hálózatát

elkülönült érintett piacként határozta meg. Ezekben a piacokon az adott mobil hálózat tulajdonosa 100%-os piaci részesedéssel rendelkezik, ezért a vizsgálatra ajánlott szempontok közül azok, amelyek valamilyen módon két, a piacon hasonló szerepben lévő piaci szereplő közötti viszonyra utalnak és a piaci helyzetüket, erejüket hasonlítják össze, a jelentős piaci erő megítélése során kevésbé jelentősek. Ezen szempontok az alábbiak:

II. 7. Vállalkozás mérete

[46] A piaci erőfölény megítélése szempontjából fontos lehet a vállalkozás méretének vizsgálata, hiszen a nagy méret kihasználása lehetőséget teremt a piaci verseny különböző területein (termelés, pénzügy, értékesítés, marketing, K+F stb.) az előnyszerzésre. A beszédcélú hívásvégződtetés esetében azonban (eladói oldalon) egyszereplős piacról beszélhetünk, ahol az előnyszerzés (versenytársak híján) nem értelmezhető.

II. 8. Ellenőrző szerep a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett

[47] Az infrastruktúrával, mint belépési korláttal a Tanács már a piac meghatározása során is foglalkozott. Akkor is szóba került az a technológiailag behatárolt helyzet, miszerint egy adott szolgáltató hálózatában csak az adott szolgáltató tud hívást végződtetni. Ez a helyzet piaci belépési korlátként funkcionál, és önmagában értelmetlenné teszi az infrastruktúra megkettőzését. Könnyen belátható ugyanis, hogy a párhuzamos hálózat kiépítése sem tenné lehetővé az új belépő számára a hívásvégződtetést más szolgáltató előfizetőihez. Tehát a belépés akadályozottsága miatt a nehezen megkettőzhető infrastruktúrának, mint piacelemzési célú kritérium vizsgálatának jelen esetben nincsen jelentősége.

II. 9. Technológiai előnyök vagy technológiai felsőbbrendűség

[48] Technológiai előnyről akkor beszélhetünk, ha valamely érintett piacon olyan új technológia van jelen, amely valamely szolgáltató számára lehetővé teszi valamely szolgáltatás(ok) olcsóbb, hatékonyabb és/vagy magasabb szintű nyújtását. Ez a szempont tehát elsősorban több szolgáltató viszonyában értelmezhető. Mivel mindhárom meghatározott hívásvégződtetési piac kínálati oldalon egyetlen, 100%-os részesedéssel rendelkező mobil szolgáltató található, ilyen összehasonlítás nem értelmezhető. (Mindazonáltal a három elkülönült érintett piac között nincs technológiai különbség.)

II. 10. Könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz, pénzügyi forrásokhoz

[49] A tőkepiacokhoz és pénzügyi forrásokhoz való könnyebb hozzáférést nagymértékben meghatározza az adott szolgáltató piaci részesedése, vagyoni, pénzügyi helyzete és jövedelmezősége, tulajdonosi háttere, stratégiája, valamint az ügyvezetés stabilitása és reputációja. Amennyiben valamely vállalkozás a fenti szempontok alapján jobb megítélésnek örvend, könnyebben juthat pénzügyi forrásokhoz és ebből piaci előnye származhat.

Egy olyan piacon azonban, ahol egyetlen eladó található, ilyen piaci előny nem értelmezhető.

II. 11. Áru és szolgáltatási diverzifikáció

[50] Az áru/szolgáltatási diverzifikáció azt a gyakorlatot takarja, amikor a szolgáltatók a piacon nyújtott szolgáltatásokat csomagban, más szolgáltatásokkal együtt kínálják. Ez a gyakorlat könnyen vezethet versenykorlátozáshoz, amennyiben egyes szolgáltatások kizárólag csomagban vásárolhatók meg, illetve ha az egyik piacon nyújtott szolgáltatás igénybevételét a szolgáltatók összekötik más piacon nyújtott szolgáltatás(ok) igénybevételével. Az ilyen gyakorlat lehetőséget teremthet a csomagot képző szolgáltató számára a piaci előnyszerzésre. A hívásvégződtetési piacon – mivel egyetlen eladó van – ez az előnyszerzés nem értelmezhető. A hívásvégződtetési szolgáltatás nyújtását megvizsgálva mindazonáltal megállapítható, hogy mindhárom piacon önmagában kínálják a szolgáltatók a hívásvégződtetés forgalmi szolgáltatást.

II. 12. Méretgazdaságosság

[51] A méretgazdaságossági hatás azt takarja, hogy egy adott szolgáltatás kibocsátásának növekedésével a termelés átlagköltsége (egységnyi outputra jutó input) csökken. Ez a jelenség a fix költségek jelenlétének köszönhető. Minél nagyobb kezdeti beruházást igényel egy iparág, annál jelentősebb méretgazdaságossági hatások jelentkezhetnek. Ez a helyzet a mobil szolgáltatások (mint tőkeigényes iparág) esetében is fennáll. Amennyiben egy szolgáltató méretgazdaságosabban képes előállítani valamely terméket, abból piaci előnye származhat. Ez a piaci előny jelen esetben nem értelmezhető az érintett piacokon, hiszen mindhárom piacon egyetlen eladó található. Amint azonban a kezdeti beruházások időben távolodnak, ez a hatás csökken. Ezen túlmenően is megfigyelhető, hogy a három érintett magyarországi végződtetési piac mérete a kiegyenlítődésként irányában halad (l. 6-7. ábra), a három érintett piacon a méretgazdaságossági különbségek csökkenése tapasztalható.

II. 13. Választékgazdaságosság

[52] Választékgazdaságosságról akkor beszélünk, ha több terméket/szolgáltatást közös termelési folyamatban állítanak elő. Ezáltal költségmegtakarítás érhető el. A nagyobb választékgazdaságosság alkalmas piaci előny szerzésére. A piaci előny itt (ugyanúgy, mint a méretgazdaságosságnál) sem értelmezhető, hiszen egyetlen eladó van jelen a piacon. Mindazonáltal a választékgazdaságosság vizsgálható abszolút értelemben is. Ebből a szempontból megvizsgálva az érintett piacokat, elmondható, hogy mindhárom esetben fellépnek választékgazdaságossági hatások, hiszen azonos (vagy részben azonos) infrastruktúrán számos szolgáltatást nyújtanak a szolgáltatók (pl.: hívásvégződtetés, kezdeményezés hívás és SMS esetében is, értéknövelt szolgáltatások stb.). A három érintett piacot összehasonlítva azonban a választékgazdaságossági különbségek nem jelentősek, hiszen hasonló

szolgáltatásokat nyújtanak a szolgáltatók, hasonló árnyokban.

II. 14. Vertikális integráció

[53] A vertikális integráció megvalósulása esetén arról beszélünk, hogy egy vállalkozás (esetleg több azonos érdekkörbe tartozó vállalkozás) az értéklánc különböző szintjein elhelyezkedő piacokon egyaránt jelen van. Az ilyen szolgáltató a termelési folyamat különböző szintjeinek egy vállalkozáson belüli integrálása miatt képes a jobb árak elérésére (pl. eltérő belső és külső árak meghatározásával) és ebből fakadóan a piaci előnyszerzésre. A piaci előnyszerzés azonban a hívásvégződtetés nagykereskedelmi piacán nem értelmezhető (mivel egyetlen kínálati oldali szereplő van a piacon).

II. 15. Fejlett forgalmazói és értékesítési hálózat

[54] A fejlett forgalmazói és értékesítési hálózatnak főleg a kiskereskedelmi piacokon (illetve a többszereplős nagykereskedelmi piacokon) lehet szerepe a piaci erő megítélése szempontjából. A hívásvégződtetési piacon, mivel kényszervásárlásról (a vásárló kénytelen előfizetője hívását eljuttatni a hívott félhez) van szó, illetve a kínálati oldalon csak egy szereplő található, az értékesítési hálózat vizsgálatának nincs jelentősége a piaci erő vonatkozásában.

II. 16. Szabályozói hatás

[55] A Tanács fontosnak tartotta a piacelemzés kapcsán még egy szempont elemzését, ez pedig a szabályozás hatása. A vizsgálat során a Tanács a hívásvégződtetési díjak időbeli alakulását vizsgálta meg a három mobil szolgáltatóra külön-külön. A három mobil szolgáltató közül csak kettőnek volt szabályozott a végződtetési díja 2005. közepéig.

A 4. ábrából jól látható, hogy a szabályozás bevezetése előtt mindhárom piacon hasonló átlagos hívásvégződtetési díjak érvényesültek (2001-ig teljesen egyformák voltak). A szabályozás hatására a T-Mobile Rt. és a Pannon GSM Zrt., üzleti titok míg a szabályozás alá nem eső Vodafone Magyarország Zrt. üzleti titok. A fentiekből is megállapítható, hogy még a legkisebb előfizetői bázissal rendelkező szolgáltató is képes a versenytársaitól és a fogyasztóktól függetlenül a hívásvégződtetési díjai meghatározására, amely a létező erőfölény jele.

A Tanács megállapította, hogy a szabályozásnak jelentős (ha nem kizárólagos) szerepe van a végződtetési díjak csökkenésében.

II. 17. JPE vizsgálat következtetései

[56] A Tanács elvégezte az érintett piacok elemzését és megvizsgálta, hogy e piacokon mely szolgáltatók rendelkeznek jelentős piaci erővel. A vizsgálatok eredményeként a Tanács megállapította, hogy:

- „Beszédcélú hívásvégződtetés a Magyar Telekom Nyrt. mobil rádiótelefon-hálózatában a Magyar Köztársaság területén” nagykereskedelmi piacon a Magyar Telekom Nyrt. jelentős piaci erejű szereplő.

- „Beszédcélú hívásvégződtetés a Pannon GSM Zrt. mobil rádiótelefon-hálózatában a Magyar Köztársaság Területén” nagykereskedelmi piacon a Pannon GSM Zrt. jelentős piaci erejű szereplő.
- „Beszédcélú hívásvégződtetés a Vodafone Magyarország Zrt. mobil rádiótelefon-hálózatában a Magyar Köztársaság területén” nagykereskedelmi piacon a Vodafone Magyarország Zrt. jelentős piaci erejű szereplő.

III. Kötelezettségek kirovása

III. 1. Általános célok

[57] A Hatóság a kötelezettségek meghatározása során szem előtt tartotta az Eht. által a Hatóság számára meghatározott feladatokat¹⁹, és az ott meghatározott általános célokat²⁰.

A kötelezettségek kirovása során törekedett arra, hogy biztosítsa az elektronikus hírközlési piac zavartalan, eredményes működését és fejlődését, az elektronikus hírközlési tevékenységet végzők és a felhasználók érdekeinek védelmét, továbbá a tisztességes, hatékony verseny kialakulásának és fenntartásának elősegítését.

III. 2. A kötelezettségek meghatározásakor alkalmazott elvek

[58] A kötelezettségek meghatározása során a Tanács az általános célokon kívül a következő elveket vette figyelembe:

- A kötelezettségeknek a hívásvégződtetési piacon uralkodó versenyhiány következményeinek orvoslására kell irányulniuk.
- A kirótt kötelezettségeknek a feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokoltaknak és azokkal arányosaknak kell lenniük.²¹
- A kirótt kötelezettségek nem okozhatnak aránytalan terheket a szolgáltatók számára.
- A kötelezettségeknek a lehető legteljesebb mértékben alkalmazkodniuk kell a meghatározott piacok sajátosságaihoz.

III. 3. A hatóság által kiróható kötelezettségek

[59] Az Eht. a nagykereskedelmi szolgáltatási piacon a következő kötelezettségek előírását teszi lehetővé²²:

- Átláthatóság
- Egyenlő elbánás
- Számviteli szétválasztás
- Hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek

- A közös eszközhasználat és helymegosztás különös szabályai

- Költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége

III. 4. Az alkalmazott kötelezettségek kiválasztása

[60] Az Eht. alapján, amennyiben a Tanács a piacelemzés során egy vállalkozást jelentős piaci erejüként azonosít, akkor a rendelkezésre álló „kötelezettségek közül a piacelemzés során feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget ír elő...²³”. Ez a gyakorlatban a következő feladatok elvégzését teszi szükségessé:

- A versenyprobléma (versenyt korlátozó akadály) azonosítása
- Arányos és indokolt kötelezettségek értékelése
- Arányos és indokolt kötelezettségek kirovása

III. 4. 1. Versenyprobléma azonosítása

A versenyprobléma: jelentős piaci erőfölény a hívásvégződtetési piacon

[61] A Tanács elvégezte az érintett nagykereskedelmi piac meghatározását, melynek során nem talált olyan keresleti és kínálati helyettesítőket, amelyek nyomást gyakorolhattak volna a szolgáltatókra hívásvégződtetési díjaik meghatározása során. A piacmeghatározás alapján azonosított piacokon történő piacelemzés során a Tanács megállapította, hogy a mobil hívásvégződtetés területén a saját hálózatában mindhárom mobil szolgáltató 100%-os piaci részesedéssel rendelkezik. A Tanács a piac elemzése során nem talált olyan kiegyenlítő vásárlóerőt (sem kiskereskedelmi, sem nagykereskedelmi szinten), ami számottevő nyomást gyakorolhatna a szolgáltatókra végződtetési díjaik meghatározása során. Ezért a mobil rádiótelefon szolgáltatóknak – szabályozás hiányában – lehetőségük lenne arra, hogy hívásvégződtetési díjaikat a versenytársaktól, a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül, túlzó módon határozzák meg.

A versenyproblémából fakadó lehetséges piaci torzulások

[62] A nagykereskedelmi piacon meglévő versenyprobléma, az erőfölény, piaci torzulásokat okozhat az érintett piachoz tartozó (az I. 4. 1. pontban meghatározott) kiskereskedelmi piacokon. A Tanács ilyen lehetséges torzulásként értékeli az alábbiakat:

- Magas helyhez kötött – mobil kiskereskedelmi díjak. A mobil rádiótelefon szolgáltatók hívásvégződtetési piaci erőfölénye lehetővé teheti számukra, hogy hívásvégződtetési díjaikat indokolatlanul magas

19 Eht. 9. § (2)

20 Eht. 2. §

21 Eht. 52. § (1)

22 Eht. XII. Fejezet

23 Eht. 52. § (1)

szinten állapítsák meg. Ez a hívásvégződtetési díj költségként jelentkezik a hívást indító szolgáltatónál, amely ezt a költséget beépíti a vezetékes-mobil fogyasztói díjakba. Ezáltal a kiskereskedelmi piacon közvetlenül megjelenő, és a helyhez kötött szolgáltatók fogyasztóit közvetlenül érintő hatása az lehet, hogy indokolatlanul magas helyhez kötött – mobil irányú hívásdíjak alakulnak ki.

- *Költségviszonyok által nem indokolt jövedelemátcsoportosítás a szolgáltatók között.* A mobil rádiótelefon szolgáltatók hívásvégződtetési piacon tapasztalható erőfölénye lehetővé teheti számukra, hogy hívásvégződtetési díjaikat indokolatlanul magas szinten állapítsák meg. Ez ahhoz vezethet, hogy indokolatlan jövedelemátcsoportosítás történhet a helyhez kötött és a mobil szolgáltatók, illetve a hívást indító és a hívást végződtető mobil szolgáltatók között. Indokolatlan jövedelemátcsoportosítás következhet abból is, ha a mobil szolgáltatók hívásvégződtetési díjaiban nem igazolható különbségek mutatkoznak.

További versenyproblémát okozhatna, ha (szabályozás hiányában) valamely mobil szolgáltató – erőfölényes helyzetével visszaélve – elzárkózna attól, hogy egy másik távközlési szolgáltató hívásait végződtesse a mobil hálózatában.

- *A hívásvégződtetés megtagadása által új piaci szereplő megjelenésének, vagy piaci megerősödésének megnehezítése, vagy megakadályozása.*

A Tanács a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózaton” piacokon versenyproblémaként azonosította, hogy a szolgáltatók jelentős piaci erőfölényben vannak, ami lehetővé teszi számukra, hogy hívásvégződtetési díjaikat túlzó módon állapítsák meg, vagy elzárkózzanak a hívásvégződtetés szolgáltatás nyújtásától. Az erőfölényes helyzetben meghatározott hívásvégződtetési díjak további piactorzító hatásokat eredményezhetnek.

Ezek a versenyproblémák a vizsgált időtávon fennmaradnak, ezért szükség van olyan szabályozói intézkedésekre, amelyek csökkentik a túlzó árazás lehetőségét, és megakadályozzák a szolgáltatás nyújtásától való elzárkózást.

Ezek az intézkedések elősegítik a kapcsolódó kiskereskedelmi piacokon a hatékonyabb verseny kialakulását, a fogyasztók érdekeinek jobb érvényesülését és csökkentik a szolgáltatók közti indokolatlan jövedelem-átcsoportosításokat.

III. 4. 2. Arányos és indokolt kötelezettségek értékelése

III. 4. 2. 1. A kirovandó kötelezettségekkel szembeni elvárások

[63] Azon túlmenően, hogy a Tanács által kirótt kötelezettségnek az Eht.-ban lefektetett általános célokat

kell szolgálniuk, a piacelemzés során feltárt versenyt korlátozó akadályoknak megfelelően indokoltaknak és azokkal arányosoknak is kell lenniük²⁴. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a kötelezettségek:

- indokoltak, tehát megfelelnek a probléma természetének
- arányosak, tehát megfelelnek a probléma súlyának.

III. 4. 2. 2. A kötelezettségek értékelése

[64] Az Eht. XII. Fejezete lehetővé teszi a Tanács számára, hogy a fenti III. 3 pontban felsorolt különböző kötelezettségeket rója ki a jelentős piaci erejű szolgáltatókra.

A Tanács a kötelezettségek meghatározása során megvizsgálta a felsorolt szabályozói eszközöket abból a szempontból, hogy azok mennyiben alkalmasak a feltárt és a fenti III.4.1. pontban megfogalmazott versenyproblémák orvoslására.

Átláthatóság

[65] Az „átláthatóság” kötelezettség egyik alapvető célja, hogy a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatások bizonyos feltételei az egyes társszolgáltató partnerek számára nyilvánosak, megismerhetők legyenek. A jelen határozat meghozatalakor hatályban levő átláthatósági követelmény a hívásvégződtetési átlagdíjak szolgáltatók által meghatározott, napszak szerinti megbontását, vagyis a csúcsidejű és csúcsidőn kívüli díjtételek közzétételét írta elő. A jelen határozat rendelkező részében foglalt szabályozás a hívásvégződtetési díjakat, valamint a költségalapú hívásvégződtetési díjat napszak szerinti megbontás lehetősége nélkül határozza meg, amely körülmény azonban önmagában nem indokolja, hogy az átláthatóság kötelezettség kirovása indokolatlan lenne. Az „átláthatóság” kötelezettsége fentiekben említett alapvető célja, hogy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató átlátható működésének, valamint az általa nyújtott szolgáltatások feltételeinek társszolgáltatók által történő megismerése biztosított legyen. Ennek érdekében a jelen határozat rendelkező része a fentiekben túl a szolgáltatás nyújtásának, valamint igénybevételeinek feltételeinek nyilvánosságra hozatalát is előírja a Kötelezett Szolgáltató számára. A jelen határozat rendelkező részében meghatározott hívásvégződtetési díj honlapon történő nyilvánosságra hozatalának kötelezettsége elsődleges funkciója abban mutatkozik meg, hogy mind a befektetők, mind a Kötelezett Szolgáltató társszolgáltatói számára biztosítja a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott hívásvégződtetési szolgáltatás aktuális nagykereskedelmi díja megismerésének lehetőségét. Ez különösen abban az esetben bír nagy jelentőséggel, ha az egyes Kötelezett Szolgáltatók a jelen határozat rendelkező részében foglalt ütemezés alapján, de egymástól eltérő költségalapú hívásvégződtetési díjat lesznek kötelesek

24 Eht. 52. §. (1), és 54. § (1)

alkalmazni. A jelen határozat rendelkező részében meghatározottak szerint elvileg előfordulhat ugyanis, hogy az egyik Kötelezett Szolgáltató a TD-LRIC költségmodell alapján jóváhagyásra benyújtott költségalapú hívásvégződtetési díjat, míg egy másik Kötelezett Szolgáltató a saját üzleti érdekeinek figyelembe vételével választott, a BU-LRIC költségmodell alapján kialakított költségalapú hívásvégződtetési díjat lesz köteles alkalmazni.

Az „átláthatóság” kötelezettsége által biztosítható, hogy az egyenlő elbánás kötelezettsége alapján meghatározott feltételek az átláthatóság követelményén keresztül a piaci szereplők és a Hatóság által ellenőrizhetőek legyenek.

Az átláthatóság ilyen értelemben, azaz a nyilvánosság és az ellenőrizhetőség eszközöként hatékonyan szolgálja a hálózati szerződéskötési kötelezettség megfelelő érvényesülését is, visszatarthatja továbbá a Kötelezett Szolgáltatókat a hálózati szerződések körében, a versenyellenes, egyoldalú, szolgáltatás-ellenszolgáltatás egyensúlyát kizáró szerződéses feltételek alkalmazásától. Mind a díjak, mind a szolgáltatás nyújtásának és igénybevételének feltételei körében előírt átláthatóság biztosíthatja az érintett piacra jövőben esetlegesen belépni szándékozó új szolgáltató érdekeinek érvényesülését is, melynek keretében a Kötelezett Szolgáltatók honlapján elérhető adatok alapján a nyújtott szolgáltatás igénybevételének feltételeiről tájékozódhat.

Fentiek értelmében a Kötelezett szolgáltatót terhelő „átláthatóság” kötelezettsége jelen határozat rendelkező részében foglaltak szerinti módosítását a Tanács indokoltnak látja. Emellett a Tanács megállapította, hogy a kötelezettség módosítása a feltárt versenyproblémához képest arányos.

Egyenlő elbánás

[66] Mivel a LRIC módszertan a hívásvégződtetés egy percre jutó átlagköltségére alapozva határozta meg az egy percre vonatkozó átlagdíjat, a mobil szolgáltatóknak – az eddig érvényes szabályozás alapján – az „egyenlő elbánás” kötelezettségének előírása nélkül lehetőségük nyílt volna a hívásvégződtetési szolgáltatást vásárlók közötti megkülönböztetésre, hisz az egy percre jutó átlagdíj úgy is teljesíthető lett volna, hogy a különböző szolgáltatóknak különféle végződtetési díjakat határoznak meg. Az egyenlő elbánás kötelezettségének előírása biztosította, hogy a mobil szolgáltatók minden hívásvégződtetési szolgáltatást vásárló számára egységesen, a meghatározott percdíjakat alkalmazzák. A jelen határozat rendelkező részében foglaltak szerint viszont, egy-egy naptári időszakban, adott hívásvégződtetési díjat kell alkalmazniuk az egyes mobil szolgáltatóknak, amelyet minden napszakban, a hét minden napján, minden hívásvégződtetési szolgáltatást igénybe vevővel szemben alkalmazniuk kell. Az átlagszámításból fakadó fentebb részletezett diszkriminációs lehetőség tehát megszűnik

Ugyanakkor az egyenlő elbánásra vonatkozó kötelezettség a mobil szolgáltatókat visszatarthatja olyan versenyellenes magatartásformák alkalmazásától, amelyeket azért

alkalmaznának, mert a hívásvégződtetési díj tekintetében a bevezetett szabályozás miatt már nem tudnák érvényre juttatni erőfölényes helyzetüket. Ilyen helyzet állhat elő a piacra esetleg újonnan belépő szereplők viszonylatában, ahol az új piacra lépőt a kötelezett a már piacon lévő szolgáltatókkal szemben alkalmazott feltételektől kedvezőlenebb feltételekkel igyekezne távol tartani. Az „egyenlő elbánás” kötelezettségének új tartalma azt is jelentheti ebben az esetben, hogy a mobil szolgáltatók nem tehetnek különbséget a hívásvégződtetést vásárlók között a szolgáltatás – hálózati szerződés keretei között megfogalmazott – lényeges elemeinek tekintetében. Ezen túlmenően a Tanács – építve az első piacelemzési eljárás tapasztalataira is – fokozott figyelmet fordít arra, hogy a jelen határozat rendelkező részében foglalt, egymásra épülő kötelezettségek kölcsönhatása megfelelő módon érvényesüljön.

Fentiek értelmében a Tanács megállapítja, hogy a kötelezett szolgáltatót terhelő „egyenlő elbánás” kötelezettség a feltárt versenyprobléma tekintetében továbbra is arányos és indokolt kötelezettség, ezért a jelen határozat meghozatalakor hatályban lévő „egyenlő elbánás” kötelezettségét a Tanács a jelen határozat rendelkező részében foglaltak szerint módosítja.

Számviteli szétválasztás

[67] A számviteli szétválasztási kötelezettség előírja a mobil szolgáltató számára, hogy elkülönítetten kezelje a kiskereskedelmi és a nagykereskedelmi tevékenységét. A „számviteli szétválasztás” egy olyan szabályozó eszköz, amely több célt szolgál. Biztosítja a szolgáltató gazdálkodásának szabályozói szempontból való átláthatóságát, a keresztfinanszírozás és az árprés ellenőrzéséhez szükséges adatokat, a nagykereskedelmi díjak kialakításával kapcsolatos üzletági költséginformációkat. Mivel a kötelezettnek tevékenységeit gazdaságilag önállóan működő üzletágaként kell a számviteli szétválasztás során kimutatni, biztosítható az egyenlő elbánás számviteli elve teljesülésének nyomon követése a nagykereskedelmi árak ismeretében és a transzferárak átláthatóvá tételével, cégen belül és cégen kívül nyújtott hasonló szolgáltatás ellenértékének vonatkozásában.

Mindezekből következően ennek a szabályozó eszköznek az alkalmazásával jelentősen befolyásolható az adott piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató piaci viselkedése, előírásával megelőzhetőek piaci folyamatokra kedvezőtlen szolgáltatói magatartások. Ez a kötelezettség tehát támogatja a hívásvégződtetési díj átláthatóságát és ellenőrzését, valamint elősegíti a jövőbeni szabályozói tevékenységet.

E kötelezettség a piaci probléma súlyához képest arányos, nem okoz túlzott megterhelést a szolgáltatóknak, hiszen jelenleg is élő kötelezettségről van szó, teljesítésében a szolgáltatóknak gyakorlatuk van, a szükséges eszközök és módszerek rendelkezésre állnak, a kötelezettség fenntartása a létező gyakorlat folytatását jelenti.

A Tanács a számviteli szétválasztási kötelezettség módszertanát – a korábbi eljárások tapasztalatait is figyelembe véve – az alábbiak szerint módosította:

A korábbi kötelezettségtől eltérően a jelen határozat rendelkező részének I. számú mellékletében meghatározott kötelezettség egyszerűbb teljesítésének elősegítése, valamint a módszertan átláthatósága és az egyértelműsége érdekében a szabályozás a 19/2003 (XII. 27.) IHM rendelettel közös szerkezetben került meghatározásra. A tőke-költség szerepének pontosabb leírása ugyancsak az egyértelműséget kívánja szolgálni. Az eljárás menetét, a kötelezett szolgáltató által követendő eljárást egyszerűsíti a transzferár kialakítására vonatkozó leírás, valamint azzal összefüggésben az FDC módszertan szerinti 7. modell-építési lépés pontosítása is.

A Tanács megállapítja, hogy a „számviteli szétválasztás” továbbra is indokolt és arányos kötelezettség, mivel nagyban elősegíti a díjak átláthatóságát és ellenőrizhetőségét, ami elengedhetetlen a Hatóság későbbi piacelemzéseire és döntéseinek megalapozásához. Önmagában azonban ez a kötelezettség nem elégséges a feltárt versenyprobléma orvoslására.

Hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek

[68] Az Eht. lehetőséget teremt a Tanács számára, hogy „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségeket” írjon elő a jelentős piaci erejű szolgáltatók számára. Ennek keretében többek között hálózati elemekhez, szolgáltatásokhoz való hozzáférés, továbbá az ehhez kapcsolódó közös eszközhasználat biztosítását írhatja elő a Hatóság.

Mivel a szabályozás hatására a mobil nagykereskedelmi hívásvégződtetési díjak csökkennek, ezért csökken a mobil szolgáltatók gazdasági ösztönöztsége arra, hogy a hálózatukban minden felajánlott forgalmat végződtessenek. Különösen igaz lehet ez abban az esetben, ha új, a mobil szolgáltatók bármely üzleti szegmensére vonatkozó versenytárs jelenne meg a piacon. Ezért – szabályozás hiányában – előfordulhatna, hogy az összekapcsolási igénnyel jelentkező új távközlési szolgáltatót a mobil szolgáltató elutasítaná, ezzel is nehezítve annak piacra lépését vagy piaci megerősödését. A kötelező hozzáférés és összekapcsolás előírása nem változtat azonban azon a helyzeten, hogy a mobil szolgáltatóknak – egyéb szabályozás hiányában – nagy szabadságuk van hívásvégződtetési díjaik meghatározásában.

A Tanács a feltárt piaci probléma, valamint a hozzáférési kötelezettség jellegének összehasonlítása után megállapította, hogy jelen esetben a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség kirovása a magas hívásvégződtetési díjakra önmagában nem jelentene megoldást, azonban e kötelezettség hiányában a Kötelezett Szolgáltató a versenytársak és a fogyasztók érdekeivel ellentétes módon elzárkózhatna az összekapcsolásra illetve hozzáférésre irányuló igény elől. Ezért a Tanács a versenytársak és a fogyasztók érdekeinek védelmében

indokoltnak, a probléma súlyával arányosnak tartja a „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség” fenntartását.

A közös eszközhasználat és helymegosztás különös szabályai

[69] Az Eht. lehetőséget teremt a Tanács számára, hogy „közös eszközhasználat és helymegosztással kapcsolatos kötelezettséget” írjon elő a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató számára. A jelen határozat meghozatalakor hatályos szabályozás nem írta elő a mobil szolgáltatók számára ezt kötelezettséget, mivel a Tanács úgy ítélte meg, hogy a feltárt piaci problémák megoldását nem segítené elő, azok orvoslására nincs hatással. Az újabb piacelemzés sem tárt fel olyan szempontot, mely igazolná e kötelezettség előírásának szükségességét.

A Tanács megállapította, hogy a „közös eszközhasználat és helymegosztással kapcsolatos kötelezettség” kirovása nem indokolt, mivel az a feltárt piaci probléma kezelésére nem alkalmas, ezzel a kötelezettséggel nem orvosolható. Ezért ezen kötelezettséget a Tanács továbbra sem szabja ki.

Költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége

[70] Az Eht. lehetővé teszi a Hatóság számára, hogy az érintett piacon jelentős piaci erejű szolgáltatóként azonosított szolgáltató számára a törvényben meghatározott kötelezettségek közül a piacelemzés alapján feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos legalább egy kötelezettséget írjon elő, valamint hogy a jelentős piaci erejű szolgáltatóra korábban megállapított legalább egy kötelezettséget fenntartson, illetve azt módosítsa. A törvény alapján kiróható kötelezettségek körébe tartozik az Eht. 108. § rendelkezései alapján előírható „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége kötelezettség”, melyek kirovását az indokolja, hogy a hatékony verseny hiányában a JPE mobil rádiótelefon szolgáltatóknak – szabályozás nélkül – lehetőségük lenne arra, hogy hívásvégződtetési díjaikat a versenytársaktól, a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül, túlzó módon határozzák meg. Ez a szabályozási lehetőség a gyakorlatban különböző árszabályozási eszközök és költség-elszámolási kötelezettségek alkalmazását jelenti. Az árszabályozás olyan szabályozói eszköz, amely közvetlenül befolyásolhatja a végződtetési díjak szintjét.

[71] A kompetitív árszint meghatározásához nemzetközileg elismert és alkalmazott módszer a hosszú távú növekményi költségszámítás (LRIC), amely meghatározott közgazdasági alapelvekre épül. A módszertan lépéseire az Európai Közösségi dokumentumok is tartalmazzanak előírásokat, ugyanakkor egy-egy országon belül a megvalósítás konkrét részleteit a nemzeti hatóságok feladata szabályozni.

Magyarországon az eddigi szabályozás is kötelezte a mobil szolgáltatókat a felülről lefelé építkező LRIC módszer (TD-LRIC) kidolgozására és ennek alkalmazásával a költségalapú hívásvégződtetési díjak meghatározására. A

TD-LRIC költségmodell alapján kialakított költségalapú hívásvégződtetési díj meghatározásának, valamint a beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban nagykereskedelmi szolgáltatás költségalapú díj ellenében történő nyújtásának kötelezettségét a Tanács a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosított szolgáltatók tekintetében továbbra is indokoltnak tartja azzal, hogy a DH-664-33/2005. ügyszámmon hozott korábbi határozatban foglalt kötelezés tartalmát a rendelkező részben foglaltak szerint módosítja.

A „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség rendelkező rész szerinti módosítása mellett a Tanács tehát továbbra is lehetőséget biztosít a Kötelezett Szolgáltatóknak arra, hogy a hívásvégződtetés költségeinek igazolásával – a Tanács által jóváhagyott TD-LRIC költségmodell esetén – költségalapú díjértéküket tulajdonképpen maguk határozzák meg.

[72] A fenti DH-664-33/2005. ügyszámú határozatban foglalt kötelezettség módosítása több síkon nyilvánul meg. Egyrésztől módosultak a „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség tekintetében a TD-LRIC költségmodell alkalmazásának egyes előírásai, melynek keretében az alábbi jelentősebb változások, az alábbi okokból zajlottak le:

A Tanács a konkrét módosítások meghatározása során végig szem előtt tartotta, hogy azok a Kötelezett Szolgáltatók költségmodell-építésére vonatkozó szabályokat egyértelművé, ezáltal a folyamatot gyorsabbá, egyszerűbbé tegyék. Ennek érdekében, továbbá a korábbi eljárások során felmerült eltérő értelmezési lehetőségek elkerülése végett a költségalapban figyelembe nem vehető jelentősebb tételek konkrét megfogalmazása mellett a pénzügyi adatok és a naturális adatok időszakának megfogalmazását illetően is pontosabb megfogalmazás került alkalmazásra. Ezen túlmenően a hálózatoptimalizálás megvalósításának pontosítása, a könyvvizsgálói nyilatkozatok tartalmának konkrét körbehatarolása, illetve az útvonal tényezők szabályainak leírásában történt változás is a Kötelezett Szolgáltató megfelelő eljárását kívánják elősegíteni. A megváltozott pénzügyi környezeti feltételek – a fentiekén túl – a költségmodellben alkalmazott tőkeköltségszorzó 17,5%-os szintről 13,7%-os szintre történő csökkentését tették szükségessé.

Az előző érték megállapításának időszaka óta jelentős hatást kiváltó tőkepiaci (nem ágazat-specifikus) változások következtek be, melyek a nominál kockázatmentes hozamok jelentős csökkenését eredményezték, ami a Magyarországra vonatkozó inflációs ráta változásából, és a becsült kockázatmentes kamatláb változásából tevődött össze. Előbbi a tőkeköltség csökkentő tételek 72%-át, utóbbi a 20%-át magyarázza. A maradék 8% egy ágazat-specifikus tényezőnek a mobil szolgáltatók bétájának kismértékű csökkenése eredménye.

Ugyanakkor a vizsgált időszak folyamán nem csak a csökkenés irányába ható változások következtek be. Itt elsősorban az eladósodottság nagyobb mértékű

csökkenése, mint ágazat-specifikus tényező játszik szerepet, ami önmagában a csökkentő tételek teljes hatásának 10%-át ellensúlyozta, míg az alig változó tényezők és a tényezők együttes (tehát egymástól el nem választható) hatása a csökkentő tételek teljes hatásának 5%-át ellensúlyozta. Azaz a tőkeköltségszorzó csökkenése a fenti hatások eredőjeként valósult meg.

[73] Másrésztől módosult a Hatóság által a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra kirótt kötelezettség tartalma, valamint a kötelezettség érvényesítéséhez kapcsolódó hatósági eljárás is. Elsődlegesen továbbra is a Kötelezett Szolgáltató köteles a jelen határozatban ismertetett TD-LRIC költségszámítási modellhez tartozó módszertan szerint meghatározni a költségalapú hívásvégződtetési díjat, majd azt a Tanácshoz jóváhagyásra benyújtani.

Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató a TD-LRIC költségszámítási módszer alkalmazásával kialakított számításait, valamint a kiszámított költségalapú hívásvégződtetési díjat jóváhagyás céljából benyújtja a Tanácsnak, és az mindenben megfelel az elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályoknak, a Tanács jóváhagyja azokat. A Kötelezett Szolgáltató ebben az esetben köteles a jóváhagyott költségalapú hívásvégződtetési díjat legkésőbb 2009. január 01. napjától alkalmazni azzal, hogy amíg ezt a költségalapú hívásvégződtetési díjat el nem éri, addig a jelen határozat rendelkező részében meghatározott ütemezés egyes időszakaiban érvényes hívásvégződtetési díjak alkalmazásától nem térhet el. Ez a gyakorlatban azzal a következménnyel jár, hogy a Kötelezett Szolgáltató attól függetlenül, hogy az általa legkésőbb 2009. január 01. napjától alkalmazandó költségalapú hívásvégződtetési díj az általa jóváhagyásra előterjesztett és a Tanács által jóváhagyott TD-LRIC, vagy a hatósági BU-LRIC költségmodell alapján, a jelen határozat rendelkező részében meghatározott, a BU-LRIC költségszámítási módszerrel megállapított költségalapú hívásvégződtetési díj elérése tekintetében meghatározott ütemezés első időintervallumában meghatározott díjat alkalmazni köteles. Ugyanakkor amennyiben a jóváhagyott költségalapú hívásvégződtetési díj a jelen határozat rendelkező részében meghatározott ütemezés első és második időszakában érvényes díjak közötti mértékű, akkor az érintett Kötelezett Szolgáltató a jóváhagyott költségalapú hívásvégződtetési díjat már 2008. január 01. napjától alkalmazni köteles.

Előfordulhat ugyanis, hogy a jóváhagyott TD-LRIC költségmodell alapján meghatározott költségalapú hívásvégződtetési díj magasabb, mint a hatósági BU-LRIC költségmodell szerinti számítás eredménye, amely egyben azt is jelenti, hogy az elérendő célérték (költségalapú hívásvégződtetési díj) és a jelenleg alkalmazott hívásvégződtetési átlagdíj közötti különbség kisebb lesz. Ennek megfelelően a magasabb célérték – mértékétől függően – egyrészt hamarabb (1 vagy 2 lépcsőben) elérhetővé, vagy a célérték eléréséhez vezető utolsó lépcsőben a csökkentés

kisebb mértékűvé válna. Ezzel kapcsolatban a Tanács úgy ítéli meg, hogy a költségalapú hívásvégződtetési díj eléréséhez kapcsolódó ütemezésben foglalt azon kedvezmény, amely szerint a Kötelezett Szolgáltatóknak a költségalapú hívásvégződtetési díjat – a jelen határozat rendelkező részében foglalt 3 lépcsős ütemezésnek megfelelően – majd csak 2009. január 01. napjától kell alkalmazniuk, azokat a Kötelezett Szolgáltatókat is megilleti, amelyek jóváhagyható TD-LRIC költségmodellt terjesztenek elő.

Emellett a Tanács nem látja indokoltnak, hogy az adott esetben a BU-LRIC költségmodell szerinti célértéknél magasabb, a jelen határozat rendelkező részében meghatározott ütemezés valamely időszakában érvényes díj közötti mértékű, jóváhagyása esetén ennek eléréséig az évenkénti díjcsökkentés mértéke kisebb legyen, mint a hatósági BU-LRIC költségmodell esetében, ahol a díjcsökkentés évenkénti mértékét a Tanács indokoltnak és elfogadhatónak tekinti.

[74] A TD-LRIC költségmodell jóváhagyásra történő benyújtásának kötelezettsége mellett a Tanács választási lehetőséget kínál a Kötelezett Szolgáltatók számára, mely szerint – mentesülve a TD-LRIC költségszámítási módszer alapján kialakítandó költségalapú hívásvégződtetési díj meghatározásának kötelezettsége alól – a Kötelezett Szolgáltató a Tanács által felépített BU-LRIC költségszámítási modell alapján kiszámított költségalapú hívásvégződtetési díj alkalmazását is választhatja.

A BU-LRIC költségmodell felépítését elsősorban az a hatósági felismerés indokolta, mely szerint a Hatóságnak a jelentős piaci erejű szolgáltatókat terhelő költségalapúság kötelezettsége előírása során – a korábbi TD-LRIC költségmodellek jóváhagyására irányuló eljárások során szerzett jogalkalmazói tapasztalatokon túl – rendelkeznie kell egy úgynevezett „zsinórmértékkel”, „viszonyítási alappal is. Emellett a Hatóság folyamatosan szembesül a szolgáltatók, valamint az Európai Bizottság részéről is megfogalmazódó igénnyel, mely szerint a Hatóságnak a költségalapú hívásvégződtetési díjképzés kapcsán állást kellene foglalnia abban a tekintetben, hogy megítélése szerint – a jelenlegi elektronikus hírközlési piaci viszonyokra is tekintettel – milyen mértékű a költségalapú hívásvégződtetési díj, valamint hogy annak eléréséhez milyen út, milyen elvek és milyen szempontok mentén vezet.

Ezen túlmenően a Tanács a jelen határozat meghozatala során – az ügyfelek garanciális jogainak érvényesülése érdekében és az eddigi eljárási tapasztalatok alapján – arra a következtetésre jutott, hogy az Eht. szerinti „költség-alapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettségének érvényesülését hatékonyabban szolgálja, ha saját közhatalmát garanciális eszközökkel ellensúlyozza. Ennek keretében került sor a BU-LRIC költségmodell Hatóság által történő felépítésére is.

Tekintettel arra, hogy a BU-LRIC költségmodell – a szolgáltatók együttműködését feltételezve – a szolgáltatók által szolgáltatott adatokra épül, illetve arra, hogy a

Hatóság a jelen határozat meghozatalát megelőzően minden rendelkezésére álló eljárási eszközt igénybe vett az érintett szolgáltatóktól származó releváns adatok megszerzése érdekében, megállapítható, hogy a „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség tartalmának meghatározása során a BU-LRIC költségmodell Hatóság által történő alkalmazása olyan típusú közhatalmi eszköz, amely semmilyen körülmények között sem fosztja meg az ügyfelet az őt alanyi jogon megillető bizonyítási lehetőségtől, amely az adatszolgáltatásra irányuló hatósági eljárás mellett a jelen határozat szerinti, a TD-LRIC költségmodell jóváhagyására irányuló eljárás során is megilleti a Kötelezett Szolgáltatókat. Ezen túlmenően rögzítendő, hogy a Hatóság a BU-LRIC költségmodell és az annak alapján kialakított költségalapú hívásvégződtetési díj alkalmazására – kivéve azt az esetet, amikor a Kötelezett Szolgáltató gazdasági érdekeire tekintettel maga választja a BU-LRIC modell alapján megállapított hívásvégződtetési díj alkalmazását – mint végső esetben alkalmazható eszközre tekint, amely csak abban az esetben kerül alkalmazásra, ha a Kötelezett Szolgáltató a jóváhagyásra alkalmas TD-LRIC költségmodell benyújtására vonatkozó kötelezettségét nem, vagy nem megfelelően teljesíti.

Az ügyfelek garanciális jogainak érvényesülése érdekében a Hatóság a jelen határozatban előre meghatározta, kiszámíthatóvá tette a Kötelezett Szolgáltatók önkéntes jogkövetésének elmaradása esetén alkalmazandó eljárását, valamint a hatósági döntés teljes tartalmát.

A BU-LRIC költségmodellnek a rendelkező részben foglaltak szerinti alkalmazását az a körülmény alapozza meg, hogy a költségalapúsági kötelezettség lényeges tartalmi elemeit tekintve a BU-LRIC, illetve a szolgáltatók részére alapkötelezettségként előírt TD-LRIC költségmodellek alkalmazhatósági köre megegyezik. Mindkét módszer kielégíti a költségalapúság alapkövetelményeit, amennyiben a szolgáltatás nyújtásához szükséges költségeket veszi számba, és ezeket a hosszú távú növekményi (különbözeti) költségszámítás szabályai szerint dolgozza fel. Különbség csupán a szolgáltatási költségek megközelítésének módjában van a két módszer között: míg a BU (azaz alulról felfelé építkező) megközelítés egy hipotetikus, azaz ideálisan hatékony hálózaton való szolgáltatásnyújtás költségeit modellezi, addig a TD (azaz felülről lefelé építkező) megközelítés egy valós hálózaton történő szolgáltatásnyújtás tényleges költségeiből indul ki, és ezt módosítja a hatékonyság követelményeinek figyelembe vételével. Elméletileg tehát a kétfajta megközelítésnek közel azonos (bizonyos feltételek mellett teljesen megegyező) eredményre kell vezetnie a költségalapú hívásvégződtetési díj modellezése tekintetében.

[75] Fentieken túlmenően a Kötelezett Szolgáltató által benyújtott TD-LRIC költségszámítási modell jóváhagyására irányuló hatósági eljárás is módosul, mely szerint a Tanács – tekintettel a kötelezett szolgáltatók által a TD-LRIC költségmodell építésével, valamint az annak

alapján kialakítandó költségalapú hívásvégződtetési díj meghatározására irányuló folyamattal kapcsolatban szerzett sokrétű tapasztalataira is – a benyújtott költségmodell jóváhagyására irányuló hatósági aktus eljárásjogi követelményire a korábbinál nagyobb hangsúlyt fektet. Ez a jogalkalmazási gyakorlatban azt jelenti, hogy a Tanács a költségmodell jóváhagyására irányuló eljárásában kizárólag azt vizsgálja, hogy a benyújtott költségmodell jóváhagyásra alkalmas-e vagy sem. Ebből az következik, hogy amennyiben a költségmodell jóváhagyásra nem alkalmas, a Tanács a jelen határozatban rögzített BU-LRIC költségmodell alapján kialakított költségalapú hívásvégződtetési díj alkalmazásának kötelezettségét írja elő az érintett Kötelezett Szolgáltató számára.

Ez a megoldás azon a jóváhagyási aktushoz fűződő eljárásjogi alapon nyuszik, mely szerint a Tanács a TD-LRIC költségmodell jóváhagyására irányuló eljárás keretében a modell benyújtását követően további, a tényállás tisztázására irányuló eljárási cselekményt, további bizonyítási lehetőséget biztosító felhívást, vagy egyéb, a benyújtott költségmodell szolgáltatónak felróható jóváhagyásra alkalmatlansága folytán annak jóváhagyásra alkalmas elkészítését, kijavítását elősegítő eljárási cselekményt nem tesz. Miután a TD-LRIC modell a jelen határozat alapján egy a szolgáltató által önkéntes jogkövetési alapon szabadon elkészíthető, saját gazdasági viszonyaira vetítve értelmezhető eszköz, a Tanács jelen határozatban megjelenő következetes jogértelmezése szerint a jóváhagyó aktus egy jogalkalmazói jellegű, de tartalmát tekintve tulajdonképpen formai döntés, amellyel a Tanács mindössze elfogadja, vagyis a hírközlési piacon alkalmazhatónak tartja a Kötelezett Szolgáltató által saját érdekkörében, de a jelen határozat alapján elkészített TD-LRIC költségmodelljét. Ennek érdekében a Tanács egyszerűsítette a TD-LRIC költségmodell módszertanát.

Amennyiben azonban a Kötelezett Szolgáltató e nagyfokú, közjogban biztosított jogával nem, vagy nem megfelelően él, a Tanács – hasonlóan a hatósági ellenőrzési eljárásokhoz – megállapítja, hogy az önkéntes jogkövetés nem teljesült. Ennek megfelelően a Tanács nem tudja jóváhagyni a Kötelezett Szolgáltató által benyújtott költségmodellt.

A fent bemutatott eljárásban természetesen az eljárásjogi garanciák is érvényesülnek, hiszen a Tanács a benyújtott TD-LRIC modell jóváhagyásra esetleges alkalmatlanságát, valamint az önkéntes jogkövetés elmaradásának megállapítására irányuló vizsgálat részleteit részletesen indokolni köteles. Ezen túlmenően egyéb, az indokoláshoz kapcsolódó kötelezettségek is terhelik a Hatóságot, melynek megfelelően a Kötelezett Szolgáltató a jóváhagyás tárgyában részletesen indokolt hatósági döntést kap kézhez, amely az önkéntes jogkövetés elmaradásának esetére tekintettel a BU-LRIC modell alapján számított költségalapú hívásvégződtetési díjra vonatkozó döntést is tartalmazza.

[76] Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató – választása ellenére – a TD-LRIC modellt határidőben nem nyújtja be, a Tanács – a nyilatkozattételi lehetőségéről való tájékoztatás mellett – a hivatalból lefolytatott jogalkalmazási eljárás megindításáról tájékoztatja az érintett Kötelezett Szolgáltatót, melynek keretében a Tanács ugyancsak a BU-LRIC modell alapján megállapított költségalapú hívásvégződtetési díj alkalmazását teszi határozatával kötelezővé.

A vázolt eljárási modell alkalmazásának alapját a Ket. általános és különös eljárási szabályaira, valamint az Eht. alapeljárásra vonatkozó, a Ket. szabályaihoz képest eltérő, kiegészítő jellegű rendelkezései, valamint a Hatóság jelen határozata adja.

[77] A BU-LRIC költségmodell alapján kialakított költségalapú díj mértéke a rendelkező részben foglaltak szerint 16,84 Ft/perc, amely díj a Tanács által felépített BU-LRIC költségmodell alkalmazásának végeredményeként kapott érték. A BU-LRIC költségmodell módszertanának részletes leírását a jelen határozat indokolásának I. számú melléklete tartalmazza. A BU-LRIC költségmodell alkalmazása során a Tanács az alábbi tényezőket tartotta szem előtt.

A Tanács a BU-LRIC költségmodellben kizárólag a GSM hálózatok (2G) költségeit vette figyelembe a hívásvégződtetési díj meghatározása során. Ennek oka elsődlegesen az volt, hogy a 3G hálózatokon lehetséges ugyan a mobil beszédcélú hívásvégződtetés, és várhatóan a szolgáltatók fogják is erre a célra használni (a szabályozás első időszakában elhanyagolható mértékben), de a 3G a vizsgált piac szempontjából csak egy olyan új technológiának tekinthető, amely nem ennek a szolgáltatásnak az érdekében jött létre, és amely nélkül a mobil beszédcélú hívásvégződtetés szolgáltatás maradéktalanul teljesíthető.

A szolgáltatás tartalma változatlan és független attól, hogy az a mobil szolgáltató 2G vagy 3G hálózatán jön-e létre. Emellett rögzítendő, hogy a hang hívásvégződtetés biztosítása a 3G hálózatokon kizárólag az egyes mobil szolgáltatók hálózatfejlesztésén és döntésein múlik, a szolgáltatást igénybe vevő távközlési szolgáltatóknak és végső soron azok előfizetőinek semmiféle ráhatásuk nincs arra, hogy az általuk végződtetésre átadott forgalom a mobil szolgáltató melyik hálózatán végződjék. Mindezek alapján indokolatlan és – a mobil hívásvégződtetés szolgáltatást igénybe vevők szempontjából – méltánytalan volna a 2G hálózatok költségénél magasabb költségeket elismerni.

A mobil szolgáltatóktól elvárható logikus gazdasági döntés is az lehet, hogy – kísérleti és tapasztalatszerzési célokat leszámítva – a 3G hálózataikat akkor alkalmazzák beszédcélú hívásvégződtetésre, ha azokon ez a szolgáltatás gazdaságosabban megvalósítható, mint a rendelkezésre álló 2G hálózatokon, vagyis a szolgáltatás fajlagos költsége alacsonyabb 3G-n, mint 2G-n.

Ez megint azt igazolja, hogy a 2G költségeket felső határnak kell tekinteni, mely költségek a 3G terjedésével

csak csökkenhetnek. Ez azonban a közeljövőben várhatóan nem következik be, ezért a Tanács döntése nem számol a 3G hálózatok használatának költségcsökkentő hatásával.

A Tanács azért döntött tehát kizárólag a 2G hálózatok költségeinek figyelembe vétele mellett, mert a 3G hálózatok megjelenése nem okozhat díjnövekedést a nagykereskedelmi beszédcélú hívásvégződtetésben, a 3G hálózatok esetleges díjcsökkentő hatása pedig még nem időszzerű.

[78] A Tanács döntése értelmében a Kötelezett Szolgáltatók a BU-LRIC költségmodell végeredményeként azonos mértékű költségalapú hívásvégződtetési díjat kötelesek alkalmazni a jelen határozat rendelkező részében meghatározottak szerint. Az azonos mértékű célérték, azaz költségalapú hívásvégződtetési díj alkalmazását első sorban az indokolja, hogy mindhárom magyarországi mobil szolgáltató esetében azonos költségeket feltételezhetünk, mivel mindhárom mobil szolgáltató a 900 és 1800-as frekvenciasávban is működik, azonos sávzélességgel rendelkezik, mindegyik szolgáltató hálózata országos lefedettséget biztosít, hálózatuk közel azonos méretű és mindegyikük rendelkezik UMTS engedéllyel.

A közös célérték meghatározása egy 1/3 rész forgalom kielégítésre méretezett elméleti, hatékony szolgáltató költségeinek figyelembe vételével történt, mert a magyarországi mobil szolgáltatók piaci részesedése folyamatos kiegyenlítődési tendenciát mutat, továbbá mert az azonos feltételekkel, azonos időben indított UMTS újabb lehetőséget biztosít a piaci aktivitással meghatározott kiegyenlítődésre.

Különböző célérték fenntartása esélyegyenlőtlenséget okozna a magyarországi mobil szolgáltatók között, mivel a piaci érettség adott fokán a díjkülönbség indokolatlan jövedelem-átcsoportosításokat, ezáltal egyenlőtlen versenyfeltételeket eredményezne. Az alacsonyabb hívásvégződtetési díjú szolgáltatóknak nem csak a bevétele lenne kevesebb, de a más hálózatba menő kiskereskedelmi hívásdíjainak költségei és ezen keresztül annak díjai magasabbak lennének a másik szolgáltató magasabb hívásvégződtetési díjai miatt, ami szintén az egyenlőtlen versenyfeltételeket erősítené.

[79] A Tanács döntése értelmében a Kötelezett Szolgáltatóknak napszaki megosztástól független, azaz csúcsidőjű és csúcsidőn kívüli beszédpercek megkülönböztetése nélküli hívásvégződtetési díjakat kell távközlési partnereivel szemben alkalmaznia, az összes végződtetett beszédpercre vonatkozóan. A hívásvégződtetési nagykereskedelmi szolgáltatást a Kötelezett Szolgáltatók jelenleg a Tanács korábbi vonatkozó döntése értelmében hívásvégződtetési átlagdíj alapján nyújtják azzal, hogy a napszaki (csúcsidőjű és csúcsidőn kívüli) eltérítést kötelesek nyilvánosságra hozni. Tekintettel a hírközlési piacon bizonytalanságot eredményező, a jelenleg hatályos átlagdíj-szabályozást eltérően értelmező szolgáltatói magatartásokra és az ebből adódó elszámolási vitákra, a

Tanács arra a következtetésre jutott, hogy módszerét tekintve egyszerű, a Kötelezett Szolgáltatók számára egyértelmű, minden esetben ugyanazt a hívásvégződtetési díjat eredményező, napszaki megosztásokat nélkülöző szabályozási eszköz alkalmazásának kötelezettségét kell a hívásvégződtetési díj költségalapúsága érdekében előírnia.

A napszaki megosztástól független hívásvégződtetési díj alkalmazásának feltétlen előnyeként értékelhető, hogy a határozat kihirdetésével minden piaci szereplő pontosan tudja az egyes szolgáltatók által alkalmazott hívásvégződtetési díjakat, amely a piaci szabályozás előreláthatóságát, kiszámíthatóságát is szolgálja.

Ez az elszámolási módszer minden időszakban biztosítja, hogy az elszámolás pontosan a meghatározott hívásvégződtetési díjon történjék, megszünteti a szolgáltatók azon kockázatát, hogy a csúcsidőjű és csúcsidőn kívüli hívásvégződtetési díjak alkalmazásával ténylegesen kialakuló hívásvégződtetési díjak a határozatban szereplő átlagdíjtól eltérnek, és emiatt a kötelezettséget nem képesek teljesíteni, valamint jelentősen leegyszerűsíti a hívásvégződtetési díjak átláthatóságát és ellenőrizhetőségét, biztosítja azok tervezhetőségét és stabilitását.

A hívást indító szolgáltató adott forgalmi viszonyok mellett ugyanannyi nagykereskedelmi hívásvégződtetési díjat fizet a jelen határozat rendelkező részében foglaltakból következő elszámolás esetén is, mint csúcsidőjű és csúcsidőn kívüli forgalmi díjak mellett (amennyiben azok jól kerültek megállapításra). Az előfizetőinek biztosított csúcsidőjű és csúcsidőn kívüli kiskereskedelmi forgalmi díjat tehát a mobil hívásvégződtetési díj ilyen megbontása nélkül is megállapíthatja, ez számára költségváltozást nem jelent.

[80] Noha a Tanács megítélése szerint a költségalapú, adott esetben a BU-LRIC módszer szerint kialakított költségalapú hívásvégződtetési díjak azonnali bevezetése jelentené a feltárt versenyprobléma és következményeinek orvoslását, a Tanács tisztában van azzal, hogy a szolgáltató Kötelezett Szolgáltatók által (tanácsi határozat alapján) jelenleg alkalmazott hívásvégződtetési átlagdíjak és a BU-LRIC módszerből adódó, vagy ahhoz közeli eredmény között jelentős a különbség, ezért az így meghatározott hívásvégződtetési díj azonnali bevezetése komoly zavart okozhatna a Kötelezett Szolgáltatók gazdálkodásában.

A fentiekén kívül azonban a Tanácsnak arra is tekintettel kellett lennie, hogy a kívánatos célt, a költségalapú hívásvégződtetési díjak alkalmazását a teljes távközlési piacon a hatékony verseny feltételeinek biztosítása érdekében nem lehet túlságosan távoli időpontra halasztani, azt a lehető leghamarabb el kell érni.

A fenti két szempont mérlegelésével a Tanács meghatározott egy – mindhárom mobil szolgáltatóra vonatkozóan azonos elveken nyugvó – ütemtervet (Glide Path), amely előírja, hogy a mobil szolgáltatók a célértéknek tekintett költségalapú hívásvégződtetési díjat milyen

módon érik el. A Glide Path előírása összhangban van több európai hatóság gyakorlatával és az Európai Bizottság mellett működő Európai Szabályozók Csoportja (European Regulators Group) 2004. április 1. napján elfogadott – jelenleg kiegészítés alatt álló – a megfelelő kötelezettségekről szóló közös álláspontjának 5.5.2. fejezetében foglaltakkal, (internetes elérhetőség:

http://erg.eu.int/doc/whatsnew/erg_0330rev1_remedies_common_position.pdf;

angol címe: „ERG Common Position on the approach to appropriate remedies in the new regulatory framework”); valamint a Független Szabályozók Csoportja (Independent Regulators Group) mobil végződési piacokon alkalmazható kötelezettségekre vonatkozó,

ugyancsak 2004. április 1. napján elfogadott, angol nyelven hozzáférhető nyilvános ajánlásával (internetes elérhetőség: <http://irgis.icp.pt/admin/attachs/384.pdf>;

angol címe: „Principles of Implementation and Best practice on the application of remedies in the mobile voice call termination market”). A Tanács a Glide Path meghatározásakor azt a célt tartotta szem előtt, hogy egy mobil szolgáltató hívásvégződési díjbevétele évente azonos hányadban, arányosan csökkenjen. Ennek az évenként azonos %-os mértékű díjcsökkentés felel meg, amelyet addig kell alkalmazni, amíg ki nem alakul a költségalapú hívásvégződési díj. Az évenként azonos %-os mértékű csökkentési ütem meghatározásának kiinduló értéke a Kötelezett Szolgáltatók jelenleg hatályos átlagdíja, amit a Tanács DH-664-33/2005. ügyszámú határozatában írt elő, míg a célértéke a hatósági BU-LRIC módszertannal meghatározott költségalapú hívásvégződési díj. A Glide Path időtartamának meghatározásakor az volt a Hatóság elsődleges szempontja (a díjak stabilitására tekintettel évenként egy díjcsökkentéssel számolva), hogy – egységes elvek alkalmazása mellett – az első díjcsökkentési lépcső egyik szolgáltatónál se jelentsen kisebb díjcsökkenést, mint ami a Tanács jelen piacra vonatkozó legutolsó, DH-664-33/2005. számú határozatában meghatározásra került. Ennek a követelménynek a legfeljebb 3 lépcsős díjcsökkentés felel meg. A 4 lépcsős csökkentés tehát már indokolatlanul elnyújtaná a költségalapú hívásvégződési díj eléréséhez szükséges időtartamot, a 2 lépcsős csökkentés mértéke viszont (abszolút mértékben és az eddigi díjcsökkentési lépésekhez képest is) még túlzónak tekinthető és a Tanács megítélése szerint a piac megzavarásához vezethetne.

[81] Amennyiben a kötelezett szolgáltató él a TD-LRIC költségszámítási módszer alkalmazásával és számításait jóváhagyás céljából benyújtja a Tanácsnak és az mindenben megfelel az elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályoknak, a Tanács jóváhagyja azokat. A Kötelezett Szolgáltató ebben az esetben is köteles a jóváhagyott költségalapú hívásvégződési díjat legkésőbb 2009. január 1-ig elérni oly módon, hogy az adott, a határozat rendelkező részében meghatározott időszakra vonatkozóan az adott időszakra a fenti elvek szerint kiszámított és

a rendelkező részben megadott díj és a TD-LRIC módszer szerint kiszámított és jóváhagyott költségalapú hívásvégződési díj közül a magasabb díjat köteles alkalmazni.

A Tanács a fentiek értelmében a BU vagy a TD megközelítésű LRIC módszerrel kiszámított díjakat tekinti alkalmazandónak, azonban a piac megzavarásának elkerülése érdekében bevezetésükre haladékot ad a Kötelezett Szolgáltatóknak. A Tanács a haladék mértékét, amely a rendelkező részben foglalt táblázatban található a hatósági BU- LRIC módszer eredményének figyelembevételével számította ki. A Kötelezett Szolgáltató által benyújtott és a Hatóság által elfogadott TD megközelítésű LRIC módszerrel számított költségalapú hívásvégződési díj esetében nem volna indokolt, hogy a magasabb TD-LRIC díj miatt az évenkénti díjcsökkentés mértéke kisebb legyen mint a hatósági BU-LRIC módszerrel kiszámított díj esetén, ahol a díjcsökkentés időszakonkénti mértékét a Tanács indokoltnak és elfogadhatónak tekinti.

A Tanács a fenti módszer alkalmazásával biztosíthatja a Kötelezett Szolgáltatók számára a több évre előre mutató, kiszámítható szabályozási környezetet. Ugyanakkor a Tanács a későbbi piacelemzések során az esetlegesen felmerülő új körülményeket is figyelembe veszi a kötelezettségek értékelése során azzal, hogy amennyiben a piacot érintő lényeges változás nem következik be, akkor a kötelezettség a fentebb meghatározott tartalommal valósuljon meg.

[82] A Tanács megállapította, hogy a hívásvégződési díjakat a kompetitív szintre kényszerítő árszabályozás indokolt és arányos kötelezettség, mivel elősegíti a feltárt versenyprobléma és következményeinek orvoslását, azaz csökkenti a szolgáltatók azon képességét, hogy a hívásvégződési díjaikat erőfölényük kihasználásával tudják meghatározni, valamint a hatékony és fenntartható verseny érvényesülését segíti elő a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon, ezáltal növeli a fogyasztói jóléti többletet. A Tanács a kompetitív árszint meghatározására a LRIC módszert alkalmas eszköznek tartja. A LRIC módszerrel meghatározott árszintet a Tanács megítélése szerint legkésőbb a megadott időpontig minden Kötelezett Szolgáltatónak el kell érnie.

III. 4. 3. Arányos és indokolt kötelezettségek kirovása

[83] A Tanács megvizsgálta a három érintett piacon érvényesülő jelentős piaci erőfölény hatásait, azonosította a versenyproblémát, értékelte a rendelkezésre álló szabályozói eszközöket és kiválasztotta a feltárt versenyproblémának megfelelő (tehát indokolt) és azok súlyának megfelelő (tehát arányos) kötelezettségeket. Ennek során megállapította, hogy az „átláthatóság”, az „egyenlő elbánás”, a „hozzáférés és összekapcsolás” és a „számveteli szétválasztás” kötelezettségekre szükség van, de ezek külön-külön vagy együttesen sem elegendőek a versenyprobléma orvoslására, ezért a „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség kirovása is szükséges.

[84] A vizsgálat eredményeként a Tanács mindhárom magyarországi mobil szolgáltatóra, mint az érintett

piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra a következő kötelezettségeket határozza meg:

- *Átláthatóság*
- *Egyenlő elbánás*
- *Hozzáférés és összekapcsolás*
- *Számviteli szétválasztás*
- *Költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége*

III. 4. 4. Kötelezettségek hatálybalépése

[85] A jelen határozat rendelkező részében foglaltak szerint a módosított „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség a költségalapú hívásvégződtetési díjak jóváhagyása tárgyában hozandó határozat kézbesítésének napját követő napon, legkésőbb azonban a jelen határozat kézbesítését követő 121. napon lép hatályba. Tekintettel arra, hogy a „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettséghez, valamint az annak körében alkalmazni rendelt hívásvégződtetési díjakhoz és a költségalapú hívásvégződtetési díjhoz az „átláthatóság”, valamint az „egyenlő elbánás” kötelezettsége a jelen határozat rendelkező részében foglaltak szerint is szorosan kapcsolódik, e két kötelezettség a módosított „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettséggel egyidejűleg lép hatályba.

A „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség – Eht. 55. § (2) bekezdése szerinti – 120 napig történő hatályban tartása egyrészt azt a célt szolgálja, hogy a Hatóságnak lehetősége legyen a TD-LRIC költségmodellek jóváhagyására irányuló eljárás érdemi lefolytatására, másrészt pedig arra irányul, hogy az új kötelezettség hatálybalépését a költségalapú hívásvégződtetési díj tekintetében szabályozatlan időszak ne előzze meg. Ezzel összefüggésben azonban a Tanács úgy

látja, hogy amennyiben a TD-LRIC költségmodellek jóváhagyására irányuló eljárás a fenti 120 napnál hamarabb véget ér, indokolatlan a jelenleg hatályos kötelezettség 120. napig történő hatályban tartása.

Tekintettel arra, hogy a „számviteli szétválasztás, kötelezettség körében teljesítendő, a számviteli szétválasztási kimutatás naptári évenként történő benyújtására vonatkozó kötelezettséget az Eht. 62. § rendelkezései részletesen szabályozzák, a Tanács nem látta indokoltnak a kötelezettség átmeneti időtartamra történő hatályban tartását. Ugyanakkor az a tény, hogy a jelenleg hatályos „számviteli szétválasztás” kötelezettsége a jelen határozat kézbesítésének napját követő napon hatályát veszti, azzal a következménnyel jár, hogy a Kötelezett Szolgáltató, illetve annak mobil rádiótelefon szolgáltatást nyújtó részlege az Eht. 62. § rendelkezéseiben foglalt, a számviteli szétválasztási kimutatás benyújtására vonatkozó kötelezettségét a jelen határozat kézbesítését követő, jóváhagyásra történő benyújtás során a jelen határozat rendelkező részében foglalt tartalomnak megfelelően köteles teljesíteni.

Budapest, 2006. június „.....”

A határozatot kapják:

- 1.) Magyar Telekom Nyrt.
(1013 Budapest, Krisztina krt. 55.)
- 2.) Pannon GSM Zrt.
(2040 Budaörs, Baross u. 165/2.)
- 3.) Vodafone Magyarország Zrt.
(1062 Budapest, Váci út 1-3.)
- 4.) Irattár

KÖZLÖNY

§

*A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa DH-9549-5/2006. számú határozat
indokolásának I. számú melléklete*

*Mobilhálózatok összekapcsolási szolgáltatásainak költségszámítása
alulról felfelé építkező (Bottom-up) LRIC modellel*

1. A modell elméleti alapjai

Ez a dokumentum az érintett szolgáltatások, ezen belül a végződtetés, a kezdeményezés, a hálózaton belüli hívások és a nemzetközi roaming definiálásával kezdődik. A dokumentum további része az alulról felfelé építkező modell építésének elvi kérdéseivel foglalkozik és bemutatja az alulról felfelé építkező modellezés átfogó koncepcióját. A Bottom-up modell koncepciójának átfogó ismertetése betekintést enged a modell egyes kidolgozási szakaszaiba is.

1.1. Szolgáltatások meghatározása

Hívásvégződtetés

Beszédcélú hívásvégződtetés nagykereskedelmi szolgáltatás a mobilszolgáltatók hálózatán (900 MHz-es és 1800 MHz-es hálózaton egyaránt, mindkét hálózaton keresztül).

Híváskezdeményezés

Beszédcélú híváskezdeményezés nagykereskedelmi szolgáltatás a mobilszolgáltatók hálózatán (900 MHz-es és 1800 MHz-es hálózaton egyaránt, mindkét hálózaton keresztül).

Hálózaton belüli hívás

Hálózaton belüli beszédcélú hívás nagykereskedelmi szolgáltatás ugyanazon mobilszolgáltató hálózatán (900 MHz-es és 1800 MHz-es hálózaton egyaránt, mindkét hálózaton).

Nemzetközi roaming

Beszédcélú nemzetközi roaming forgalom minden mobilszolgáltató hálózatán (900 MHz-es és 1800 MHz-es hálózaton egyaránt, mindkét hálózaton) az adott mobilszolgáltató hálózatán bejelentkezett külföldi ügyfél részére.

1.2. A modell kidolgozási szakaszai

Az alulról felfelé építkező modell az alábbi szakaszból áll:

1. szakasz – Hálózati igény (Network demand)

A hálózati elem felhasználás (hálózati igény) számításához szükség van a teljes forgalmi igény és az átlagos forgalmi útvonalak kiszámítására, amihez viszont szükség van az útvonal mátrixra (az útvonal tényezőikkel), a mobilhálózati szolgáltatásmennyiségekre, majd meg kell határozni ezek átlagértékeit.

2. szakasz – Hálózat méretezése (Network dimensioning)

Az alulról felfelé építkező modell referenciapontja egy hatékony szolgáltató hipotetikus hálózata. Ebben a szakaszban a hatékony szolgáltató mobilhálózatának modellezése történik meg az adott szolgáltatásmennyiség és a kívánt szolgáltatásminőségi paraméterek felhasználásával.

3. szakasz – A hálózati összetevők költsége (Network component cost)

A hálózat átértékeléséhez minden egyes hálózati összetevő folyó árát meg kell határozni. A hálózat átértékeléséhez különleges mérnöki modellek tervezésére kerül sor. Ezt követően a hálózati összetevők éves értékei kerülnek kiszámításra a pénzügyi tökemegőrzési (FCM) vagy a működő tökemegőrzési (OCM) módszer felhasználásával.

4. szakasz – Egyéb kapcsolódó költségek (Other related costs)

Az egyéb kapcsolódó költségek közé tartoznak az egyéb befektetett eszközök (például információtechnológiai berendezések, járművek, irodai berendezések) költségei és a működési költségek/ráfordítások. Ezeket a költségek benchmarkok alapján meghatározott felár segítségével kerülnek hozzárendelésre az előzetesen meghatározott hálózati költségekhez.

5. szakasz – Szolgáltatási költségek (Service costs)

Ebben a szakaszban összeállításra kerül a Homogén Költségkategóriák (HCC) és a Hálózati Elemek (NE) listája, kidolgozásra kerülnek a hozzárendelés szabályai és meghatározásra kerülnek a költségfüggvények (CVR).

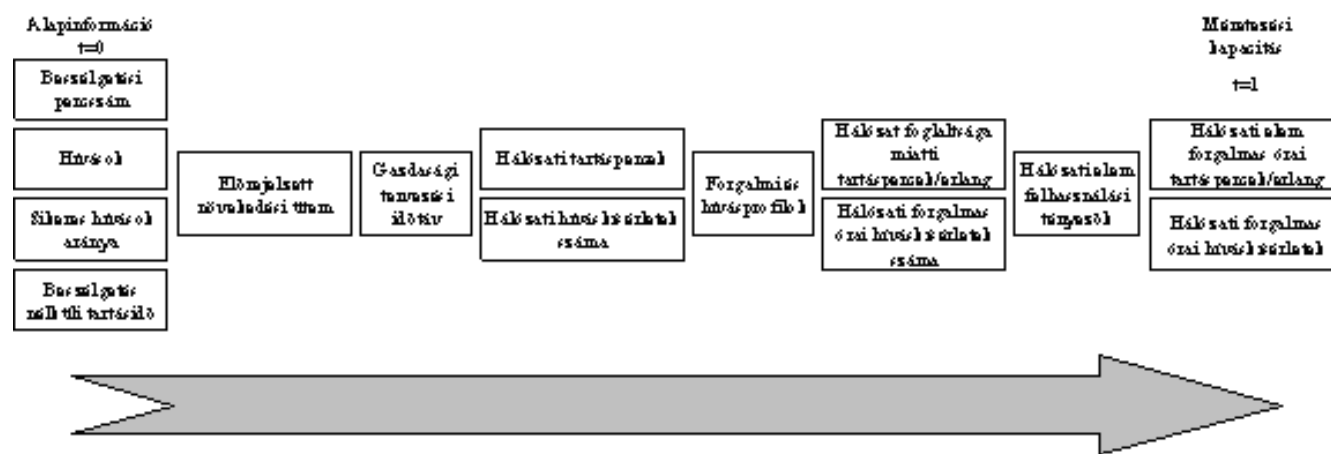
A következő fejezet részletesen foglalkozik a modellépítés öt szakaszával.

2. A modell kidolgozása

2.1. Az 1. szakasz – Hálózati igény

A modellezésnek erre a szakaszára a releváns szolgáltatáskeresletet hálózati méretezési igénnyé való átalakítása érdekében van szükség.

A szolgáltatások két nagy csoportba sorolhatók: kapcsolt és átviteli szolgáltatások. Az 1. ábrán a kapcsolt szolgáltatások példáján keresztül kerül bemutatásra a méretezési igény számítása.

1. ábra. A forgalmi igény méretezésének metodikája

Az 1. ábra azt mutatja, hogyan kerülnek átváltásra a számlázott szolgáltatásmennyiségek hálózati elemekre vonatkoztatott forgalmas órai kapacitásigénnyé. Az így meghatározott hálózati kapacitást kell biztosítani a hálózatnak csúcsidőszakban.

2.1.1 Forgalomra vonatkozó feltételezések

Az adott szolgáltatás elemekre bontásának szintje, a főbb forgalmi jellemzők és a feltételezett forgalmi profilok jelentős és összetett hatással vannak a szolgáltatás költség szintjére. A feltételezések kiterjednek:

- a beszélgetés/hálózati tartásidő viszonyára;
- a sikeres/sikertelen hívások arányára; és
- a hívásidőtartamokra.

A fenti információknak a szolgáltató meglévő hálózataiból származó információkon vagy mérnöki tervezési kritériumokon kell alapulniuk. Az alkalmazott feltételrendszer jelentős mértékben befolyásolja (1) a teljes hálózati költség feltételezett szintjét és (2) a költségeknek az egyes szolgáltatások közötti megosztásának módját.

A modellszámítások során a szolgáltatók által benyújtott hálózati információk kerültek felhasználásra a számítás során. Ezek a következők:

- sikeres hívások átlagos hívás-felépítési ideje (másodpercben)
- sikertelen hívások átlagos hívás-felépítési ideje (másodpercben)
- sikertelen híváskísérletek és sikeres híváskísérletek aránya
- átlagos hívásidőtartam (másodpercben), ez az adat a kiskereskedelmi és összekapcsolási percek összegének és a kiskereskedelmi és összekapcsolási híváskísérletek összegének hányadosaként került kiszámításra

2.1.2. Napszakfüggő forgalmi profilok

A kapcsolt hálózatokat nem átlagos forgalmi terhelésre, hanem a csúcsidőjű forgalom lebonyolítására méretezik. Az átlagos forgalmi terhelést ezért a szolgáltató hálózatmenedzselési adataiból származtatott forgalom-eloszlási tényezők alkalmazásával át kell alakítani csúcsidőjű terheléssé. Ezek a korrekciós tényezők – amelyek a szolgáltató forgalmas órai számlázási adataiból és az egész napra vonatkozó tényleges hálózatkihasználtsági adatokból nyerhetők – a távközlési szolgáltatások iránti átlagos igény átszámításához szükségesek.

A modellszámítások során a szolgáltatók által benyújtott hálózati információk felhasználásával kerültek kialakításra a korrekciós tényezők. Két korrekciós tényező szükséges a teljes éves forgalmi érték forgalmas órai forgalommá való konvertálásához az egyes hálózati elemekre vonatkozóan. Az egyik faktor az éves forgalom és a forgalmas órai forgalom közötti arány, a másik pedig az inhomogenitást kifejező korrekciós tényező. Az első tényező a teljes hálózatra

vonatkozóan határozza meg a forgalmas órai forgalmat az éves forgalom alapján. A második faktor módosítja ezt a forgalmas órai értéket, mivel az egyes hálózati elemeken a forgalmas órai forgalom különböző időpontokban jelentkezik. A modellben használt alternatív megközelítés, amikor olyan korrekciós tényező kerül felhasználásra, amely mind a két hatást tartalmazza. Ez az összesített korrekciós tényező a teljes forgalmas órai forgalom és az egyes bázisállomásokon jelentkező átlagos forgalom összege közötti arány. Ennek az összesített korrekciós tényezőnek a használata ekvivalens a bekezdés elején említett két korrekciós tényező együttes használatával. Az említett három korrekciós tényező közötti viszonyt az alábbi képlet fejezi ki.

$$CORR_{AGG} = CORR_{BHT} \times CORR_{HOM}$$

ahol:

$CORR_{AGG}$ – *összesített korrekciós factor*

$CORR_{BHT}$ – *éves forgalom és forgalmas órai forgalom közötti arány*

$CORR_{HOM}$ – *inhomogenitási korrekciós tényező*

2.1.3. Útvonaltényezők (Routing factors)

Az útvonaltényezők, amelyek megadják, hogy adott hálózati elemből mennyit kell felhasználni egy adott szolgáltatás nyújtásához, fontos szerepet játszanak a LRIC modell felépítésében. Nem elegendő ugyanis ismerni valamely szolgáltatás iránti igényt, azt is tudni kell, hogy ehhez a szolgáltatáshoz mennyit kell felhasználni valamely hálózati elemből. (Például egy hívásvégződtetéshez egy, míg egy hálózaton belüli híváshoz alapesetben két BTS-re van szükség.) A szolgáltatási igény hálózati igényé formálásán kívül az útvonal tényezők szerepet játszanak a hálózati elemek egységköltségének meghatározásában, valamint a hálózati elemek költségeiből kiindulva az összekapcsolási és egyéb szolgáltatások egységköltségeinek kiszámításában is.

A modellszámítások során a következő hálózati elemekre vonatkozóan kerültek meghatározásra az egyes szolgáltatásokra vonatkozó útvonal tényezők részben (az egyértelmű esetekben) BU feltételezések, részben a szolgáltatók által beadott adatok alapján:

- Rádiós interfész – BHT BTS
- MSC – BHT MSC
- Átvitel – BHT BSC_MSC
- Átvitel – BHT MSC_MSC
- Átvitel – BHT IC
- Átbocsátóképesség – BHCA IN
- Átbocsátóképesség – BHT VMS

A következő szolgáltatásokhoz kapcsolódóan kerültek kialakításra az útvonaltényezők: hálózaton belüli hívások, hálózaton kívüli (mobil irányú) hívások, hálózaton kívüli (vezetékes irányú) hívások, kimenő és bejövő nemzetközi hívások, tranzithívások, roaming hívások, valamint SMS és GPRS/EDGE forgalom.

2.1.4. Kereslet előrejelzés

Egyetlen hálózatot sem építenek az éppen aktuális igények kielégítésére. A hálózatokat a jövőbeli igényekre méretezik. Ezen követelmény tükrében meg kell vizsgálni, hogy milyen tervezési horizonttal kerüljön a hálózat megtervezésre. Elvileg ez gazdaságossági szempontok alapján kerül eldöntésre, amelynek során meg kell vizsgálni, hogy a kihasználatlan kapacitás rövidtávon jelentkező költségeit mikor haladják meg az ismétlődően előforduló kapacitásnövelés költségei. A gyakorlatban a szolgáltatók tervezési szabályokat dolgoznak ki a szolgáltatás gazdaságossági szempontok érvényesítéséhez.

A modellszámítások során a távközlési szolgáltatások iránti igény tény- és prognosztizált bemeneti adatai a szolgáltatók által közölt adatok alapján kerültek kiszámításra. A számítások a következő adatokon alapultak:

- Mobil előfizetők jelenlegi és prognosztizált száma
- Különböző típusú mobilhívások jelenlegi és prognosztizált forgalma (perc)
- Különböző típusú mobilhívások jelenlegi és prognosztizált hívásszáma
- Jelenlegi és prognosztizált adatforgalom (SMS és GPRS/EDGE forgalom egyaránt)

A modellszámítások során a növekedési ütem számítása két paramétercsoport – előfizetők száma és forgalom mennyisége – kombinált szolgáltatási igényére történt, ezen belül külön számítás készült a csak beszédcélú és az adatforgalom forgalom növekedésére. Eszerint tehát az alábbi három alapvető növekedési ütem került kiszámításra ebben a szakaszban:

- Előfizetők számának növekedési üteme
- Beszédcélú forgalom növekedési üteme
- Beszédcélú és adatforgalom növekedési üteme.

A növekedési ütem a szolgáltatók által beadott tény- és előrejelzés adatok alapján került kiszámításra.

Az adatforgalom növekedési ütemének kiszámításához első lépésben szükséges volt az adatforgalom perc ekvivalensben való kifejezése. Ennek megfelelően történt meg a HSCSD/CSD, SMS és GPRS/EDGE forgalom perc-ekvivalensei összegének kiszámítása.

A HSCSD/CSD forgalom már percben van megadva, míg az SMS és a GPRS/EDGE forgalmak megfelelő konverziós tényezők alkalmazásával perc-ekvivalenssé kerültek átalakításra.

Az SMS konverziós tényező számításának alapja az egy SMS elküldéséhez szükséges idő, ami reciproka az egy perc alatt elküldött SMS-ek számának. Az egy perc alatt elküldött SMS-ek számának számítása során az SDCCH csatorna bitsebességének és az SMS-ek átlagos hosszának aránya került meghatározásra. Az SDCCH csatorna bitsebessége és az SMS-ek átlagos hossza esetében a szolgáltatók által megadott értékek kerültek felhasználásra. Az SMS átlagos hossza bájtban (8 bit) van megadva.

A GPRS/EDGE forgalom perc ekvivalenssé történő átszámításához szükséges konverziós tényező az egy MB elküldéséhez szükséges időként került kiszámításra, ami reciproka a percenként küldött MB-ok számának. A percenként küldött MB-ok száma a percenként küldött bitek számából adódik, ami egy rádiós interfészen történő adatátvitel bitsebességéből került kiszámításra. A rádiós interfészen megvalósuló adatátvitel bitsebessége a szolgáltatók által megadott adatokon alapul.

A perc ekvivalensek kiszámítása után került sor az egyes hálózati elemeken jelentkező forgalom kiszámítására a következő lépésekben:

- *Teljes forgalmi igény hálózati elemenként, ekvivalens percben vagy hívásszámban:* a számításnak ez a szakasza az egyes hálózati elemek éves számlázott forgalom mennyiségét határozta meg (percben vagy hívásszámban kifejezve). Az egyes hálózati elemek forgalma külön került kiszámításra a különböző szolgáltatásfajtákra, a szolgáltatások iránti igény és a korábban (2.1.3. pontban) meghatározott routing faktorok felhasználásával.
- *Teljes hálózati forgalom ekvivalens hálózati percenként vagy hívásszámként:* A számításnak ez a szakasza a normalizálatlan (számlázott és számlázatlan) forgalmas órai forgalommal számított teljes évi forgalom mennyiségeket határozta meg az egyes hálózati elemekre vonatkozóan (percben vagy hívásszámban kifejezve). Az egyes hálózati elemek forgalma az előző lépésben kapott értékek és a konverziós tényezők alapján (sikeres hívások, sikertelen hívások időtartama, sikertelen/sikeres hívások aránya, korrekciós faktor) külön került kiszámításra a különböző szolgáltatásfajtákra. A forgalmas órai forgalommal számított teljes évi forgalom mennyiségek egy szolgáltatásfajtára vonatkozó számításának pontos képlete az alábbi:

$$BHT_{\text{év}}(\text{min}) = (\text{bill} \times RF) \times \left(1 + \frac{t_s}{T} + \frac{t_{us}}{T} \times \eta \right) \times CORR_{BHT} \times CORR_{HOM}$$

- *Teljes hálózati elem igény ekvivalens forgalmas órai forgalomként (Erlangban):* A számításnak ez a szakasza a normalizált forgalmasórai teljes (vagyis számlázott és számlázatlan) forgalom mennyiségeket határozta meg (Erlangban vagy hívásszámban kifejezve) az egyes hálózati elemekre vonatkozóan. Az egyes hálózati elemekre vonatkozó forgalom külön került kiszámításra az egyes szolgáltatásfajtákra úgy, hogy az előző lépésből kapott (percben vagy hívásszámban kifejezett) normalizálatlan éves szinten megadott forgalmasórai teljes forgalom mennyiség elosztásra került az egy évre vonatkozó percek számával. Óránként 60 perccel, napi 24 órával és évi 365 nappal számolva az egy évben lévő percek száma 525600.

2.1.5. Hálózati tartalék

A költség szint egyik meghatározó tényezője a szükséges tartalék kapacitás, vagyis az igény kielégítéséhez szükséges kapacitás feletti kapacitás, amelyre az adott minőségű szolgáltatás, a rugalmasság és a hálózat integritásának biztosítása miatt van szükség. Bár a modell nem tartalmazhat többletkapacitás fenntartásából származó nem hatékony költségeket, fontos, hogy a megfelelő szolgáltatásminőség fenntartásához rendelkezésre álljon elegendő kapacitás.

2.2. A 2. szakasz – Hálózat méretezése

Az alulról felfelé építkező megközelítés referenciapontja egy hatékony szolgáltató képzeletbeli hálózata. Ugyanakkor fontos a szükséges tartalék kapacitás – vagyis a kereslet kielégítéséhez szükséges kapacitás feletti kapacitás – fenntartása is, amire az adott minőségű szolgáltatás, a rugalmasság és hálózat integritásának biztosítása miatt van szükség. Bár a modell nem tartalmazhat többletkapacitás fenntartásából származó nem hatékony költségeket, fontos, hogy a megfelelő szolgáltatásminőség fenntartásához rendelkezésre álljon elegendő kapacitás.

A kereslet hálózati elemekre lebontott meghatározása után a folyamat következő szakasza a meghatározott forgalmas órai igény kielégítéséhez szükséges hálózati berendezések meghatározása. Ez megfelelő tervezési szabályok alkalmazásával érhető el, amelyek figyelembe veszik a hálózati berendezések moduláris jellegét és ezáltal minden egyes hálózati elemre vonatkozóan meghatározzák az egyes összetevőket.

A hálózati elemek komponenseinek ismeretében lehetővé válik olyan algoritmusok létrehozása, amelyek az adott igényhez meghatározzák az egyes komponensek mennyiségét.

Tekintettel a hálózat méretezésének bonyolultságára, ezt a szakasz további két szakaszra kell bontani a GSM hálózati architektúra szerint:

- BSS (bázisállomás alrendszer) – BTS, BSC, átvitel
- NSS (hálózati kapcsoló alrendszer) – MSC, HLR, VLR

A BSS réteg elemei a forgalmi igénynek és az adott szolgáltatásminőség biztosításához szükséges hálózati lefedettségnek a függvényei. Az NSS réteg elemei az előfizetők számától (például HLR) és (csakúgy, mint a BSS alrendszer esetében) a forgalmi igénytől függenek.

A méretezési folyamat elindítása előtt meg kell határozni a mobilhálózat topológiáját. A mobilhálózat topológiájának definiálására két megközelítés létezik:

- a „scorched earth” módszer lehetővé teszi a mobilhálózat topológiájának meghatározását a forgalmi igényre és az előfizetők számára vonatkozó bármilyen korlátozás nélkül, annak érdekében, hogy olyan optimalizált hálózati topológia álljon elő, amely képes egy adott szolgáltatásminőség biztosítására. Az így definiált mobilhálózati topológia eltérhet a meglévő hálózati topológiától.
- a „scorched node” módszer feltételezi, hogy a hálózati csomópontok száma nem változik. Ez a szemlélet nem engedi meg a hálózati csomópontok számának és elhelyezkedésének módosítását. A mobilszolgáltató meglévő hálózati topológiája a hálózatfejlesztés történelmi folyamatának és a későbbi módosításoknak az eredményeként alakult ki. Ezért amikor a „scorched node” szemlélet kerül alkalmazásra, szükség van optimalizálási szempontok figyelembevételére.

Az alulról fölfelé építkező modellezés során a „scorched earth” megközelítés a széles körben elterjedt. Ez azt jelenti, hogy a bázisállomás-vezérlők (BSC-k) és az NSS réteg egyéb elemeinek száma eltérhet a szolgáltató hálózatában ténylegesen meglévő mennyiségtől. Ez a megközelítés megköveteli a GSM hálózat minden alkotórészeinek méretezését.

2.2.1. Bázis adóvevő állomás (BTS)

A bázisállomás alrendszer (BSS) réteg méretezése során az első lépés a bázis adó-vevő állomások (BTS-ek) modellezése.

A BTS-ek modellezéséhez az alábbi paraméterekre van szükség:

- telephelyek száma;
- adó-vevő rendszerek (TRX-ek) száma helyszínenként;
- BTS konfiguráció típusok: szektorok száma, antennarendszerek (omnicella, 2 szektor, 3 szektor), telepítés (kültéri/beltéri, torony/tető), vivőfrekvencia (900 MHz, 1800 MHz), gyártó és egyéb szempontok szerint.

Az alulról fölfelé építkező modellezés során az első két paraméter – a telephelyek száma és az egy telephelyen telepített adó-vevő rendszerek száma – számított. A különböző típusú BTS konfigurációk száma a szolgáltatótól kapott becslésen alapszik.

Először a telepítési helyszínek számát kell meghatározni. A telephelyek száma az alábbi kettő közül a nagyobb:

- A szolgáltatásnyújtási terület lefedettségére vonatkozó követelmények kielégítéséhez minimálisan szükséges telephelyek száma;
- Aforgalmi igény kielégítéséhez minimálisan szükséges telephelyek száma.

A minimálisan szükséges telephelyek számának becsléséhez Magyarország területét alterületekre kell osztani. Az alterület az azonos urbanizációs szintű (városi, külvárosi, külterületi) területeket takarja. A telephelyek szükséges számát minden alterületre külön kell meghatározni.

Minimális számú telephely – lefedettség

A szolgáltatásnyújtási terület lefedettségére vonatkozó követelmények teljesítéséhez szükséges helyszínek minimális száma úgy kerül meghatározásra, hogy az egyes alterületek nagysága elosztásra kerül az adott alterületre vonatkozóan az egy BTS hatókörzethez tartozó cellanagysággal. Ebben a szakaszban az a feltételezés, hogy minden BTS rendszer makrocellás és a definiált alterületek homogének.

A cellanagyság az átlagos BTS hatókörzete alapján kerül kiszámításra minden alterületre. A BTS hatókörzete definíció szerint a mobilkészülék és a bázis adó-vevő állomás (BTS) közötti maximális távolság, amelynek nagysága több tényezőtől függ:

- Adó-vevő teljesítmény és a vevő érzékenysége
- Adó-vevő teljesítménye és a vevő antennanyeresége
- Csatlakozási és kábelveszteségek
- Beltéri veszteségek stb.

A BTS névleges hatókörzetének becsléséhez a szolgáltatóktól kapott adatok kerülnek felhasználásra, de ezeket össze kell vetni a tapasztalati terjedési modellen alapuló számításokkal. A leggyakrabban használt tapasztalati terjedési modellek az Okumura-Hata és a COST 231-Hata modell (dokumentálásuk és ismertetésük az ETSI GSM Technical Report 101 362-ben).

Az Okumura-Hata modell a terjedési veszteség számítására szolgál és a 150 MHz ... 1000 MHz közötti tartományban érvényes. A COST 231-Hata modell ennek kiterjesztése nagyobb frekvenciasávokra és 1500 MHz ... 2000 MHz között érvényes. Az Okumura-Hata modellben a terjedési veszteség a következő négy paramétertől függ: frekvencia, adó és vevő közötti távolság, adóantenna magassága és vevőantenna magassága. Városi területen a terjedési veszteség számítása az alábbi egyenlettel történik:

$$PL = 69,55 + 26,16 * \lg(f) - 13,82 * (h_t - h_r) - c(h_r) + (44,9 - 6,55 * \lg(h_t - h_r)) * \lg(d) \quad (2.2.1)$$

ahol:

PL terjedési veszteség dB-ben

f frekvencia a 150 ... 1500 MHz tartományban

d adó és vevő közötti távolság az 1 ... 20 km tartományban

h_t adóantenna magassága méterben

h_r vevőantenna magassága méterben

$c(h_r)$ korrekciós kifejezés, értéke az alábbi képletek egyikével számolt környezeti jellemzőtől függ:

nagyvárosban, ha $f \geq 400$ MHz (2.2.2)

$$c(h_r) = 3,2 * (\lg(11,75 * h_r))^2 - 4,97$$

kis- és közepes nagyságú városban:

$$c(h_r) = (1,1 * \lg(f) - 0,7) * h_r - (1,56 * \lg(f) - 0,8) \quad (2.2.3)$$

külvárosi területeken:

$$c(h_r) = 2 * (\lg(\frac{f}{28}))^2 + 5,4 \quad (2.2.4)$$

nyílt területeken:

$$c(h_r) = 3,2 * (\lg(f))^2 - 18,33 * \lg(f) + 40,94 \quad (2.2.5)$$

A terjedési veszteség képlete (2.1) átalakítható oly módon, hogy a megengedett maximális terjedési veszteség behelyettesítésével kiszámíthatóvá válik az adó és a vevő közötti maximális távolság. A megengedett maximális terjedési veszteség számításának alapja a link budget. A link budget megállapítása mérnöki feladat, melynek során az összes uplink, transzponder és downlink vonatkozású műszaki jellemző elemzése a kívánt jel/interferencia aránnyal együtt megtörténik annak érdekében, hogy a hálózat megfeleljen az elvárásoknak és optimálisan működjön.

A link budget számítások eredményeként előáll a mobilállomás antennája és a bázisállomás antennája közötti szakaszra vonatkozó jelerősség-veszteség. A link budget számításokat uplink és downlink irányra egyaránt el kell végezni. Mivel a mobilállomás antennája által kisugárzott teljesítmény kisebb, mint a bázisállomás antennája által leadott teljesítmény, az uplink irányú power budget kritikusabb, mint a downlink irányú. Ezért az egyik legkritikusabb tényező a bázisállomás uplink irányú érzékenysége, mivel ez a mobilállomás antennája által továbbított teljesítmény vételével függ össze. Részletesebben az alábbi tényezőket kell figyelembe venni az uplink irányú power budgetnél:

- Mobilállomás (MS) teljesítménye: A mobilállomás teljesítményét az ETSI GSM 05.05 számú ajánlás specifikálja. A mobilállomás teljesítményének értékét a specifikáció a használt mobil kategóriája szerint adja meg. A mobilállomás teljesítményének ajánlott értéke 33 dBm (4. kategória).
- BTS érzékenysége: A bázisállomás érzékenységét az ETSI GSM 05.05 számú ajánlás specifikálja. A BTS érzékenységének ajánlott értéke -104 dBm.
- BTS antenna nyeresége: A BTS antenna nyeresége az alkalmazott antenna típusától függően 8 dBi és 21 dBi közé eshet. Ez a nyereség különböző eljárásokkal – például antenna diverzitivel – növelhető (uplink és downlink irányban egyaránt). Ez az adat gyártó-specifikus, értékét a szolgáltatóknak kell megadniuk.
- Csatlakozó és kábelveszteségek: Mivel a teljesítmény-átvitel során kábelek és csatlakozók kerülnek felhasználásra, az ezekben keletkezett veszteségeket is figyelembe kell venni. A kábelek csillapítási adatait általában 3 és 4 dB közé teszik (GSM 900 teljesítmény-budget-re található példa az ETSI GSM Technical Report 101 362-ben).
- Egyéb veszteségek: az egyéb veszteségek közé tartozik a beltéri veszteség, azaz a térerő csökkenése, amikor az utcáról belépünk egy épület földszintjére.

$$PL = Ps(MS_power) - [-Gb(antenna_gain) + Loss + Bs(BTS_sensitivity)] \quad (2.2.6)$$

$$Loss = Lc(Cable_loss) + Lo(Other_loss) \quad (2.2.7)$$

Amennyiben az útvonalveszteség csökken, az adó (BTS) antennáról kiinduló jel nagyobb területet fed le, így megnő az egy BTS által lefedett terület. Ez azt jelenti, hogy a power-budget-számítások közvetlen szerepet játszanak a lefedett terület nagyságának meghatározásában, s így a hálózatban szükséges bázisállomások számának meghatározásában is.

A modell számítások során meghatározásra kerültek a BTS cella maximális tartományára vonatkozó bemeneti paraméterek, külön az egyes alterület típusokra (város, külváros, külterület). Ezek az információk egy külön Okumura-Hata terjedési modellből kerültek átvételre. Az egy BTS által lefedett terület a különböző alterület típusokra vonatkozóan külön került kiszámításra az alábbi módon:

$$Area=2,6 \times r^2$$

ahol:

r a BTS maximális hatótávolsága

A következő lépésben a km_c -ben megadott teljes lefedett terület felosztásra került a különböző alterület típusok (város, külváros, külterület) között. A felosztás a km_c -ben megadott teljes hálózati lefedettség és az egyes területtípusok lefedettségéből való részesedéseinek szorzataként adódott. A teljes hálózati lefedettség Magyarország területét jelenti. A lefedettségi részesedések a szolgáltatók által beadott adatok felhasználásával kerültek kiszámításra.

Az utolsó lépésben az egyes alterület típusokra vonatkozóan külön meghatározásra került a lefedettség biztosításához szükséges BTS-ek száma, ami úgy történt, hogy az előző lépésben a különböző területtípusokhoz tartozó lefedettségi értékek elosztásra kerültek az egy BTS által lefedett területre vonatkozóan korábban kiszámított megfelelő értékkel.

Minimális számú telephely – forgalmi igény

A (hálózaton belüli, hálózaton kívüli, SMS és GPRS/EDGE) forgalmi igény kielégítéséhez minimálisan szükséges telephelyek számának meghatározása az alábbi lépések során történik meg:

Az első lépésben a teljes forgalmas órai forgalmi igény (BHT) kerül meghatározásra külön az egyes alterületekre vonatkozóan. A teljes forgalmas órai forgalmi igény a mobilhálózat teljes éves forgalmának, a napi forgalmi profilnak, valamint a definiált alterületek forgalmi mennyiségei közötti különbségekre vonatkozó információknak a felhasználásával kerül kiszámításra.

A modell számítások során az Erlangban megadott teljes forgalmas órai (BH) forgalomnak alterület típusonkénti és rendszerenkénti (egy- és kétsávós rendszer) szétosztása a következőképpen történt:

A teljes BH forgalom Erlangban megadott értéke megszorzásra került az egyes rendszerre és alterület típusra jutó forgalommal. Az egyes alterület típusokra jutó forgalom aránya bemeneti adat, ami a szolgáltatók által megadott adatokból származik.

A következő lépésben a különböző alterület típusokra jutó, előző szakaszban kiszámított BH forgalom megosztásra került a különböző cellatípusok (makro, mikro, piko) között. A BH forgalom megosztás számítása a különböző alterület típusokra külön történt az alábbi módon:

A különböző területtípusok Erlangban kifejezett (előző lépésben kiszámított) BH forgalma megszorzásra került az egyes cellatípusokra jutó forgalom arányával. Feltételezés volt, hogy a makrocellák városi, külterületi és külvárosi területeket szolgálnak ki, míg a mikrocellák és a pikocellák csak városi és külvárosi területeken nyújtanak szolgáltatást.

- az egyes cellatípusokra jutó forgalom aránya bemeneti adat, ami a szolgáltatók által megadott adatokból került kiszámításra

A következő lépésben az a névleges forgalom kerül kiszámításra, amelyet egy szektor képes kiszolgálni a BHT-ben. A számítás különbséget tesz az egyes cellatípusok között. Eltérő a maximális kapacitás a makrocellák (egysávós [single-band] és kétsávós [dual band] megoldás esetén egyaránt), valamint a mikro- és a pikocellák esetében. Az egy szektor által kiszolgálható névleges forgalom számítása az alábbi paramétereiktől függ:

- Rendelkezésre álló spektrum (2 x MHz), külön 900MHz és 1800MHz
- Újrahasznosítási tényező, külön 900MHz and 1800MHz
- Műszaki és működési tartalék
- Szolgáltatásminőség, például a megengedhető veszteség és a handover szint

A forgalom kiszolgálásával kapcsolatos gyakorlati megfontolások alapján feltételezhető, hogy az a csatornaszám, amely hatékonyan képes kiszolgálni egy kétsávós rendszer forgalmát, mindig kisebb vagy legfeljebb annyi, mint az a csatornaszám, amely hatékonyan képes kiszolgálni egy egysávós rendszer forgalmát, feltéve, hogy a TRX kártyák száma azonos.

A veszteséges rendszerek veszteségi valószínűsége és a teljes forgalmi szint közötti összefüggést Erlang első képlete határozza meg. Ha ismert a megengedhető veszteség értéke, továbbá a teljes forgalom és a beszédcsatornák száma közül az egyik paraméter, akkor a másik paraméter kiszámítható.

A modellszámítások során a következőképpen történt meg az effektív szektorkapacitás kiszámítása:

Az Erlangban kifejezett effektív szektorkapacitás értéke a szektorban levő TRX-ek számából került meghatározásra. Számítása az Erlang keresőtábla segítségével történt, 2% veszteségi valószínűséget feltételezve. Az effektív szektorkapacitás külön került megállapításra a különböző alterület típusokra (város, külváros, külterület) és cellatípusokra

(makro-, mikro- és pikocella), valamint az egy- és kétsávós rendszerre. Az effektív szektorkapacitás a spektrum- és a fizikai kapacitás közül a kisebb érték.

Az TRX-ben kifejezett szektorkapacitást a spektrum- és a fizikai kapacitás közül a kisebb érték adja adott szektor esetén.

A spektrumkapacitás spektrumkorlátozást jelent; a lehetséges TRX-ek számának meghatározása a rendelkezésre álló spektrum (MHz-ben), a szektor-újrahasznosítási tényező és az egy TRX-hez szükséges sáv szélesség (MHz-ben) alapján történik. A lefelé kerekített eredmény 0,5-tel csökkentésre került, az inhomogén TRX-használat miatt.

- a rendelkezésre álló spektrum (MHz-ben) bemeneti paraméter, értéke a szolgáltató által beadott adatokból származott
- a szektor-újrahasznosítási tényező bemeneti paraméter, értéke a szolgáltatók által beadott adatokból származott
- az egy TRX-hez szükséges sáv szélesség (MHz-ben) műszaki paraméter

A fizikai kapacitás a gyártó-specifikus korlátok alapján került kiszámításra. A gyártó-specifikus korlát az inhomogén TRX-használat figyelembe vétele miatt 0,5-tel csökkentésre került.

- a gyártó-specifikus korlát bemeneti paraméter

Ha ismert az egyes alterület típusokhoz tartozó forgalmas órai forgalom, valamint az egy szektor által kiszolgált Erlangban megadott, a makro- (egy- és kétsávós), mikro- és pikocellákra vonatkoztatott forgalmi érték és ezen cellák számaránya, akkor kiszámítható a forgalmi igény kiszolgálásához szükséges szektorok száma.

Az egyes alterület típusokhoz tartozó szektorok száma, valamint az egyes alterületeken a makro-, mikro- és pikocellák szektorainak átlagos száma ismeretében kiszámítható egy specifikus alterület celláinak összes száma. Az (egy- és kétsávós) makro-, mikro- és pikocellák szektorainak átlagos száma szolgáltatói tényadatokból származik.

A modell számítások során a BH forgalom kiszolgálásához szükséges szektorok száma a különböző alterület- és cellatípusokra vonatkozóan külön került kiszámításra a következő módon:

A különböző cellatípusokra és területtípusokra jutó BH forgalom (Erlangban) elosztásra került a megfelelő működési szektor kapacitással (Erlangban). A működési szektorkapacitás az effektív szektorkapacitás jelen alfejezet korábbi részeiben leírt módon kiszámolt értéke, ami kiigazításra került a BTS berendezésre vonatkozó fizikai bővítési lépések alapján, ami a szolgáltatók által beadott adatokból számított érték.

A következő lépésben meghatározásra került a BH forgalom kiszolgálásához szükséges BTS-ek száma. A BTS-ek száma a BH forgalom kiszolgálásához szükséges szektorok száma és egy BTS-hez tartozó átlagos sektorszám alapján került kiszámításra (külön az egyes alterület- és cellatípusokra vonatkozóan).

A BTS-ek száma úgy került meghatározásra, hogy egy adott konfigurációhoz hozzárendelt sektorszám elosztásra került azon szektorok számával, amelyeket ez a konfiguráció képes kiszolgálni. A 3 szektoros konfigurációhoz rendelt sektorszám esetén például 3-mal történt az osztás. A kapott eredmény fölfelé kerekítve jelenik meg a modellben.

A BTS kimenő teljesítménye alapján az alábbiak szerint kerültek meghatározásra a makro-, mikro- és pikocellák:

Típus	Definíció a kimenetei teljesítmény alapján
Makrocella	Above 10 W
Mikrocella	Up to 10 W
Pikocella	Up to 1 W

Minden definiált alterületre az alábbi számok közül a nagyobbik került kiválasztásra:

- a lefedettség biztosításához szükséges telephelyek száma
- a forgalmi igény kezeléséhez szükséges telephelyek száma

A BTS-ek végleges száma a forgalom kiszolgálásához szükséges BTS-ek és a különböző alterület típusok lefedéséhez szükséges BTS-ek száma közül a nagyobb érték. A BTS-ek száma a különböző alterület típusokra külön került megállapításra a modellben.

Ezután meghatározásra került a sektorszámra jutó BTS-ek végleges száma a különböző cellatípusokra és alterület típusokra és külön az egy- és kétsávós rendszerekre a következő módon:

A BTS-ek végleges száma megszorzásra került a jelen alfejezet elején definiált egyes cellatípusokra jutó forgalmi arányokkal (szektorarányal).

Végül a korábbi számítások összegzéseként meghatározásra került a BTS-ek cellatípusonkénti végleges száma a különböző alterület típusokra, valamint az egy- és kétsávós rendszerekre külön-külön (a BTS-ek sektorszámonkénti végleges számainak összegzésével).

Az erősítők számának meghatározására is itt került sor, ami úgy történt, hogy a BTS-ek makrocellákra meghatározott végleges száma megszorzásra került a hálózatban lévő erősítők százalékos arányával. A kapott eredmény kerekítve jelenik meg.

- a hálózatban lévő erősítők százalékos aránya bemeneti statisztikai adat, amely a szolgáltatóktól származott

A BTS-ek számának számítására elméleti példát mutat be a 2. és a 3. ábra. A 2. ábra a BTS-ek számának meghatározási módját, a 3. ábra a cellakapacitás kiszámításának módját mutatja.

Speciális magyarországi földrajzi viszonyok kezelése

Ahogy már említésre került, a lefedettség igény kielégítéséhez szükséges minimális helyszín szám és a forgalmi igény kielégítéséhez szükséges minimális helyszín szám kiszámítása úgy történik, hogy Magyarország területe többféle alterületre kerül felosztásra, például városi, külvárosi és külterületi alterületekre. A sajtáságos magyarországi földrajzi viszonyok az egyes alterületekre vonatkozóan összesített szinten kerülnek figyelembe vételre, például úgy, hogy a cellákra különböző hatótávolság kerül megállapításra minden alterület-típus esetében. A cella hatótávolsága az adott alterület-típusra jellemző speciális magyarországi földrajzi viszonyok figyelembevételével kerül meghatározásra. A terület-típusok definiálása a szolgáltatók által is használt digitális terepmodell (DTM) alapján történik.

Mint már szó volt róla, a cella hatókörtávolságának kiszámításához az Okumura-Hata modell került felhasználásra. Megjegyzendő, hogy az Okumura-Hata modell bemeneti adatainak egy része objektív paraméter, míg más elemei, például az antennanyereség vagy az átlagos effektív antennamagasság tervezési feltételek vagy a szolgáltatóktól származnak.

2.2.2. Adóvevők (TRX-ek)

A bázisállomás méretezésének következő szakasza a TRX-ek számának meghatározása. A számítás alapja a bázisállomás-telephelyek száma az egyes alterület-típusokon és a teljes BHT forgalom.

Az első lépésben minden alterület-típusra vonatkozóan kiszámításra kerül a helyszín szektorainak átlagos száma. Ez a súlyozott átlag az adott cellatípusok számából áll elő: omnicecellás, 2 szektoros és 3 szektoros a makrocellán (egy- és kétsávós egyaránt). Omnicella, mikrocella és pikocella esetén az ilyen cellák tényleges teljes számát kell figyelembe venni.

A modell számítás a következőképpen történt:

A szektorok BTS-enkénti átlagos száma a különböző cellatípusokra külön került meghatározásra, mégpedig úgy, hogy a különböző konfigurációkhoz tartozó BTS számok és az egyes konfigurációkhoz tartozó szektorszámok súlyozott átlaga került kiszámításra.

- a számítás során feltételezés volt, hogy a mikro- és pikocellák omnicecellák

A második lépésben a szektor átlagos forgalma kerül kiszámításra. Ehhez a szektor teljes (hálózaton belüli, hálózaton kívüli, SMS és GPRS) forgalmát el kell osztani az adott területen található szektorok teljes számával, ami a helyszínenkénti átlagos szektorszám és az adott területen található helyszínek számának szorzata.

A modellben a számítás úgy történt, hogy a cellatípusonkénti teljes BH forgalom a 2.2.1.2. alfejezet elején kiszámolt értéke elosztásra került a szektorok teljes számával.

- a szektorok teljes száma az egy BTS-re jutó szektorok átlagos számának és a BTS-ek (a 2.2.1.2. alfejezet végén kiszámolt) cellatípusonkénti végleges számának szorzataként adódott

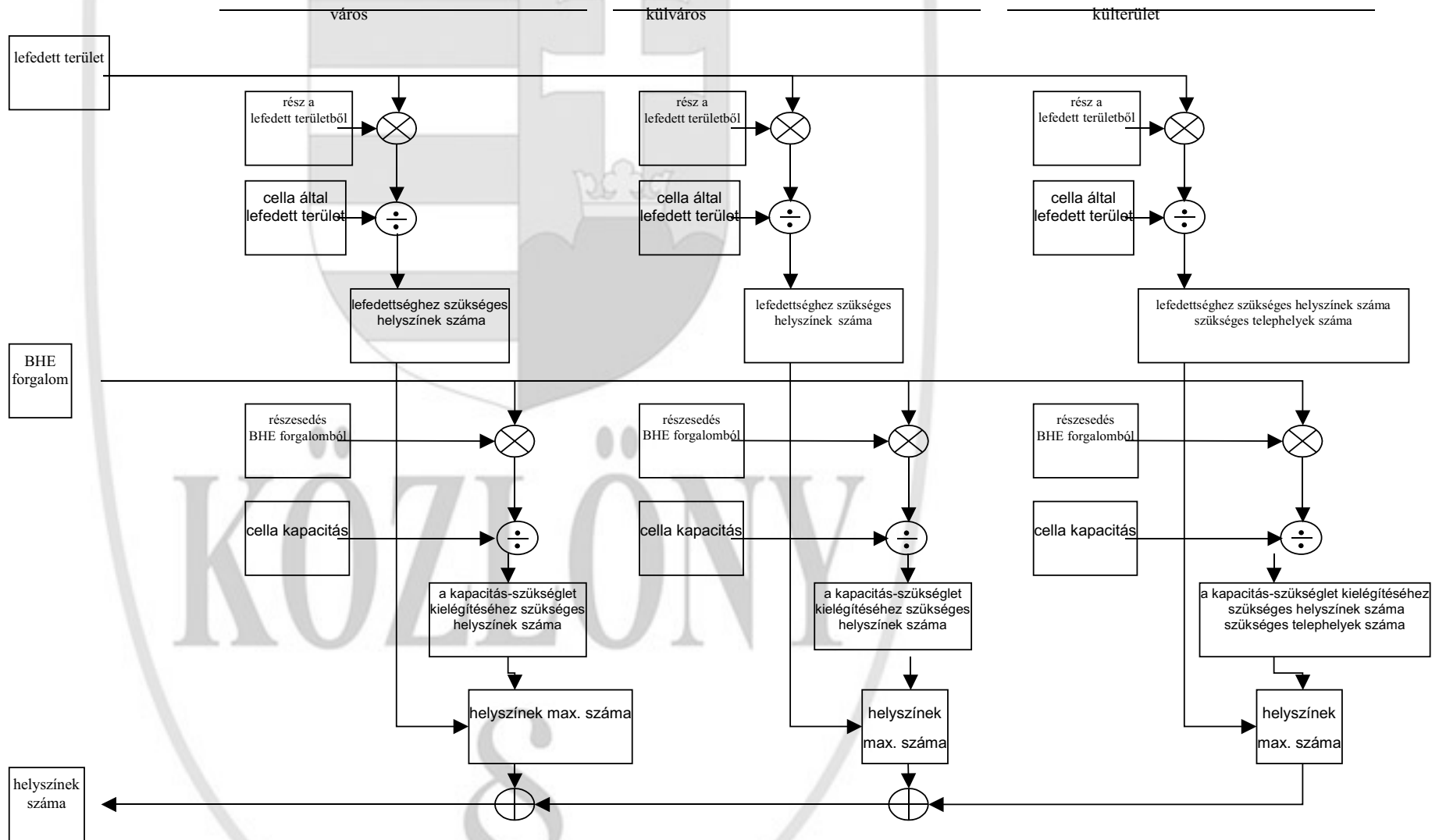
A harmadik lépésben az adott szektor forgalmának kezeléséhez szükséges forgalmi csatornák átlagos száma kerül meghatározásra. Ez az adott szektorok átlagos forgalma alapján, Erlang első képletével számítható ki. A megengedhető veszteségre vonatkozó feltételezés 2%.

Az utolsó lépésben az adott szektorra jutó TRX-ek átlagos számát kell meghatározni. Ez a forgalmi csatornák szektoronkénti átlagos száma alapján számítható ki. A forgalom kiszolgálására dedikált csatornák teljes száma ugyanis a jelzésátviteli célra fenntartott csatornák számától is függ. Ezen kívül a kétsávós rendszerre tartalékot is kell hagyni, mivel a kétsávós rendszer fizikailag is két külön (900 MHz-es és 1800 MHz-es) rendszerből áll, s a rendelkezésre álló forgalmi csatornák működési kihasználtsága kisebb, mint egy vele összemérhető kapacitású egysávós rendszerben.

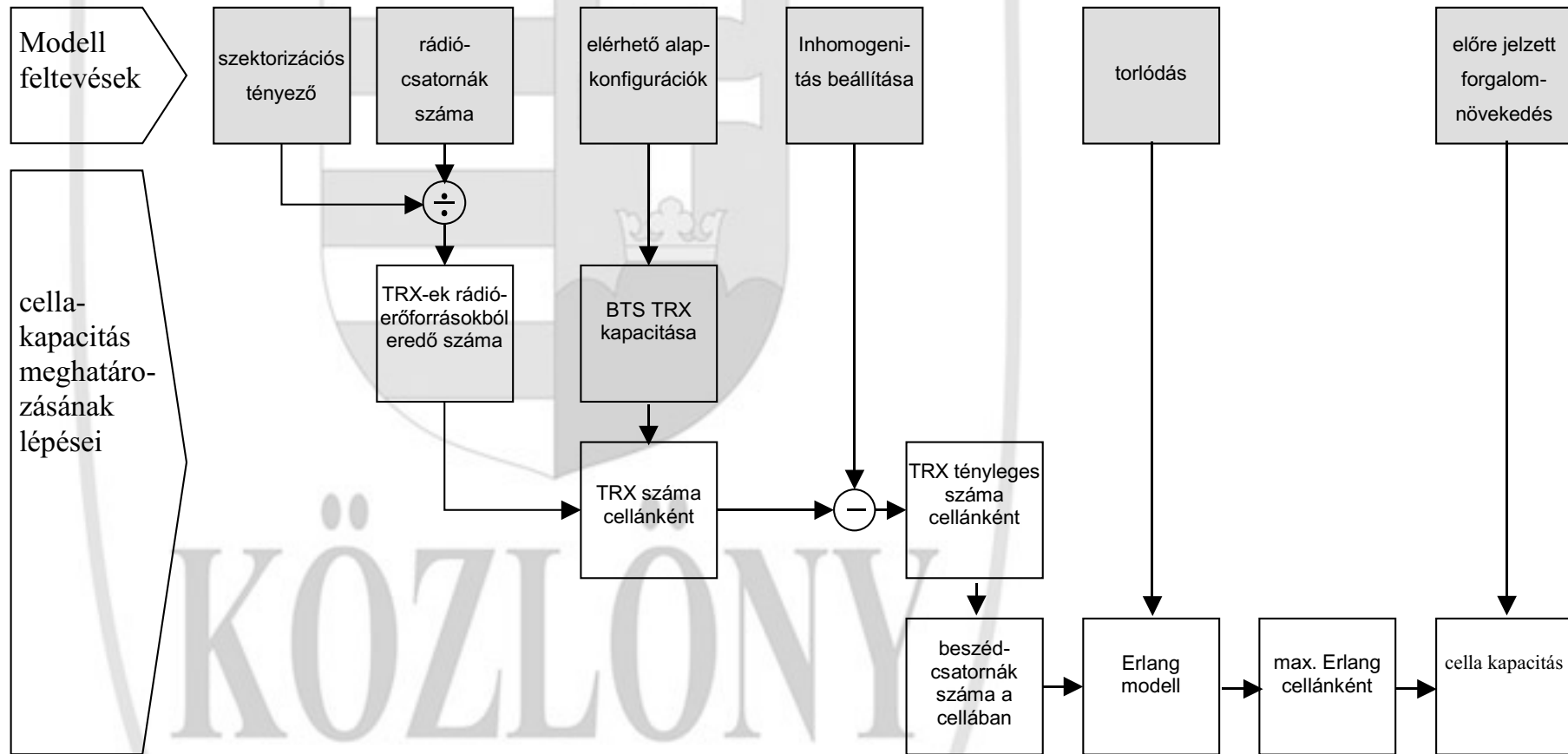
A modell számítások során az adott szektorra jutó forgalom kiszolgálásához szükséges szektoronkénti TRX szám meghatározása (cellatípusonként és alterület típusonként) a következő módon történt:

Az adott szektorra meghatározott forgalom kiszolgálásához szükséges szektoronkénti TRX és a szektoronkénti minimális TRX (ezt 1-nek tételezzük fel) közül a nagyobb érték került beállításra. A kapott eredmény 0,5-tel megnövelésre került a forgalom inhomogén eloszlásának és az utolsó TRX kihasználatlan kapacitásának (ami a TRX-ek modularitásából fakad) figyelembe vétele érdekében.

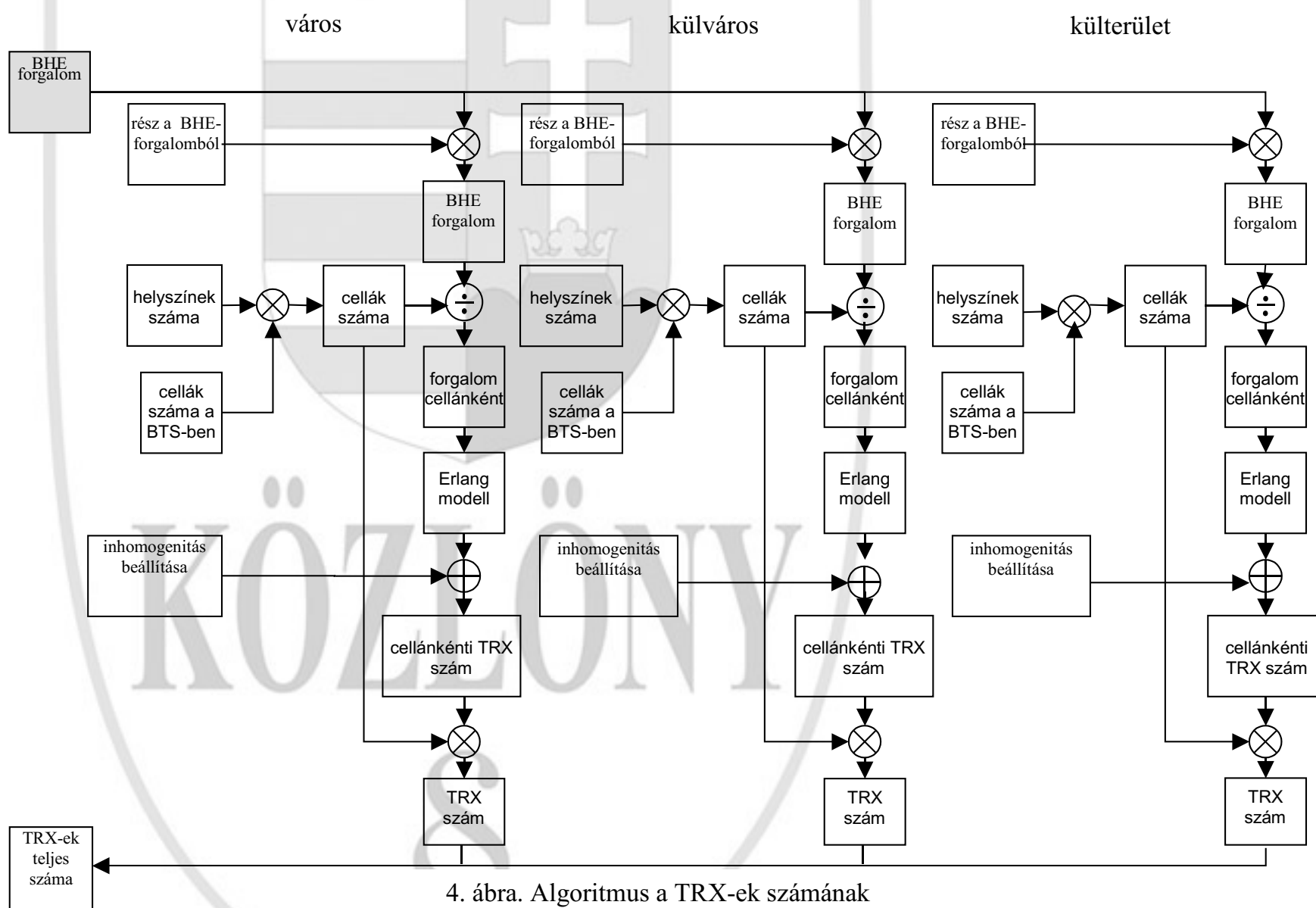
- a BH forgalom kiszolgálásához szektoronként szükséges TRX szám úgy került meghatározásra, hogy a szektorhoz tartozó effektív BH forgalom Erlangban megadott értéke és az Erlang keresőtábla alapján, 2% veszteségi valószínűséget feltételezve meghatározásra került a szükséges csatornaszám, majd ebből a szükséges TRX szám, ugyanazon Erlang keresőtábla alapján.

2. ábra. Bázisállomás helyszínek számának meghatározása

3. ábra. A cellakapacitás meghatározásának algoritmus

4. ábra. Algoritmus a TRX-ek számának meghatározására

Az effektív BH forgalmat ezután az egy szektorra jutó tényleges BH forgalom adta, a szolgáltatók által beadott adatokból kiszámított, a 2.2.1.2. alfejezetben is ismertetett működési tartalék figyelembevételével.

A mobilhálózatban a TRX-ek teljes számát a szektorokban lévő TRX-ek átlagos száma, az alterületen lévő szektorok száma, valamint a bázisállomások típusa (makro-, mikro- és pikocellás) határozza meg.

A modell számítások során a TRX-ek végleges száma a különböző alterület típusokra és cellatípusokra külön meghatározásra, majd összegzésre került a következő módon:

A forgalom kiszámolásához szektoronként szükséges TRX-ek előző lépésben kiszámított végleges száma megszorzásra került jelen fejezet elején kiszámolt szektorok számával és a kapott eredmény fölfelé kerekítve jelent meg.

A 4. ábra a TRX-számításra mutat elméleti példát.

2.2.3 BTS-BSC átvitel

A BTS-BSC átvitel méretezésének első eleme a BTS-BSC közötti, az adott forgalmi igényeket kielégítő 2 Mbit/s-os csatornák számának meghatározása. Ez az alábbiaktól függ:

- bázisállomásonkénti átlagos csatornaszám,
- 2 Mbit/s-os átviteli utak csatornáinak száma
- az átviteli út kihasználtsága a BTS-BSC átvitelben.

A bázisállomásonkénti átlagos csatornaszám az alábbiak alapján határozható meg:

- szektorban lévő TRX-ek száma az egyes alterület-típusokra vonatkozóan,
- bázisállomás típusa (egy-, két- vagy háromszektoros) az egyes alterület-típusokra vonatkozóan.

A linkek számát és típusát minden cellatípusra (makro-, mikro- és pikocellás) és minden alterület-típusra vonatkozóan külön kell meghatározni. A számítás eredménye azonban nem veszi figyelembe a BTS-BSC közötti átviteli út ugrásainak számát.

A BTS és a BSC közötti távolság vagy a hálózat konfigurációja miatt a BTS-BSC átviteli út több részből, azaz külön rádiókapcsolati szakaszokból állhat. Minden egyes szakasz különböző kapacitású rendszert és technológiát (PDH vagy SDH) jelenthet. A BTS-BSC közötti átviteli útban található ugrások számának becslése szolgáltatói adat alapján történt.

A modell egyik bemeneti paramétere a BTS-BSC közötti átvitelben használt saját tulajdonú és bérelt vonalak aránya. Ez segít annak meghatározásában, hogy egy hálózaton belül mennyi a saját tulajdonú és a bérelt vonalak száma.

A modell számítások a következőképpen történtek:

- A BTS-telephelyenkénti átlagos áramkörszám a 2.2.1.2. alfejezet végén kiszámolt különböző konfigurációk BTS-telephely számának és az egyes BTS konfigurációk átlagos áramkörszámának súlyozott átlagaként állt elő.

Ezen belül az egyes BTS konfigurációk átlagos áramkörszáma külön került meghatározásra a különböző cellatípusokra (makro-, mikro- és pikocella) és alterület-típusokra (város, külváros, külterület) úgy, hogy a 2.2.2 fejezet végén kiszámolt egy szektorra jutó TRX-ek száma megszorzásra került az egyes BTS konfigurációkra jutó szektorok számával és az egy TRX-re jutó összes áramkör számával (8 áramkör/TRX).

- Az egy átviteli útra jutó BTS-telephelyek átlagos száma az egy BTS-BSC átviteli kapcsolatra jutó mikrohullámú ugrások átlagos száma alapján került meghatározásra az alábbi módon:

$$\text{Sites} = 2 \times \text{Hops} - 1$$

ahol:

Sites – BTS-telephelyek átlagos száma átviteli utanként

Hops – mikrohullámú ugrások átlagos száma

- A különböző kapacitású PDH multiplexerek száma úgy került meghatározásra, hogy a 2.2.1.2. alfejezet végén kiszámolt BTS-telephelyek teljes száma megszorzásra került a különböző kapacitású (4×2 , 8×2 , 16×2 Mbit/s) PDH multiplexerek arányával. A különböző kapacitású PDH multiplexerek arányának számításának alapja:
- Átlagolt modellezés
- Monte-Carlo modellezés

Az *átlagolt modell*ben a különböző kapacitású PDH multiplexerek aránya úgy került kiszámításra, hogy az átviteli láncban minden átviteli szakaszhoz egy olyan minimális átviteli kapacitás került hozzárendelésre, amely az adott átviteli szakaszon képes kezelni az átviteli csatornákat. Az egyes átviteli szakaszokon az átviteli csatornák száma úgy került meghatározásra, hogy az egy BTS-telephelyhez tartozó átviteli csatornák száma megszorzásra került az adott átviteli szakaszon downlink irányú átviteli láncban lévő BTS-telephelyek számával. Ha például egy átviteli lánc 4 BTS-telephelyet tartalmaz, az átviteli lánc downlink irányú átviteli szakaszán a (BSC felől számítva) 2. és 3. BTS között 2 BTS telephelyhez (esetünkben a 3. és 4.) tartozó áramkörszám szerepel.

A fenti számításoknál feltételezés volt, hogy minden átviteli lánc ugyanannyi BTS-telephelyhez csatlakozik és az egy BTS-re jutó átviteli csatornák száma minden BTS-nél azonos.

A *Monte-Carlo modell*ben a különböző kapacitású PDH multiplexerek aránya az egy átviteli szakaszban található átviteli csatornák számának valószínűségi eloszlása alapján került meghatározásra.

Az arány az alábbi módon került kiszámításra:

Minden egyes átviteli kapacitásra kiszámításra került az alsó és a felső határ. A felső határ az a legnagyobb csatornaszám, amelyet az adott átviteli kapacitású átviteli eszközzel biztosítani lehet. Az alsó határ az a legnagyobb átviteli csatorna szám, amelyet az adott átviteli kapacitásúhoz legközelebb eső, alacsonyabb átviteli kapacitású átviteli eszközzel biztosítható.

Minden átviteli kapacitásra meghatározásra került egy átviteli szakasz-választási valószínűség, amely szakaszban az átviteli csatornák száma nagyobb az alsó határnál, de kisebb a felső határnál. A valószínűség számítása az átviteli szakaszon lévő átviteli csatornák számának valószínűségi eloszlásán alapult, ami viszont úgy került meghatározásra, hogy igen nagy számú (több, mint 50 ezer) véletlenszerűen felépített átviteli szakasz került előállításra. Az átviteli szakaszok jellemzői megfelelnek mindazoknak a változó paramétereknek, amelyek egy átviteli szakaszon befolyásolják az átviteli csatornák számát. Ilyen paraméter az átviteli lánc hossza, az átviteli szakasz helyzete a láncban, a BTS-ek típusa a downlink irányú átviteli szakaszban, az átviteli csatornák száma a BTS downlink irányú átviteli szakaszán stb.

Az 5. ábra elméleti példát mutat a BTS-BSC közötti átvitel számítására.

2.2.4 Bázisállomás-vezérlők (BSC-k)

A BSC konfigurációja a következő három tényezőtől függ: (1) BTS-hez tartozó portok száma, (2) az MSC-hez tartozó portok száma, és (3) a vezérelt BTS-ek száma. Mindhárom tényező függ ezen túlmenően a vezérelt TRX-ek számától is. A gyártók árjegyzékében a vezérelt TRX-ek száma igen gyakran előre meghatározott tényező.

A BSC-k száma az alábbi adatok alapján határozható meg:

- TRX-ek teljes száma,
- BSC maximális működési kapacitása a vezérelt TRX-ek számában kifejezve.

A modell számítások során a BSC alapegységek és bővítési egységek számítása a következőképpen történt

- A BSC alapegységek számának számítása során a 2.2.2 fejezetben meghatározott TRX kártyák teljes száma elosztásra került egy BSC maximális működési kapacitásával. A BSC maximális működési kapacitása bemeneti paraméter, amely a szolgáltatók által beadott adatokon alapul.
- A BSC bővítő egységek teljes száma a következő módon került meghatározásra:

$$EU(BSC) = BU(BSC) \times [TRX \div BU(BSC) - OC(base)] \div OC(ext)$$

ahol:

$EU(BSC)$ – a BSC bővítő egységek száma

$BU(BSC)$ – BSC alapegységek száma

TRX – TRX kártyák teljes száma a hálózatban

$OC(base)$ – működési kapacitás a BSC alapegység TRX számában. Bemeneti paraméter, amely a szolgáltatók által beadott adatokon alapul

$OC(ext)$ – működési kapacitás a BSC bővítő egység TRX számában. Bemeneti paraméter, amely a szolgáltatók által beadott adatokon alapul

A 6. ábra elméleti példát mutat a BSC számítására.

2.2.5 Transzkóder (TRC)

A TRC funkció arra szolgál, hogy a PCM 64 kbit/s-os jelet tömörítse és viszont. A TRC konfigurációja függ (1) a BSC-hez tartozó portok számától és (2) az MSC-hez tartozó portok számától (A interfész).

A TRC-k száma az alábbi adatok alapján határozható meg:

- a BSC-hez tartozó portok teljes száma,
- tömörítési arány (1:4),
- MSC-hez tartozó portok teljes száma.

A BSC-vel történő kommunikáció céljára kijelölt portok száma becsléssel kerül megállapításra a teljes beszédhang- és SMS adatforgalom, valamint a BSC-k teljes száma alapján. Az MSC irányú portok száma a BSC irányú portok száma és az adott tömörítési arány alapján kerül meghatározásra.

A modell számítások során a TRC alapegységek és bővítő egységek teljes száma a következőképpen került meghatározásra:

- A TRC alapegységek teljes száma a teljes kapacitásgény és egy TRC működési kapacitásának a hányadosa. A teljes kapacitásgényt az A interfésznél lévő E1 portok teljes száma jelenti, ami viszont az A sub interfésznél (2) lévő E1 portok teljes számától függ. Az A sub interfésznél az E1 portok teljes számát az egy BSC-re jutó portok számának és a hálózatban lévő BSC-k számának szorzata adja. Az A interfésznél az E1 portok teljes száma úgy került meghatározásra, hogy az A sub interfésznél lévő E1 portok teljes száma megszorzásra került az A sub/A

konverziós aránnyal. Az Asub/A konverziós arány értéke 4, amit úgy állt elő, hogy egy Asub interfésznél lévő E1 port 16 kbit/s-os beszédhangos csatornáit arányításra kerültek az A interfésznél lévő E1 port 64 kbit/s-os beszédhangos csatornáikhoz. Az Asub interfésznél lévő E1 portok teljes száma úgy került meghatározásra, hogy a fent említett, Asub interfésznél lévő, egy BSC-re jutó E1 portok száma megszorzásra került a hálózatban lévő (2.2.4 fejezetben kiszámolt) BSC-k számával.

Egy TRC maximális működési kapacitása bemeneti paraméter.

Az Asub interfésznél lévő E1 port 16 kbit/s-os csatornáinak száma és az A interfésznél lévő E1 port 64 kbit/s-os csatornáinak száma műszaki paraméter.

- A TRC bővítő egységek teljes száma az alábbi módon került meghatározásra:

$$EU(TRC) = BU(TRC) \times [CAP(A) \div BU(TRC) - OC(base)] \div OC(ext)$$

ahol:

$EU(TRC)$ – TRC bővítő egységek száma

$BU(TRC)$ – TRC alapegységek száma

$CAP(A)$ – E1 portok teljes száma az A interfésznél a fenti számítások szerint

$OC(base)$ – a TRC alapegység működési kapacitása. Bemeneti paraméter, amely a szolgáltatók által beadott adatokon alapul

$OC(ext)$ – a TRC bővítő fokozatának működési kapacitása Bemeneti paraméter, amely a szolgáltatók által beadott adatokon alapul

A 7. ábra elméleti példát mutat a TRC számítására.

2.2.6. BSC-MSC átvitel

A BSC-MSC közötti kapcsolat kapacitásának meghatározására a BSC-k száma kerül felhasználásra. A BSC-k átlagos forgalma a forgalmas órai forgalmi igény (hálózaton belüli és hálózaton kívüli forgalom, SMS) alapján kerül kiszámításra.

A transzkóder (TRC) elhelyezésétől függően a 2 Mbit/s-os link különböző számú beszédcsatornát használhat. A használt csatornák számától függően, az Erlang táblázat alapján meghatározható az a maximális forgalom érték, amelyet a link ki tud szolgálni.

Az egyes BTS-ek átlagos forgalma, a link által kiszolgált maximális lehetséges forgalmi érték (Erlangban), valamint a link átlagos kihasználtsága alapján meghatározható a BSC-MSC átvitelhez szükséges linkek száma. Rádiós átvitel esetén azonban az ilyen becslés eredménye nem tartalmazza a BSC-MSC közötti átviteli út ugrásainak számát.

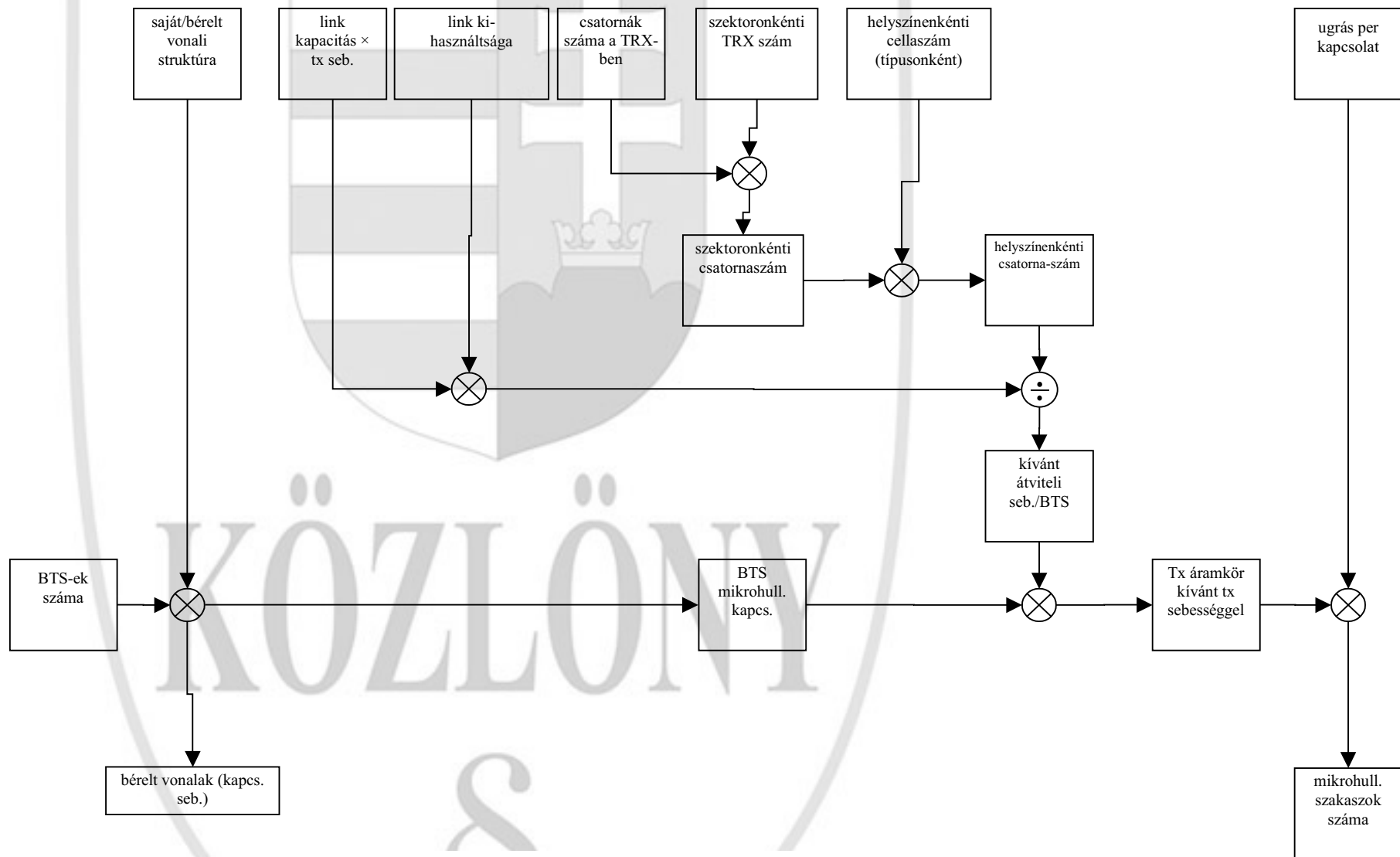
A BSC és az MSC elhelyezkedése vagy a hálózat konfigurációja miatt a BSC-MSC átviteli út több szakaszból állhat. A BSC-MSC átvitelben található ugrások számának becslésekor egy adott szolgáltató átlagos adata kerül felhasználásra.

A BSC-MSC átvitel esetén a modell egyik bemeneti paramétere a BSC-MSC átvitel során igénybe vett saját tulajdonú és bérelt vonalak aránya. Ez segít a hálózaton belüli saját tulajdonú és bérelt vonalak számának meghatározásában. A 8. ábra elméleti példát mutat a BSC-MSC közötti átvitel számítására.

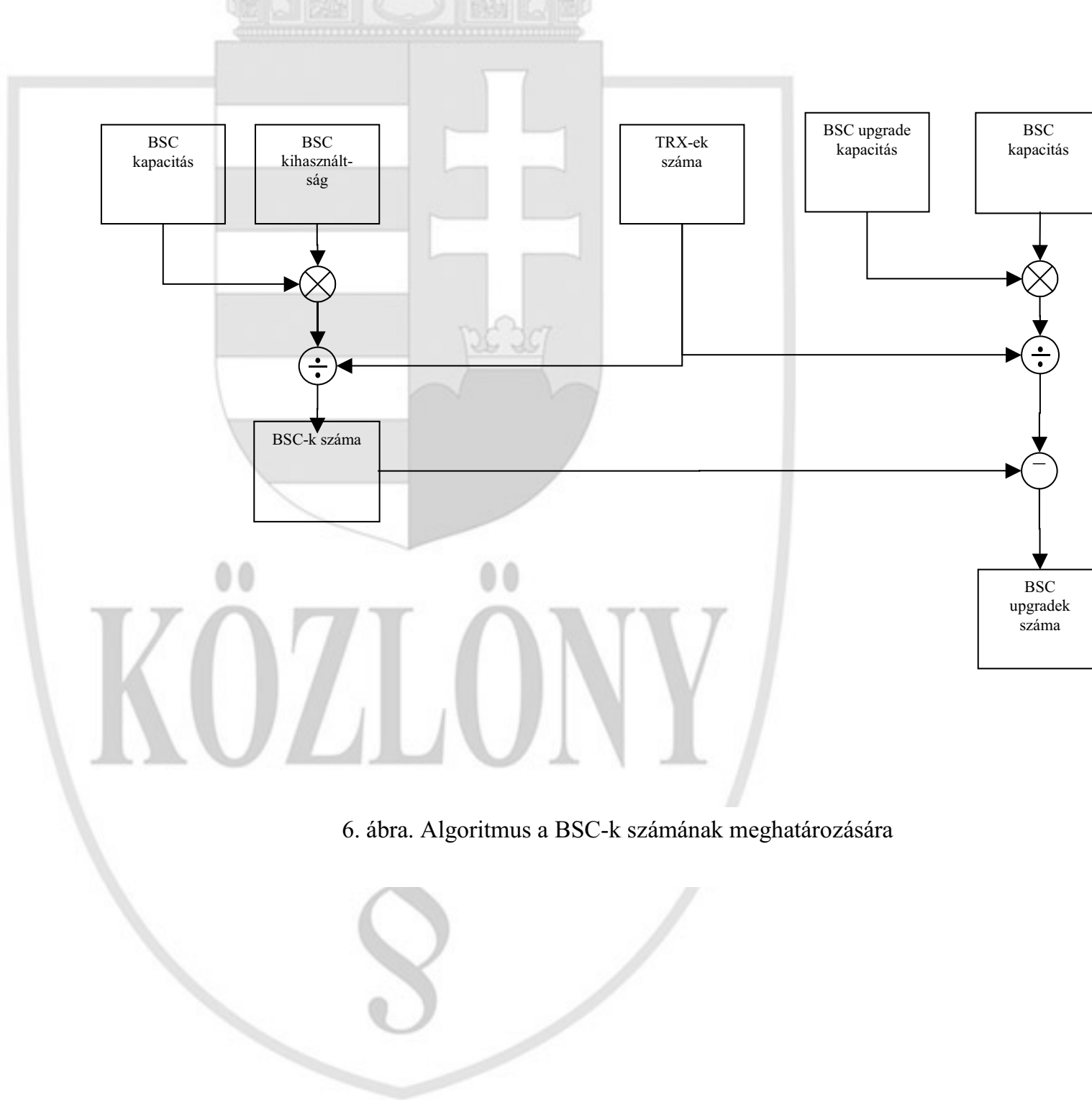
A modell számítások során az SDH mikrohullámú rádiókapcsolatok teljes számának meghatározása a következőképpen történt:

Az SDH mikrohullámú rádiókapcsolatokkal csatlakozó BSC-k teljes száma (1) megszorzásra került az egy BSC-re jutó ugrások átlagos számával (bemenő paraméter /szolgáltatói adat/) és a forgalmi követelmények teljesítéséhez szükséges többszörös szakaszok (2) számával.

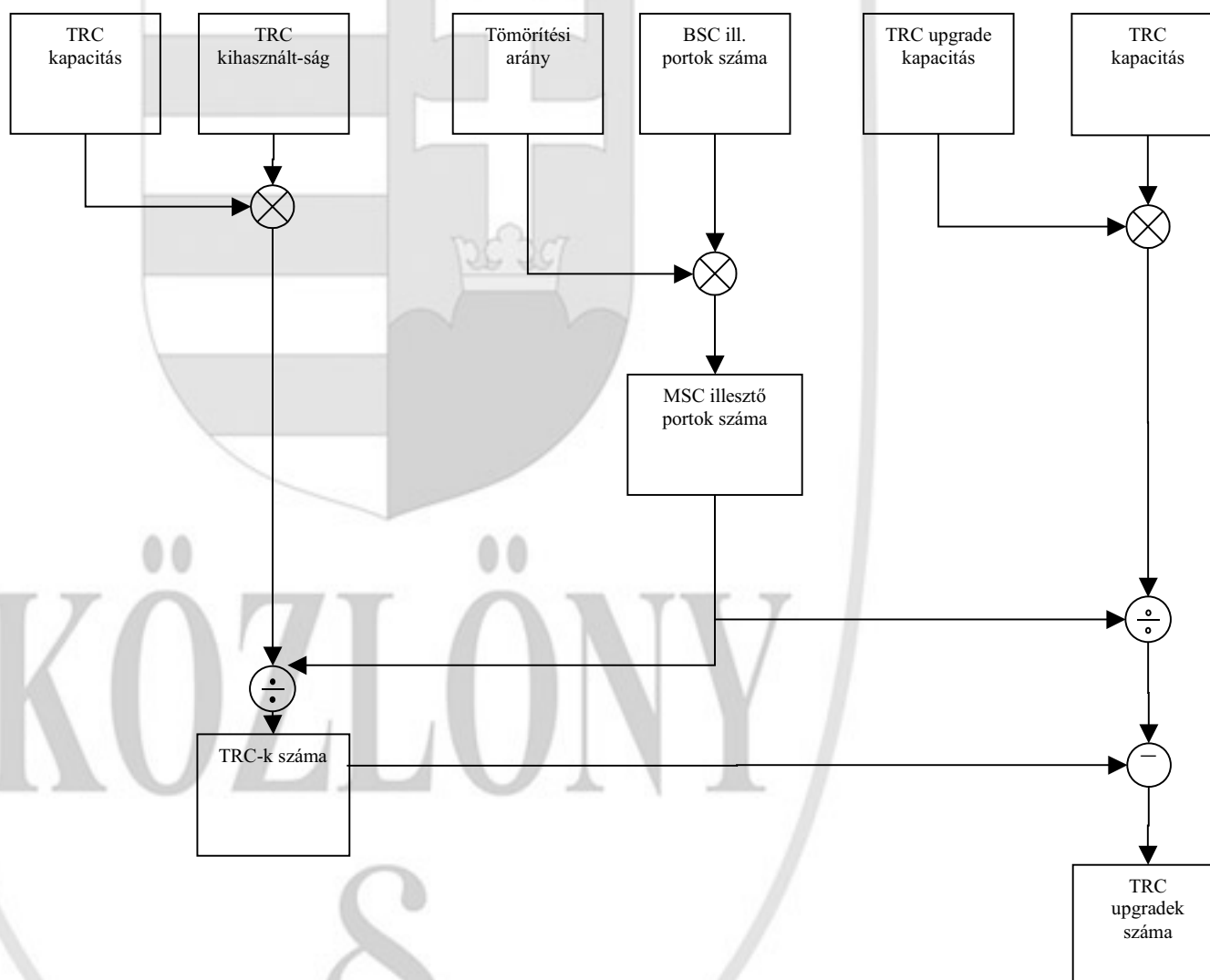
- (1) Az SDH mikrohullámú rádiókapcsolatokhoz csatlakozó BSC-k teljes száma úgy állt elő, hogy a 2.2.4. fejezetben kiszámolt BSC-k teljes száma megszorzásra került a teljes átvitelből az SDH mikrohullámú rádiókapcsolatok részével.
- (2) A többszörös szakasz annyi párhuzamos SDH mikrohullámú rádiókapcsolatot jelent, ahányat egy BSC forgalmi követelményeinek kielégítéséhez be kell állítani. Számítása úgy történt, hogy az egy BSC-re jutó átlagos kapacitási igény (2 Mbit/s-os áramkörök száma) elosztásra került a szolgáltatói adatok alapján kiszámolt, egy SDH mikrohullámú rádiókapcsolat működési kapacitásával.
- Az egy BSC-re jutó átlagos kapacitási igény (2 Mbit/s-os áramkörök száma) úgy került kiszámításra, hogy a BSC és az MSC közötti teljes kapacitási igény (2 Mbit/s-os áramkörök) elosztásra került az összes BSC számával.
- A BSC és az MSC közötti teljes kapacitási igény (2 Mbit/s-os áramkörök) úgy került kiszámításra, hogy a 2.1.4 fejezet alapján kiszámolt BSC-MSC közötti forgalom Erlangban megadott értéke elosztásra került egy áramkör hozzávetőleges kapacitásával. Az egy áramkör hozzávetőleges kapacitására vonatkozó feltételezés 84 ERL (120 forgalmi csatorna \times 0,7).

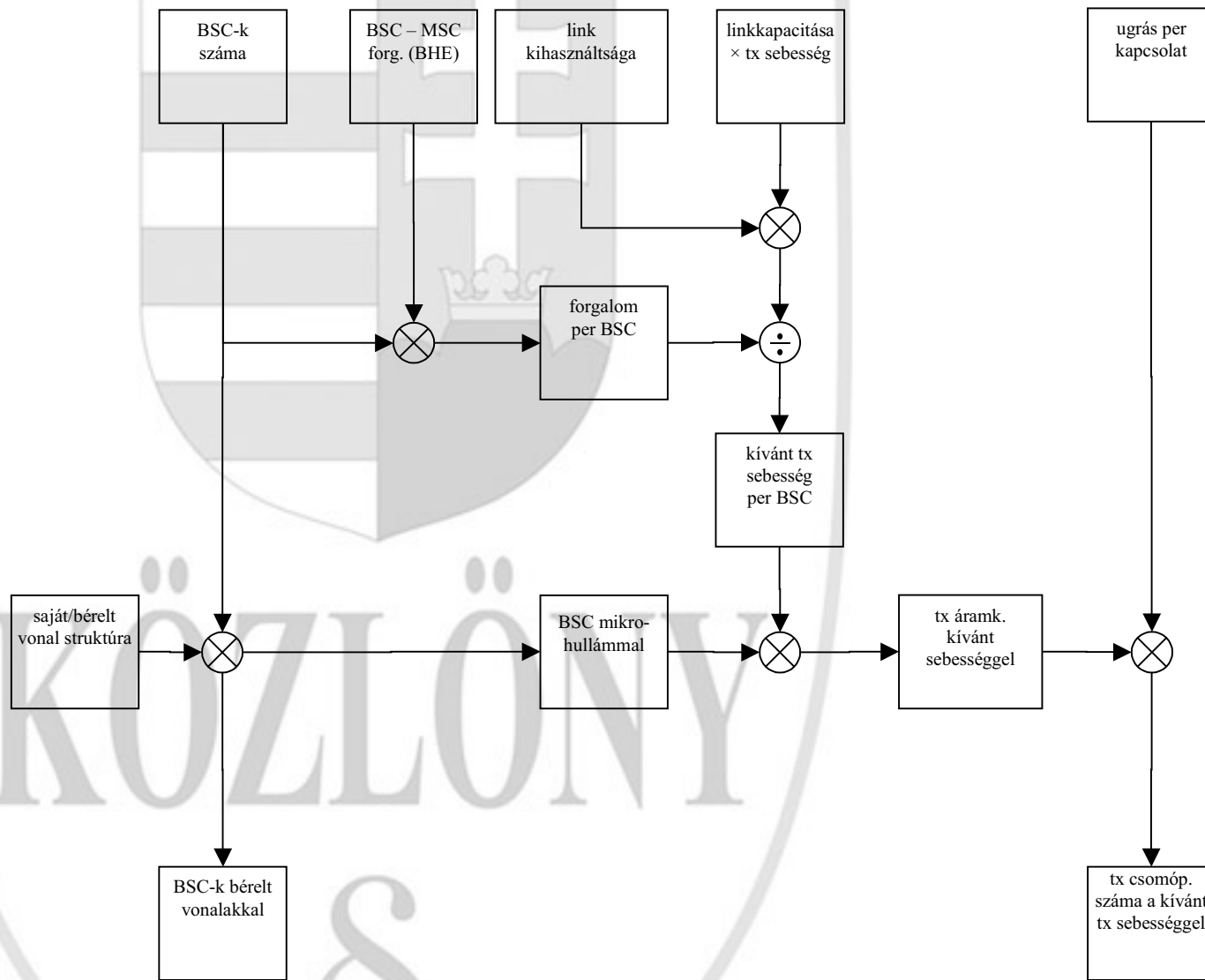
5. ábra. Algoritmus a BTS – BSC átvitel meghatározására

6. ábra. Algoritmus a BSC-k számának meghatározására

7. ábra. Algoritmus a TRC-k számának meghatározására

8. ábra. Algoritmus a BSC-MSC átvitel meghatározására

2.2.7. Mobil kapcsolóközpontok (MSC-k)

Mobilhálózatban az MSC konfigurációja a következőktől függ: (1) a kapcsolódó portok száma, (2) a CPU kihasználtsága, és (3) a VLR kapacitása. Az MSC konfigurációjának meghatározásakor figyelembe kell venni a központok felépítéséből és hatékonyságából eredő műszaki korlátokat is.

Portok száma

Az MSC-hez kapcsolódó portok száma megegyezik a BSC-khez irányuló, a más szolgáltatókkal való összekapcsolásra létesített és a saját hálózaton belüli központok közötti kommunikációra kijelölt portok számának összegével. A BSC-k felé néző portok száma megegyezik a TRC portok teljes számával (A interfész).

A más szolgáltatókkal való összekapcsolásra kijelölt portok száma a 2 Mbit/s-os kapcsolatokra jutó beszédcatornák száma, a portok kihasználtsági százaléka és a BHT forgalom szintje alapján határozható meg.

A saját hálózaton belüli, központok közötti kommunikációra kijelölt portok száma a 2 Mbit/s-os kapcsolatokra jutó beszédcatornák száma, a portok kihasználtsági százaléka és a BHT forgalom intenzitásának szintje alapján határozható meg.

A CPU kihasználtsága

A CPU kihasználtsága a CPU által elvégzendő feladat mennyiségétől függ, amit behatárol a CPU teljesítménye és a rendszer bővíthetősége. Az elvégzendő feladat mennyiségét befolyásolja a híváskísérletek száma vagy a hívásfelépítéshez szükséges jelzésátviteli idő a forgalmas órában. (Decentralizált CPU architektúra esetén ez a korlátozás figyelmen kívül hagyható.)

VLR kapacitás

A fenti lépéseknek ki kell egészülniük a Látogató Előfizetői Helyregiszter (VLR) kapacitásának meghatározásával. A VLR tárolja azon mobilkészülékek információit, amelyek ideiglenesen tartózkodnak a mobilhálózat egy adott kapcsolóközpontja által kiszolgált területen. A VLR kapacitás a forgalmi igény függvénye, de helyettesíthető az aktív előfizetők számával.

A modell számítások során az MSC-k és az MSC bővítő egységek számának meghatározása a következőképpen történt:

- Elméletileg az MSC-k száma a rugalmassági, a kapcsolási (CPU), a port- és az előfizetői követelmények teljesítéséhez szükséges MSC szám közül a legnagyobb. A mobilszolgáltatókkal (Pannon és Vodafone) történt megbeszéléseken kiderült, hogy azokra a központokra, amelyeket hálózataikban használnak, a gyakorlatban nem jelent korlátozást a kapcsolási (CPU) kapacitás. Ezért a magyarországi sajátosságoknak megfelelően az MSC-k számát a fent felsorolt négy paraméter közül csak háromból a legnagyobb adja, vagyis a rugalmassági, a port- és az előfizetői követelmények teljesítéséhez szükséges MSC-k minimális száma közül a legnagyobb. (A modell általánossága érdekében azonban egy külön szakasz képes a kapcsolási követelmények teljesítéséhez szükséges MSC-k minimális számának meghatározására. Ez a szakasz a tényleges MSC-szám meghatározásakor azonban kimaradt.)
- Az MSC bővítő egységek száma kiegészíti a kapacitás-követelmények teljesítéséhez szükséges MSC alap-egységek számát (az MSC alapegységek száma megegyezik az MSC-k számával).

MSC-k számának meghatározása a modell számítások során

Portkövetelmények

A portkövetelmények teljesítéséhez szükséges MSC-k minimális száma úgy került meghatározásra, hogy a teljes (portban kifejezett) kapacitási igény elosztásra került egy MSC (portban kifejezett) kapacitásával.

- A teljes kapacitási igény a BSC illesztő portok (1), az összekapcsolási illesztő portok (2) és a kapcsolóközi portok (3) összege.
- A BSC illesztő portok teljes száma a 2.2.5. fejezetből vett BSC illesztő portok száma.
- Az összekapcsolási illesztő portok teljes száma úgy került meghatározásra, hogy az összekapcsolási forgalom (2.1.4. fejezet) értéke elosztásra került egy port hozzávetőleges kapacitásával. Egy port hozzávetőleges kapacitására vonatkozó feltételezés 21 ERL (31 forgalmi csatorna \times 0,7).
- A saját hálózaton belüli, központok közötti kommunikációra kijelölt portok teljes száma úgy került meghatározásra, hogy az ezen központok közötti forgalom A.9 szakaszból vett értéke elosztásra került egy port hozzávetőleges kapacitásával. Egy port hozzávetőleges kapacitására vonatkozó feltételezés 21 ERL (31 forgalmi csatorna \times 0,7).
- Egy MSC kapacitása (portban kifejezve) bemeneti paraméter, amely a szolgáltatók által szolgáltatott adatokból származik.

CPU-követelmények

A kapcsolási (CPU) követelmények teljesítéséhez szükséges MSC-k minimális száma úgy került meghatározásra, hogy a teljes kapcsolási igény a 2.1.4. fejezet alapján kiszámolt (forgalmasórai híváskísérletek száma) elosztásra került egy MSC kapcsolási kapacitásával és a kapott eredmény fölfelé kerekítve került beállításra.

- Egy MSC kapcsolási kapacitása úgy állt elő, hogy az egy MSC-re jutó CPU-k száma megszorzásra került egy CPU maximális működési kapacitásával.
- Egy CPU maximális kapacitása bemeneti paraméter, ami a szolgáltatók által szolgáltatott adatokon alapul.
- Az egy MSC-re jutó CPU-k száma bemeneti paraméter

VLR követelmények (előfizetői követelmények)

A VLR követelmények teljesítéséhez szükséges MSC-k minimális száma úgy került meghatározásra, hogy az előfizetők teljes száma elosztásra került egy MSC előfizetői kapacitásával.

- Egy MSC előfizetői kapacitása bemeneti paraméter, amely a szolgáltatók által beadott adatokon alapul.

Rugalmassági követelmények

A rugalmassági követelmények teljesítéséhez szükséges MSC-k minimális száma bemeneti paraméter.

Az MSC bővítő egységek teljes számának meghatározása

Különböző típusú bővítő egységek kerültek figyelembe vételre: kapcsolási követelményekhez, portkövetelményekhez, előfizetői követelményekhez és jelzésátviteli követelményekhez szükséges bővítő portok.

Portkövetelményekhez szükséges bővítő egységek számának meghatározása

$$EU(MSC) = BU(MSC) \times [CAP(E1) \div BU(MSC) - OC(base)] \div OC(ext)$$

ahol:

EU(MSC) – MSC bővítő egységek száma (portkövetelményekhez)

BU(MSC) – MSC alapegységek száma (korábban kiszámított maximális érték)

CAP(E1) – kapacitásigény E1 portokban lévő portokra (ez a korábban kiszámolt teljes portban kifejezett kapacitásigény)

OC(base) – MSC alapegység működési kapacitása E1 portban. Bemeneti paraméter, amely a szolgáltatók által beadott adatokon alapul

OC(ext) – MSC bővítő egység működési kapacitása E1 portban. Bemeneti paraméter, amely a szolgáltatók által beadott adatokon alapul

Kapcsolási követelményekhez szükséges bővítő egységek számának meghatározása

$$EU(MSC) = BU(MSC) \times [CAP(CA) \div BU(MSC) - OC(base)] \div OC(ext)$$

ahol:

EU(MSC) – MSC bővítő egységek (kapcsolási követelményekhez)

BU(MSC) – MSC alapegységek száma (korábban kiszámított maximális érték)

CAP(CA) – kapacitásigény kapcsoláshoz millió forgalmasórai híváskísérletben

OC(base) – MSC alapegység működési kapacitása millió forgalmasórai híváskísérletben. Bemeneti paraméter, amely a szolgáltatók által beadott adatokon alapul

OC(ext) – MSC bővítő egység működési kapacitása millió forgalmasórai híváskísérletben. Bemeneti paraméter, amely a szolgáltatók által beadott adatokon alapul

Előfizetői követelményekhez szükséges bővítő egységek számának meghatározása

$$EU(MSC) = BU(MSC) \times [CAP(Sub) \div BU(MSC) - OC(base)] \div OC(ext)$$

ahol:

EU(MSC) – MSC bővítő egységek száma (előfizetői követelményekhez)

BU(MSC) – MSC alapegységek száma (korábban kiszámított maximális érték)

CAP(Sub) – előfizetői kapacitásigény (előfizetőszám)

OC(base) – működési kapacitás az MSC alapegység előfizetőinek számában. Bemeneti paraméter, amely a szolgáltatók által beadott adatokon alapul

OC(ext) – működési kapacitás az MSC bővítő egység előfizetőinek számában. Bemeneti paraméter, amely a szolgáltatók által beadott adatokon alapul

Jelzésátviteli kapacitásnak megfelelő bővítő egységek számának meghatározása

Első lépésben a jelzésátviteli kapcsolatok teljes száma került meghatározásra úgy, hogy a saját hálózaton belüli, központok közötti kommunikációra kijelölt portok összekapcsolási illesztő portok számának összege elosztásra került az egy jelzésátviteli kapcsolatra jutó forgalmi portok számával.

- Az egy jelzésátviteli kapcsolatra jutó forgalmi portok száma bemeneti paraméter
- A továbbiakban az MSC bővítő egységek (jelzésátviteli kapacitás) száma az alábbiak szerint került megállapításra:

$$EU(MSC) = BU(MSC) \times [CAP(SS7) \div BU(MSC) - OC(base)] \div OC(ext)$$

ahol:

$EU(MSC)$ – MSC bővítő egységek száma (jelzésátviteli kapacitás)

$BU(MSC)$ – MSC alapegységek száma (korábban kiszámított maximális érték)

$CAP(SS7)$ – jelzésátviteli kapcsolatok kapacitásigénye (ami az első lépésben kiszámolt érték)

$OC(base)$ – MSC alapegység működési kapacitása jelzésátviteli portokban. Bemeneti paraméter, amely a szolgáltatók által beadott adatokon alapul

$OC(ext)$ – MSC bővítő egység működési kapacitása jelzésátviteli portokban. Ez bemeneti paraméter, amely a szolgáltatók által beadott adatokon alapul

A 9. ábra elméleti példát mutat az MSC számítására.

2.2.8. Honos előfizetői helyregiszter (HLR)

A Honos Előfizetői Helyregiszter (HLR) tárolja azon előfizetések információit, amelyek egy adott szolgáltatónál nyilvántartásban vannak. A HLR-ben olyan adatokat tárolnak, mint pl. a kiegészítő szolgáltatások specifikációit vagy a rendszer titkosító kódjait. Ide kell sorolni két további adatbázist is:

- AUC (Authentication Centre) – ez az adatbázis annak ellenőrzésére szolgál, hogy egy adott SIM-kártyát használó előfizető jogosult-e hívást végrehajtani.
- EIR (Equipment Identification Register) – ez az adatbázis tárolja a használatban levő mobilkészülékek azonosító számát, valamint az ellopott vagy elvesztett és a továbbiakban nem használható mobilkészülékek azonosító számát.

A HLR egy adott szolgáltató által nyilvántartott előfizetők számának függvénye. A rendszer kapacitása az előfizetők száma és az adatbázisok kihasználtsága alapján határozható meg.

A modell számítások során a HLR egységek teljes számának meghatározása a következő módon történt:

HLR alapegységek száma

Az előfizetők teljes száma elosztásra került egy HLR maximális működési kapacitásával

A HLR maximális működési kapacitása bemeneti paraméter, amely a szolgáltatók által beadott adatokon alapul

HLR bővítő egységek száma

$$EU(HLR) = BU(HLR) \times [Subs. \div BU(HLR) - OC(base)] \div OC(ext)$$

ahol:

$EU(HLR)$ – HLR bővítő egységek száma

$BU(HLR)$ – HLR alapegységek száma

$Subs$ – előfizetők teljes számának értéke

$OC(base)$ – a HLR alapegység előfizetői számban kifejezett működési kapacitása bemeneti paraméter, amely a szolgáltatók által beadott adatokon alapul

$OC(ext)$ – a HLR bővítő egység előfizetői számban kifejezett működési kapacitása bemeneti paraméter, amely a szolgáltatók által beadott adatokon alapul

A 10. ábra elméleti példát mutat a HLR méretének számítására.

2.2.9. Hangposta (VMS)

A hangposta (VMS) a hangüzenetek fogadására, rögzítésére és néha továbbítására szolgáló számítógépes rendszer. Ha a hívást nem fogadják, a hangposta egy előre rögzített üzenetet küld a hívónak. A hangposta mérete az adott szolgáltatónál nyilvántartott előfizetők számától függ. A rendszer kapacitása az előfizetők száma és a rendszer kihasználtsága alapján határozható meg.

A modell számítások során a VMS egységek teljes számának meghatározása a következő módon történt:

VMS alapegységek száma

Az előfizetők teljes száma elosztásra került egy VMS maximális működési kapacitásával

- A VMS maximális működési kapacitása bemeneti paraméter, amely a szolgáltatók által beadott adatokon alapul

VMS bővítő egységek száma

$$EU(VMS) = BU(VMS) \times [Subs. \div BU(VMS) - OC(base)] \div OC(ext)$$

ahol:

$EU(VMS)$ – VMS bővítő egységek száma

$BU(VMS)$ – VMS alapegységek száma

$Subs$ – előfizetők teljes száma

$OC(base)$ – a működési kapacitás VMS alapegység mailboxainak számában kifejezett működési kapacitása bemeneti paraméter, amely a szolgáltatók által beadott adatokon alapul

$OC(ext)$ – a működési kapacitás VMS bővítő egység mailboxainak számában kifejezett működési kapacitása bemeneti paraméter, amely a szolgáltatók által beadott adatokon alapul

A 11. ábra elméleti példát mutat a VMS méretének számítására.

2.2.10. Intelligens hálózat (IN)

Az intelligens hálózat (IN) különböző szolgáltatások létrehozására biztosít központi platformot a központtól függetlenül. Az IN platformot értéknövelt szolgáltatások biztosítására használják, kártyás előfizetők esetén pedig ez szolgál a szolgáltatás igénybevehetőségének ellenőrzésére (amit például a kártyán lévő egyenleg korlátozhat). A kártyás előfizetők által indított hívások a legközelebbi szolgáltatás-kapcsoló pontra (SSP) kerülnek, amely a szükséges információt az SS7 jelzésátviteli linken keresztül a szolgáltatás-ellenőrző ponttól (SCP) kéri le. A rendszer az adott szolgáltatónál nyilvántartott kártyás előfizetők számának és az ilyen előfizetők által a forgalmas órában generált híváskísérletek számának függvénye.

A modell számítások során az intelligens hálózati egységek teljes számának meghatározása a következő módon történt:

Alapegységek száma

Az alapegységek száma az előfizetői igények kielégítéséhez szükséges SCP-k száma (1) és a forgalomigény kielégítéséhez szükséges SCP-k száma (2) közül a nagyobb érték.

- Az előfizetői igények kielégítéséhez szükséges SCP-k száma a kártyás előfizetők számának és a maximális működési kapacitás (előfizetőkben kifejezett) értékének hányadosaként került meghatározásra
- A forgalomigény kielégítéséhez szükséges SCP-k száma a forgalmasórai forgalom egy másodpercére jutó tranzakciók számának és a maximális működési kapacitás (tranzakció/másodperc) értékének hányadosaként került meghatározásra.

Bővítő egységek száma

Az intelligens hálózati (előfizetői) bővítő egységek száma a következőképpen került meghatározásra:

$$EU(IN) = BU(BSC) \times [Subs. \div BU(IN) - OC(base)] \div OC(ext)$$

ahol:

$EU(IN)$ – intelligens hálózati bővítő egységek száma

$BU(IN)$ – intelligens hálózati alapegységek száma

$Subs$ – kártyás előfizetők száma

$OC(base)$ – működési kapacitás az SCP alapegység előfizetőinek számában; ez bemeneti paraméter, amely a szolgáltatók által beadott adatokon alapul

$OC(ext)$ – működési kapacitás az SCP bővítő egység előfizetőinek számában; ez bemeneti paraméter, amely a szolgáltatók által beadott adatokon alapul

Az intelligens hálózati bővítő egységek száma (tranzakció/másodpercben) a következőképpen került meghatározásra:

$$EU(IN) = BU(IN) \times [TPS \div BU(IN) - OC(base)] \div OC(ext)$$

ahol:

$EU(IN)$ – intelligens hálózati bővítő egységek száma (tranzakció/másodperc)

$BU(IN)$ – intelligens hálózati alapegységek száma

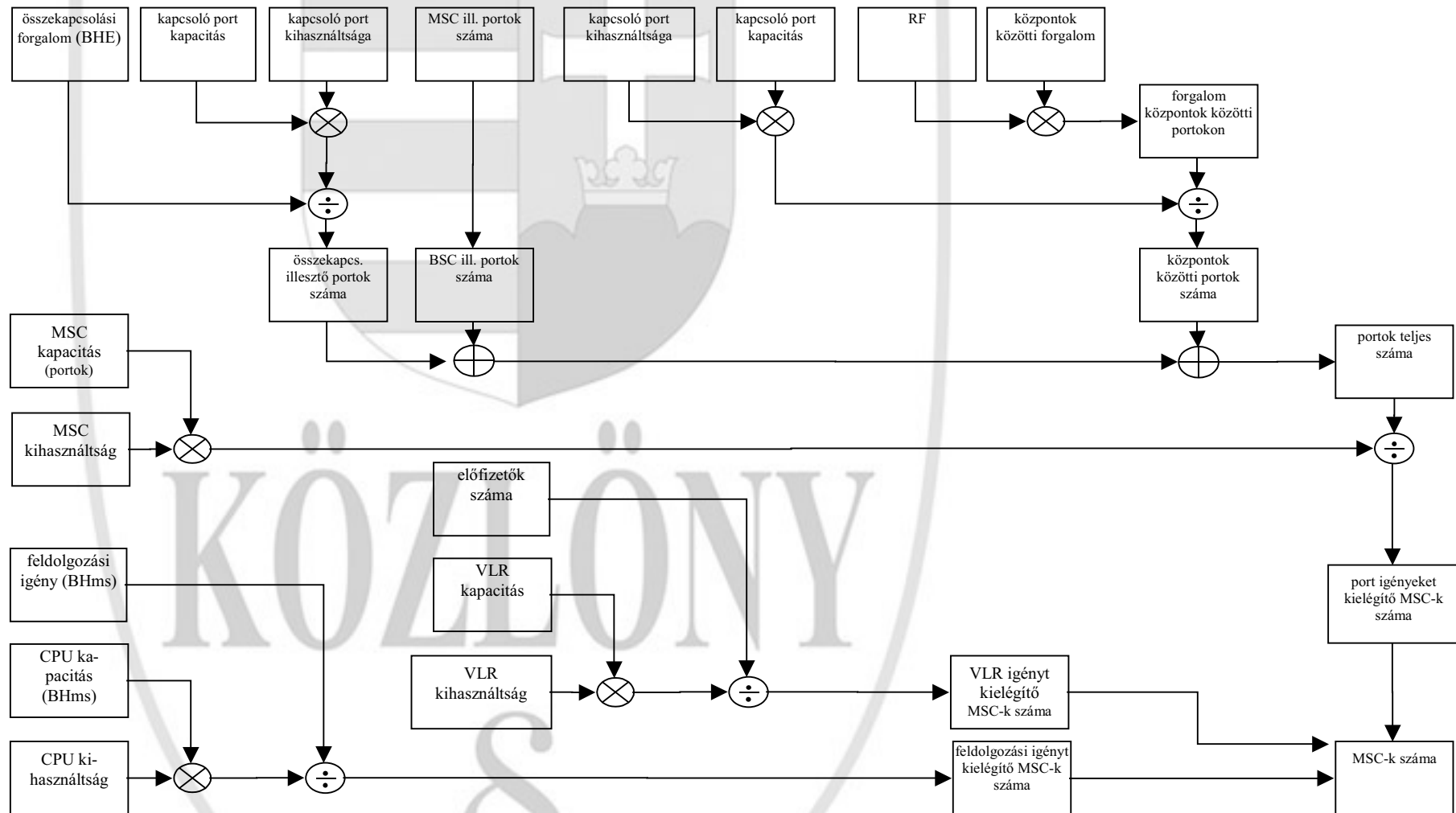
TPS – kártyás előfizetők másodpercenkénti tranzakcióinak száma forgalmasórai forgalomban

$OC(base)$ – az SCP alapegység tranzakció/másodpercben kifejezett értéke bemeneti paraméter, amely a szolgáltatók által beadott adatokon alapul

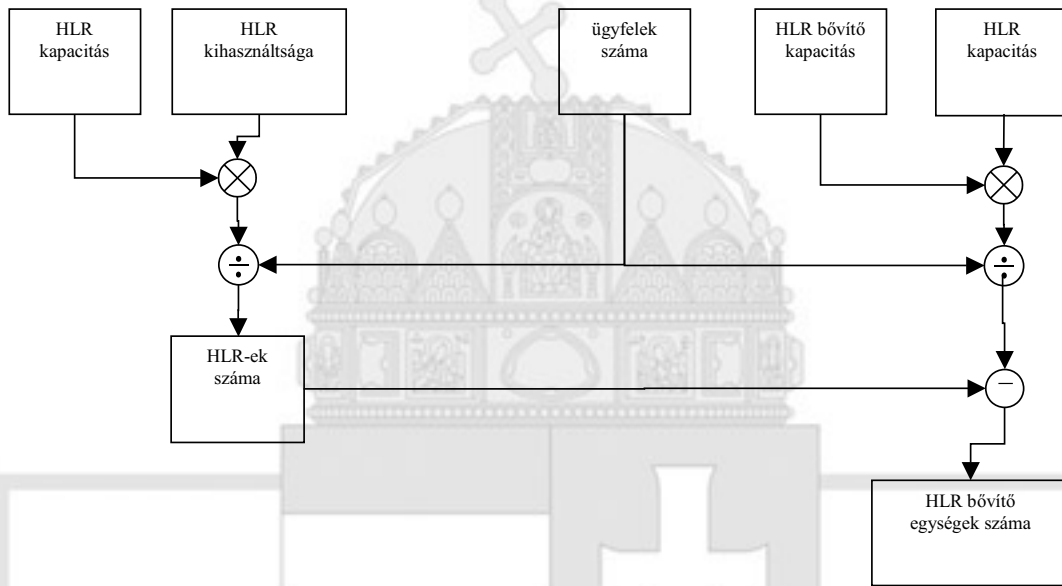
$OC(ext)$ – az SCP bővítő egység tranzakció/másodpercben kifejezett értéke bemeneti paraméter, amely a szolgáltatók által beadott adatokon alapul

- A kártyás előfizetők forgalmasórai tranzakcióinak száma [tranzakció/másodperc] úgy került megállapításra, hogy a kártyás előfizetők forgalmasórai híváskísérleteinek száma megszorításra került az egy híváshoz tartozó tranzakciók átlagos számával, amely a szolgáltatóktól származó adat.

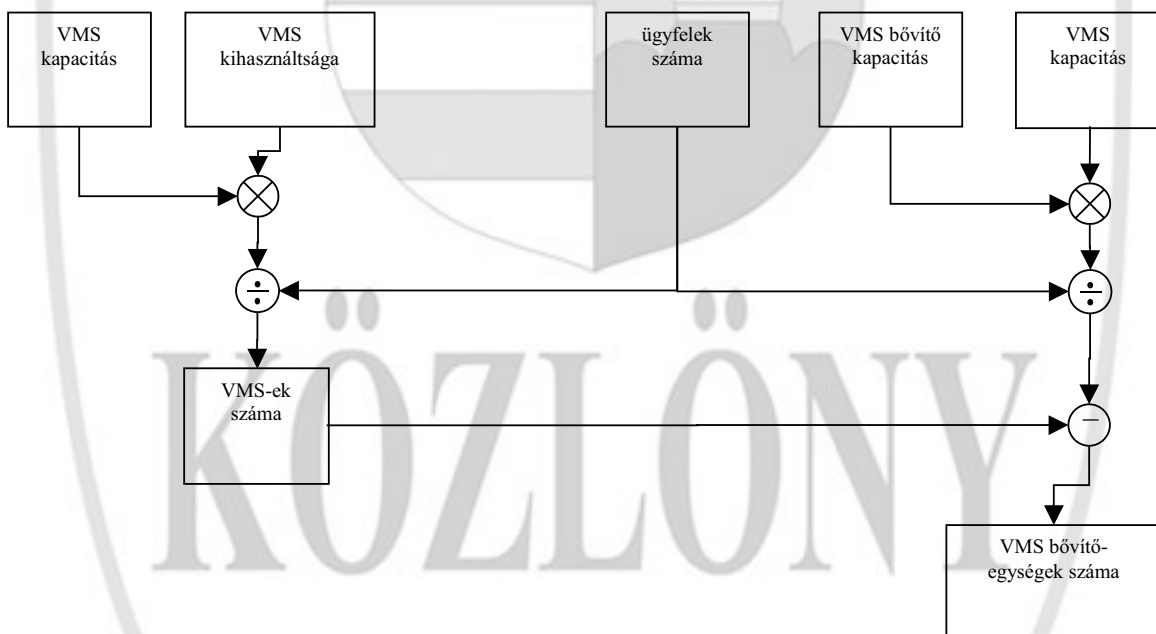
A 12. ábra elméleti példát mutat az IN méretének számítására.

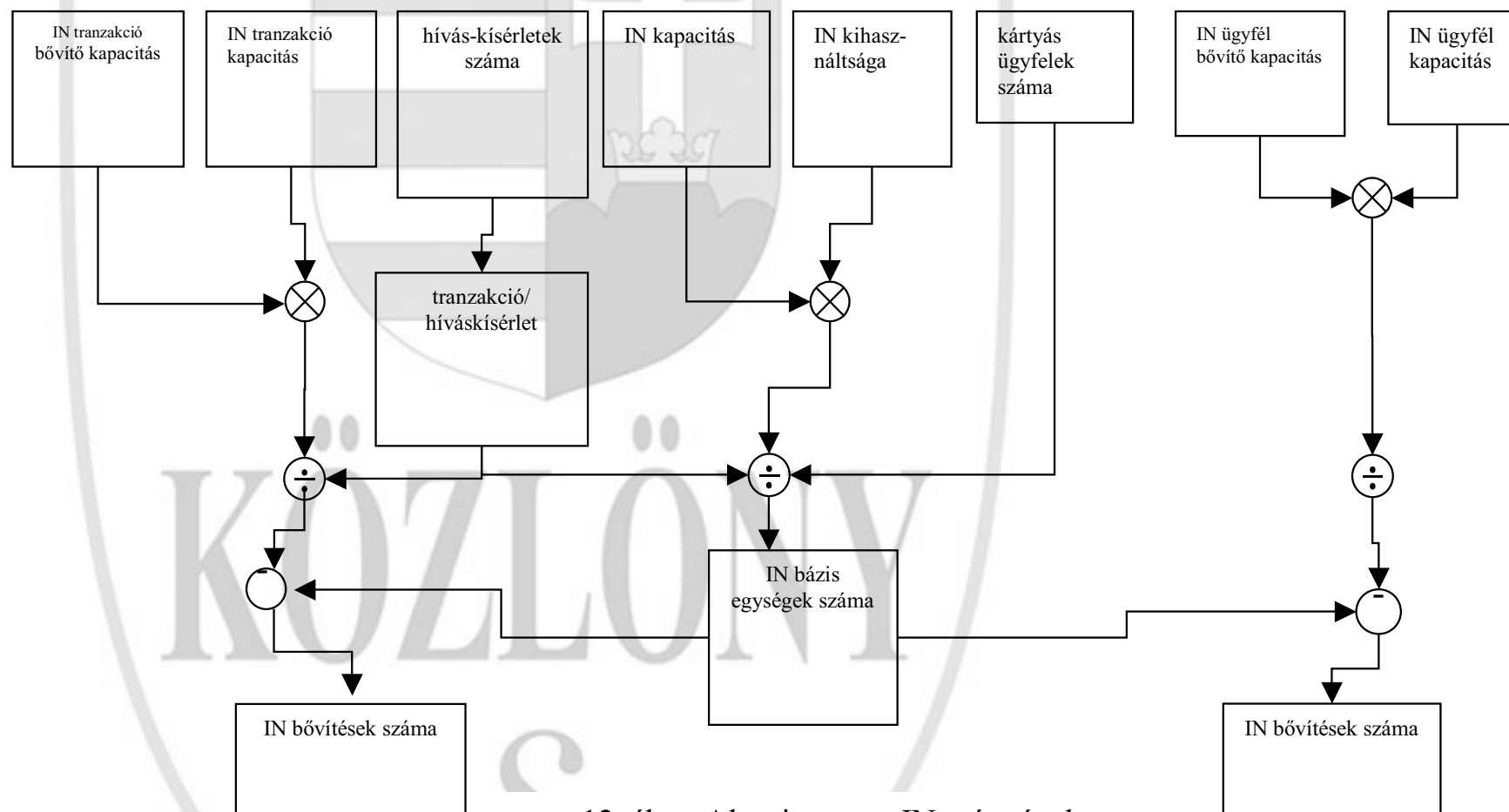
9. ábra. Algoritmus az MSC-k számának meghatározására

10. ábra. Algoritmus a HLR-ek számának meghatározására

11. ábra. Algoritmus a VMS-ek számának meghatározására

12. ábra. Algoritmus az IN méretének meghatározása

2.2.11 Network Management System

A hálózatmenedzselő rendszer (NMS) monitorozza a távközlési forgalmat és a hálózati elemek sérülése vagy túlterhelése esetén biztosítja a hálózat felügyeletet. A hálózatmenedzselő rendszer (NMS) méretezése elsősorban adott hálózatnagysághoz kapcsolódó eladási, illetve vételárától függ.

2.2.12. Bérelt vonalak

A modell számítások során a BSC és MSC, valamint az MSC és MSC közötti bérelt vonali igény megállapítása a következőképpen történt:

Első lépésben a BSC és MSC közötti bérelt vonali kapcsolatok (1) teljes száma, az átlagos kapacitás (2) és az átlagos távolság (3) került meghatározásra az alábbi módon:

- A BSC és MSC közötti bérelt vonalak teljes száma a BSC-k 2.2.4-es fejezet szerinti teljes számának és a bérelt vonalaknak a teljes átvitelben betöltött (szolgáltatói adat) arányának szorzataként állt elő
- A BSC és MSC közötti kapcsolat átlagos kapacitása a bérelt vonali kapacitás iránti teljes igény (2 Mbit/s-os áramkörök) és a bérelt vonali kapcsolatok fentiekben megállapított számának hányadosaként állt elő
- A BSC és MSC közötti kapcsolat átlagos távolsága az alábbi képlet segítségével adódott:

$$Dist = \frac{\sqrt{\frac{Area}{MSC} \times \frac{1}{2,6}}}{1 + 0,5}, \text{ egyedi távolságot feltételezve minden BSC és MSC között.}$$

ahol:

Area – teljes lefedett terület

MSC – MSC-k teljes száma

Második lépésben az MSC-k közötti bérelt vonali kapcsolatok teljes száma (1), átlagos kapacitása (2) és átlagos távolsága (3) került kiszámításra az alábbi módon:

- Az MSC-k közötti bérelt vonali kapcsolatok teljes száma az MSC-k 2.2.6. fejezet szerinti teljes számának és az irányok számának (MSC-k teljes száma mínusz egy) szorzataként állt elő. Feltételezés volt, hogy az MSC-k közötti rétegben minden átvitel bérelt vonal alapú.
- Az MSC-k közötti kapcsolat átlagos kapacitása a bérelt vonali kapacitás iránti teljes igény (2 Mbit/s-os áramkörök) és a bérelt vonali kapcsolatok fent meghatározott számának hányadosaként állt elő.
- Az MSC-k közötti átlagos távolsága az alábbi képlet segítségével adódott:

$$Dist = \frac{\sqrt{Area \times \frac{1}{2,6}}}{1 + 0,5}, \text{ egyedi távolságot feltételezve minden MSC között.}$$

ahol:

Area – teljes lefedett terület

2.3. A 3. szakasz – A hálózat értékelése és az éves költségek meghatározása

A hálózatméretezés során meghatározott összes mobilhálózati elemet bruttó helyettesítési értéken (GRC) kell értékelní. A GRC értékek alapján ki kell számítani az éves költséget. A mobilhálózatot képező tárgyi eszközök éves költségét definíció szerint az értékcsökkenési leírás és a tőkeköltség képezi.

A hálózat és a támogató eszközök értékelése a modellben

A hálózati eszközök folyó áron való értékelése során a hálózat méretezése után kapott eszközmennyiségek és az eszközárak szorzataként álltak elő (a külföldi pénznemben megadott árak átszámításra kerültek forinttra) a bruttó helyettesítési értékek.

- az eszközárak a szolgáltatók által beadott adatokon alapultak
- a devizák átváltási árfolyamai az árszámítás évére (2005) vonatkozó hivatalos átlagos éves MNB deviza középárfolyamok

Éves költségek számítása

A méretezési és értékelési folyamatok során meghatározásra kerülnek a tárgyi eszköz beruházás költségei (CAPEX). Az összekapcsolási szolgáltatások hosszútávú különbözeti költségének kiszámításához szükség van ezen költségek évesítésére.

Az éves költségek számítása során két módszer közül lehet választani:

- annuitásos módszer
- lineáris módszer.

Annuitásos módszer

Az annuitásos módszerrel számított éves költség egyszerre veszi figyelembe az értékcsökkenési leírást, valamint a tárgyi eszközzel kapcsolatos tőkeköltséget. A költségszámítás alapja a tárgyi eszköz bruttó helyettesítési értéke (GRC). Az annuitásos módszer szerint az éves költségek az alábbi képlettel számíthatók:

$$c = GRC \frac{\left(\frac{WACC - index}{1 + WACC} \right)}{1 - \left(\frac{1 + index}{1 + WACC} \right)^l} \left(\frac{1 + WACC}{1 + index} \right)^{shift}; \quad (2.3.1)$$

ahol:

index – árindeks-változás

shift – a diszkontált cash flow számítási módját meghatározó érték (év elejére, év közepére vagy az év végére)

Ez a módszer úgy számítja a költséget, hogy figyelembe veszi a tárgyszakos folyó árának változását az adott pénzügyi évben. Ennek megfelelően növekvő/csökkenő eszközárak esetén az eszközökhöz kapcsolódó költség magasabb/alacsonyabb, mint a folyóáras értékcsökkenés.

Lineáris módszer

A lineáris módszer lehetővé teszi az értékcsökkenési leírás és a tőkeköltség elkülönült számítását. Az értékcsökkenési leírást a bruttó helyettesítési érték és hasznos élettartam hányadosa adja. A tőkeköltség a tőke elvárt megtérülését mutatja.

$$c = \frac{GRC}{UL} + NRC \cdot WACC; \quad (2.3.2)$$

ahol:

UL – tárgyi eszköz hasznos élettartama

Az NRC a tárgyi eszköz még le nem írt részét jeleníti meg, ami a nettó könyv szerinti érték felhasználásával számítható:

$$NRC = GRC \cdot \frac{NBV}{GBV}; \quad (2.3.3)$$

Az éves költség számításnak tükröznie kell a tárgyi eszköz folyó árának változását a pénzügyi évben. Alapvetően két módszer szerint számítható a tárgyi eszközök költsége: az egyik a működő tőkemegőrzés (OCM), a másik a pénzügyi tőkemegőrzés (FCM) módszere.

A működő tőkemegőrzés módszere (OCM) a szolgáltató eszközeinek fizikai működőképességét veszi figyelembe. Ebben a szemléletben a tőke megőrzéséhez az szükséges, hogy a szolgáltató a periódus végén ugyanolyan működőképességű termelő kapacitással rendelkezzen, mint a periódus kezdetén. Az OCM-ben az értékcsökkenési leírás megegyezik a folyóáras értékcsökkenéssel.

A pénzügyi tőkemegőrzés módszere (FCM) azt célozza, hogy egy szolgáltató az időszakban megőrizze a valós pénzügyi tőkét. Ez a helyzet akkor áll fenn, ha a részvényesek tőkéje az időszak végén reálértéken ugyanolyan szinten van, mint az időszak elején. Az FCM-ben az értékcsökkenési leírás az elszámolási periódus eleji és végi nettó helyettesítési érték különbsége. A tárgyi eszköz árának növekedése/csökkenése esetén így a tőkemegőrzés költsége alacsonyabb/magasabb, mint a folyóáras értékcsökkenés.

Szabályozási célra az FCM-et tartják a megfelelő tőkemegőrzési elvnek. Az FCM-ben a tárgyi eszközök költsége az alábbi képlet alapján kerül kiszámításra:

$$c = \frac{GRC}{UL} + NRC \cdot WACC - HG \quad (2.3.4)$$

ahol:

HG - egy pénzügyi évre szóló tartási nyereség vagy veszteség

A modellben kiszámításra kerültek a hálózati eszközök éves költségei mind a lineáris, mind az annuitásos módszer felhasználásával, a későbbi számítások során azonban csak a lineáris módszer alapján kapott költségek kerültek felhasználásra.

- a számítások során felhasznált WACC (súlyozott átlagos tőkeköltség) – szorzó értéke 13,7%

2.4. A 4. szakasz – Egyéb kapcsolódó költségek számítása

Támogató költségek

Az alulról fölfelé építkező LRIC modellek elég magas szintjét ismerik el az egyéb kapcsolódó költségeknek, rendszerint a hálózati költségek százalékában. A távközlési szolgáltató egyéb kapcsolódó költségei becslésének a legjobb gyakorlatot kell tükrözniük és magukba kell foglalniuk a következőket:

- egyéb tárgyi eszközök, például épületek, irodai berendezések, járművek, személyi számítógépek stb. költsége;
- a távközlési hálózat üzemeltetési és fenntartási költsége, ideértve a bér és járulékok költségét és az anyagjellegű költségeket;
- támogató tevékenységek költsége, például a pénzügy és az irányítás költségeit, ideértve a bér és járulékok költségét és az anyagjellegű költségeket.

A modell számítások során a felár számításához a szolgáltatóktól kapott adatok kerültek felhasználásra, mert ezek pontosabb közelítést adják a magyarországi viszonyoknak.

- A támogató tevékenységek CAPEX költségeinek számításához az eszközértékek meghatározása a szolgáltatók által megadott adatok alapján kiszámított százalékok felhasználásával történt, amelyek a különböző támogató eszközök értékének a hálózati eszközök értékéhez viszonyított arányai alapján álltak elő (figyelembe véve a folyóáras értékelés hatását is). A támogató tevékenységek eszközei közé olyan eszközök tartoznak, mint az épületek, irodaberendezések, járművek, személyi számítógépek stb.

- A hálózat üzemeltetés és fenntartás és az általános támogatás OPEX költségeinek számítása a szolgáltatók által megadott adatok alapján kiszámított százalékok felhasználásával történt. Olyan tevékenységekre vonatkozó költségek találhatók itt, mint a távközlő hálózat üzemeltetése és fenntartása, pénzügyek és adminisztráció stb.

- A frekvenciadíjak és a bérleti díjak számítása a szolgáltatók által megadott adatok felhasználásával történt. A frekvenciadíjak esetében az egy BTS-re jutó frekvenciadíj és a modell által kiszámított BTS-szám szorzata adta ki a teljes díj összegét, míg a mikrohullámú összeköttetések díja, valamint a bérleti díjak a modell által kiszámított telephely (site) szám felhasználásával kerültek kiszámításra.

- A bérelt vonalak költsége a modell által kalkulált szükséges linkszám és a Magyar Telekom által 2005-ben alkalmazott bérelt vonali díjainak felhasználásával állt elő.

Végül a támogató tevékenységekhez kapcsolódó eszközök költségei, valamint a támogató tevékenységek OPEX jellegű költségeit tartalmazó HCC-k költségtoemege felárként hozzárendelésre került a hálózati HCC-khez. A felárak számítása azon HCC-k alapján történt, amelyekre az adott felárak érvényesek.

Pénzforgalommal kapcsolatos tőkeköltség

Az összekapcsolás pénzügyi lebonyolításával kapcsolatos tőkeköltségnek is térülnie kell a végződtetési díjban (ami a szolgáltatás teljesítése és az ellenérték térülése közötti időszakra vonatkozó elmaradt hozam fedezésére szolgál). A számítás a következő összefüggés alapján történt:

$$C = \left[\frac{1}{1 - \frac{M + 0,5}{12} \times WACC} \right] \times c \quad (2.4.1)$$

ahol:

M – fizetési határidő; feltételezés, hogy $M =$ egy hónap;

c – összekapcsolás költsége (hálózati és támogató költségek) a működő tőke költsége nélkül

C – összekapcsolás költsége a pénzügyi lebonyolításhoz kapcsolódó tőkeköltséggel.

Nagykereskedelmi költségek

A nagykereskedelmi költségek magukba foglalják a szabályozási ügyek költségeit, a nagykereskedelmi értékesítés költségeit, a nagykereskedelmi számlázás, valamint az összekapcsolás pénzügyi lebonyolításával kapcsolatos tőkeköltséget. A szabályozási ügyek és a társszolgáltatókkal való együttműködés költségeinek becsléséhez külön kalkuláció készült, amelyben kiszámításra kerültek az összes szabályozási követelmény kielégítéséhez szükséges erőforrás mennyiségek.

A szabályozási ügyek költségeinek és a nagykereskedelmi értékesítés költségeinek a díjban való érvényesítésére szolgáló Mark-Up (MU) számítása egy elkülönült modellben történt a következő módon:

A szabályozói kapcsolatokról és kötelezettségekből eredő tevékenységekhez kapcsolódó költségek (RC) és a nagykereskedelmi értékesítési költségek (WhC) külön kerültek számbavételre, majd az egyes tevékenységekre kalkulált

költségek és az ezen költségekre vonatkozóan elismert közös költségek (C&J) összesítése után a hipotetikus szolgáltató forgalmának (más hálózatról érkező, mobil hálózatban végződött hívások) felhasználásával került kiszámításra az egységköltség. Az így előálló egységköltség még növelésre került a (a MU-ra eső) pénzforgalomhoz kapcsolódó tőkeköltség fedezése érdekében. Az összefüggés a következő:

$$MU = \frac{RC + WhC + C \& J}{\text{Bejövő.éves.hívásperc}} * \frac{1}{1 - \frac{M + 0,5}{12} * WACC}$$

ahol:

M – fizetési határidő; feltételezés, hogy M = egy hónap;

- a szabályozói költségek (RC) a modellben két főbb költségelemből álltak össze;
- emberi erőforrás költségei (HC): ezen költségek számbavétele során a jogszabályok és a hatóság által kirótt feladatok elvégzéséhez szükséges szakemberek (az azokhoz rendelt óradíjjal) és munkaóra szükséglet került meghatározásra és felhasználásra.
- anyagjellegű költségek (OC): ezen költségek között került számbavételre a feladatok ellátásához, valamint a meghatározott emberi erőforrás igényhez kapcsolható összes további költségelem, még a külső erőforrások bevonása miatt felmerülő költségek is, valamint a jogszabályokban rögzített illetékek, díjak.

tehát: $RC = HC + OC$

- A nagykereskedelmi értékesítés (WhC) emberi erőforrás-szükségletének becslése a magyar összekapcsolási piac szereplőinek számából indult ki. Figyelembe véve, hogy egy mobil szolgáltatónak hány társszolgáltatóval szemben kell az összekapcsolási elszámolásokat és egyéb nagykereskedelmi elszámolásokat lebonyolítani, megállapításra került, hogy mintegy 10 fővel megoldhatók a nagykereskedelmi szolgáltatások értékesítésével és vásárlásával valamint egyéb kereskedelmi kapcsolatokkal összefüggő adminisztrációs és ügyfélszolgálati feladatok.

A 10 fő által végzett tevékenységeknek azonban csak egy része kötődik a mobil hívásvégződtes értékesítéséhez, ezért figyelembe véve az egyéb nagykereskedelmi tevékenység mennyiségét is, a modell 5 fő teljes munkaidős munkatárssal számolt a nagykereskedelmi értékesítéssel kapcsolatban. Az egy teljes munkaidős főre jutó költség a szabályozási területen munkát végző munkatársak becsült munkaidő-ráfordításából kiindulva került meghatározásra. Az időráfordításokhoz kapcsolódó bér- és járulék-költségek összege képezi az egy nagykereskedelmi értékesítéssel foglalkozó teljes munkaidős munkatárs költségét.

- A közös költségek kiszámítására felhasznált szorzószám megegyezik a BU modellbeli üzemeltetési és támogatási terület költségeire jellemző közös költség szorzószámmal

A nagykereskedelmi számlázás költségeinek is térülniük kell az összekapcsolási díjakon keresztül

A számlázási költségek számítása a következő lépésekben történt

- A számlázási rendszer szolgáltatók által megadott bruttó értéke (hardver és szoftver) alapján lineáris módszerrel kiszámításra került a számlázási rendszer éves költsége
- A számlázási rendszer üzemeltetési és fenntartási költségei felárként kerültek meghatározásra a szolgáltatók által beadott adatok alapján.
- A hálózati költségek számításához hasonlóan itt is meghatározásra került az általános jellegű tevékenységek megtérülését biztosító felár a szolgáltatók által beadott adatok alapján.
- Az előző három pontban kiszámított költségek összege és az összekapcsolási forgalom hányadosaként előálló egységköltség, valamint az összekapcsolás pénzügyi lebonyolításához kapcsolódó tőkeköltség fedezésére szolgáló felár összegeként állt elő végül a számlázás egységköltsége.

2.5. Az 5. szakasz – A modell specifikáció

Az LRIC módszer lényeges eleme a homogén költségkategóriák (HCC) költségtömegének hálózati elemekre (NC) allokálása. A hálózati elemek olyan logikai elemek, amelyek funkcionálisan integráltak, s belőlük bármilyen szolgáltatás előállítható. A hálózati elemre példa a BTS logikai jelentése, ami magába foglalja a BTS éves költségét a fenntartási, telepítési és támogató tevékenységekből eredő felárral osztott járulékos költségekkel együtt (például adminisztráció, könyvelés stb.).

A modell építése során a következő hálózati elemek kerültek meghatározásra:

- Lefedettségi
- BTS
- BSC
- MSC – forgalom

- MSC – híváskísérletek
- Átvitel / BTS-BSC
- Átvitel / BSC-MSC
- Átvitel / MSC-MSC
- VMS
- IN
- HLR
- Számhordozhatóság
- ICSC számlázás

A HCC-k hálózati elemekre történő allokálásához szükség van költségfüggvények (CVR) meghatározására. A CVR fejezi ki a költségmeghatározó tényező változása és a költség alakulása közötti összefüggést. A költségfüggvények és a költségmeghatározó tényezők értékei alapján kerülnek meghatározásra a különböző költségek, valamint a közös és együttes költségek. A különböző költségek a költségfüggvények alapján szétosztásra kerülnek a megfelelő hálózati elemek között. Ebben a szakaszban a közös és az együttes költségek nem kerülnek felosztásra a hálózati elemek között.

A teljes költség fedezése érdekében azonban a szabályozó lehetővé teszi a közös és együttes költségek egy részének beépítését az LRIC-be felár formájában. A felmerülő közös és együttes költségekből eredő felárak alkalmazására azért van szükség, mert így kapható meg az összekapcsolási szolgáltatás nyújtásának indokolt teljes ára. A felár ugyanis figyelembe veszi azokat a költségeket is, amelyek közvetlenül nem kapcsolódnak a összekapcsolási szolgáltatásokhoz, ugyanakkor szükségesek az összekapcsolási szolgáltatások nyújtásához.

A modell számítások során a hálózati elemek költségeinek kalkulációja során első lépésben az inkrementális költségek felosztása történt meg HCC-nként a CVR-ek segítségével. Majd a közös és együttes költségek megfelelő hálózati elemekhez történő rendelése következett. Végül a hálózati elemek teljes költsége a hozzájuk rendelt inkrementális és közös és együttes költségek összegeként állt elő.

Az egyes hálózati elemek teljes költségének meghatározása után a hálózati elemek egységköltségének meghatározása következik. Az egységköltség úgy kerül megállapításra, hogy az egyes hálózati összetevők teljes költsége elosztásra kerül az adott hálózati összetevőre vonatkozó éves forgalommal. Az éves forgalmak az 1. szakaszban kerülnek meghatározásra, az útvonal mátrix létrehozása után.

Ha az egyes szolgáltatások átlagos hívásútjai és az egyes hálózati elemek egységköltségei ismertek, könnyen kiszámítható bármely összeköttetés egy percre jutó költsége. Az átlagos hívásút alatt például a végződtetés esetén a részt vevő bázisállomások, vezérlők, központok, valamint a BTS-BSC, BCS-MSC és MSC-MSC közötti átviteli utak átlagos számát értjük.

A modellben a számítások a következőképpen történtek:

A szolgáltatások fajlagos költsége a hálózati elemek egységköltségeinek lineáris kombinálásával állt elő az alábbi képlet szerint:

$$c = \sum_i RF_i \times NE_i$$

ahol:

- az i-edik hálózati elemhez tartozó routing faktor
- az i-edik hálózati elem fajlagos költsége

III. FŐRÉS Z: Nemzeti Hírközlési Hatóság Hivatala

Szolgáltatás bejelentési és nyilvántartási osztály

Tárgy: Szolgáltatás nyilvántartásból való törlése

Ügyiratszám: BB-657-2/2006.

H I R D E T M É N Y

Tájékoztatom a *World Card Networks International Inc. Magyarországi Fióktelepe* (Székhelye: 1053 Budapest, Károlyi Mihály u. 12.) elektronikus hírközlési szolgáltatót, hogy a Hatóság által vezetett elektronikus hírközlési szolgáltatások nyilvántartásából törlő ügyében döntés született.

Tekintettel arra, hogy a döntésről szóló határozat postai kézbesítése meghiúsult - címzett ismeretlen helyre költözött - tájékoztatom, hogy az ügygel kapcsolatos iratot Hatóságunknál - 1133 Budapest, Visegrádi u. 100. - ügyfélfogadási idő alatt

Hétfő:	13.00 órától	18.00 óráig
Kedd:	09.00 órától	15.00 óráig
Szerda:	09.00 órától	15.00 óráig
Péntek:	09.00 órától	13.00 óráig

megtekintheti.

A döntés ellen az alábbi jogorvoslati lehetőséggel lehet élni: fellebbezés.

A fellebbezés benyújtási határideje a Hirdetmény kifüggesztési napját követő 15. napon belül.

Budapest, 2006. május 08.

Spakievics Sándor főigazgató nevében

Karl Károly

igazgató

Erről értesül:

Ügyfélszolgálati Iroda – kifüggesztésre, levétel után Irattár

Informatika – internetes megjelenésre

Közlekedés és Hírközlési Értesítő

KÖZLÖNY**§**

V. FŐRÉSZ: Egyéb információk, tájékoztatók

Nemzeti Hírközlési Hatóság honlapján (<http://www.nhh.hu>) megtalálható információk

Nemzeti Hírközlési Hatóság:

Céginformáció
http://www.nhh.hu/menu1/m1_1.htm
Vezetők
http://www.nhh.hu/menu1/m1_2.htm
Elérhetőség
http://www.nhh.hu/menu1/m1_3.htm
Tevékenység
http://www.nhh.hu/menu1/m1_4.htm
Szervezet
<http://www.nhh.hu/elso.htm>
Hírközlési Állandó Választottbíróság
http://www.nhh.hu/menu7/m7_1.htm
Hírközlési Fogyasztói Jogok Képviselője
http://www.nhh.hu/menu8/m8_1.htm
A kéréstlen betárcsázó programok elleni védelem
<http://www.nhh.hu/menu8/betarcasazo/problemaleiras.htm>

Közlemények:

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsának közleményei, döntései
http://www.nhh.hu/menu2/m2_1.htm
HDB közlemények
http://www.nhh.hu/menu2/m2_11.htm
Sajtóközlemények
http://www.nhh.hu/menu2/m2_2.htm
Központi Referencia Adatbázis
http://www.nhh.hu/menu2/m2_10.htm
Elektronikus aláírás
http://www.nhh.hu/menu2/m2_4.htm
Szolgáltatások
http://www.nhh.hu/menu2/m2_5.htm
Frekvenciagazdálkodás
http://www.nhh.hu/menu2/m2_6.htm
Tanúsítás
http://www.nhh.hu/menu2/m2_7.htm
Szám és címgazdálkodás
http://www.nhh.hu/menu2/m2_8.htm

Piaci információk:

Tanulmányok, elemzések
http://www.nhh.hu/menu3/m3_1.htm
Gyorsjelentések
http://www.nhh.hu/menu3/m3_2.htm

Tájékoztatók:

Üvegzebe
<http://www.nhh.hu/uvegzebe.htm>

HkT tájékoztatók
http://www.nhh.hu/menu4/m4_1.htm
Hatósági eljárások
http://www.nhh.hu/menu4/m4_2.htm
Műsorszórás
http://www.nhh.hu/menu4/m4_3.htm
Piacfelügyelet
http://www.nhh.hu/menu4/m4_4.htm
RTTE Információk
http://www.nhh.hu/menu4/m4_5.htm
Jogsabályok
http://www.nhh.hu/menu4/m4_6.htm
Szabványok
http://www.nhh.hu/menu4/m4_7.htm
Projektek
http://www.nhh.hu/menu4/m4_8.htm

Szolgáltatások:

Ügyfélszolgálat
http://www.nhh.hu/menu5/m5_1.htm
Linkek
http://www.nhh.hu/menu5/m5_3.htm
Webmaster
http://www.nhh.hu/menu5/m5_5.htm

Események:

Sajtó
http://www.nhh.hu/menu6/m6_2.htm
Rendezvények
http://www.nhh.hu/menu6/m6_3.htm
Kiadványok
http://www.nhh.hu/menu6/m6_4.htm
Hírközlési Értesítő
http://www.nhh.hu/menu6/m6_4/hirkert.htm
Hírközlési Főfelügyelet Éves Jelentés 2002
http://www.nhh.hu/menu6/m6_4/hifevesjel2002hun.pdf
Hírközlés-statisztikai évkönyv (tartalomjegyzék)
http://www.nhh.hu/menu6/m6_4/hiftartalom.pdf

UMTS:

Általános Információk
http://www.nhh.hu/menu9/m9_1.htm
Közlemények
http://www.nhh.hu/menu9/m9_2.htm
Pályázati felhívás
<http://www.nhh.hu/menu9/tender.pdf>
Beérkezett vélemények
http://www.nhh.hu/menu9/m9_3.htm

Újdonságok:

Adatszolgáltatás a Kasszába fizetendő hozzájárulás mértékének megállapításához
http://www.nhh.hu/menu2/m2_5.htm

Szélessáv Napja és szélessávkereső az internet hazai elterjedéséért

http://www.nhh.hu/menu2/m2_2/2006/kozlem_060504.htm

Az NHH publikálta a kábeles műsorelosztási piac elemzését

<http://www.nhh.hu/elseo.htm>

“Versenyben a kábel” konferencia

<http://www.nhh.hu/elseo.htm>

Az NHH döntése nyomán tovább csökkennek a vezetékes összekapcsolási díjak

http://www.nhh.hu/menu2/m2_2/2006/kozlem_060512.htm

Az európai roaming díjak csökkentése - praktikus megközelítésben

http://www.nhh.hu/menu2/m2_2/2006/kozlem_060515.htm

Szélessávú Internetnap szombaton a Jövő Házában

http://www.nhh.hu/menu2/m2_2/2006/kozlem_060518.htm

Szélessáv 2006

<http://www.nhh.hu/elseo.htm>

Rendelet a Rádióamatőr szolgálatról

http://www.nhh.hu/menu4/m4_2/m4_2radiotavkozles.htm

Alig változott áprilisban a mobil-előfizetők száma

http://www.nhh.hu/menu2/m2_2/2006/kozlem_060524.htm

Illegális rádió adó-vevők jelentek meg a hazai piacon

http://www.nhh.hu/menu2/m2_2/2006/kozlem_060525.htm

Az NHH döntött a Hungarotel végződtetési díjainak csökkentéséről

http://www.nhh.hu/menu2/m2_2/2006/kozlem_060526.htm

- NHH Tanács döntései

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsának döntései folyamatos megjelenéssel

http://www.nhh.hu/menu2/m2_1.htm

- HDB Közlemények:

A Hírközlési Döntőbizottság közleményei

http://www.nhh.hu/menu2/m2_11.htm

- Sajtóközlemények:

Szélessáv Napja és szélessávkereső az internet hazai elterjedéséért

http://www.nhh.hu/menu2/m2_2/2006/kozlem_060504.htm

Az NHH döntése nyomán tovább csökkennek a vezetékes összekapcsolási díjak

http://www.nhh.hu/menu2/m2_2/2006/kozlem_060512.htm

Az európai roaming díjak csökkentése - praktikus megközelítésben

http://www.nhh.hu/menu2/m2_2/2006/kozlem_060515.htm

2006 januári - februári vezetékes gyorsjelentés

http://www.nhh.hu/menu2/m2_2/2006/kozlem_060522.htm

Alig változott áprilisban a mobil-előfizetők száma

http://www.nhh.hu/menu2/m2_2/2006/kozlem_060524.htm

Illegális rádió adó-vevők jelentek meg a hazai piacon

http://www.nhh.hu/menu2/m2_2/2006/kozlem_060525.htm

Az NHH döntött a Hungarotel végződtetési díjainak csökkentéséről

http://www.nhh.hu/menu2/m2_2/2006/kozlem_060526.htm

- **Elektronikus aláírás:**

Elektronikus aláíráshoz kapcsolódó jogszabályok folyamatos megjelenéssel

http://www.nhh.hu/menu4/m4_6/eat-rendeletek/eat_jogszab.htm

- **Szolgáltatók:**

2003. évi piac-felügyeleti és ellenőrzési terv

http://www.nhh.hu/menu4/m4_4/piacfelugy2003.pdf

- **Frekvenciagazdálkodás:**

http://www.nhh.hu/menu2/m2_6.htm

- **Szám és címgazdálkodás:**

Tájékoztatás a lekötés iránti kérelmekről (Folyamatos megjelenéssel)

<http://www.nhh.hu:7777/pls/portal30/HIFCIMWEB.MENU.show>

- **Piaci információk:**

Negyedéves monitoring jelentés (Tanulmányok, elemzések)

http://www.nhh.hu/menu3/m3_1.htm

Havonta megjelenő gyorsjelentések (Folyamatos megjelenéssel)

http://www.nhh.hu/menu3/m3_2.htm

- **Tájékoztatás:**

ORTT pályázatokhoz kapcsolódó helyi, körzeti TV és URH-FM rádió frekvenciatervek (Műsorszórás)

http://www.nhh.hu/menu4/m4_3/m4_3_ortt.htm

A Nemzeti Hírközlési Hatóság elérhetősége*Nemzeti Hírközlési Hatóság*

Cím: 1015 Budapest, Ostrom utca 23-25.
Levelezési cím: 1525 Budapest Pf. 75.
Telefon: (1)457-7100
Telefax: (1)356-5520

Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa

Cím: 1015 Budapest, Ostrom utca 23-25.
Levelezési cím: 1525 Budapest Pf. 75.
Telefon: (1)457-7100
Telefax: (1)356-5520

A Nemzeti Hírközlési Hatóság és területi igazgatóságai telephelyeinek és ügyfélszolgálatainak nyitvatartási rendje*Nemzeti Hírközlési Hatóság Budapesti Igazgatóság*

Cím: 1133 Budapest, Visegrádi utca 100.
Levélcím: 1376 Budapest 62. Pf. 997.
Telefon: (1)468-0500
Telefax: (1)468-0682
E-mail: uszi-budapest@nhh.hu

Nemzeti Hírközlési Hatóság Pécsi Igazgatóság

Cím: 7624 Pécs, Alkotmány utca 53.
Levélcím: 7601 Pécs Pf. 459.
Telefon: (72)508-800
Telefax: (72)508-808
E-mail: uszi-pecs@nhh.hu

Nemzeti Hírközlési Hatóság Debreceni Igazgatóság

Cím: 4025 Debrecen, Hatvan utca 43.
Levélcím: 4001 Debrecen Pf. 230.
Telefon: (52)522-122
Telefax: (52)417-857
E-mail: uszi-debrecen@nhh.hu

Nemzeti Hírközlési Hatóság Miskolci Igazgatóság

Cím: 3529 Miskolc, Csabai kapu 17.
Levélcím: 3501 Miskolc Pf. 391.
Telefon: (46)555-500
Telefax: (46)411-475
E-mail: uszi-miskolc@nhh.hu

Nemzeti Hírközlési Hatóság Szegedi Igazgatóság

Cím: 6721 Szeged, Csongrádi sgt. 15.
Levélcím: 6701 Szeged Pf. 689.
Telefon: (62)568-300
Telefax: (62)568-368
E-mail: uszi-szeged@nhh.hu

Nemzeti Hírközlési Hatóság Soproni Igazgatóság

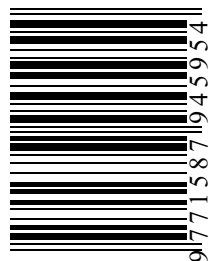
Cím: 9400 Sopron, Kossuth L. utca 26.
Levélcím: 9401 Sopron Pf. 123.
Telefon: (99)518-500
Telefax: (99)518-518
E-mail: uszi-sopron@nhh.hu

NHH területi igazgatóságok ügyfélszolgálati nyitvatartási ideje

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
Budapesti Igazgatóság	13 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	9 ⁰⁰ - 15 ⁰⁰	9 ⁰⁰ - 15 ⁰⁰	zárva	9 ⁰⁰ - 13 ⁰⁰
Debreceni Igazgatóság	14 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	zárva	8 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰	zárva	8 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰
Miskolci Igazgatóság	14 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	zárva	8 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰	zárva	8 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰
Pécsi Igazgatóság	14 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	zárva	8 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰	zárva	8 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰
Soproni Igazgatóság	14 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	zárva	8 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰	zárva	8 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰
Szegedi Igazgatóság	14 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	zárva	8 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰	zárva	8 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰

Szerkeszti a Nemzeti Hírközlési Hatóság, a szerkesztőbizottság közreműködésével.
A szerkesztőbizottság elnöke: Spakievics Sándor.
A szerkesztésért felelős: Kalmár Béla, 1015 Budapest, Ostrom u. 23-25. Telefon: 457-7405.
E-mail: hirkozlesi.ertesito@nhh.hu
Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Kodela László elnök-vezérigazgató.
Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál
Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest, 62. Pf. 357, vagy faxon: 318-6668.
Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FAMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.
Információ: tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.
Példányoként megvásárolható a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu), illetve megrendelhető a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.
2006. évi előfizetési díj: 5796 Ft áfával, fél évre 2898 Ft áfával.
A kiadó az előfizetési díj év közbeni emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 1587-9453

06.2095 – Nyomta a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert vezérigazgató-helyettes.